SAN

CO

DE REBU

SANCTI NICEPHORI
PATRIARCHÆ
CONSTANTINOPOLITANI
BREVIARIUM
HISTORICUM
DE REBUS GESTIS POST IMPERIUM MAURICII.

Interprete DIONYSIO PETAVIO *e Societate* JESU.

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ

ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΥΝΤΟΜΟΣ

ΑΠΟ ΤΗΣ ΜΑΤΡΙΚΙΟΥ ΒΑΣΙΛΙΑΣ.

SANCTI NICEPHORI

PATRIARCHÆ

CONSTANTINOPOLITANI

BREVIARIUM HISTORICUM,

DE REBUS GESTIS AB OBITU MAURICII

Ad Conſtantinum uſque Copronymum.

Interprete DIONYSIO PETAVIO *e Societate* JESU,

Cum ejuſdem Notis.

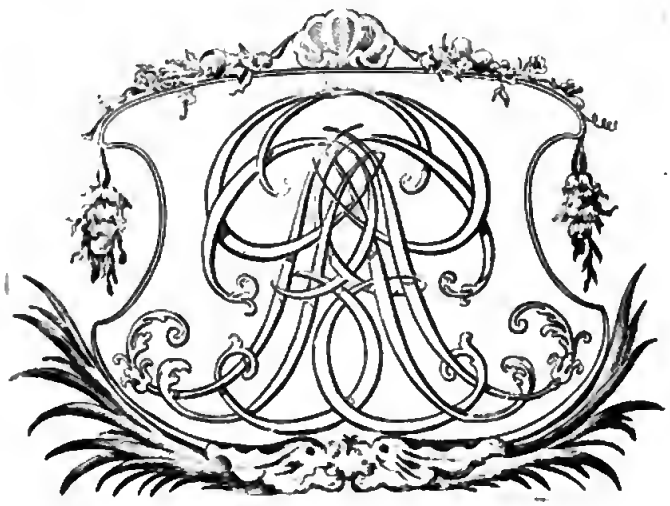

NAPOLI

VENETIIS,

EX TYPOGRAPHIA BARTHOLOMÆI JAVARINA.

M. DCC. XXIX.

ILLUSTRISSIMO VIRO

GULIELMO VAIRIO
FRANCIÆ
PROCANCELLARIO.

DIONYSIUS PETAVIUS *e Societate* JESU S.

QUo primum tempore magiſtratus ampliſſimi dignitatem adeptus es, (Vir Illuſtriſſime) communis hic omnium ſenſus fuit, non minus litterarum incolumitati, quam Imperii ſaluti eſſe proſpectum. Etenim quod de civitatibus a Platone dictum eſt, multo id magis ad artium ſtudia diſciplinaſque pertinet: tum eas demum felices futuras, cum aut Sapientes præeſſent, aut Sapientum illi ipſi qui præeſſent auctoritate regerentur. Ea porro te ſapientia hominem eſſe, qualem conſtituendis civitatibus adhibendam Plato cenſuit, jamdudum publica quædam populi vox, ac conſtans totius Regni fama celebravit. Quod ipſum adeo leve non eſt, ut in eo divinitatis aliquid ineſſe vetere ſit proverbio contritum. Idem vero multo certius cum anteacta vita omnis, tum (ut nondum ab alieno ſuffragio diſcedatur) graviſſima de te Principum judicia comprobarunt. Quorum alter ampliſſimi te Conſilii Principem fecit: alter ab unius Provinciæ cura totius ad Regni moderationem convertit. Sed hic poſtremo quantum ſapientiæ tuæ cum Regina Matre tribueret oſtendit, cum ambo te ultimis e Galliæ finibus exciverunt, quem formidoloſis temporibus in quadam velut Imperii ſpecula collocarent. Siquidem pacato mari, tranquilloque cælo facile cuivis gubernatori creditur, vel mediocriter perito. In periculo nemo eſt qui non eum, ſi poteſt, adſciſcat, qurm ſcientiſſimum, prudentiſſimumque cognorit.

In quo unum eſt minime prætereundum, quod ad hoc negotium multum intereſſe ſentio. Nam plerique, qui prodeſſe ſapientia ſua publice ſtudent, operoſam illam dumtaxat, ac rebus gerendis exercitaram adhibent; eam vero, quæ in libris doctriniſque cernitur, tanquam civitatibus inutilem, feriatis hominibus relinquunt. Tu vero ſic utramque admirabiliter complexus es, ut cum nemo tractandarum rerum majore peritia ſit, tum uſu litterarum, ac Philoſophiæ ſtudio his temporibus antecellas.

Hanc enim primus inter Gallos, ut ille quondam in Græcia Socrates, languentem in ſcholis ab otioſa contemplatione morum ad utilitatem uſumque tranſtuliſti. Tum ea monimentis mandaſti plurimis, quibus & dicendi civibus tuis, & vivendi tibi etiam ac reliquis exempla præſcriberes. Quibus in libris ita virtutis tuæ imaginem expreſſiſti, ut eos una velut pignora, obſideſque Gallis traderes: ut quæ tua futura eſſet Reip. gerendæ ratio, tamquam ex Prætoris edicto, cognoſcerent, neque eam umquam licere crederent, quam tute tibi impoſuiſſes, perſonam detrahere. Quod quidem paucis his menſibus, ex quo præeſſe ei muneri cœpiſti, egregie eſt a te perfe-

Niceph. hiſt.

ctum: neque quiſquam dubitat, cujuſmodi hæc initia ſunt, qui brevi per te hujus Imperii ſalus conſtitui, ac Legum auctoritas recuperari poſſit.

Hac tu graviore cura ſimul ac perfunctus eris, & majora illa Regni negotia ſapienter explicaris, tum te ad hæc noſtra, nec minus tamen ad bene beateque vivendum neceſſaria, convertes, ac litterarum tuarum ſalubritati dignitatique conſules. Venit enim mihi in mentem, qui tuus ante paucos dies partim a me auditus, partim ab aliis exceptus ſermo fuerit: cum tu illud profitebare, nihil tibi gratius umquam extitiſſe bonis artibus artiumque petitis, neque in poſterum, quo major ſublevandi eſſet facultas, ulla in re defuturum.

Quamobrem ut ejus vocis conciliique meminiſſes, tamquam admonitorem allegavi Nicephotum noſtrum: qui tibi cum privatim ſui, tum communi nomine litterarum patrocinium deferret: Simul etiam rogaret, quod in iis tractandis profitendiſque noſtra Societas elaboret, partem ut ad eam aliquam ſolicitudinis hujus benevolentiæque transferres: ut iis quibus ſæpe jactata eſt moleſtiis perfuncta, non tam ipſa conquieſcere poſſit, quam & Eccleſiæ officiis omnibus, & doctrinarum ſtudiis, vigiliis laboribuſque ſuis commodi aliquid afferre. De me vero quod præcipue poſtulem nihil eſt, niſi ut audaciæ in te interpellando meæ ſic ignoſcas, ut amori erga te voluntatique faveas. Vale. Lutetiæ Pariſ. VI. Kal. Sept. A. D. CIↃIↃ CXVI.

DE NICEPHORO HUJUS BREVIARII SCRIPTORE AD CANDIDUM LECTOREM PRÆFATIO.

NICEPHORI *epitomen, quam hic tibi damus (candide & erudite Lector) accepimus a R. P. Jacobo Sirmondo, qui eam Romæ ex veteri exemplari deſcripſit. De auctore porro ipſo extat Photii in Bibliotheca perhonorifica mentio, qua & Epitomen iſtam magnopere commendat, & hac una lucubratione judicat non provocaſſe modo ſuperiores quamplurimos, ſed longo etiam intervallo ſupereſſe. De aliis vero relictis ab eo monimentis ne verbo quidem meminit. Ex quo dubia videri poteſt communis ſententia, quæ cum hoc Nicephoro ſcriptorem ejuſdem nominis alterum confundit, cujus editum eſt Chronicon Latine olim a multis, Græce etiam a Scaligero. Etenim cum inter Conſtantinopolitanos Pontifices Photius eodem in Chronico numeretur, credi poteſt non hoc eſſe ab eo Nicephoro profectum, qui tum cum iſta Photius ſcripſit, e vita diſceſſerat, atque ἐν ἁγίοις, ut hic loquitur, hoc eſt Sanctorum numero erat adjunctus. Verum fieri poteſt, ut ad Chronicon Nicephori recentior illa manus adjecerit. Utcumque res habet nihil eſſe caſſæ videtur, quin Nicephorus noſter Patriarcha ille ſit, qui eſt in illo Chronico ordine LXX. VIII. De quo ibidem hæc produntur.* Νικηφόρος ὁ Ἀσηκρήτις Μοναχὸς γεγονὼς ἐτῶ θ'. καὶ ἐξεβλήθη ὑπὸ τῦ ἀσεβῦς Λέοντος τῦ Ἀρμένου. *Quæ Latine hoc ſignificant* Nicepho.us a Secretis Monachus ſedit A. IX. & ab impio Leone Armeno in exilium ejectus eſt. *Nam & unicus hic ante Photium Patriarcha Conſtantinopolitanus fuit, ut ab illo nemo alius intelligi potuerit, & inter Sanctos non Græculorum aſſentatione ſolum, ſed etiam communi Eccleſiæ ſuffragio receptus eſt. Hujus enim memoria a Latinis* III. *Id. Majas, a Græcis* IV. *Non Jun. Eccleſiaſticis eſt conſecrata Tabulis. Poſtquam a Leone Armeno Iconoclaſta perditiſſimo redactus in ordinem* A. D. IↃCCCXXVIII, *exilii* XIV. *feliciter e vivis exceſſit. Quo cum præcipua Theodoro Studitæ viro ſanctiſſimo familiaritas interceſſit. Poſtremo unum admonendus es, Nicephori, quod penes nos fuit, apographum paſſim mendoſum ac depravatum fuiſſe: noſque, ut tolerabilem ſenſum eliceremus plurimum in interpretando laboraſſe: Verum ex ea lege quam olim nobis impoſuimus, nihil nos in contextu ipſo mutaſſe, præter leviſſima quædam, omninoque manifeſta, atque in omnibus Pythagorico decreto paruiſſe: quod ex Syneſii Dione tamquam ex Solonis tabulis hoc loco proferendum eſt: dignum ſane quod Critici omnes ante oculos habeant, ad idque conatus ſuos ac lucubrationes accommodent.*

PYTHAGORÆ SANCTIO EX SYNESII DIONE.

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ Μνησάρχου Σάμιος ἐπιγέγραπται τῷ νόμῳ. Οὗτος ὁ νόμος οὐκ ἐᾷ τοὺς Βιβλίους ἐπιποιεῖν, ἀλλὰ βούλεται μίαν αὐτὰ ἐπὶ τῆς πρώτης χειρὸς, ὅπως ποτὲ ἔχει τύχης ἢ τέχνης.

SANCTI NICEPHORI

PATRIARCHÆ

CONSTANTINOPOLITANI

BREVIARIUM

HISTORICUM

DE REBUS GESTIS POST IMPERIUM MAURICII.

Interprete DIONYSIO PETAVIO *e Societate* JESU.

ΕΚ ΤΗΣ ΦΩΤΙΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ.

EX PHOTII BIBLIOTHECA.

LEctum eſt S. Nicephori Archiepiſcopi Conſtantinopolitani Breviarium Hiſtoricum. Cujus initium eſt a Mauricii cæde, & ad Leonis & Irenes uſque nuptias perductum eſt: Dicendi genus minime redundans, & perſpicuum. Dictionis vero elegantia, nrationiſque ſtructura, neque ſoluta nimium, neque porro cum affectatione preſſa & adſtricta; ſed cujuſmodi eloquentis plane hominis ac perfecti eſſe debeat. Nam & novitatem declinat, & quod vetus exultumque eſt non prætermittit. Ipeſt præterea illius orationi quidam cum voluptate lepos. Denique plurimos eorum qui antea ſcripſerant, una hac hiſtorica lucubratiuncula ſuperavit: Niſi quod nimia brevitas nonnihil de venuſtate ipſa decerpere videtur.

ΑΝΕΓΝΩΣΘΗ *ἱστορικὸν σύντομον Νικηφόρου τοῦ ἐν ἁγίοις Κωνσταντινουπόλεως Ἀρχιερέως. ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἀναιρέσεως Μαυρικίου, καὶ κάτεισι μέχρι τῆς εἰς γάμον κοινωνίας Λέοντος καὶ Εἰρήνης. ἔστι δὲ τὴν φράσιν ἀπέριττος τις, καὶ σοφός. καλλιλεξία τε καὶ συνθήκη λόγου οὔτε λελυμένη οὔτε αὖ πάλιν συμπεπιεσμένη περιέργως κεχρημένος. ἀλλ' οἷα ἂν χρήσαιτο ὁ ῥητορικὸς ὡς ἀληθῶς καὶ τέλειος ἀνήρ. τό, τε ἧδὺ ποικίλον ἐκλέγει, καὶ τὸ ἀρχαιότροπον καὶ ἐξεσκημένον οὐ παρατρέχει. ἔτι δὲ καὶ ἡδονὴ κέκραται αὐτῷ συὺ χάριτι τοῖς λόγοις. καὶ ὅλως πολλοὺς ἔστι τῶν πρὸ αὐτοῦ ἀποκρυπτόμενος τῇδε τῇ ἱστορίᾳ τῇ συγγραφῇ· εἰ μὴ τὸ λίαν συντετμῆσθαι οὐκ ὁλόκληρον δόξει διαπεράναι τὴν χάριν.*

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΥΝΤΟΜΟΣ

ΑΠΟ ΤΗΣ ΜΑΤΡΙΚΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ.

SANCTI NICEPHORI PATRIARCHÆ CONSTANTINOPOLITANI BREVIARIUM HISTORICUM

de rebus geſtis poſt Imperium Mauricii.

Edit. Pariſ. pag. 3.

ΜΕΤΑ τὸν Μαυρικίου τοῦ βασιλέως ἀναίρεσιν, Φωκᾶς ἐπὶ πάντων διεφυλάξατο, τῆς βασιλείου ἀρχῆς ἐπιλαμβάνεται. ὑφ' οὗ δὴ ἄρξαντος ἐπὶ ποσοῦτο κακώσεως Χριστιανοὶ ἦλασι τὰ πράγματα, ὡς παρὰ πολλοῖς ᾄδεσθαι, ὅτι Πέρσαι μὲν τὸν Ρωμαίων ἀρχὸν ἐκτὸς κατεπήμαινον, Φωκᾶς δὲ ἔνδον χείρω πάντων ἔφαινε. πολὺ γὰρ ἀνιαρὰ Ρωμαίοις ἐγίνετο. διὸ οἱ περὶ τὸν Λιβύλλιν νεωκαΐται ἐγεμονεύοντες, ἅτε τῷ μεγίστῳ διεσήμανται τὸ θαρσεῖν ἔχοντες, ἅμα παρὰ Μαυρικίου τὸ τῆς στρατηγίδος ἀρχῆς ἐγκεχειρισμένοι. (δύο δὲ ἦσαν ἀδελφὼ, Ἡράκλειος καὶ Γρηγόριος.) ἔτει κοινῇ βουλευσάμενοι τοὺς υἱοὺς ἑαυτῶν πρὸς τὸ Βυζάντιον ἐπέμπουσιν ἄγειν, ἀλλήλοις συνθέμενοι, ὡς τὸν προφθάσαντα, τοῦτον τὴν βασιλείαν οἱ διώκειν ἐπιλήψεσθαι. καὶ Ἡράκλειον μὲν τὸν Ἡρακλείου παῖδα ἀνδρῶν πληρώσαντες πλοῖα ἐξέπεμπον· Νικήταν δὲ τὸν Γρηγορίου υἱὸν ἱππικῇ στρατιᾷ πολλῇ περιβαλόντες διὰ τῆς ἠπείρου ἀπέστειλον. δεξιᾷ τε τύχῃ χρησάμενος Ἡράκλειος, καὶ πνεύμασιν ἐπιφορωτάτοις ἀναχθείς, φθάνει Νικήταν ἐς Πελαγίας, οἷς Βυζάντιον καὶ ἤδη τῇ πόλει προσεχωρεῖτο ἐπιλαζῶ. Κρίσπος δὲ, ἓν Φωκᾶ δὴ λῶν ὑπὸ γαμβρὸς, ὁπλίσια δὴ τὸν τῇ ὑπάρχῳ τῆς πόλεως θρόνον διώκων ἴλαχε, καὶ μεγάλα ἐν τοῖς βασιλείοις δυνάμενος, ἐπεὶ ἀπηχθάνετο Φωκᾷ, ὡς δὴ παρεβεσμένος ὑπ' ἐκείνου τυγχάνων, τῆς οἰκείας εἰκόνος καθαιρέσεως ἕνεκεν, ἣν ποτὲ οἱ τῶν ἀντιθένων χαμάνων δημῶται τῇ ἓν Φωκᾷ συμπαρέγραψαν εἰκόνι, δόλῳ αὐτὸν μετήρχετο. καὶ πείθει μὲν ὑπὲρ αὐτοῦ πλαττόμενος ἐπεσθαι, καὶ Ἡράκλειον ἐπ' ἀπωλείᾳ ἑαυτοῦ ἄγειν ἀπηχθέχετο, συμπράττει δ' ὅμως Ἡρακλείῳ, καὶ γὰρ ὅτι τὰ ὑπὲρ αὐτοῦ εἰς μάλιστα ἔπραττεν. οἱ δὲ σὺν περὶ Φωκᾶν θεασάμενοι, ἓν ὅσον πολιτικὸν, ἑαυτῶν ἐσεσείαζον. ἤδη γὰρ οἱ τῶν Πρασίνων χρώματος δημῶται τοῖς περὶ Καισάριον τὸν πυρίφλεκτον, καὶ ἓν ἐπιλύσει βασιλέα ἀνδρώμενον. ἐπικειμένης δὲ αὐτοῖς καρτεράσης καὶ τοῖς ἐκ τῶν Ἡρακλείου στρατευμάτων εἰσδύσης, καταλιπόντες αὐτὸν, ἐφ' ἑαυτοῖς γίνονται.

Φώτιος δέ τις τύραννος, ἓς παρ' αὐτοῖς ἓν σύζυγον

A ΜΑΥRICIO Imperatore cæſo, Phocas parricidii hujus auctor Imperium invadit. Sub quo tantæ calamitates Chriſtianis rebus illatæ ſunt, ut hoc vulgo jactaretur ab omnibus, Perſas foris Romanum Imperium vaſtare, Phocam vero intus multo iis deteriora facere. Nec a Romanis diutius iſta ferri poterant. Igitur qui tum Africæ præerant, ea re audaciores facti, quod longiſſimo intervallo ab urbe diſtarent, quodque a Mauricio Ducatum obtinuerant (erant illi germani duo Heraclius, & Gregorius) communicato conſilio filio ſuos Byzantium initB tunt. Ita porro inter eos convenerat, ut qui prior pervenisſet, Imperium, ſi poſſet, arriperet. Ergo Heraclium Heraclii filium cum ſupplemento claſſiario, & navibus mittunt: Nicetam Gregorii filium cum ingentibus equitum copiis terreſtri itinere contendere jubent. Heraclius vento ac fortuna ſecundantibus Conſtantinopolim ante Nicetam pervenit: jamque ad urbem appulſus proprius acceſſerat. Erat in ea Imperatoris genet Criſpus Præfectus urbi, vir inter Palatinos potens, & Phocæ ob recentem injuriam infenſus: quippe ejus imaginem dejecerat, quam contrariarum ſanctionum homines juxta Imperatoriam appinxerant. Ergo ille dolo Imperatorem circumvenit. Nam huic ipſius cauſa laborare ſe perſuadet, & Heraclium ſuam in pernicie m veniſſe confitmat. Interim vero Heraclium adjuvat, eique omnibus in rebus commodare ſtudet. Accedebat & ejvium in ſpectaculis atque Imperatoris diſcordia. Jamque Prafina factio vicinis Baſilicæ Cæſarii ædibus ignem admoverat, & tunc advenientem Imperatorem palam celebrare auſa, poſtquam inſtantes Heraclii exercitus vidit, relicto Phoca, privatos conventus habere inſtituit.

A. 1ϘCII.

1ϘCX.

pag. 4.

Dum hæc aguntur Photius quidam, cujus uxori Imperator ſtuprum obtule-

rat, cum magna militum manu in palatium irrumpens Phocam illico comprehendit. Quem exutum Imperatorio cultu, ac pulla veste circumdatum, reductis post tergo manibus vinctum, & navigio impositum ad Heraclium deducit. Quo ille conspecto, Ita-ne, inquit, infelix, Rempubl. administrasti? Cui ita Phocas respondit, Tu vero melius administrabis. Igitur hunc e vestigio, cum adhuc in nave esset, gladio plecti jubet: deinde mutilari, & dextram manum ab humeris amputari, tum virilia excidi, atque e contis suspendi: itaque cadaver per urbem tractum in foro quod Boris dicitur, igne concremari. Idem in Domentiolum Phocæ fratrem, & Bonosum, ac Leontium fisci quæstorem mortis supplicium decernit. Atque hæc in hunc modum gesta sunt.

Postea Sergius urbis Patriarcha ac reliqua civium multitudo cum omni officio ac gratulatione Heraclium intra mœnia recipit. Qui quidem Crispum ad capessendum imperium cohortabatur: neque enim se illius usurpandi gratia venisse dicebat; sed ut a Phoca eorum, quæ in Mauricium ac Mauricii liberos commiserat, facinorum pœnas repeteret. Sed abnuente Crispo, tandem Heraclius Imperator a Senatu, populoque proclamatus est, & ab ipso Patriarcha coronatus. Quibus peractis Crispum ducem eligens, militaribus copiis, quæ in Cappadocia erant, præposuit. Sub hæc cum jam de Persarum in Romanos expeditione fama percrebuisset, Heraclius Constantinopoli solvens, ad Crispum, qui Cæsarea tum erat, contendit, ut cum eo de Rep. consilium caperet. At ille morbum simulabat: & sæpe etiam audiebatur, cum Imperatorem convitiis incesseret. Nec Heraclium ejus consilia latebant: sed dissimulare in præsens contumeliam statuit, & opportunum tempus expectare. Interim vero cum eo pacifice colloqui, hortarique, ut ad opem Reipub. ferendum mutuis se opibus adjuvarent. Crispus vero quasi deridens, (Non licet, inquit, Principi e palatio discedere, & in longinquis exercitibus degere.)

A. 1)CXI. *Edit. Paris. pag. 5.*

1) C XII.

Interea Heraclio Imperatori filius nascitur, quem Constantinum nominavit: eodemque tempore Nicetas Patricius ad urbem venit. Quare Heraclius eodem reverentur: ibique Nicetam, tamquam germanum fratrem, atque Imperii participem, magno cum honore, & magnificentia recipit. Sic enim inter eos convenerat, quo tempore ex Africa proficiscebantur. Sed & Crispus Byzantium quoque pervenit, ut de adventu Niceræ gratularetur. Heraclius vero cum filium suum divino lavacro tingere, ac Crispo suscipiendum dare velle simulasset, & is ob eam causam in palatium venisset, universo senatu, ac reliqua civium multitudine collecta, una cum Patriarcha Sergio hunc in modum eos allocutus dicitur: (Qui Imperatori contumeliam facit, apud quem offendit? cum illi ad Deum pertinere respondissent, qui Imperatorem ipsum fecit:) Imperator Crispum hortatus est, ut quid sibi justum videretur, pronuntiaret. Qui dolo nefario, tanti sceleris convictum omni æquo atque humano judicio indignum esse pœnam asserat. Tum Imperator om-

A ἐπιβουλεύσας ποτε καθυβρίζοιτο, εἰς τὰ βασίλεια σὺν πλήθει στρατιωτῶν ἐπὶ τὸν Φωκᾶν αὐτίκα παρῆν. Ὁ δὲ βασιλεὺς αὐτὸν ἀναμφάσας ἰδίᾳ, πείσομαι μᾶλλον αὐτῷ πειθόμενος, τὰς χεῖρας πεπηγμένας εἰς τὰ πρόσω ἀποδησάμενος, ἐν πλοίῳ ἐμβαλὼν, πρὸς Ἡράκλειον δεσμώτην ἀπήγαγεν. ὃν ἰδὼν Ἡράκλειος, ἔφη· πῶς ἄθλια τὴν πολιτείαν διῴκησας; ὁ δὲ, Σὺ μᾶλλον, εἶπε, κάλλιον διοικεῖν μέλλεις. εἴθε γὰρ αὐτὸ τὸ ξίφος ἔτι πρὸς τῇ πλοίῳ ὄντι καπνφρίζεται θάνατον· ὥσπερ ἀμυντηριάζεσθαι, χρεὼν τὸ δίκαιον ἀναθυόντα τῷ αἱμαίνῳ ἄρδην ἐπαίσπεσθαι. ἐν τῇ αἰδοίων ἐπέμενθαι, ἐν κοντοῖς ἀναρπᾶσθαι· ὅπου τε τὸ σῶμα συρὲν κατὰ τὴν τοῦ Βοὸς λεγομένην ἀγορὰν τῇ πυρὶ κατακαίεσθαι. Δομεντιόλου τε τὸν Φωκᾶ ἀδελφὸν, καὶ Βόνωσον ἐν Λεόντιον τὸν τῶν βασιλικῶν χρημάτων ταμίαν ἐν αὐτῷ τῷ Φωκᾷ συνδιαφθεῖρεν κίνδυνον προσέταττε. ἐν δὲ ταῦτα ὧδε ἀπέβαινε.

Σέργιος δὲ αὐτίκα ὁ τῆς πόλεως πρόεδρος, ἐν ὁλοπρὸς ταύτῃ ὁμίλος σὺν πάσῃ εὐγνωμοσύνῃ Ἡράκλειον ἐντὸς εἰς ὄψεται, ἐν αὐτὸς Κρίσπον εἰς τὸν βασίλειον ἀξίαν πρότρεπε. μηδὲ ὧδε τῆς βασιλείας ἔρασθαι αὐτὸς ἐλλυθέναι ἔφασκε. τίσασθαι μᾶλλον Φωκᾶν τῆς εἰς Μαυρίκιον καὶ τὰ Μαυρικίου τέκνα παρανομίας. ὁ δὲ ὡς ἐδέχετο. τέλος ὑπὸ τῆς συγκλήτου βουλῆς καὶ τοῦ δήμου Ἡράκλειος βασιλεὺς ἀναρρύπτεται, καὶ τὸν βασίλειον παρ' αὐτῷ πρόεδρον περιβάλλεται στέφανον. Κρίσπον δὲ στρατηγὸν ἀποκλίνει χειροτονήσας τῶν ἐν Καππαδοκίᾳ ἐκστρατευμάτων. Ἐπεὶ δὲ ἡ φήμη διέθεον ὡς Πέρσαι ἐπὶ Ῥωμαίους στρατεύουσιν, Ἡράκλειος ἐκ Βυζαντίου ἄρας παρὰ Κρίσπον κατὰ τὴν Καισαρεῖς πόλιν γενόμενος τυγχάνοντα φοιτορεύεται, ὡς δὴ αὐτῷ περὶ τῶν κοινῶν ἔτυχεν βουλεύσόμενος. καὶ ὃς μὲν νοσεῖν προσεποιεῖτο, ἐν τὴν βασιλέα συγχωρεῖ ἰέναι, ὡς καὶ διαλεοῦσόμενος αὐτῷ. Ἡράκλειος δὲ τὸ δρᾶμα συνῆκε, καὶ τὴν ὕβριν ὅμως ὠίγνατο, καὶ ἄδην ἐκαιροφυλάκει. αἰδὲ ἔδοξε τοὺς γνησιωτέρους περὶ ἑαυτοῦ ἐκμαθεῖν περὶ τοῦ δεῖν ποιεῖν ὑπὲρ ἀλλήλων ἐν πολιτείας χάριν. ὁ δὲ οἷα ἐπιπωθάζων ἐκ ἐξὸν βασιλεῖ ἔρασθαι καταλιμπάνειν βασίλεια, καὶ ταῖς πόρρω ἐπιχωριάζειν διωάμεσιν.

Ἐν τούτοις τίκτεται παῖς τῷ βασιλεῖ Ἡρακλείῳ, ὃν δὴ καὶ Κωνσταντῖνον ὠόμασε. τότε δὲ παραγίνεται ἐν Νικήτας ὁ τῆς ἀξίας Πατρίκιος πρὸς τὸ βασίλειον ἄστυ. Διὰ τοῦτο Ἡράκλειος εἰς τὸ Βυζάντιον ἐπάντησε· καὶ Νικήτας σὺν τιμῇ μεγίστῃ ἐν περιφανείᾳ, ὥσπερ ἀδελφὸν γνήσιον, καὶ ὁμότιμον δέχεται, καθὸ καὶ αὐτοῖς ἦν συμπεπαγμένα Λιβύης ἀπαίρειν. καὶ Κρίσπος δὲ εἰς Βυζάντιον ἦλθε· καὶ τῇ εἰσόδῳ Νικήτᾳ συνεδημούμενος. σκήπτεται δὲ Ἡράκλειος τῇ θείᾳ λουτρῷ τὸν υἱὸν καθαγνίζειν, ὑποδεκτεῖσθαι δὲ αὐτὸν ὑπὸ Κρίσπου. ὁ δὲ ἐπὶ πότοις εἰσίρχεται εἰς τὰ βασίλεια. Ἡράκλειος δὲ ἀθροίσας πᾶς ἐκ ἐ συγκλήτου βουλῆς ἅπαντας, καὶ ἔ ἄλλου πλοῦτον τὰ ἄστεως, ἅμα τῷ προέδρῳ Σεργίῳ, εἰπὼν λέγεται πρὸς αὐτὸς· ὁ βασιλεὺς ὑβρίζων, τίνι προσκρούει; πᾶς δὲ φάναι, τῇ Θεῷ τῇ πεποιηκότι αὐτὸν βασιλέα· καὶ Κρίσπον προτρέπειν δὲ αὐτὸν ἀποφαίνεσθαι τὸ δοκοῦν ἐρρῶς· τῶν δὲ ἐκ εἰδότα τὸ δρᾳματούργημα, λέξαι· μηδὲ φιλανθρώπου τυχεῖν δίκης τὸν ἐπὶ τοιούτῳ ἄλοπα πολεμήσαντα· καὶ τὸν βασιλέα, ἀναμιμνήσκειν αὐτὸν, οἷα ἐν

Καισαρείς ἐπὶ τῇ τόσῳ καπχήματι σατο, ᾗ ὡς τὸ τ βασιλείας κατδυτιλίζειν ἀξίωμα φύτο· ᾗ ὡς εἰς τὼ βασίλειον ἀρχὼ φρύτρητι· ᾗ ἅμα λαβόντα τόμον, καπὰ κόρρης τύπτο παίειν· ᾗ ὅτα λέγοπα ὡς γαμβρὸν ἀπ ἐποίησας, φίλον πῶς ἂν ποιήσειας; ἀΐθις δ' ἐπιτρέψαι εἰς Κλῆρον χῆμα τὼ ἀσφαλῶ ἀποκήρυξαι· ᾗ τὸν ἱεράρχω τὰ νομισμένα ἐπὶ τῇ ἀποκάρσει ἐπιφθέγξασθαι· ἐξελθόντα δὲ αὐτὸν τοῖς μετὰ Κέϊσαρα στρατιώτας ἐπὶ λίξιως ἀδρὶ εἰπεῖν. ὁ πάππας Κέϊσαρ ὑπουργὼς ὑμὰς ἴως τὼ νῦν εἶχε. ἡμεῖς δὲ σήμερον οἰκέτας τῆς βασιλείας ὑπηρέτας προθεῖναι δὲ αὐτοῖς τὸ ἐξ ἴσης σιτηρέσιον, πρώτους τε καλεῖσθαι ᾗ ἐν τοῖς στρατιωτικοῖς πάγμασιν· αὐτός τε ἐμβήσασθαι δεξαμένης τὸν βασιλέα ἐπιφημήσαι ἅμα τῇ ἄλλῃ πληθύϊ

Μετὰ δὲ ταῦτα Κέϊσαρ εἰς τὸ λεγόμενον τῆς Χώρας περιέρχεσθαι σεμνεῖον, ὃς ζήσας ἑαυτὸν αὐτῷ ἐτελεύτησεν. Ηράκλειος ᾗ Θεόδωρον τὸν ἑαυτῷ ἀδελφὸν τὼ μὴ βασιλέα πρώτιον ἀρχὼ πεπτημένον, Κηροπαλάτην ᾗ αὐτὸν περὶ τὰ βασίλεια καλεῖν εἰώθασιν, ὅτι ᾗ Φιλιππικὸν τὸν Μαυρικίου τὸ βασιλέως γαμβρὸν ἐπ' ἀδελφῇ γεγονέπα, τὼ κατ' ἐκεῖνα ᾗ εἰς κλῆρον χῆμα ἐκπεπαρμένον τὼ κόμιλω, ὑγιαίνοπα τῆς ὑπὸ Κέϊσαρι πρώτου ἰθυνομένης ἀρχῆς ἐξέπεμπε· Φιλιππικὸς δὲ ἐπιβιὼς χρόνου ὕστερον ἐτελεύπα· ᾗ πρὸς τῇ ὑπ' αὐτῷ δομηθέντι περιπαλεῖ ἄγων ἐς σεβασμίῳ ἱερῷ τῇ κῇ Χρυσόπολιν ὄντι ταφῇ παραδίδοται. ὀλίγῳ δὲ χρόνῳ διαπεδύσαντος, νόσῳ ἐπιλαφίας ἡ τῦ βασιλέως γαμετὴ Εὐδοκία λαφθεῖσα ἐτελεύτησεν. ἐν ᾧ δὲ τὸ πάντος σῶμα ἐξακομίζετο, ᾗ πολλῶν, ὡς τὸ εἰκός, ἐπὶ τῇ θέᾳ συρρεόντων, συμπίπτει αὐτῶν τινα ὑπερβυτῶν ὑπηρώων ᾠκὺ ῥάσαν, θυράπαινα ᾗ ὑπ' αὐτὰ τῶν ἀςῶν τινος, ἀποπτύσαι ὡς τὸν αἷρα ἀφύλακτα· ᾗ τὸ περίττωμα κῇ τὰ πολυτελοῦς ἐκείνης ἱδᾶτος περιπεχῦσθαι, ἃ τὸ τ βασιλίδος τεκρὸν περιέστελλον· ἐφ' ᾧσι περὶ τῶν ἐκφορὰν περὶ ἱρχῆς γενόμενοι, συμπαμβάνουσί τε αὐτῇ, ᾗ τὸν ἔξω πυρὸς κατεδίκασαν θάνατον, ἐπάφιον τε ἐπεχεῖς βαρβαρικῷ νόμῳ χρυσάμβροι τῇ ἐκδαμίᾳ τῆς βασιλίσας ἀδίσμως συμπαραπέμψαντες εἰ ἀσσιοι. περιζώσπων δὲ εἷς τῶν θεατρικῶν τ οἰνότιδος, ὡς ᾗ αὐτῷ τ ὄσον ᾖν δεῖπτο κίνδυνον. ἀᾗ δ' ἅπου αἰθομένη ᾗ ὅλεθρον ᾖπέφελεν, ὕτι ἱραθεῖσα εἰς τὸ ἵππια πώποτ. ᾗ ταῦτα μὲν ἀμφὶ τὰ βασίλεια ὧδέ πως εἶχε.

Τὰ δ' αὖ ἐτέρωσε ὡς ἐτελέτο ὕπω συμβαίνειν ἔν τινι τ ἐπιχωρίων, χάρα δέ τις ποτὶ ἴσιν, ἀδαμᾶ εἰς τὸ τῶν παραδίδοται, ὧ τις ἐν ἐκείνῃ περιφανείᾳ κομώντων αὐτοῖς τε βίω λαμπρὸς, ᾧ τὸ ἐπώνυμον Βιτυλῖνος ἐτύγχανε, τ ᾗ ἀξίαι, ὧν Καπιδάκτου Ρωμαίως κικλήσκεσθαι ἔθος· τούτῳ γυνή τις χάρα ἐν γειτόνων ᾖκημένη χαλεπῶς ἔφερε τὸ γειτόνημα. ἀμφισβητήσεως ᾗ αὐτοῖς μεθ' ἑτέρων γῆς ἴσχεν συμβαινούσης ὁ Βιτυλῖνος τοῖς παισὶν τοῖς αὐτῆ ἐκκλίδια μάχῃ πίπτουσι τοῖς ἑμαυτοῦ· ᾗ οἱ ᾗ ῥοπαλοις ὑπὸ τ τ χάρας ᾖσαν ἀναιρῶσι· αὖτη ἀπολομένη τ ἤδη τεθνηκότα ἰδὼν ἅμα μένον τὸ ἄμφιον εἰς Βυζάντιον ὡς Ηράκλειον ἔπτο ᾗ ἐπεὶ προϊόντα εἶδε, εἰσδραμοῦσα τὸ χαλινῷ τ ἵππου, ᾧ φ ἐπωχεῖτο ἐφάπτεται. ἔ ἅμα τὸ τῶ παιδὸς ἷδημα ἐπιδεικνῦσα σιωπῇ προσῆγγετο· αὖτω γένοιτο τοῖς σοῖς τέκνοις, ὦ βασιλεῦ, εἰ μὴ τὸ αἷμα τῦτο, ὅσοι δείκνυμι, αὐτίκα ἐδίκας τιμωρήσεις· τῷ δ' ἴων περὶ τὸν βασιλέα δορυφόρων ἐπιόντες

nia ei in memoriam revocat, quæ Cæſaream de morbo ſimulaverat, quemadmodum Imperatoriam majeſtatem contemnere ac minuere ſe eo facto putabat: utque ipſum antea ad capiendum Imperium hortatus fuerat. Quibus dictis volumen capiens eo malam eius percuſſit, atque ita compellans: (Qui ſocero fidem non præſtiriſti, qui tandem amico præſtabis?) ſtatim in Clerici formam tonderi juſſit, Patriarcha ſolemnem orationem recitante. Inde ad Criſpi milites egreſſas ſic eos affatus eſt. (Criſpus Papa huc uſque miniſtros vos habuit; nos vero hodie domeſticos vos Imperii ſatellites facimus.) Iiſdem inſuper frumentum annuum adjecit, ac primos inter militares ordines cenſeri vohuit. Qui propenſiſſimis animis Imper. excipientes lautis eum acclamationibus cum reliquo populo proſecuti ſunt.

Secundum quæ Criſpus in monaſterio, quod Choræ dicitur, incluſus, poſt annum in eo loco diem obiit. Heraclius Theodorum fratrem ſuum, qui ſecundum poſt Imperatorem locum dignitatis obtinebat (Curopalaten appellare vulgo in Palatio ſolent) itemque Philippicum Mauricii Imperatoris, cujus ſororem duxerat, affinem, tunc temporis Clerici habitu detontum, ei Imperio, quod antea Criſpus adminiſtraverat, præfecit. Philippicus cum aliquanto tempore ſupervixiſſet moritur, & in egregio, ac religioſiſſimo templo ſepelitur, quod Chryſopoli condiderat. Non multo poſt hæc elapſo tempore Imperatoris conjux Eudocia comitiali morbo interiit. Cujus dum corpus effertur, pleriſque, ut aſſolet, ad ſpectaculum confluentibus, forte contigit, ut puella quædam ſurſum e ſolario proſpiciens (ancilla hæc erat cujuſdam e civibus) in aerem incaute deſpueret. Cumque ſputum in pretioſas illas veſtes temere deciditſſet, quibus Imperatricis corpus obvolutum erat, qui pompam proſequebantur, ira percita correptam illam incendio damnant. Ita ſceleratis hominibus contra jus fatque barbarico ritu Imperatricis funeri parentarunt. Iidem vero illi dum uncillæ dominam idem ad ſupplicium requirunt, illa re cognita ſe ſubduxit, nec eam deinceps poſtea quiſquam vidit. Hæc per illud tempus apud Palatium geſta ſunt.

Quæ vero illis in partibus accidiſſe narrantur, hoc modo ſeſe habent. In ſuburbano quodam loco, cujus nomen hactenus compertum non fuit, Vitulinus quidam erat homo & dignitate, & opibus illuſtris, ex eo genere quos Candidatos Romani appellare ſolent. Huic vicina quædam mulier habitabat, quæ viciniam illam moleſte ferebat. Quare cum de finibus orta inter illos eſſet controverſia, Vitulinus ſervos ſuos pugna vicinos illos aggredi jubet, qui cum ſuſtibus unum ex viduæ filiis interemiſſent, illa ſublato mortui corpore, veſtem ejus ad Imperatorem ferens Byzantium advolat, ibique procedentem eum obſervans occurrit, & equi, cui inſidebat, frænum manibus arripiens, unaque filli ſui veſtem oſtendens, hæc ad eum vociferata eſt; (Sic filiis tuis, Imperator, evenlar, niſi ſanguinem hunc, quem oſtendo tibi. ſubinde legibus ulciſceris.) Concurrentibus, prætorianis, & mulieri verberr intententibus, Imperator prohi-

buit, atque ulterius accedere vetuit : se cum risum esset de causa cognitorum. Quo dicto recessit. At mulier cum jus suum non impetraret, in gemitus, ac lamentationes soluta est. Inde aliquanto temporis elapsu veritus parricidii ne iterum fœmina de filii cæde Imperatorem interpellaret, Byzantium contendit, ac se multitudini civium immiscet. Forte tum equestre certamen celebrabatur, cum illum Imperator in media concione populi contuitus, Præfecto urbis mandat, ut suspectum hominem in custodiam conjiceret : deinde muliere accersita de perpetrata cæde accuratius inquirit. Ac demum quam mortis pœnam extinctus illi viduæ filius pertulerat ?, eamdem in Vitalinum decernit : eumque ab hujus liberis eodem modo interfici præcipit.

Edit. Paris. pag. 7.

ↄCXIII. Sub hæc Heraclius filium Heraclium, sive Constantinum (duplici enim nomine dictus est) cum a Patriarcha divino lavacro expiatus esset, ulnis suis sacro ex fonte suscepit, statimque cum aliis Imperii signis & ornamentis contulit, tum impositio diademate coronavit, & Imperatorem proclamavit : filiam vero Gregoriam nomine Nicetæ Patricii despondit, eidemque arctiori jam necessitudine conjuncto auratam statuam equestrem supra columnas posuit in foro. Hoc illa modo Constantinopoli gesta sunt.

Ar Chosroes Persarum Rex ingentes copias contra Romanos immisit, quibus ↄCXVI. Saitum Ducem præfecit Hic Alexandriam contendens, urbe per vim occupata, Ægyptum universam in servitutem redegit : atque inde totum Orientem rastavit, plerisque captivis abductis, reliquis sine miseratione ulla crudeliter occisis. Quibus confectis deinceps ↄCXVI. cum omnibus copiis Chalcedonem contendit, & eam diuturna obsidione cinxit. Interim ad colloquium Imperatorem invitat : qui ejus voluntati cedens, ut ad ipsum pergeret cum regio comitatu & apparatu Bosphorum transmittit. Hunc simulatque Saitus conspexit e solio surgens, & humi prævolutus, Imperatorem adoravit ; qui e lembo quo vectus fuerat vicissim eum salutat, & muneribus prosequitur. Tum Saitus hunc in modum exorsus est. (Romanorum quidem ac Persarum Principes oportebat neque animis a se invicem disjunctos esse, neque ulla in re diffidere, sed amicitiam inter se, ac fœdus quam iubentissime conjungere. Quod cum veteribus nium fuit, tum omnibus hoc tempore hominibus jucundissimum est : eaque res & tranquillitatem vitæ, atque optimarum legum institutionem affert, & ad id, *pag. 8.* quod de Imperio adhuc superest tuendum, magnopere pertiner. Neque enim ignoramus nullum umquam Imperium fore, quod cum duobus illis conferri possit. Atque illud nexus esse duco, inter quos prudentia atque consilii mutua benevolentia & amicitia confirmari possit, eos arma sibi invicem inferre, ac subjectos sibi populos sine causa detrimentis afficere. Ex quo quid tandem accidet ? Nimirum si concordiam inter vna pacemque stabilieritis, cæteraque cæteris hominibus multo feliciores, & toto vitæ tempore majori in splendore & omnium admiratione eritis, ac laborem illum curamque cum quiete, & otio com-

A πλέττειν ἐπείγεται, βασιλεὺς δὲ διακώλυσε· ἡ δὲ γυναικὶ μηδέτι τολμᾷν προσίεσθαι παρεκέλευσε. ἐπεξέναι δέ τε τῆς δίκης, ἐπειδὴ καὶ αὐτῇ δεδομένα εἴη, ἤχετο δ' ὡς μὴ δίκης τυχὸν ὠλολύζουσα τὸ γύναιον. χρόνος δὲ διῆρχτο· ἡ δὲ ἀ φόνου ἐπιτρίψας, δεδιὼς ἡ αὖθις τὴν γυναῖκα τὸ ἀπορρηθὲν ὑπὲρ βασιλεῖ ἐπικαλεῖν, ταύτῃ τοι εἰς Βυζάντιον ᾔσεσι· ἔνθ' ἐς τὸ δημοτικὸν ἑαυτὸν ἐγκαταμίγνυσι. ἡ ἱππικοῦ ἀγῶνος τελουμένου, τὸν βασιλεύοντα μέσους δημότας καταδοὺς, τῇ ἐπάρχῳ ἐπιτρέπει τῆς πόλεως φρουρᾷ καθεργνύναι ἀ ὕποπτον. ἔνθα τὸ γύναιον μεταπέμπεται, ἡ τε τῆς μιαιφονίας ἀσφαλέστερον ἀπορρύνα. κελεύει τοίνυν τὸν Βιτελλῖνον ὑπὸ τῇ παιδὸν τῇ αὐτὸ ἑαυτῷ ὑποχεῖν τῷ ἀπορρήτῳ τῶν τιμωρίαν, ἡ αὐτὸς ἑκείνης ὠσαύτως τείνεσθαι.

B

Ἡράκλειος δὲ τὸν υἱὸν Ἡράκλειον, ταὐτὸν δὲ εἰπεῖν Κωνσταντῖνον· (διώνυμος γὰρ ὢν ἐτύγχανε) παρὰ τῷ ἱεράρχου τῷ θείῳ λουτρῷ καθαγίσας ἀγκάλαις τῆς ἱερᾶς κολυμβύθρας ἐδέξατο. αὐτίκα δὲ αὐτῷ τῆς βασιλείου ἀξίας τὰ σύμβολα, πάλαι τε καὶ τὸ χρῆσμα πεφοίβιος ἐτεύξατο, ἡ βασιλέα ἀπέφη τῶν θυγατέρα δὲ Γρηγορίαν τοὔνομα Νικήτᾳ τῷ τῶν ἀξίων πατρικίῳ εἰς γαμετὴν κατεγγύησε. ἃ δὴ καὶ τούτῳ τῷ βασιλεῖ μοιζόνως οἰκειοθέντα, τὸν ἀνδριάντα κεχρυσωμένον καθύπερθε κιόνων ἔφιππον, κατὰ τὸν τοῦ λεγομένου ἀγορᾶ ἀνέστησε. Καὶ ὅπως μὲν ταῦτα ἐπράττετο.

C

Χοσρόης δὲ ὁ Περσῶν βασιλεὺς στρατιὰν ὡς πλείστην ἀθροίσας ἐπὶ Ῥωμαίους ἐξέπεμψεν, ἡγεμόνα δὲ Περσικῶν Σαΐτην χειροτονήσας δυνάμεων. ὅτος ἐπὶ τῶν Ἀλεξάνδρου ἀφορμωθεὶς, ταύτῃ τε ἀναστάτους εἶλε, ἡ τῶν ὅλων Αἰγυπτίων ἰωθρωπόδισε. ἔ τῶν ἅπασαν μοῖραν καταδήσου, καὶ δορυαλώτους ὡς πλείστους ἦγε· ἡ ἄλλως ἀνῄρει ἀδεμιᾷ φειδοῖ εἰς αὐτὸς χαίμενος. ταῦτα τοίνυν ὕπου Χοσρόης, εἰς τὸ ἕκαστα παστρατιᾷ κατὰ τῶν Χαλκηδόνος πόλιν ἦλε· ἡ περικαθέζετο αὐτῶν χρόνον ἐπίσυχον· ἔξεστι βασιλέα εἰς ὁμιλίαν οἱ λόγων ἐκέσθαι. ἡ δὴ βασιλεὺς εἰσέπεμπε, ἔ ὡς αὐτὸν διεπραιτώσατο βασιλικῇ δορυφορείᾳ τε ἔ πομπῇ χρώμενος, ἔ αὐτὸν ἰδὼν Σαΐτης ἐξανίστη τε τῆς καθέδρας, καὶ πρὸς πέδαρος ἑαυτὸν ἀπορρίψας προσεκύνει· αὐτός τε ἐκ τῶ ἀκατίου, ἐν ᾧ ἐπέπλει, τὸ χαίρε αὖτῳ προσερώνει ἡ δωρεᾶς ἠμείβετο. ὧδὲ πρὸς αὐτὸν Σαΐτης ἔλεξεν· Εἰ μὲν ὦ βασιλεῦ, νῷς Ῥωμαίων τε ἡ Περσῶν βασιλέας μετὰ δίεσθαι ταῖς γνώμαις, μηδ' ὅπως τι δυνατὸν ἀντικαθίεσθαι, εἰς φιλίαν τε ἡ συμβάσεις ἴεναι ὡς προθυμότατα· ὅπερ ἥδιστόν τε ἡ δι' ἄκρας ἀνθρώποις τοῖς πάλαι ἡ νῦν τυγχάνει ἅπασιν εἶναι τῆς ζωῆς τε καὶ τῆς εὐπραξίας ἔ εὐγνωμονούσης αἰτιώτατον, ἡ τῇ πιεμόνι τῆς ἐξουσίας συμπαραμένειν δὲ τὸ τῆς συμβάσεως μέγιστος. ἡ δὴ ἴσμεν, ὡς ὑπερα ταῖς ἐξουσίαις δεῖ ταύταις ἐφαμίλλοις ἁπολιτεία φανεὶς ἂν πώποτε. ἃ δὲ ὅσιον παρὸν ὑπερασπίζωσιν ἡ βουλῇ χωρίσας τὸ δίκαιον ἡ φίλους εἰς ἀλλήλους ἀρατωσθαι, ὅπλα κατ' ἀλλήλων αἴρεσθαι, ἡ πυμαίνειν ἀκέραιαν, ἡ καποῖ τὸ ὑπάρχον λέξω τί συμβαίνει; εἰ μὲν τὸ ὁμόγνωμον καὶ εἰρηνικὸν διάκειθε, εὐδαίμονά τε ἑκάτερον ὑμῶν τῇ ἄλλων ἀνθρώπων μᾶλλον ὑπάρξει, ζηλωτούς τε καὶ ἀξιαγάστους εἰς τὸν ἅπαντα βίον δειανεῖσθαι· εἰς τε τὸ ἄμοχθον ἔ ἄθυμον, ὁπόσις δὲ ὑμῖν φροντὶς περισπάσεται. εἰ δ' αὖτε ταυτὶ μεθήμοσι

D

E

Hæc mendo-

καὶ ἀλίσκου εἶσιν ἀγαθὸν εἰρήνην ἀντὶ πολέμου ποιήσασθαι ἐλπίδι, καὶ ἀδύνατόν τι ἀνωφελὲς λογίσασθαι ὑμῖν εἶναι. δυσμένειαν δὲ τὴν εἰς ἀλλήλους, καὶ τὸ ἐχθίστον ἀθρήσαντες, πολέμων μὲν εἰς πλείονα, ὅσπερ ἀπειρήκατε καὶ μισεῖτε, παραίνειν γνώσεσθε. ἑορᾶτε δὲ καὶ πόσους ὡς τὸ εἰκὸς ἀναλίσκει μεγίστους. πολλὰ δὲ σώματα φθείρουσι δαπανήσετε χρημάτων τε ἀνάλωσιν εἰς πλείονα ποιήσεσθε· καὶ ἀπαξαπλῶς εἰς μέγα κακὸν τὸν πόλεμον ὑμῖν πέρας ἕξει. οἷα δὴ καὶ νῦν ὁρᾶν ὑμῖν πάρεστιν. ἀφ' ὧν ἤγαγε εἰς τὴν Ρωμαίων εἰσβαλὼν γῆν, τὰ δεινότατα εἰδὲ καὶ πέπονθεν. ἐπεὶ δὲν ἐων τελεύτησε τὰ τῆ πολιτείᾳ οἰκείοτατα καὶ ἀθλιώτατα ἤγκεκίσθαι· ταῦτα διώμνυτο λέγων αὐτός, καὶ ὡς ἐν σπουδῇ τι θείη, τὰς πολιτείας Ρωμαίων τε καὶ Περσῶν εἰς τὸ τὰ συμβατικὰ ἦναι. Ταῦτα ἐπὶ πλεῖστον ποιήσειν ὄχετ' ἐπήγγελτο· καὶ ὡς τῆ ὁμωμοσμένων τὰ πιστὰ δοίη ἀπεφαίνετο. ὅτι γὲ δὴ ταῦτα τῇ Χοσρόῃ βουλομένῳ αἰρετὰ εἶη· εἴτε δῶν μοι, φησί, πείθοιθε, ἴσχετε αὐτίκα δὲ μάλα τὰς ὡς Χοσρόην ἀφιεβδομάδας, πάνυ ἴσως ἄμα ὑμεῖς ἐκπέμποντι. πειθόμην δ' ἂν μοι καὶ αὐτός, εὖ οἶδα, εἰς τὸν χώμενος καθίσαμβος. ἀπείσθε μοῦ ὑμῶν, καὶ τὴν εἰρήνην τὸ λοιπὸν εἰς τῆ ἅπαντα χρόνον βεβαίαν τε καὶ ἀκραιφνῆ καταστήσεσθε.

Βασιλεὺς δὲ Ἡράκλειος πρὸς ταῦτ' ὧν ἐπέπειστο, τῇ προσλαλιᾷ καὶ θελητηρίῳ τῶν λόγων σωμβόλῳ καπακαλλίμβος ὑπέσχετο εἰς ἅπαντα πρᾶττειν ὑπομόνατά τε καὶ ἀσφαλέστατα· καὶ οἷς ἐβουλεύετο πάντα πρὸς σωμπράττων τε μάλιστα καὶ συμφέρειν, ὁ ἱερομόνυς τε καὶ ὁ ἐπὶ πόλει. καὶ ὅτι τάχιστα οἱ διαπρισβεσόμενοι ἐξελίχοντο. Ὀλύμπιος μὲν ὁ τῶν τῆ ὑπάρχων τῆ Πραιτωρίων δίκων ἄξιος, Λεόντιος δὲ ὁ τῆς πόλεως ὕπαρχος, Ἀναστάσιός τε ὁ τῶν οἰκονομίων τῆ μεγίστου ἱερῶ, ὦ σοφία ὁ θεῖος λόγος ἐπώνυμον, τῆ σπαγμάτων πιστισθμένος πάντα παραλαβὼν Σαΐτης, καὶ ἅρας ἐκ Χαλκηδόνος ἐπίσω ἀπέλαυνε. Ἐ ἀρὸς πᾶ Περσικὰ θῶν ἐχώρει καὶ ἐκ μὲν τῆς Ρωμαίων ἐπίβασιν γῆς ἐξ τιμῆς ἦγε, καὶ θεραπείας ἄξίας. τῇ Περσικῇ δὲ ἐμβαλὼν πέδας τοῖς ἐκ σιδήρου αὐτοῖς περιθεὶς δισμοῖς παρὰ Χοσρόην ἐκόμιστο. Χοσρόης δὲ ἐπεὶ ἔγνω ὡς Σαΐτης Ἡράκλειον ὡς βασιλέα εἰδὲ τι καὶ τιμήκων, ἀλλ' ὡδρυάλαττεν ἰλαὸν ὡς αὐτὸ ἤγαγε· ἐν ᾧτῳ γὰρ αὐτῇ τὰ τῆς ἐλπίδος ὠνειροπολεῖτο καὶ ἐκεῖτο· μεγάλα τε ἐπ' αὐτῇ ἠγανάκτει, Ἐ πλοις εἰς ἀσαὶ αὐτῇ ἀπίδειρε τὸν δοῦρ, πικρὸν αὐτῇ καὶ βίαιον καταστόρας τῇ θάνατον. Ρωμαίων δὲ τὰς ἀφιεβδομὰς ἰδίᾳ διαξείλας ὡς ἔκαστον φρουρὰς ἀσφαλεστάτας ἀπέθετο, καὶ ἐκάκου τὰ μέγιστα.

Ταῦτα μὲν κατὰ τὴν βασιλέα, καὶ ἐπεπράττετο. ἐφ' οἷς Ἑλληνος τὸν καὶ τῇ πολιτείᾳ ἐπιφανῆ βαρέπτος. ἐξὸν Λίγυπτος αὐτοῖς τὸ λοιπὸν ἐπεστέζει. ἐξ ὧ καὶ τὰ πλεῖστα τῆ βασιλικῶν ἐπολαλοίπει σπαρτίων. ἐν τίνος καὶ τοσοῦτος λειμὼν τοῖς ἐν τῇ πόλει ἐπισκήψασα, θανάτῳ τὰ πλεῖστα τὰ ἐν αὐτῇ διέφθειρεν. ὧν ἁπάντων ἕνεκα πολλὴ δυθυμία Ἐ δειλία τῆ Κραταιῶνι περιῆγχεν. καὶ οἴχεσθαι διὰ ταῦτα φῶς Λιβύων βουλόμενος

jusjurandi religione obſtrinxit, non ſe ab urbe regia diſceſſurum. Quibus ille cedens, tametſi præſentibus miſeriis ingemiſceret, eorum tamen voluntati vel invitus paruit.

Poſt hæc aliquanto temporis elapſo Hannorum Rex cum procerum ſuorum ac ſatellitum ſtipatu Byzantium pervenit; & ab Imperatore Chriſtianis ſacris initiari ſe petiit. Quo libenter excepto, Hunnorum Principes a Romanis Principibus, & illorum conjuges ab horum conjugibus de ſacro fonte ſuſceperi ſunt. Inde illos omnes divinis myſteriis initiatos donis regiis ac dignitatibus affecit. Quippe Ducl ipſi Patriciatus honorem detulit, & in Hannorum regionem humaniſſime dimiſit.

ɪɔCXIX. Poſt hæc Avarum Princeps legatos de pace ad Herſelium miſit: quibus magnopere gaviſus danis illam remuneratus eſt, ad eumque viciſſim legatos deſtinat, Athanaſium Patricium, & Coſmam Quæſtorem, qui voluntatem ſuam renuntiarent. At Avarus amicitiam ſimulans, multa blande & humane cum iis locutus, Romanorum ſe amicum eſſe perſenſit, & ad Imperatorem ineundi *Edit. Paris. pag. 9.* fœderis gratia venturum eſſe promiſit. Legati igitur ad Imperatorem reverſi de illius in Romanos benevolentia certiorem eum faciunt. Quibus plurimum delectatus, ad Heracleam urbem, quem admodum inter eos convenerat, Regi Avarum occurrere decrevit. Præmiſſoque ſcenico apparatu, cum equeſtre certamen ad eum ſuſcipiendum pararet, ac ſplendidam ei veſtem & ipſius comitibus ferret, Selymbriam pervenit, ibique commoratus eſt. Triduo deinde Chaganus cum Avarorum ingenti multitudine Heracleam contendit. Ibi parte ſuorum delecta, quidquid roboris erat, per ſaltus ac ſilvas, quæ longis muris imminent, clam diſſipati, ac per condenſa montium pergere jubet, ut Imperatore a tergo circumvento, medium ipſum ejuſque comitatum omnem in poteſtatem haberent. Senſit hæc Heraclius, & inopinata re nec mediocriter perculſus, purpuram exuit: ac vili detritoque habitu, quo privatus eſſe videretur, indutus, & coronam regiam cubito alligans, ſtatim indecore ſe in fugam conjecit: vixque fuga Byzantium eſt elapſus. Avari ſugientes animoſius inſecuti ad campum uſque qui ex adverſo urbis eſt nomine Septimus, ibi caſtra poſuerunt. Inde ad Barnyſſi fluminis pontem uſque diſperſi circumiecta loca populari, & per Romanorum cædes impune graſſari. Inter cætera Imperatoria veſtis in poteſtatem hoſtium redacta, cæteriique illi quos paraverant amictus, cum ſcenico omni inſtrumento, & iis qui ea perferebant. Tandem cum infinita captivorum multitudine ad ſuos limites regreſſi ſunt. Compertum eſt ex captivorum quorumdam, qui furtim aufugerant, conſtanti relatione, ad ducenta & ſeptuaginta millia captorum utriuſque ſexus numerum perveniſſe.

At Heraclius in tanta publicarum rerum difficultate & varietate nihilo melius privatis conſuluit. Quippe ſacinus ingens contra jus omne ac Romanorum leges aggreſſus, Mariæ ſororis filiam Martinam ſibi matrimonio conjunxit, Martino patre natam, cui Maria ante Eutropium nupſerat. Ex hac liberis duo-

A τῆς βασιλεύσης ἐξίσασθαι· εἰς εἴξας τὰς μὲν παρούσας τύχας ἀπωλεφύρητο· ταῖς δὲ γνώμαις τοῖς αὐτῶν ἃ ἐθέλοντες ἔστηκτ.

Χρόνος δέ τις παρῆν χειρὸ τῶν Οὔννων τῷ ἔθνους Κύριος, τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἄρχουσι καὶ δορυφόροις ἅμα εἰς Βυζάντιον εἰσῆει. μυεῖσθαι δὲ τὰ Χριστιανῶν βασιλέα ἐζήτει. ὁ δὲ ἀσμένως αὐτὸν ὑπεδέχετο καὶ οἱ Ῥωμαίων ἄρχοντες τοὺς Οὐννικοὺς ἄρχοντας, καὶ τοὺς ἐκείνων γαμετὰς αἱ τῶν αὐτῷ θείῳ λυτρῷ ἐτελέσαντο σύζυγοι. ὕστερον τὰ θεῖα μυηθεῖσι δώροις βασιλικοῖς ἐξιώμασιν ἐφιλοτιμήσατο. πρῶτο μὲν ἀξίᾳ τῷ Πατρικίᾳ τὸν ἡγεμόνα πᾶσι τετίμηκε, καὶ φησὶ τὰ Οὐννικὰ ἤθη φιλοφρόνως ἐξέπεμψε.

Μετὰ δὲ ταῦτα καὶ ὁ τῶν Ἀβάρων ἔθνους ἡγεμὼν ἐπὶ συμ- B βάσεσιν ὡς Ἡράκλειον ἐπικηρυκεύσατο· καὶ φιλίαν ὑπεραγάμβως, δώροις αὐτὸν ἠμείβετο. καὶ δὴ καὶ πέμπει ὡς αὐτὸν ἀγγελιαφόρους, Ἀθανάσιον τὸν Πατρίκιον, εἶτα μετ' αὐτὸν καὶ Κοσμᾶν τὸν ἀξίαν, ὃν δὴ Κυαίστορα καλοῦσι, τὸν τὸ βασιλέως γνώμας αὐτῷ ἀπαίροντας. ὁ Ἄβαρος δὲ τὰ ὡς ἐς φιλίαν ὑποκεκινήμενος, αἱμύλαιτο ἐπαγωγὰ ὡς αὐτὸς ἀπεσταλμένους, ὑπήγετο ὡς φίλους ὄντ Ῥωμαίους, καὶ ἥκειν ὡς βασιλέα ἐπὶ σπουδαῖς ἐπήγγελτο. οἱ δὲ καὶ ἀναζεύξαντες τὰς οἰκείας ἐκείνῳ δῶρα βασιλεῖ ἐπόεσαν. εἰς ἄγαν ὑπερεδόμενος, βουλεύεται εἰς τὴν πόλιν Ἡράκλειαν, παθὰ ὧν αὐτὸς συγκείμενος, τῷ Ἀβάρῳ συμβαλεῖν. τὴν Θυμελαικὴν σκηλὼ πρώτην, καὶ ἐπποδρομίαν ἀγωνίαν ἐπὶ τῇ δοχῇ αὐτῷ πλεῖν δὲ τρίπτυξι, φαλλὸν τε αὐτῷ λαμπρὰν καὶ τοῖς σωματοφύλαξιν ἐκόμιζον. εἶτα κατὰ C τὴν Σαλυμβρίαν πόλιν ἀφιγμένος καθίζετο. τεσσαρακοστῇ δ' ὕστερον ἡμέρᾳ ὁ Χαγᾶνος σὺν πλείοσι πολλῷ τῶν Ἀβάρων ἀμφὶ τὴν Ἡράκλειαν παρῆσαν. ἀπόδεσμον δὲ τινα τῶν ἱππομίτων, οἳ ἀλκιμοί τε καὶ μαχιμώτατοι ἐτύγχανον, ἀπολιξάμενος, κατὰ τὰ ὑπερκείμενα τῶν μακρῶν λεγομένων τειχῶν λοχμώδη τε καὶ ἀμφιλαφῆ ἐκπέμψας, συνδέουσι καρυΐδιον καὶ τῶν τειχέων χωρήσειν τὰ λάσια, ὡς ἂν κατὰ νώτου τοῖς βασιλέως γυμνοῖς, αὐτόν τε μέσον, καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν ἀπολιξόμενος, χρῆσθαι δὲ χείρωσι. τὸν Ἡράκλειον αἰδόμενος, καὶ μετρίως τῇ παραλόγῳ καταπλαγείς, τὸ ἀλυκτὸν ἀπαρεσκόντως ἔθνημα. οἰκτρὸν δέ τι καὶ πικρὸν, ὡς ἂν ἰδόντι τοῖς εὐδοξοῦσιν φαίνοιτο, περιβαλόμενος ἔνδυμα, τὸν τοῦ χρυσοῦ τὸν βασίλειον τῇ D ὠλένῃ περιαφάμενος, ἀγωνιῶς παραχρῆμα εἰς φυγὴν ἐτράπετο. ἐμόλις πρὸς τὸ Βυζάντιον διεσῴζετο, οἱ δὲ Ἀβαρικοὶ Θυμῷ κρὶ δίωξιν ἐπενίσθυνον καὶ ὡς τὸν πόλεως, ὃ ἕβδομον καλοῦσι, καταλαβόντες ἐδρύσαντο. ἐνθένδε τε σκεδάννυνται ἄχρι καὶ εἰς τὰ Βαρνύσσου ποταμοῦ γέφυρα, καὶ πᾶν τῇ δὴ χωρία πικρῶς καὶ πλήθοντο, καὶ τῶν Ῥωμαίων ὁμίλων ἀφειδῶς ἐκειράζοντ· τῶν τε βασιλικῶν ἐσθῆτα, ἐ τὰς σκηνὰς πᾶσαν ἅπαντα. ὡς δὲ καὶ τὰ Θυμελικὰ ὄργανα, ἐ τὰς διακομιζούσας ἅπαντας πλεῖστον ἦσαν λαὸν ὑποδεδεμένοι δορυάλωτοι ἄγοντες, πρὸς τὰ ὀπίσω ἀπεπέμπησαν· εἰς ἑβδομήκοντα δὲ καὶ διακόσιας χιλιάδας ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, καθάπερ ἔνιοι τῶν ἀλόντων διαδράντες ἀλλήλοις συνῳδὰ ἔφασαν, ὁ ἀριθμὸς αὐτοῖς ἅπας συνέκυρτο. E

Ἡρακλείῳ δὲ τῶν κοινῶν αὐτῷ πράγματα ἐπὶ τοσοῦτο δυχερείας καὶ ἀνομαλίας ἐκύντων, καὶ μηδὲν ὑδὲ πάσιπαν δὲ θέσει φρονεῖς ἐγεγόνει. ἀλλ' ὅγε πρὸς ἀρχὴν ἄθεσμον, καὶ ὃν Ῥωμαίων ἀπαγορεύσει νόμοι, ἰδὼν, τὸ ὡς ἐ ἀνεψιὰν Μαρτῖναν ἠγάσατο κῆδος. θυγάτηρ αὐτὴ Μαρίας τὰ αὐτὸ ἐτύγχανε ἀδελφῆς, πατρὸς δὲ Μαρτίνου, ὃν Μαρία ὡς Εὐ-

ξοπίᾳ

γραμίτων ἐπέστη· ὧν δὲ δύο υἱοὺς ἐξ αὐτῆς τίκτει, ὧν τὸν μὲν Φλάβιον, τὸν δὲ Θεοδόσιον προηγόρευσεν. ἡ δίαν διέθρεμμε τὸ ἀθέμιτον. ἡ τὸ μὲν πρεσβυτέρου παραμένουσι δίαιτα τὴν αὐχένα· ὡς μηδ' ὑπῃωθι ἐπιστρέφεσθαι εἶόν τε εἶναι. τὸ δ' αὖ νεωτέρου ἡ ἀκοὴ ἀνὴρ ἀνήρτηται αὐθησιν, ἡ κωφὸν ἤδη ἀπέφαινε. διέλεγον δὲ αὐτὸ μάλιστα τὸ ἄσημον συμπεπόνθασιν ἐπὶ ταῖς ἱππικαῖς ἀμίλλαις ἡ οἱ τῶ Πρασίνου δημόται χαίμακες· συμφύσει τε ἐπὶ τούτῳ ἡ συνέφρασσον. Σέργιος ἦ ὁ τῆ Βυζαντίων ἱεράρχης γράμμασιν αὐτὸν λιπαροῦς ἐγκειμένοις ἐνθέτει τὴν πρὸς τὸ γαμίσκειν τῶν ἀοιδοῦσιν ἀφήσθαι. ὁ δὲ αὐτῷ ἀπελέγετο· ὡς δὲ μὲν ἔχει τὰ παράσου λεγόμενα· ὃ γάρσοι χρὴ ὡς Ἀρχηρεῖ ἡ φίλῳ, ἤδη ἀποδίδωκας· ἡμῖν δὲ τὸ λοιπὸν κείσεται τὰ τῆς πράξεως. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν διεπεράσκοπο τὰ τῆ ἐκκλησιῶν κειμήλια, ἐ εἰς ὑπαγωγὴν φόρου, τοῖς Βαρβάροις ἐξωνεῖσθαι.

Αὐθις οὖν ἐπιστρατεύει Χοσρόης ὁ τῆ Περσῶν βασιλεὺς κῆ Ρωμαίων, Σαρβαρον ἡγεμόνα ἡ στρατιᾶς ἐπέμψας· ὃς κατεδρᾳ πᾶσαν ἡ ἀκαπλητὸν χώραν. καπελαμβάνει δὲ ἡ ἁγίων τόπων τὰ ζωοποιὰ ξύλα τὸ σωτηρίου σταυροῦ, Μοδέστου τηνικαῦτα Ἱεροσολύμων προεδρεύοντος. παρεσκεύαζοντο δὲ οἱ Πέρσαι, ἡ ἐπείγοντο μίχεις εἰλθεῖν εἰς Χαλκηδόνα. ὁ οὖν Ἡράκλειος ἐκ τε Περσῶν ἐ Ἀβάρων θορυβούμενος, ἅμα ἡ λιμῷ πιεζομένης ἡ Ρωμαϊκῆς πολιτείας, κῆ λοιμικῶ θανάτῳ φθειρομένης, προσκαλεῖται Σέργιον τε τὸν τῆς πόλεως ἀρχιδέρμα· ἔτι τε ἡ ἄρχοντας, ἐ τὸ λοιπὸν τῶ λαῶ μέρος, παρατίθεται αὐτοῖς τοὺς παῖδας, ἡ Βῶνον τὸν Πατρίκιον ἐγχειρίζει τὰς τῆ πραγμάτων διοικήσεις· κῆ ἀπάρας ἤδη τῶ Εὐξείνου ἐπόντου ἤδη Λαζικῆς εἰς ὃ Περσικὸν ἐμβαλεῖν. καθ' ὧν τίκτεται αὐτῷ υἱὸς ἐκ Μαρτίνης τῆς γυναικός. μεθ' ἑαυτῶ δὲ ταύτῳ ἦγεν· ὧν ἡ ἐπωνόμασεν Ἡράκλειον ἐστεῦθεν ἀποείλει δῶρα πρὸς τὸν Τούρκων κύριον ἐπὶ συμμαχίᾳ τῆ κῆ Περσῶν συγκαλούμενος. ὁ δὲ δεξάμενος ὑπέχειν συμμαχήσειν. ἐν πάσῃ ὁδῷ Ἡράκλειος ἀφίκετο ἡ αὐτὸς πρὸς αὐτὸν· ἀφικόμενος τῶ τε βασιλέως παρουσίαν ἀσπασάμενος, συνεπλήθει Τούρκων πολλῶν τῆ βασιλεῖ ὑπωπτιάζῃ, ἡ ἀποβὰς τὸν ἵππον τῆ βασιλεῖ κῆ χεῖρα προσκυνεῖ. ἐποίει δὲ πάντα ἡ ὁ συνὼν αὐτῷ πᾶς ὄχλος. ὁ δὲ βασιλεὺς τὸ ὑπερβάλλον ἡ νεμῆς διασάμενος, ἐδίδου αὐτῷ, ὡς εἰ τὰ τῆς φιλίας αὐτῷ βέβαια εἴη, ἡ ἐπορεύοντο πλησίαζειν· ἡ ἅμα πάντα ἴδιον ἀποκαλῶν. ὅπως οὖν ὅτος ἀσπάζεται τῆ βασιλεῖ. ὁ δὲ ὃν πιεμένου σίφανον, ἡ περαλῆς λαβὼν, τῆ τῶ Τύρκου περαλῆ περιέθηκε· συμποσίασας τε αὐτῷ πάντα τὰ ὡς ὑπερβάσιας τὸ συμποσίου σκεύη, ἅμα ἡ στολὴν βασιλικὴν, ἡ ἐνωτίους ἐκ μαργάρων κεκοσμημένους δωρεῖται αὐτῷ· ὡσαύτως ἡ τῆς πρὸς αὐτὸν ἀρχοντας τοὺς ὁμοίους ἐνωτίους αὐτοχειρίᾳ ἐκόσμει. εἶτα δεδιὼς μὴ τὰ αὐτὰ τῆ Ἀβάρου ἡ παρ' ἐκείνου πάσχῃ, ἐπιπρασίσθαι δ' αὐτῷ ἐ τὰ ἐ συμβάσεως ἀπεργάζῃ· παραδείκνυσιν αὐτῷ ἐ Συγαμβρὸς Λυδοκίας εἰσόδαν ἔφη τε πρὸς αὐτὸν ὡς ἐώσειν ἅμας ὁ Θεός, σὶ τέκνον ἐμὸν ἀπέδειξεν· ἐδὲ δὴ αὖτη Συγάτηρ μου ἐστὶ, ἡ Ρωμαίων Αὐγούστα. εἰ οὖν συμπέρας μοι, ἡ βοηθεῖς κῆ τῶ ἐχθρῶν, ὡς γυναῖκα δίδωμί σοι αὐτήν· ὁ δὲ τῷ κάλλει ἐ εἰδόσις, ἡ τῷ περὶ αὐτὴν κόσμῳ νραθεὶς ἔρωτι τῆ ἀρχειτύπῳ ἔτι μᾶλλον ἐπὶ τῇ συμμαχίᾳ ἐπέκεινο. οὕτως οὖν ἄρχοντα κῆ πλῆθος Τούρκων τῶ βασιλεῖ παραδίδωσι· συνὼν αὐτοις τε εἰς τὴν Περσικὴν ἐσβαλὼν, πάς τε πό-

bus ſuſceptis, alteri Flavio, alteri Theodoſio nomen impoſuit. Sed tam nefandum ſcelus divina juſtitia perſequitur. Horum enim liberum ſeniori collum ita diſſolutum eſt, ut alto torqueri non poſſet, junior erepto audiendi ſenſu penitus obſurduit. At turpes illas & inhoneſtas nuptias Praſina potiſſimum factio per Circenſes ludos agitabat, approbantibus contra & faventibus aliis. Sergius porro Conſtantinopolitanus Patriarcha litteris ſuis vehementius inſtabat, ut illam cum muliere ſocietatem abjiceret. Ad hæc Imperator ita reſpondit: (Recte tu quidem omnino dicis: quod enim & Patriarcham & amicum decet, quoddam veluti debitum reddidiſti. Sed noſtri erit arbitrii factis ipſis præſtare quod jubes.) Per idem tempus Eccleſiarum theſauri diſtracti ſunt, & tributi nomine in barbaros diviſi. *Edit. Pariſ. pag. 11.*

At Chotroes rurſum contra Romanos exercitum mittens, Satbarum ei Ducem præfecit, qui Oriente pervaſtato, ſalutaris Crucis vivifica ligna in ſanctis locis occupat, Modeſto tunc Hieroſolymorum Eccleſiam gubernante. Quin Perſæ longius inſuper progreſſi Chalcedonem properabant. Heraclius, Perſia eodem tempore & Avaribus infeſtantibus, cum una & fame & peſtilentia reſpublica ptemeretur, Sergium Patriarcham cum magiſtratibus atque omni populo convocans, filios ſuos eorum fidei committit, & Bonum Patricium rerum adminiſtrationi præficit. Hinc Euxino mari navigans per Lazorum provinciam in Perſidem irrumpere conatus eſt: Ubi ex Martina conjuge filius naſcitur (hanc enim ſecum adduxerat) quem Heraclium nominavit. Indidem porro legatos cum donis ad Turcarum principem deſtinat, quibus eum ad belli contra Perſas ſocietatem alliceret. His ille acceptis, auxilio futurum ſe pollicitus eſt. Ea re gaviſus Heraclius ad illum ipſe perrexit. Qui adeſſe Imperatorem audiens, cum magna Turcarum manu obviam proceſſit, & ea equo deſiliens humi ſe coram illo proſtravit. Idem & univerſi ejus comites fecerunt. Imperator tantum ſibi ab illis honorem exhiberi videns, Duci eorum ſignificat, ſi firmam ac ſinceram amicitiam inire veliet, equo etiam vectus accederet, filium inſuper eumdem appellans. Ita demum ad Imperatoris complexum admiſſus eſt, qui detractam ſibi coronam Turcæ capiti impoſuit. Cumque hunc ad convivium invitaſſet, omnia convivii vaſa atque utenſilia cum regia veſte, & inaurihus ex margaritis ei donavit. Dedit & inaures alias principibus qui eum comitabantur, quas manu ſua dilargitus eſt. Poſt hæc veritus ne idem quod Avarus fecerat, contra ſe tentaret, fœdus iſtud firmiotibus vinculis adſtrinxit. Nam Eudociæ filiæ magiſtrum demonſtrans, hunc in modum alloquitur: (Cum primum nos Deus conciliavit, filium te meum eſſe voluit. En igitur & filiam meam, & Romanorum Auguſtam, quam, ſi me adjuveris, & contra hoſtes auxilium dederis, uxorem tibi ſpondeo.) Ad hæc Barbarus imaginis pulchritudine & ornatu in archetypi amorem impulſus, eo ad firmandam ſocietatem propenſior factus eſt. Statim igitur Turcarum copias cum Duce Imperatori tradidit. Quibuſcum in Perſidem irruens oppida ſubvertit, atque Ignis de- *pag. 12.*

lubra proſternit. Horum in uno Choſroïs ſimulacrum reperit divino habitu conſecratum. Nam in hujus tecto tamquam in cælo quodam ſedentem ſe collocaverat. Expreſſæ circum erant fulgurum ac Solis & Lunæ ſpecies, circumſtante Angelorum turba. Præter hæc machina erat qua fulmina cum vellet, aut pluvias mitteret. Hoc deteſtandum monſtrum conſpicatus Heraclius humi dejecit, & in pulverem comminuit. Poſtquam Choſroes cum alia omnia compererit, tum Turcas ab Heraclio in ſocietatem receptos, de his certiorem per litteras Sarbarum reddit, ac quam celerrime ex Romanorum finibus ad ſe reverti jubet, & Heraclio copias ſuas opponere: neque enim ſe illius exercitum ſuſtinere poſſe. Hæ porro litteræ in itinere interceptæ ad Heraclium delatæ ſunt: quibus ille perlectis & ſuppreſſis alias tamquam a Choſroe miſſas ſuppoſuit, & illius ſigillo obſignatas ad Sarbarum miſit, quibus ea continebantur: Romanorum Imperatorem cum Turcis amicitiam iniiſſe, & Adoryadiganum uſque perveniſſe, quem miſſo a ſe exercitu cum Turcis eſſe profligatum, reliquos fuga ſibi conſuluiſſe. Quamobrem hortari ne ea Romanorum agro exercitum tranſportet, ſed Chalcedonem obſidere, ac Romanos capere prædarique pergat. Quibus acceptis litteris Sarbarus eodem in loco ſubſtitit.

DCXXVI. At Abari diſſoluta jam pace, etenim Heraclius priuſquam in Perſas exercitum duceret, muneribus ad eos miſſis illam firmaverat, atque inſuper ducenta bis nummorum millia promiſerat, obſideſque dederat Joannem cognomeato Athalaricum naturalem filium ex concubina natum, & Stephanum conſobrinum Mariæ ſororis filium, & Eutropium, necnon & Joannem alterum Boni Patricii filium, eumdemque ſpurium, & ea pellice ſuſceptum. Sed Barbati expeditione facta caſtra ad Conſtantinopolim admovent, ibique ſuburbana omnia incendio vaſtant. Ita diviſo inter ſe velut Thracio Boſphoro Periæ Aſiaticum limitem, Avares Thraciam infeſtabant. Iidem ad muros expugnandos machinas fabricavorant, turres ſcilicet ligneas & teſtudines: quas cum mœnibus adjacentes, repente divina virtute diſſolutas ſunt, obtritis, qui in illis erant Avarum propugnatoribus. Erant in eorumdem exercitu Sclavinorum auxiliares copiæ bene multæ, quas illi ſecum adduxerant: quibus & ſignum dederant, ut cum accenſas faces ex Blachernarum munitione conſpexiſſent, quam Alam nuncupant, ſtatim actuariis lembis irrumperent, & remigio ad urbem ſubvecti tumultum ac terrorem inferrent; per quem nullo prohibente, ipſi de muris ſubito impetu facto urbem invaderent. Quibus ad Bonum Patricium perlatis, mox biremibus ac triremibus inſtructis armiſque diſpoſitis, ad eum locum unde ſignum attollendum erat, claſſem dirigit, eodemque tempore biremes contrarium ad littus applicat. Inde facibus erectis ſignum dari jubet. Hoc ubi Sclavi conſpicati ſunt, e flavio, quem Barnyſſum vocant, recta ad urbem navigiis feruntur. At noſtri obviam progreſſi in medium receptos & circumventos opprimunt, tantaque cædes hoſtium facta eſt, ut mare ipſum purpureo colore tingeretur. Inter enſorum cadave-

Edit. Pariſ. pag. 13.

λος καθῆρει, ἐξ οὗ τὰ πυρεῖα δίσκευον. ὑφ' ἑνὸς δὲ τῶν ὕρκται Χοσρόης ἑαυτὸν θεοποιούμενος. ἐν τῇ τοῦ οἴκῳ ἑαυτὸν καθήμενον ὡς ἐν οὐρανῷ ἀνεστήλωσεν. ἀστραπὰς, ἐξ ὅλων, ἐξ στιλπνῶν συγκατασκευάσας· ἀγγέλους περιεικόνας αὐτῷ· ἐξ βροντὴν δὲ μηχανῆς ποιῆσ ἐ ὅταν θελήσειεν· ὃν τὸ βδελυγμα θεατάμβους Ἡράκλειος εἰς γῆν κατέρριψε, ἐ ὡς κονιορτὸν διέλυσεν· Χοσρόης ποίων ἀκούσας πάντ' ἄλλα πάσα, ἐ ὡς Τοῦρκοι συμμαχοῦσιν Ἡρακλείῳ, δῆλα ἐποίει πάντα δὲ γραφῆς τῇ Σαρβάρῳ, ἐ ὡς ταχέως παρὰ αὐτὸν ἐα τὰς Ῥωμαίας ἀναζεύγνυσιν, ἐ Ἡράκλειον ἀμύνασθαι. μηδὲ γὰρ δύνασθαι τῷ πλήθει τῶν ἐκείνου ἀντιπαρίστασθαι. τὸ δὲ γράμμα πιεστραπὸν Ἡρακλείῳ ἐγχειρίζεται. ὁ δὲ τῶν ἀναγνούς, ταῦτα μὲν ἐξηφάνισεν, ἑτέρας δὲ γραφὰς ὡς ἀπὸ Χοσρόου συνθέμενος, τῷ Σαρβάρῳ ἐπέστειλε, τῇ ἐκείνου στρατιᾷ συμμαχεῖν, ἐχούσαν ὕπως. Ὁ Καῖσαρ Ῥωμαίων φιλίαν μετὰ Τούρκων ἐποίσατο. ἐξ εἰσὶν ἄχρι τὸ Ἀδριανουπόλεως ἀπέχουσιν πάσαι. ἐξὶ ἐνταῦθα μίαν τραπέσθαι αὐτῶν, αὐτὸν τε ἐξ τοὺς Τούρκους διώλεσα· οἱ δὲ περιλειφθέντες ἔφυγον. μὴ ὄντων ἀπάρχων ἐα τῶν Ῥωμαίων γῆς, ἀλλὰ τῇ Χαλκηδόνι προσέβαλλον, Ῥωμαίους αἰχμαλωτίζων ἐξ ληΐζόμενος. ἐξ Σάρβαρος μὲν τὸ γράμμα δεξάμενος, ἐ προσέβαλλεν εἴχετο.

Οἱ δ' Ἄβαροι ἐπεὶ τὰς σπονδὰς διέλυσαν. ἐ ὁ Ἡράκλειος φοβούμενος Πέρσας ἐσπρατεῦσαι δόρυϊ φρὸς αὐτοὺς πάντας ἐβεβαίω, ὑποχόμβους παραχρῆμ αὐτοῖς νομισμάτων μυριάδας ἔπεμπεν, ὁμήρους αὐτοὺς δεδωκὼς ἐνα τῷ ὑῶν Ἰωάννᾳ ὄνομα· ὃν δὲ ἐξ Ἀταλάριχον ἐκάλουν· ἐόδος δ' ἐν αὐτῷ ἐκ παλαιᾶς. ἐξ Στέφανον ἀνεψιὸν αὐτοῦ ὑὸν Μαρίας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, ἐ * Εὐτρόπιον· ἔτι δὲ ἐξ Ἰωάννην ἕτερον υἱὸν Βώνου τοῦ Πατρικίου, ἐ αὐτὸν ἐκ παλλακῆς αὐτῷ γνησίου· ἐ αὐτοὶ ἐσπρατεύοντις τῇ τοίχει † Βυζαντίᾳ πελάζουσιν. δ' ὃς τε πάντα ἐσκεύαζον τὰ φρόσφορα, ἐ ὥστερ ἀναμεταξὺ ἐμάχοντο † Θρᾳκικὸν Βόσπορον· Πέρσαι μὲν τὴς † Ἀσιατίδος μοίρας καθῆρουν· Ἄβαροι δὲ τὸν ἐπὶ Θρᾴκης διέφθειρον χῶρον· ἀλλάλοις τε λόγους οἱ Ἄβαροι μαχαίρματα τοιχομάχα ἐπάταγον. πύργοι δὲ ὕπαρ ξύλινοι ἐ χελῶναι τὰ κατασκεύασματα· ἐ ἐπεὶ προσέμειναν τῇ τοίχει τὰ ὄργανα, θεία δυνάμις ἐξαπίνας ταῦτα διέλυσε, ἐφ' ἑαυτοῖς τῷ Ἀβάρων μαχητὰς διώλεσε. ἐντεῦθεν δ' ἐφ' Σαλαβλικὰ πλῆθη οἱ Ἄβαροι ἐπεφέροντο, ἐφ' οἷς συμμαχίαν ἐγεγῶντο, δεδώκεσαν δ' αὐτοῖς σημεῖον, ὡς λύκα αὖ ἰδίοις πυρσὸς ἀναφθέντας εἰς τὸ Βλαχερνῶν προτείχισμα, τὸ καλούμενον πτηρὸν, ἀΐδιος ἅμα ταῖς μακεδύλοις ἀκατίοις κρύπτοις ἐπεξίοιεν, ὡς πλοῖον ἀναφανέντες τὴν πόλιν ἀραταίως δορυβήσουσιν· αὐτοὶ τε ἀδείας λαβόμενοι ἐα τῷ τοιχῶ ἀναντίρροητοι ἐντὸς τῆς πόλεως γένωνται. δῆλα δὴ ταῦτα Βώνῳ τῷ Πατρικίῳ ἐγένετο, ἐ αὐτὸς δόρυϊ μὲν ἐφ' τεμόρεις ἁρμόσας, οἷς τὸν χῶρον, ἐν ᾧ τὸ σημεῖον ἐδίδοτο, καθοπλίσας φροσώρων, ὡσαύτως ἐφ' πρὸς τὴν ἀντίπερα ἀκτὴν τὰς δόρυς ἐπίλασεν· ἠφανισμένοις δὲ τὸ ἀΐδιος ἐπέτρεψεν. ἔπερ δὴ οἱ Σαλάβοι θεασάμενοι, ἐα τὸ πεπαμένον τὸ καλουμένου Βαρμίσου ἀφώρμουν, ἐφ' κατὰ τὰς πόλεως μέσας· αἱ δὲ ἐπεκθρωμῶσαι, ἐ οἷς μέσοι αὐτὸς ἀπολαβοῦσαι, ἐα τῷ ἀΐδιος ἔπεσον, ἐ αἵματι πολλῷ τὸ θαλάσ-

Digitized by Google

σιν ὕδωρ ἐφυσίαστο. ἐν τοῖς πτώμασιν ὧν τῷ ἀναριθμήτων καὶ γυναῖκες Σαλαβλωὶ κατεχρώντο. ἀλλὰ παῦται οἱ Βάρβαροι θυσάμενοι, καὶ τὰ ἀρνοσιδείας ἀπενόντες, πρὸς τὸν αὐτῶν ἀντεζεύγνυον. ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς τὴν πόλιν σὺν Κωνσταντίνῳ τῷ βασιλεῖ εὐχαριστηρίους λιτὰς τῷ Θεῷ προσέφερον ἐν τῷ ναῷ τῆς Θεομήτορος, τῷ ἐν Βλαχέρναις ἱδρυμένῳ, ἀφικόμενοι· νεῖχος δ' ὧν δωμησάμενοι τὸ ἱερὸν ἐκεῖνον καὶ φρούριον κατέσκαψαν. καὶ τὰ μὲν Ἀβάρων ὕστατα εἶχεν.

Μαθὼν δὲ Χοσρόης Ἡράκλειον πλησιάσαντα τοῖς βασιλείοις Περσῶν, ἐκπέμπει κατ' αὐτῶ στρατηγὸν τινα, Ῥαζάτην ὄνομα, γενναῖον ὄντα καὶ ἔμπειρον τὰ πολέμια. ὅστις ἐλθὼν τῇ βασιλεῖ παρατάσσεται, καὶ τῆς εἰωθυίας ἀφορμῶν φάλαγγος μόνος πρὸς * μόνῳ φυκαλεῖτο ἐς μάχεσθαι. Ἡράκλειος δ', ἐπεὶ εἶδέν τὸν οἰκεῖον στρατὸν φοβούμενον ἐπιγίνεσθαι, αὐτὸς ἐξέρχεται κατὰ τὸ βάρβαρον. ὁ δὲ ὡς νεανικῷ ἔμπειρος, ὀξυτενίσας, καὶ ἄκρον χειλίαν τὸ βασιλέως καθάπτεται. ἔπειτα καὶ ἄλλον εἰς τὸν ἐξέπεμψε, καὶ τὸν σφυρὸν τὸ ποδὸς ἐπέξυσεν. αὐτὸς δὲ Ἡράκλειος τῇ ἵππῳ ἐπάρας, καί τις τῶν αὐτοῦ δορυφόρων προθάσας τὴν ὦμον Ῥαζάτου ξίφει ἀπέτεμε, καὶ αὐτὸν πεσόντα ὁ βασιλεὺς κατακόπτει· καὶ δύο τινὰς τῶν κεφαλὰς ἀπέτεμεν. ἐπὶ δὲ τῇ νίκῃ ταύτῃ προθυμίας ὁ τοῦ Ῥωμαίων στρατὸς πλησθείς, αἰθόμενος νεῖ τὸ βασιλέως παρρησίαν, καὶ Περσῶν ἐχώρουν συντεταγμένοι, καὶ ἀκαρπάστως ἅπαντα διέπρασσον ἐδίωκον· καὶ πλῆθος αὐτῶν πολὺ ἀπέκτειναν.

Οἱ δὲ Περσῶν ἄρχοντες ἐπεὶ διεγνώκεισαν ὡς ὁ τῶ Ῥωμαίων βασιλεὺς ὑπὲρ τὴ ἑαυτῶ πολιτείας τὰς οἰκείας ζωὰς καταφρόνει, μὴ Σειρόῃ τῷ υἱῷ Χοσρόου βουλεύονται Χοσρόῃ ἀπιθεῖν, μέγα περὶ τῆς οἰκείας πολιτείας ἀσπαρασάμενοι. τῶν δὲ ὧν ὑφ' ἑνὶ τῷ βασιλειῶν οἴκων ἀπέκλεισαν, καὶ ξόρῳ οὐ ἐδίδοσαν· πρᾶθησαν δὲ χρυσὸν καὶ ἄργυρον, καὶ λίθον πλεῖστον, λέγοντες, ὅτων ἀπέλαυε οἷς κατεμάνης, καὶ ἄπιθι ἀγαπήσας καὶ συνάγαις. καὶ ὅτω λιμώττοντα ἐπελθόντες ἀπέκτειναν. Σειρόῃ δὲ τὸν τότε υἱὸν βασιλέα Περσῶν ἀπηγόρδευσαν· ὃς δ' ὧδε πρὸς Ἡράκλειον διαπρεσβεύεται, δῶρά τε ἐξέπεμψεν, ὡς πεισθεὶς αὐτῷ· γράφει δὲ πρὸς αὐτὸν ἐπιτρέπεσθαί τε ἀλλήλοις τὰς ὑπ' αὐτῶν πολιτείας, καὶ εἰρήνην παρὰ Θεῶ ἀπαίτεῖσθαι, ὡς ἑκάτερον παρ' ἑαυτῷ ἡσυχάζειν. ὁ δ' ἀντίγραφε τῷ Ἡράκλειος, τέκνον τὸν Σειρόην καλῶν· καὶ ὡς οὐ λῶ αὐτῷ ποτε κατὰ γνώμην βασιλέα τῆς ἑαυτῶ δόξης ἐπιπεπωκέναι· διὸ νῦν Χοσρόῃ. ἀλλ' εἰ καὶ πλεῖστα καὶ κάκιστα Ῥωμαίοις τῷ Πέρσαις ἐπίδειξεν, ἔπαυσα αὖ ἅπαντα πιεζόμενα, εἰ τὰ μάλιστα ἐπιπαρέστησε ἐγνώμην, ὡς τῶν αὐτῶ ἀποκαθίσῃ βασιλείαν· Θεὸς νῶ ἑαυτῶ πρόθυμον ἐγνωκώς, μεταθεῖ αὐτῷ ἀξίαν τῶν ἔργων, ὡς μὴ τῷ πολλῶν γενέσθαι κατάλυσιν· ἀμείνων τῶν ἔνεστιν παρεχόμενος. περί τε τῷ ζωπρεῶν ξύλων ὧν εἶλε Σάρβαρος ἐξ Ἱεροσολύμων, λιπαρῶς ἐπέκειτο ἐπιζητῶν. ὁ δὲ ὑπέχειτο δώσειν, ὅπερ αὐτῷ καταφορὰ γένοιτο. περί τε τῷ πρεσβέων ὃς Σάιτος πρὸς Χοσρόην ἀπήγαγε δόλῳ· ὡς Λεόντιος μὲν κοπῷ θανάτῳ ἐτελεύτα· ὡς δὲ ἄλλους Χοσρόης ξύλοις ἔκτεινε, αἰθόμενος αὐτὸν Ἡράκλειον εἰς τὸν Περσικὸν εἰσβαλόντα.

Εὐθὺς δὲν Σειρόης ἐπελεύτα. κρατεῖ δὲ τῆς βασιλείας Περσῶν Καβόης, ὃς τις μετ' οὐ πολὺ τὸ-

Nicerb. Hiſt.

* *f.* μόνου

ra Sclavinæ quoque mulieres inventæ ſunt. Quæ cum omnia Barbari conſpexiſſent, obſidionis ac moræ pertæſi in patriam revertuntur. Tum Patriarcha cum Conſtantino Imperatore ad Divæ Virginis templum, quod in Blachernis erat, progreſſi, ingentes Deo gratias perſolvunt, ibidemque murum ad hujus templi præſidium ædificant. Hunc in modum ab Avaribus res ad Conſtantinopolim geſta eſt.

Interim Choſroes ubi adeſſe jam Heraclium atque ad Regiam accedere comperit, unum ea Ducibus ſuis Ruſatem nomine, virum ſtrenuum ac belli peritum adverſus eum mittit, qui acie contra Imperatorem diſpoſita ante ordines ſuos procedens ſolus ſolum ad certamen provocat. Heraclius cum nemini ſuorum ad hoc præſtium audaciæ ſatis eſſe videret, contra Barbarum ipſe progreditur. Ille ut erat ſagittandi peritus, emiſſo ſpiculo ſummæ Imperatoris labia perſtrinxit; inde alio directo imum pedis talum deterſit. Heraclius equo in eum invehitur; cumque e prætorianis quidam gladio Ruſatæ humerum amputaſſet, eadem hunc Imperator jaculo confixit, ac ſublinde caput præcidit. Hac victoria Romani alacriores facti, & Imperatoris audacia confirmati, magno impetu in Perſas irruere & funditus profligatos fugientesque perſequi, innumeros eorum interficere.

Poſt hæc Perſarum Principes, ubi Romanorum Imperatorem vidiſſent pro tuendo Imperio ne vitæ quidem ſuæ parcere, de Choſroi nece, qui Imperium ſuum adeo contemneret, cum Siroe ejus filio conſilium capiunt, quem demum in una ex regiis ædibus concludunt, & cibo omni ſubtracto, auri & argenti ac lapillorum vim maximam coram eo proponunt, atque iis vocibus, inſultant: (Fruere iis agedum, quorum inſana cupidine flagraſti, quæque amaſti tantopere atque collegiſti.) Ita fame enectum poſtremo irruentes interficiunt. Tum Siroen ejus loco Perſarum regem pronunciant. Qui ſtatim legatis ad Heraclium miſſis munera ad eum placandum obtulit. Addidit inſuper literas, quibus hortabatur, ut ambo invicem Imperia conjungerent, & conceſſa a Deo pace fruerentur, ea lege, ut utrumque ſuis ſe finibus contineret. Ad hæc Heraclius reſcribit, filium appellans Siroen: Nulli ſe unquam Principi Imperium eripere voluiſſe, neque ipſi adeo Choſroi. Qui tametſi quamplurima in Perſas æque ac Romanos ſcelerate commiſerit, libenter nihilominus (ajebat) ſoſpitem eum atque incolumem, licet in poteſtate haberem, Imperio ſuo reſtituiſſem. Sed Deus qui illius conſilia cognorat, dignas in eum pœnas conſtituit, ne ab eo plurimi ſuis rebus everterentur; idemque nobis pacem ac concordiam conceſſit. Adjecit præterea & conditionem hanc, ut vivifica ligna, quæ Barbarus ex Hieroſolymis tranſtulerat, ſibi redderentur, eique rei admodum inſtabat. Quæ Siroes redditurum ſe promiſit, ſi ulciſcam invenire poſſet. De legatis vero, quos Saitus fraude circumventos ad Choſroen perduxerat, ita ſignificavit, Leontium naturali exitu vitam finiſſe, cæteros Choſroen ſuſtuario necaſſe, cum primum Heraclii in Perſidem irruptionem audiſſet.

Paulo poſt Siroe mortuo, Caboes Perſarum Imperium obtinet; quo ite-

Edit Pariſ. pag. 84.

ΔΟCXXVII.

rum non longe poſtea defuncto, Hormiſdas ſucceſſit. Qui quidem legatos & ipſe ad Heraclium mittens, filium ſuum cum pecuniis ac muneribus eaquiſitis ad eumdem allegat. (Porro ejuſmodi litterarum ſententia fuit: (Quemadmodum Deum veſtrum dicitis ſenem quidam Simeoni in ulnas datum, ita ego ſervum tuum, filium meum tuas in manus committo. Norit Deus quam tu illum honeſte fis habiturus.) Hunc Imperator accipiens magno in honore habuit, & poſt Hormiſdæ mortem ad Perſarum Imperium evehit.

Interim Sarbarus auctus Chofrois & Sirois, & Caboſe, & Hormiſdæ morte, e Romanorum finibus recedit. ac per literas ſe apud Heraclium excuſat: Non ſponte ſe quæ contra Romanos egerat, ſed ex ejus a quo miſſus erat, voluntate feciſſe. Orare proinde ut ad eum tuto venire poſſet, atque in ejus ſervitute & obſequio degere. Quod ſi fidem Imperator ſibi dare vellet, venturum ſe ajebat, magnamque opum vim ſecum ex Perſide delaturum, ad ea inſtauranda, quæ in Romanorum Imperio vaſtaſſet.

Edit. Pariſ. pag. 13.

Dum hæc aguntur, Hormiſdæ filius ſuorum inſidiis opprimitur. Sarbarus ab Imperatore Perſarum regnum impetrat, ea lege, ut quidquid de Romanorum Imperio a Perſis occuparetur, integrum redderet. Ita pace conſtituta, Barbarus Ægyptum atque Orientem univerſum Romanis reſtituit, deductis Perſarum præſidiis vivifica ligna ad Imperatorem mittit. Heraclius Niceræ filium ad Patriciatum promovet: ejuſdemque filiam Nicen Theodoſio, quem ea Martina ſuſceperat, matrimonio conjungit. Gregoriano porro Niceræ filiam e Pentapoli adductam Conſtantino Romanorum Imperatori copulat; quam adhuc vivo pareote illius deſponderat.

Sub idem tempus ea Æthribo, regio hæc eſt felicis Arabiæ; etoenim Saraceni, ac vicinia loca facta irruptione populati ſunt. Heraelius porro, Eudociam filiam, quam Turcorum Principi pactus erat, ad eum Byzantio proficiſci jubet. Sed cum de Barbari cæde allatum eſſet, eadem Imperatoris mandato revertitur. Dumque adhuc Heraclius in Perſide moratur, duo ejus filii, totidemque filiæ diem obeunt. Ipſe vivifica ligna ita uti erant, cum primum capta ſunt, obſignata ſecum deferens, Hieroſolymam pervenit, & Modeſto Patriarchæ ejuſque clero monſtravit. Ab iis integra adhuc ſigna deprehenſa ſunt; intellectumque ſanctiſſima hæc ligna neque profanis ac pollutis manibus attrectata, neque ab illis penitus conſpecta: eoque nomine gratiæ Deo ac laudes perſolutæ. Tum Patriarcha clavem, quæ apud ſe remanſerat domo deferens, adorantibus univerſis loculum aperit. Poſt hæc erecta illic Cruce, Imperator eam illico Byzantum remittit.

Cui Sergius Patriarcha ea Blacherniſ, quod templum Dei matris eſt, cum litaniis obviam proceſſit, & ad maiſmam Eccleſiam deducens, ibidem illam ereait. Hæc omnia Indictione ſecunda contigerunt.

Paulo poſt vero Heraclius Byzantium rediens cum fauſta omnium acclamatione atque ingenti magnificentia a civibus receptus eſt. Quatuor illum elephanti vehebant: quos inſuper ad populi voluptatem ludis Circenſibus traduxit. In-

A Θρνατ. μεθ' ὃν βασιλεύει Περσῶν Ορμίσδας. ὃς καὶ αὐτὸς ξεναποβάλεται πρὸς Ηράκλειον, τὸν παῖδα υἱὸν αὐτῷ χρίσασι τῇ δίκαιος πολυτιμήτους πρὸς αὐτὸν ἀπέστελλεν. ἐσήμαινε δὲ καὶ γραμμάτων πάρδ. ὃν τρόπον λέγετε τὸν Θεὸν ὑμῶν δεδῶσθαι γεραιῷ τινὶ ἀνδρὶ τῷ Συμεὼν εἰς τὰς ἀγκάλας· ὅτω κἀγὼ τὸν δοῦλόν σου τὸν υἱὸν μου δίδωμι εἰς τὰς χεῖράς σου· γνοὺς δὲ Θεὸς ὁ σωτὴρ ποιήσεις αὐτῷ. ὁ δὲ δεξάμενος μεγάλως ἐτίμησε. εἶτα τελέσασης Ορμίσδα βασιλείαν Περσῶν ἐπόησεν.

Σάρβαρος δὲ ἀκούσας ὅτι Χοσρόης, καὶ Σειρόης, Καβόης καὶ Ορμίσδας ἐτελεύτησαν, ἐκ τῆς Ρωμαίων ὑπενόσει χάρας· γράφει τε ἀπολογίαν πρὸς Ηράκλειον, B ὡς οὐκ ἑαυτῷ, ἀλλὰ γεγαμηκότι τῷ ἐκστείλαντος, ἐφαρτὴν ἄπερ εἰς Ρωμαίους πεποίηκας· παραγενέσθαι ἢ αὐτὸν ἐζήτησε, καὶ ὡς ἔοικεν πεῖσαι. λόγος τε πίστεως παρὰ βασιλέως βεβαιωθείς, ἦκεν πρὸς αὐτὸν καὶ χρήματα ἐκ Περσίδος διδόναι ὑπισχνεῖτο, δι' ὧν πάλιν κατασκευάσασθαι αὐτὸς ἐκ χώρας τὰ Ρωμαίων κατεσκέψατο.

Ἐν τούτοις ἐπιβουλεύεται καὶ ἀναιρεῖται ὁ υἱὸς Ορμίσδα. καὶ Σάρβαρος παρὰ βασιλεῖ τῆδ Περσῶν ἀρχὴν ἐξαιτεῖ. ὁ δὲ τελεῖ δα. καὶ πάλιν σωστρατεύετο πάσα τὰ ἐα Ρωμαίων ὑπὸ Περσῶν γενόμενα Ρωμαίοις ἀνασώζεσθαι. εἰρήνης τε βραβευθείσης ἔτι Αἰγύπτου, καὶ πᾶσαν τὴν ἀνατολὴν καὶ Ρωμαίοις ἀποδόσει Βάρβαρος C τὰς ἑαυτοῦ Πέρσας ἐξελών, τά τε ζωοποιὰ ξύλα πρὸς βασιλέα πέμπει. Ηράκλειος δὲ Νικάταν υἱὸν Σεργίου Πατρικίου ἀξίᾳ ἐτίμησε, Νίκλω τε τὴν Θυγατέρα αὐτῷ Θεοδοσίῳ τῷ ἐα Μαρτίνᾳ υἱῷ αὐτῷ γαμετὴν πεποίηκε. Γρηγορίῳ τε τὴν Θυγατέρα Νικάτα ἐα Πενταπόλεως ἔσχηκε Κωνσταντῖνῳ τῷ βασιλεῖ Ρωμαίων ζεύγνυσιν· ἀν δὴ ἐκ προμνησαμένου ἐκ πεμπόντος ἔτι τοῦ αὐτὰς πατρός.

Τπὸ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἐα τῷ Αἰθρίβᾳ γενομένη Σαρακηνοὶ διεφαίνοντο· χώρα δὲ τοῦτο τῆς εὐδαίμονος Αραβίας, ἐκ τὰ ἐαῦτοῦ χωρία προσελάζοντα λῃ-ζεσθαι ἐπεχείρουν. Ηράκλειος δὲ τὴν Θυγατέρα Εὐδοκίαν τῷ Βυζαντίου ἐξέναι ἐπέτρεψεν, ὡς τῇ Τύρᾳ D παύσειν κατεγνωκότας. Ἐ ἐπειδὴ ἤγνοεν, ὅτι σφαγὴ ὁ Τῦρος ἀναιρεῖτο, παύσειν ὑποσχέσεων ἐαίλασεν. ὑπάρχοντι δὲ Ηρακλείῳ ἐν τῇ Περσιᾷ ἐτελέσησαν αὐτῷ δύο υἱοὶ Ἐ Θυγατέρες δύο. αὐτὸς δὲ λαβὼν τὰ ζωοποιὰ ξύλα ἐσφραγισμένα, καθάπερ ἐλήφθησαν διαμένοντα, πρὸς τὰ Ιεροσόλυμα ἀφίκετο· κἀκ Μοδέστῳ τῇ Αρχιερεῖ κ τῇ αὐτῇ κλήρῳ παῦτα ὑπέδειξεν· οἱ δὲ τὴν σφραγῖδα σῶαν ἐπιγίνωσκον· κ ὡς ἀνέπαφα κ ἀθέατα βιβλίοις κ μαρτύροις χρησι τῇ Βαρβάρων διταριθησαν, ἐχαριστήριον ἀδῶν τῇ Θεῷ ἀνέθεσαν. τὸν τε κλεῖδα τὸν ἐπ' αὐτῆς ἐ ἱεραρχὴς μείνασαν παρ' αὐτῇ ἦγαγε. Ἐ ἀνείγοντα προσκυνοῦσιν ἅπαντες. ὑμνῳδήντων δὲ αὐτῶν ἑαῦτοῦ, ἀνδὺς εἰς τὸ Βυζάντιον ἐβασιλεῦς ἐξέπεμψεν. E

Ο δὲ Σέργιος ὁ τῆ Βυζαντίου ἱεράρχης ἐκ Βλαχερνῶν· ἱερὸν δὲ αἱ Βλαχέρναι τῆς Θεομάτορος· λιτανεύων ὑπεδέξατο· κ πρὸς τὸν μεγίστην ἐαλησίαν ἀγαγὼν παῦτα ἀνέῳξεν· δῶρα δὲ ἰῶ Ινδικῶν, ἡνίκα παῦτα ἐφάντιτο.

Μετ' ὀ πολὺ δὲ κ Ηράκλειος πρὸς τὸ Βυζάντιον ἐχώρει ὑπὸ πολλῆς εὐφημίας κ δόξης ὑπερβαλλούσης παρὰ τῶ ἑαῦτοῦ δεχθείς. πέντε δὲ ἤγαγεν ἐλέφαντας· ὧς δὴ κ εἰς

τὰς ἱππικὰς ἀγῶνας ἱδρυκλβδσιν ἐπὶ τῇ τῆς πόλεως τέρψει, ἀμίρας δὲ ἐπωνείους ἐπ' ἀφροσυνῃ πάσῃ δωρεᾶς φιλοτιμυμένους ἐπιτέλει. ἐπειδὴ δὲ ὧν ἐλῶν ὁ υἱὸς τῆς μεγάλης εὐκλησίας, ἐαίλδσεν ἐκ τῶ βασιλικῶ ταμείου αὐτῇ τὰ τῇ πατ' αὐτὸν ἀλλήρε ἐπόσια χρύσια παρέχεδαι. ᾧ μὴ τῶν παρασκεύζει Κωνσταντῖνον τὸν υἱὸν ὑπατεῦσαι. Ηράκλειον δὲ τὸν ἀπὸ Μαρτίνης Καίσαρα προχειρίζεται.

Οὐ πολὺς δὲ χρόνος ἐν μέσῳ, ᾧ Σαρακλινοὶ πᾶ πιεὶ τὸν Αντιόχειαν κατέτρεχον. διδὺς δὲ Ηράκλειος συὼ Μαρτίνῃ γυναικὶ, ᾧ Ηρακλείῳ τῇ παιδὶ φρὸς τοῖς τᾶς ἀναπολῆς χωρίοις ἐπῆρχε. αὐτὸδι δὲ γενόμδιος Θεοδώρῳ τῇ ἀδλφῷ ὀργίζεται. ἐπεμφδυρίζετο δέ τισι, λοιδορεῖδαι αὐτὸν τῇ βασιλεῖ Μαρτίνης ἔνεκεν, λέγοντα, ὅτι ἡ ἁμαρτία αὐτῶ ἐνώπιον αὐτῶ διὰ παντός. ᾧ αὐτὸν εἰς Βυζάντιον ἀποςέλλει, γράψας τῇ υἱῷ Κωνσταντίνῳ, τὸν ἐν ἀθροίσματος λαῶ ἀτιμόσαντα ὡς ἐν φρουρᾷ κατέχειν. στρατηγὸν ἀναπολῆς ἐπέμπει Θεόδωρον τὸν βασιλικῶν χρημάτων ταμίαν, τὸ ἐπίκλιν Τελδύεων. Σέργιος γὰρ ὁ κατὰ Νικίαν πλδτὺ τρόπῳ πιῶδι. καμηλεῖ οἱ Σαρακλινοὶ ἀποδύραντες τὸν ἐγκαπαλείνοι τῇ δορᾷ, ᾧ ἐπέῤῥαπτον. τῆς βύρσης ὧν κατασκληκυίας συναπιξπραίνετο, ᾧ ὁ ἐντὸς ἀπομαρανθεὶς πιρῶς διώλετο. αἰτίαν δὲ αὐτῷ ἐπῆγον ὡς αὐτὸς παρεσκδάζω Ηράκλειον μὴ συγχωρῶν Σαρακηνοῖς ἐκ τῆς Ρωμαίων γῆς ἐκπορδίδδαι τὰς συνηθεῖς παρὰ κομένας αὐτοῖς τελέσντα χρυσίν λίτρας δὶ ἐμπορικῆς ἀμοιβῆς ἐκ τῆ Ρωμαϊκῆς πολιτείας ἐκπέμπειν· ἐντεῦδέν τε αὐτὸς ἄρξαι τῇ Ρωμαίων λυμαίνδαι χώρα. ἐκ τῶν παρήγγειλε Θεοδώρῳ μὴ συμβάλλειν ταῖς μάχαις Σαρακηνοῖς. οἱ δὲ προλοχήσαντές τι ὀλίγοις τισὶν ἀπροβολισάμδιοι Ρωμαίους ὑπήγοντο. Εἰσπίπτουσι ᾧ αὐτοῖς οἱ ἐκ τῆ ἐνέδρων ἐξαπιναίως, ᾧ μέσον ἀπολαβόντες πολλὰς ἔκτειναν στρατιώτας τε ᾧ ἄρχοντας.

Κατὰ ᾧ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον Μαρία ἡ ἀδελφὴ Ηρακλείου χρήματα φρὸς τὸν Χαγᾶνον Αβάρων ἔπεμψε, ᾧ τὸν υἱὸν Στέφανον ἀπέλαβε. τοῖς δὲ πιθανοῖς δώροις ἡθεὶς ὁ Αβαρος ἠρίδιστον Αντωνιανὸν μάγιστρον, ὡς ἓ αὐτὸς πέμψας δῶρα ἀπολῦσαι ᾧ τοὺς ἄλλους, ὥσπερ κατέχει ὁμήρους. ᾧ δὴ ἓ ἐγένετο οὕτως.

Υπὸ ᾧ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἐπανῆκεν Κύβρατος ὁ ἀνεψιὸς Οὐαρανᾶ τῶ Οὐνογουνδούρων κύριος τῆ τῶ Αβάρων Χαγάνου ᾧ ὃν εἶχε παρ' αὐτῷ λαὸν πιεμβείσας ἐξεδίωξε τῆς οἰκείας γῆς. διαφορᾶβλεται δὲ φρὸς Ηράκλειον καὶ αὐτὸν δὴ εἰρήνην μετ' αὐτῷ, ὧν πιεῤῥυάξαν μέχρι τέλες ἑαυτῶν ζωῆς. δῶρα τε δὴ αὐτῷ ἔπεμψε, ᾧ τὴ τὸ Πατρικίου ἀξίαν ἐτιμησεν. ἐν ᾧ δὴ ἐν τοῖς ἀναπολικοῖς μέρεσι διέτριβεν Ηράκλειος, Ιωάννην τὸν Βαρκαίνης στρατηγὸν προχειρίζεται· ᾧ πέμπει κῇ Σαρακλινῶν τῇ ἐν Αἰγύπτῳ· οἷς συμβαλὼν πίπτει ᾧ αὐτός. ἔτι δὲ Μαξῖνος ὁ τῇ Θρᾳκικῶν ἐκστρατευμάτων ἡγεμὼν συμμίξας αὐτοῖς ἡττᾶτο· πολλῷ ᾧ στρατῷ ἀποβαλὼν καὶ αὐτὸς μόλις * ἀποσώζεται. μετ' ἐκεῖνον προβάλλεται στρατηγὸν Μαξιμῖνον Κουβικουλάριον παρὰ Ρωμαίοις τὴν ἀξίαν, καὶ πέμπει ἐκεῖσε, παραγγείλας ὡς ἀνακοινοῦδαι Κύρῳ τῇ Αλιξανδρείας ἱεραρχῃ· ᾧ ὡς ἂν κοινῇ βουλδσοιντο τὰ φρὸς τοὺς Σαρακλινοὺς χδιοιντο. Κύρος δὲ λῶ διδυλακὼς βασιλεῖ ἀπειπεῖδαι ἐπὶ τελέσμασιν Λιβέρῳ τῷ τῇ

* γρ. δβριζίζεται

de ſolemnes ob victoriam dies celebrans munera ingentia largitus eſt. Quod autem magnæ Eccleſiæ bona uſurpaverat, quotannis huic ejuſque clero certam ex fiſco pecuniam numerari juſſit. Inde Conſtantinum filium Conſulem facit: Heraclium vero ex Martina genitum Cæſarem creat. *Edit. Pariſ. pag. 16.*

Aliquanto poſt tempore Saraceni Antiochenum agrum populabundi percurrunt. Quare Heraclius cum Martina conjuge, & Heraclio filio rurſum in Orientem proficiſcitur. Ubi & Theodoro fratri ſuccenſuit, clam a nonnullis delato, quod propter Martinam in Imperatorem probra conjiceret, ac ſæpe illud uſurparet, (peccatum ejus coram ipſo eſſe ſemper.) Hunc igitur Conſtantinopolim mittit cum litteris ad Conſtantinum filium, quibus jubebat ut illum in concione productum atque in ordinem redactum tamquam in cuſtodia haberet. Deinde Theodorum ærarii privati Comitem cognomento Trithotium, Ducem Orienti præficit. Nam Sergius, qui Niceæ tempore præfuit, hoc modo perierat. Saraceni camelum pelle denudantes, in hanc Sergium includunt ac conſuunt. Ita deſiccata pelle, una & qui inclusus erat, contabeſcens paulatim miſerabili morte confectus eſt. Quippe hoc illi crimen objecerant, auctoremque Heraclio ſuiſſe, ut ne Saracenis e Romanorum finibus egredientibus permitteret triginta auri libras, quæ illis quotannis penſitabantur, mercibus permutatas extra Imperium transferre: ea quo factum eſſet, ut Romanum limitem vaſtarent. Heraclius porro Theodorum vetuit cum Saracenis pugnam committere. Qui diſpoſitis inſidiis, pauciſque ad velitandum præmiſſis, ſenſim Romanos inducunt: donec qui in inſidiis erant repente in eos irruunt, & in medio interceptos pleroſque tam milites quam duces interficiunt. *Pſalm. 50. LXXXIV. LXXXV.*

Eodem tempore Maria Heraclii ſoror pecuniis ad Avarorum Chaganum miſſis, Stephanum filium recepit. Quibus muneribus illectus Avarus Antonianum Magiſtrum incitat, ut & ipſe ſimilibus donis reliquos, quos habebat obſides, recuperaret: quod ita factum eſt.

Sub idem fere tempus Cubratus Organæ conſobrinus Hunnogundurorum dominus contra Avatorum Chaganum rebellat, populumque omnem, quem ab ipſo acceperat, contumelioſe habitum patriis ſedibus expellit. Inde legatione ad Heraclium miſſa, pacem cum eo componit, quam ad finem uſque vitæ ſuæ conſervarunt. Nam & munera ad ipſum Heraclius miſit, & Patriciarum detulit. Interim vero dum adhuc in Oriente verſatur, Joannem Barcenæ Ducem eligit, & adverſus Saracenos, qui Ægyptum occupabant mittit. Quibuſcum commiſſo prælio cæditur, unaque & Marinus Thraciæ exercitibus præfectus a barbaris vincitur, & multis ſuorum amiſſis, ægre ipſe ſervatus eſt. Poſt illum Marianus Cubicularius Dux eligitur, cum mandatis ut communicato cum Cyro Patriarcha conſilio ambo inter ſe de Saracenico bello deliberarent. Eteoim Cyrus Imperatori ſignificaverat cum Omaro Saracenorum Principe, interpoſita tributi pactione, convenire poſſe, quod ipſum nullo canonis detrimento mercibus indiceretur. Ad-

hæc desponderi Barbaro Eudociam Augustam oportere, aut Imperatoris filiarum aliam quampiam. Hoc enim modo ad divinum lavacrum accessurum hominem, & Christianum haud duble futurum. Cyro quippe Omarus ejusque exercitus fidei plurimum habebant, quem & Impenie nimabant. Sed hæc Heraclio minime placuerunt. Quæ ubi omnia Marianus comperit, a Cyro dissentiens, & cum Saracenis conligens cum ingenti numero militum occubuit.

Sub hæc Heraclius ad urbem reversus in Palatio, quod Hieriæ dicitur, manfit; neque enim mari se committere audebat. Cumque & magistratus, & primores civium mitarent, ut in urbem ingrederetur, persuadere non potuerunt. Ac per festos dies filios dumtaxat mittebat, qui sacris in templo ex more perfectis statim ad ipsum revertebant, itidemque postquam Circensibus spectaculis interfuerant, statim ad parentem redibant. Igitur cum illic consisteret, nunciatum ei est, Atalarichum filium & Theodorum Magistrum, Theodori fratris filium cum aliis quibusdam contra se conjurasse. Quarum terum indicibus credens, aures illis & manus præcidit. Atalarichus in insulam nomine Principum deportatur, Theodorus, vero in insulam Gaudomeleten. Cujus insulæ Duci mandat, ut cum ad se perveniſſet, unum ei ex pedibus amputaret. Eadem & in omnes facinoris conſcios pœna decernitur.

Deinde longo postea tempore, Præfectus urbis, magistratuum hortatus, multis in unum coactis navibus, & invicem alligatis, freto, quod Angustias vocant velut pontem injungit, ac ramis arborum & foliis utrinque latera prætendit, ut prætereunti nusquam mare prospiceretur. Quod opus cum cel- *Edit. Paris. p. 18.* lerrime perfectum esset, Imperator equo per mare tanquam per continentem invectus, ad sinus, quem Phædaliam vocant, litus transmittit. Nec secundum oram maritimam ambulans, per Barnyssi fluminis pontem Byzantium ingressus est. Quibus peractis Heraclium Cæsarem Imperatorio diademate coronat.

Indictione duodecima Sergius Constantinopolitanus Patriarcha moritur: & quia Pyrrhum Heraclius amabat, adeo ut fratrem appellaret, quod Imperatoris sororem e sacro fonte susceperat: simul quod eumdem Sergii familiarem fuisse cum eoque vixisse cogoorat, in illius locum substituit. Et jam Cyrus Alexandrinus antistes Constantinopolim accirus ab Imperatore aliquanto antea venerat. Hunc enim magnopere criminabatur, quasi Ægyptum omnem Saracenis prodidisset. Tunc igitur de his criminibus coram frequenti populi concione disseruit. At Cyrus de his omnibus seipsum purgavit, asserens si suis consiliis fides habita esset, & Saracenis tributa pro mercatutam ac commercium assignata, cum ipsis quietem acturos, tum nihil de his quæ Imperatori præstari solerent periturum fuisse. Dehinc alios ejus criminis auctores accusat, seque frustra de his insimulari contendit. Contra Imperator gentilem illum ac Dei hostem appellare; qui adversus Christianos coolpiraſſet, & de Impera-

A Σαρακίνων φυλάρχῳ. ὃ δὴ καὶ ὑπάρχειν δι' ὑπολαὶν σωτηρίας ἐτίμων. τὰ δὲ τῆ βασιλεῖ παρεχόμενα ἀδιάπτωτα μένειν· παρεγγυᾶσθαι δὲ αὐτῷ Εὐδοκίαν τὴν Αὐγοῦσαν, ἢ μίαν τῶν θυγατέρων τῶ βασιλέως· ὡς ἐντεῦθεν ἐν τῷ θείῳ λουτρῷ βαπτιζομένῳ ἐν Χριστιανῷ χρηματίσοντι. ἐπειθετο δὲ Ἀμβροις τῷ Κύρῳ, καὶ ὁ τῶν στρατὸς. καὶ δὲ ἠγάπων αὐτὸν λίαν. καὶ τοίνυν Ἡράκλειος ἀδυνὸς ἐμείχετο. ἐπειδὴ δὲ καὶ Μαριανὸς ταῦτα ἐξεπίστατο, διίστατο τῆς τῶ Κύρου γνώμης, καὶ συμβαλὼν Σαρακίνοις πίπτει τε αὐτὸς ἐν αὐτῷ στρατὸς ἱκανός.

Τούτῳ τῷ χρόνῳ ἀνίζλξε πρὸς τὰ οἰκεῖα Ἡράκλειος, καὶ ᾠκίζετο ἐν τῷ Παλατίῳ τῷ καλουμένῳ τῆς Ἱερίας. ἐδιδίει δὲ ἐπιβῆναι θαλάσσης· πολλά τε ἀξιούντες εἴτε ἄρχοντες ἐν οἱ τῆς πόλεως ἐν τῇ πόλει εἰσελθεῖν, ἐπειδὴ ἀδαμῶς. ἐν δὲ ταῖς ἑορταῖς μόνους τοὺς υἱοὺς ἐξέπεμπε, καὶ αὐτοὶ ἐπιτελοῦντες ἐν τῷ ἱερῷ ἐν θείαν λειτουργίαν δι-θὺς πρὸς αὐτὸν ἐξήεσαν. ὁσάκις καὶ τοὺς ἱππικοὺς ἀγῶνας νίκα ἐθεῶντο πάλιν πρὸς ἑσπέρα ἀπεχώρει. ἐν ᾧ δὲ διέτριβεν ἐκεῖσε, ἀγγέλλεται αὐτῷ ὡς ὁ υἱὸς αὐτῶ Ἀταλάριχος, καὶ Θεόδωρος ὁ ἀδελφιδοῦς Μάγιστρος, Θεοδώρου τοῦ βασιλέως ἀδελφοῦ υἱὸς, σὺν ἄλλοις τισὶν ἐπιβεβλῆσθαι αὐτῷ ἀμείλικτον· καὶ τοῖς μαίοσι πειθεῖς, πέμπει τοὺς ῥῖνας καὶ τὰς χεῖρας ἐξέτεμε. ὁ Ἀταλάριχος μὲν εἰς τὴν νῆσον τὴν λεγομένην Πρίγκιπος ἐξόρισεν ἐξέπεμψε. Θεόδωρον δὲ πρὸς τὴν νῆσον Γαυδολεμέτην προσαγορευομένην, ἐπιτρέψας τῇ ἑαυτοῦ Δικῇ, ἵνα πρὸς αὐτὸν καταλάβοι, καὶ τὸν ἕτερον τῶν ποδῶν ἀφελέσθαι. καὶ ταῦτα δὴ τοῖς συγγενέσιν αὐτοῦ τὰς ἐπιβουλὰς ἐτιμωρήσατο.

Χρόνου δὲ ἱκανοῦ διελθόντος παρασκευάζεται οἱ τῶ βασιλέως ἄρχοντες τὸν ἔπαρχον, ὡς συναγαγεῖν πλοῖα πλοῖα, καὶ ἐκόμβια ἀλλήλοις ἐξάψαι· ὥσπερ γεφυρόσει δὲ πορθμὸν τὸ καλούμενον στενὰ πλόνοις τε δένδρων, καὶ φυλάσσειν ἑκατέρωθεν διατοιχίζειν, ὡς μηδὲ ἐρᾶσθαι πεζεύειν θάλατταν. καὶ δὴ τοῦργον εἰς πέρας φοίκωρει. καὶ ὁ βασιλεὺς ἵππευς ἐπὶ θαλάττης, ὥσπερ ἐπὶ τῆς ἠπείρου, καὶ τὰς ἀπὸ τῶ λεγομένου κόλπου Φαιδαλίας ἐπεραιοῦτο. ἔστε τὸν παράπλουν χῶρον παραμείψας, ἐπὶ τῆς γεφύρας τῶ Βαρύσσου ποταμοῦ ὡρᾶς τὸ Βυζάντιον εἰσῆλθε. ἐπὶ τούτοις Ἡράκλειον τὸν Καίσαρα εἰφει βασιλέα.

Κατὰ δὲ τὸν δωδεκάτην Ἰνδικτιῶνα ἐτελεύτα Σέργιος ὁ τῶ Βυζαντίου πρόεδρος. καὶ ἐπειδήπερ ἀφοσίκειτο Ἡράκλειος Πύρρῳ, ἀδελφόν τε ἐκάλει, ὡς νίκα τῇ Θεῷ λουτρῷ ἐφωτίζετο ὁ τῶ βασιλέως ἀδελφὸς, χρεὼν ἐδέξατο. καὶ ἅμα φιλοσωμένου Σεργίου καὶ συνδιατρίβοντος ἐγίνωσκε, πάντων Ἀρχιερέα τὸν Βυζαντίου ἀνηγόρευσαν. ἤδη δὲ χρόνος τισὶ πρότερον Κῦρον τὸν Ἀλεξανδρείας πρόεδρον μετάλλυτον εἰς Βυζάντιον ἦν πεπεισμένος, καὶ ἐν αἰτίᾳ μεγάλῃ εἶχεν, ὡς τὰ τῆ Αἰγύπτου πάσης Σαρακίνοις προμήνυσε πράγματα. τηνικαῦτα δὲ πρεί τῇ αἰτιαθέντων ἐπὶ πλοίοις ἐξοπισθέντος τῶ τῆς πόλεως ἐπιξήνου δήμου. ὁ δὲ ἀπελογεῖτο ὡς ἀδαμῶς τούτων ἔσοχος καθεστήκει· ὡς εἰ ἢ βουλὴ αὐτὸν πρόκρινε, καὶ τοῖς Σαρακηνοῖς δι' ἐμπολῆς τὰ τῆς φορολογίας παρῆχε, καὶ ἐφ' ἑαυτοῖς ἠσύχαζεν, καὶ τὰ τῆ βασιλεῖ παρεχόμενα ἀκαθυστερίζοντο. ἄλλους τε τοιαῦτα ἐπιτιᾶτο ψεύδεσθαι. καὶ αὐτὸν μᾶλλον ὑπὲρ τούτων ἐγκαλούμενον ἐφυείζετο. ὁ δὲ ἄλλα τὸν Κῦρον ἀπεκάλει, ὡς ἴδιλων καὶ θεομάχον καὶ

Digitized by Google

τῷ Χρισιανῶν φρουρῶντι τῷ Ἀμβρῳ τῷ τῆς Σαρακηνῶν φυλάρχῳ συμβουλεύσαντα τὴν τῶ βασιλέως ἀσεγγυηθῆναι θυγατέρα. ἐν πόσῃ οὖν ἀγανακτήσας ἀστ' αὐτῷ, ἐ ἀναιρήσειν ἀπειλῶν, τῷ τῆς πόλεως αὐτὸν ὑπάρχῳ ὡς αἰκισομένῳ παραδίδωσι.

Μετὰ τοῦτο ἐδικαίου τὸν υἱὸν Ἡράκλεωνα ὑπατεῦσαι, Δαβὶδ τε ἐ Μαρτῖναν τοὺς υἱοὺς αὐτῶ Καίσαρας ἀπηγόρδσω. Αὐγουσίναν δὲ τῆ Μαρτίνου τῆς θυγατέρας Αὐγούσας. χρόνου δὲ διελθόντος νόσῳ ὑδεμιᾷ πιεζόμενοι, τῷ ὑρῶν τὸ πάθος δυσίατον· (ἐπὶ τούτῳ γὰρ ἐπιτέτριπτο, ὡς τῆ λαίας ἀπαυρεῖν ἡμέλει σαρίδα τῷ τῆ ἕδρᾳ ἐπιτίθει. ἐφέρετο γὰρ αὐτῷ τὸ αἰδοῖον, ἐ τῷ τὸ πρόσωπον αὐτῷ τὰ ὦρα ἐπιμπλᾶν. ἔλεγχος ἦ λοιπὸν τῆς παρανομίας τῆς ἑαυτῶ, ὑπὲρ ἧς πάντων δίκαιον ὑπάτου ἐξέτισε τῶ εἰς τὸν ἀνεψιὸν τὸν οἰκείαν γάμου) Διαδήσας οὖν ἑξετίθει, ὥστε Κωνσταντῖνον ἐ Ἡράκλεων τοὺς υἱοὺς αὐτῶ βασιλεῖς ὁμοτίμους εἶναι, ἦ Μαρτίναν τὸν αὐτῶ γαμετὴν τιμᾶσθαι παρ' αὐτῶν ὡς μητέρα ἦ βασίλισσαν. ἐκ τούτου λοιπὸν ἐτελεύτα ζήσας ἔτη ἓξ ἦ ἑξήκοντα· ἐν δὲ τῷ βασιλείᾳ διαύσας ἔτη τεσσαράκοντα, μῆνας τέσσαρας, ἡμέρας ἑξ, θάπτεται ἦ ἐν τῷ ἱερῷ τῆ πανευφήμων Ἀποστόλων, ἦ τεσσὶν ἡμέραις ἀσπιτὸς, ἄσπερ ἐῶν ἥμπιξις ἔτι πνεῖον, τὸν ὑποδεξόμενον αὐτῷ τὸ σῶμα διανοίαι* μῆνα, πεπαθημένον αὐτῷ τὸν τύχαν ὑπερβολῆ.

Μετὰ τοῦτο Μαρτίνα ἡ Αὐγούσα ἰαχλησιάσασα, ἐ πρὸς τὸ Βυζάντιον λαὸν, πίστει διαθήκας Ἡρακλείου ὑπεδείκνυ, ὡς περὶ αὐτῆς ἦ τέκνων δέδοτο. ὁ δὲ παρὼν ἅπας δῆμος Κωνσταντῖνον ἦ Ἡράκλεωνα τοὺς βασιλεῖς ἐπεζήτει· ἃ δὲ ἦγεν αὐτῆς· ἦ ἅμα διελογίζετο τοιοῦσα αὐτὴ βασίλισσα τὴ πρώτη εἰς τὴν βασιλείαν φέρεσθαι. τινὲς δὲ τῶ συνεστῶτος λαοῦ ἀπεφώνουν πρὸς αὐτὴν, ὅτι σὺ μὲν τιμὴν ἔχεις, ὡς μήτηρ βασιλέων· ἐπεὶ ἦ ὡς βασιλεὺς ἦ δεσπότας. ἐξαίρετον δὲ ἐδίδοσαν χάριν Κωνσταντίνῳ, ὡς πρώτῳ εἰς τὴν βασιλείαν ἐκ τὴν ἡλικίαν ἐκ παιδὸς προκεχειρισμένῳ. ὠδὶ γὰρ βαρβάροις, ἢ ἀλλοφύλοις πρὸς τὰ βασίλεια εἰσερχομένοις, ὦ δέσποινα, ἔφασαν, δώσεσθαι ὑποδέχεσθαι, ἢ λόγους ἀμείβεσθαι, μηδὲ δοῦναι Θεὸς ἐν πάσῃ πόλεως τὴν Ῥωμαϊκὴν ἐλθεῖν πολιτείαν. ἦ ἀσπάζονται ἀνδρισμῶντες τὰς βασιλέας. ταῦτα ἀκούσασα πρὸς τὸ ἑαυτῆς ἀπεχώρει παλάτιον.

Ἐξ ὧ ἦ Κωνσταντῖνος τὰς βασιλείας ἦρξε. προσαγγέλλει δὲ αὐτῷ Φιλάγγελος, ὃς ἦν τῶν βασιλικῶν χρημάτων ταμίας, ὡς ἀθυμοῦντος τῷ πατρὸς Ἡρακλείου, χρήματα Πύῤῥῳ τῷ Ἀρχιερεῖ παρατίθεσθαι, Μαρτίνης τῆς βασιλίσσης ἔνεκεν, ὡς μὰ πῶν αὐτὴ ὑπὸ Κωνσταντίνου τῶ βασιλέως ἦ πρόγονα ἐκ τῶν βασιλείων διαθουμένη χρημάτων καθυστερίζοιτο. ὁ δὲ Πύῤῥος μεταστειλάμενος διεπιωθάνετο εἰ ὕπνου ταῦτα ἔχοι. Πύῤῥος δὲ ὑπὸ Φιλαγγέλου διελεγχόμενος προδιδοῦναι ἐβάλλε τὰ χρήματα. ἐπεὶ δὲ νόσῳ χρονίᾳ Κωνσταντῖνος συνείχετο, ἁρπαγὰς αἴρων ἔνιαυ ὁ Χαλκηδόνι διέτριβεν ἐν τῷ ὑπ' αὐτῷ ατισθέντι Παλατίῳ, ἰδὼν Φιλάγγελος ἀῤῥωστοῦντα αὐτὸν ἤδη κείμενον, ἦ ἐλπίσας πάντων ἀπεβιῶσαι, ἐδιδίει Ἡράκλειον τῇ Μαρτίναν, ὡς αὐτὸν καταύσοντας. ἐκ τούτου Κωνσταντῖνος συμβολὰς γράφει τοῖς στρατιώταις, ὡς τελέως συμβαίνοντος αὐτῷ ἀντιλαβέσθαι τῶν πάντων αὐτῷ, ἦ μὴ συγχωρεῖν ἀδικεῖσθαι, μηδὲ τῆς βασιλείας διωθεῖσθαι

toris filia Saracenorum principi Omaro deipondenda conſilium dediſſet. Inter hæc contra illum caaſperatus, & interfecturum ſe minitans, Præfecto urbis torquendum ac cruciandum tradidit.

Poſtea vero Heraclium filium Conſulem facit, Davidem & Martinam alios liberos, Cæſares appellat, Auguſtinam & Martinam filias, Auguſtas. Inde Intercutis aquæ morbo correptus cum deſperatum hunc eum ſentiret. (Nam jamque adeo invaluerat, ut quoties mejere vellet, ventriculo aſſerem imponeret: etenim diſtortum pudendum urinam ſurſum in faciem emittebat. Quod in perpetrati ſceleris argumentum atque inceſtus pœnam inflictum eſt, quod conſobrinam ſuam in matrimonium accepiſſet.) Igitur teſtamentum edidit, quo Conſtantinum & Heraclium filios ſuos æquo jure heredes Imperii conſtituit: adeo ut uterque Martinam conjugem ſuam tamquam matrem, & Imperatricem coleret. Quibus ordinatis poſtremo tandem moritur, ætatis anno exacto ſexageſimo ſexto, Imperii tricesimo, quartoque inſuper menſe, & die ſexto. Sepultus eſt in celeberrimorum Apoſtolorum templo, ac triduo apertum ſepulcrum manſit, ut ipſe ſuperſites adhuc juſſerat, miniſtris eunuchis circumſtantibus. 1CXII.

Inde Martina Auguſta Byzantinum omnem populum convocans, Heraclii teſtamentum atque extremam de ſe liberiſque ſuis voluntatem aperit. Cumque populus frequens Conſtantinum & Heraclium Imperatores poſceret, utrumque coram adduxit. Ac primum tamquam habenas regni moderaretur, pro Imperatrice ſe gerere cogitabat. Sed nonnulli e turba ad eam clamarunt. (Tibi ut Imperatorum matri habendus honor eſt: bis tamquam Imperatoribus, ac dominis.) Atque interim Conſtantino primas deferebant, ut pote & ætate majori, & ad Imperium jam tum a puericia promoto. (Neque enim (ajebant) barbaris, aut æternis adverſus regiam hanc urbem venientibus o domina, potes reſiſtere, aut reſpondere verbis. Averſatur Deus ut ao Romanorum reſpublica deducatur.) Ita Imperatoribus feliciter precantes receſſerunt. Quibus auditis Imperatrix ſuum in palatium ſe contulit.

Ex quo deinceps Conſtantinus Imperare cœpit. Ad hunc Philagrius rerum privatarum Comes detulit Heraclio patre adhuc ægrotante apud Pyrrhum Patriarcham pecunias eſſe depoſitas, ut Martinæ Imperatrici conſuleretur: ne ſorte a Conſtantino Imperatore privigno e Palatio eaturbata, inopia laboraret. Imperator itaque Pyrrhum arceſſens num ita ſe res haberet ſciſcitatus eſt. Qui a Philagrio convictus commiſſas pecunias licet invitus tradidit. Sed Conſtantinus cum diuturno morbo conflictaretur, ac propter aeris intemperiem Chalcedone in Palatio, quod ipſe conſtruxerat, habitaret, Philagrius affectam ejus valetudinem animadvertens, ac propediem obiturum ſuſpicans, Heraclium & Martinam vehementer formidabat, ne quid ab iis mali pateretur. Quare Conſtantino conſilium dat ut ad exercitus ſcriberet, utſ poſt obitum ſuum liberorum ſuorum cu-

* γρ. σῖμα.

Edit. Pariſ. pag. 29.

ram gererent, neque injuriam iis inferri ipſi aut Imperio earum finerent. Quo conſilio gaviſus Conſtantinus, Valentinum Philagrii armigerum cum litteris, cæteriſque ad eam rem neceſſariis ad caſtra mittit; atque inſuper pecunias ad vicies centena quinquaginta tradidit, præterea neque ſedecim nummorum millia, quibus militares copias adduceret, ut poſt Conſtantini mortem Martinæ ejuſque filiis reſiſterent. Igitur Conſtantinus, cum octo & viginti annos cum patre imperaſſet, & centum ac tribus diebus ſupervixiſſet, moritur.

Edit. Pariſ. pag. 20.

Poſt quem Imperator Heraclius appellatur, quo cum communicet Martina imperium adminiſtrabat. Ille vero ſtatim patris coronam, quam cum eo ſepultam Conſtantinus filius ab Eccleſia exportaverat, quæque ſeptuaginta auri libris æſtimabatur, Deo in eadem Eccleſia conſecravit. Tum Cyrum Alexandriæ Patriarcham in ſedem reſtituit. Philagrium vero detonſum in Septæ caſtellum, quod ad Occidentem altera ea parte Herculis columnis adjacet in Lybia, relegavit, cæteros quamplurimos, quos amicos ejus atque adminiſtros reperit, verberibus atque aliis ſupplicüs affecit. Hæc ubi Valentinus Philagrii armiget accepit, militares copias contra Martinam, & eius filios commovet. Inde Chalcedonem occupans, quaſi Conſtantini libetis auxilio futurus, in ea urbe commoratur.

Ac Heraclius firmata præſidiis Urbe apud omnes ſeſe purgare, atque ita dicitare, Heraclium Conſtantini filium incolumem manere, quem & ſalvum ac valentem indicabat, ejuſque interim curam tamquam filii ſui gerebat. Cujus rei fidem facere ſtudens, de ſalutari illum fonte ſuſcepit. Ad hæc Pyrrho Patriarcha præſente vivifica ligna tangens juravit, neque per ſe Conſtantini filios, neque per alium quemlibet offenſurum eſſe: Valentinum vero docebat inſidiari iiſdem, atque Imperium uſurpare velle. Quam ut opinionem omnium animus altius imprimeret, Heraclio ſecum adducto ad Valentinum trajicit, ibique jurejurando curſum firmare voluit ſe quam amiciſſime eſſe erga Heraclium affectum. Sed Valentinus admittere noluit. Quamobrem reverſus Imperator omnia apud populum expoſuit. Cui ille fidem adhibens in Valentinum maledicta conjiciebat.

Poſt hæc per vindemiæ tempora, cum ejus animadverteſſent, vites ſuas a Valentini exercitu vaſtari, neque ſibi in ulteriora tranſitum permitti, adverſus Pyrrhum coitione facta Heraclium Conſtantini filium coronare jubent. Pyrrhus vero populari illo tumultu ac ſeditione perſpecta, contra jactabat, non iccirco rebellaſſe illos, ſed ut Valentino Imperium aſſererent. Inſtante nihilominus plebe, rem ad Imperatorem defert: qui Heraclium, patruelem ſuum ſtatim ad templum adduxit, ibique cum Pyrrho ambone conſcenſo, Heraclium ut coronaret hortatus eſt. Tum populus urgere Imperatorem, ut id omni ratione perficeretur. Quod demum Heraclii, patris corona e templo detracta præſtitit. Statim itaque mutato nomine eum qui coronatus erat Conſtantinum appellant. Sed quidquid erat plebis vilißimum & abjectißimum, ma-

pag. 21.

A Θω. ἰφ' οἷς ἀδοὺς Κωνσταντῖνος ὁ Φιλαγρίου ὑπασπιστὴν πάτει γράμματα, ἐ τῷ λοιπῷ τῶ ἀργύρου ἐργασίαν ἐγχειρίσας πρὸς τὸ στράτευμα ἐξέπεμψε, δεδωκὼς αὐτῷ χρήματα σωτηλοῦντα εἰς ποσότητα ἀριθμῶ μυριάδων πέντε διακοσίων, ἐ ἔτι μύρια ἐξακισχίλια νομίσματα, ὑποθήμψος πείθειν τὰς ἐ στρατιωτικὴν καταλόγου μ' τελάντιν ὁ Κωνσταντῖνος, ἀντικαθίσασθαι Μαρτίνῃ ἐ τοῖς τέκνοις αὐτῆς. συμβασιλεύσας δὲ τῷ πατρὶ ἔτη ὀκτὼ ἐ εἴκοσι, ἐ ἐπιβιοὺς εἰς τὸν βασιλέων ἔτι ἡμέρας ἑκατὸν τρεῖς ἐπελεύτησε.

Μεθ' ὃν αὐτοκράτωρ τῆς βασιλείας ἀναδείκνυται Ἡράκλειος. ὃ συνελάμβανεν εἰς τὰ τῆς βασιλείας κράγματα τὴν ἐ Μαρτίνα· ὠθύζωνόν τε τὸ πατρὸς σίφασιν, ὃν ἐ συνετάφη αὐτῷ, ἐ εἰσὶς Κωνσταντῖνος τὸν ταῦ ἐξιώγκου, τιμαθέντα μὲ χρυσίου λιτρῶν ἑβδομήκοντα, τῷ Θεῷ ἀνεσήρεσε ἐν τῷ ἱερῷ. Κύρον δὲ τὸν πρόεδρον Ἀλεξανδρείας τῷ οἰκείῳ θρόνῳ ἀποκαθίστησι. Φιλάγριον δὲ ἀποπείρας ἐξόρισεν εἰς τὸ Σέπτας λεγόμενον φρούριον πρὸς ἕλιον δυόντα, κατὰ (τὸ) Θάπρα τῶ Ἡρακλέους στηλῶν πρὸς τῇ Λιβύῃ κείμενον παρέπεμψεν. ἑτέρους τε πλείονας, ὡς εὗρε φίλους ἐ ὑπηρέτας αὐτοῦ, πληγαῖς ἐ ἑτέραις αἰτίαις ἠμύνατο. Οὐαλεντῖνος δὲ ὁ Φιλαγρίου ὑπασπιστὴς ταῦτα αἰσθόμενος, τὸ στρατιωτικὸν κατὰ Μαρτίνης ἐ τῶν τέκνων αὐτῆς ἐπαράττει. μεθ' ὧν τὸν Χαλκηδόνα καταλαμβάνει, ὡς τοῖς πέπεις Κωνσταντίνου ἐπαμυνόμενος, ἐ ἀπὸ τῆς διατριβῆς.

Ἡράκλειος δὲ τὸν τε πόλιν ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἔχει, ἐ πᾶσιν ἀπελογεῖτο, ὡς Ἡράκλειος οὐκὶς Κωνσταντίνου ἀπέθανεν, ζῇ μένει, ἐ πάσης ὑγιείας, ἐ σῶν ὑπηδείκνυ, ἐ ἅμα ὡς τέκνα γνησία περιέχειτο. ἐ τοῦτο ἐπιστεύετο τῷ ἐκ τῶ σωτηριώδους βαπτίσματος ἀγκάλαις δίζασθαι, ἐ σὺν πατρόντος Πύρρου τῆς πόλεως ἱεράρχου τῷ ζωοποιοῦντος ξύλων ἅπτεται, ἐ διώμνυτο, ὡς ὔτε δι' αὐτὸν, ὔτε δι' ἑτέρου τῶ Κωνσταντίνου πεπλαβλαβύοιτο. Οὐαλεντῖνος δὲ ἀπιχωρίζετο δεδιὼς, ὡς ἐπιβουλεύσαιτο αὐτοῖς, ἐ τῆς βασιλείας ἀπεργόμενος. ὡς δὲ εἰς πλείονα πάντα βεβαιώσηται, συλλαβὼν μεθ' ἑαυτὸν Ἡράκλειον, πρὸς Οὐαλεντῖνον περαιοῦται, ἐ πάλιν ἐβουλεύετο διέρνυσθαι, ἐ πείθειν αὐτὸς, ὡς φιλοσέργως διάκειτ πρὸς Ἡράκλειον. Οὐαλεντῖνος δὲ οὐκ. ἐδέχετο, ἀλλ' ἀστεπτε. καὶ δὲ ὑπεύθετ' καὶ δικηγεῖτο πάντα τοῖς τ πόλεως. οἱ δὲ ἐπείθοντο, ἐ Οὐαλεντῖνος ἐδυσφύμαιν.

Τῆς τρύγης δὲ ἐπιλαβούσης, οἱ τῆς πόλεως αἰσθόμενοι, ὡς ὁ μ' Οὐαλεντῖνος τραπὸς τὸς τε ἀμπελῶνας αὐτῶν ἀφθείρει, ἀφικόμενος ὁ συγχωρεῖ ἐκεῖσε περαιοῦσθαι, συμίσγεται Πύρρῳ βοῶντες σίφειν Ἡράκλειον τὸν Κωνσταντίνου υἱόν. Πύρρος δὲ τὸν παραχλὼ ἐ τὸν φόβον τῶ λαῶ πιεζαθρήσας, ἀπελογεῖτο ὡς ὐ διὰ τῦτο αὐτοὶ φασιάζωσιν· ἀλλὰ Οὐαλεντῖνον τὸν βασιλειαν πεμποιοῦνται. ἔτι δὲν ἐπαταμένου τῷ ὄχλῳ, δᾶλα ποιεῖ βασιλεῖ ἅπαντα. ἃ δὲ συλλαβόμβος ὁ ἀπὸ τὸν Ἡράκλειον τὸν ὠθύζωνόν τε τὸ ἱερὸν ἐχώρει. ἐ ἀπέρχεται ἅμα Πύρρῳ τῷ ἄμβωνι, ἐ προτρέπεται σίφειν Ἡράκλειον. οἱ δὲ ὄχλοι τὸν βασιλέα ἐβιάζοντο τὸ ἱερὸν ἐπιτελεῖν. ὁ δὲ λαβὼν ἐκ τὸν ἐκκλησίας τὸν τῦ πατρὸς Ἡρακλείου σίφασον, τὸ ἱερὸν ἐπλήρου. ὠθύζωνόν τὸν σιφθέντα Κωνσταντίνου οἱ ὄχλοι μετονομάζουσι. τὸ ὖν ἀχυρῶδες καὶ ἀχρειωδέστερον τῦ λαῦ κατὰ Πύρρου τῆς χείρας ἀπλίζου· ἐ πρὸς τὸ ἱερὸν χωρῦσι, ἐπερχόμε-

γόμενοι Εβραίων καὶ ἄλλων κακοδόξων ὅμιλον ἐν τῇ Θυσιαστηρίῳ. ἐν τοῦτο μὲν εὐθυτόκῳ διαῤῥηγῦσι, καὶ τὸν ἱερὸν χῶρον αἰσχρῶς κατιῤῥύπωσαν, πᾶς τε κλῆς ἦν πυλῶν λαβόντες ἐπὶ κοπὴ ἀνῆρτων, καὶ ὅπως τοῦτο πόλιν αἰθέσμως πεποίησαν.

Πύῤῥος δὲ ταῦτα μαθὼν, τῇ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἐς τὸ ἱερὸν παραγίνεται, καὶ πάντα τὰ ἱερὰ διαπάζεται· καὶ τὸ περικείμενον αὐτῷ ἀμφορεῖς περιλὼν τῷ ἱερᾷ ἀποστίζεται τραπέζῃ, φήσας ἑ ἱερουσικὸς μὲν ἀριθμὸς ἀποπέφευγε μαλακῶς ἀπεθέλ. ἐκεῖθεν ἡσυχῇ ἐξέλθων, παρὰ μιᾷ θυσιβόσκῃ γυναικὶ ἀρυφῇ καταγίνετο. ἐν καιρῷ δὲ δύτε λαβόμενος φῶς τοῦ Χαλκηδόνος ἀπέπλει. ὑτοῦ δὲ ἀλόσιν τινὲς τῶν μοναζόντων ἐκεῖσε ἀκμάζοντες περὶ ἑ ἐκπόδιτον παρ' αὐτῷ πάλαι, Ηρακλείου τοῦ βασιλέως καὶ Σεργίου τοῦ τῆς πόλεως ἱεράρχου, ὄντες ἑ δύο ἐπὶ τῷ σωτῆρος Χριστοῦ θελημάτων καὶ ἐνεργειῶν, ἀνηρέθησαν, ὧν πρόσωποι ἐπύγχανον Μάξιμος καὶ Θεοδόσιος ὄντες ἐκ Αφρικῆς. καὶ τὰ μὲν κατὰ Πύῤῥου ὕπω πως ἔχειν. ἐπεὶ δὲ οἱ περὶ Ουαλεντῖνον ἐκ Χαλκηδόνος ἔσχεν, ἀναχωρεῖ πρὸς Ηράκλειον καὶ Μαρτίνα ὡς μὴ ἐπὶ πλεῖον τοῖς ἐκεῖσε πράσσειν βλάπτοιτο, ἐναθλιῶσί τε αὐτῷ, ἑ ὅρκους τοῖς ὡς ἀλλήλους θέσθαι· ἑ ἀξίᾳ αὐτὸν ἐτίμησαν, λῶ Ρωμαίοις καλοῦσι Κόμητα Ἐξκυβιτόρων· καὶ μηδόλως ἐγκαλεῖσθαι περὶ ὧν παρὰ Κωνσταντίνου ἐδέξατο χρημάτων, φιλοτιμηθῶναι δὲ χρήμασι τοῖς σωσθεῖσιν αὐτῷ στρατιώταις· στρθῶναι δὲ καὶ Δαβὶδ τὸν Καίσαρα, καὶ μετονομασθῶναι Τιβέριον. ἑ ὅπως ὅπω πλεθέντων προχειρίζεται Παῦλος οἰκονόμος γεγενὼς τῆς μεγάλης ἐκκλησίας Αρχιπρέσβις Κωνσταντινουπόλεως, κατὰ τὸν Ὀκτώβριον μῆνα τῆς πεντεκαιδεκάτης Ινδικτιῶνος. Κωνσταντῖνος δὲν ἐν Σικελίᾳ ὑπὸ τῆ ἰδίων ὑπηρετῶν δόλῳ φονευθεὶς ἐν τῷ λυτρῷ, ἤδη ἐν τῇ βασιλείᾳ εἰκοστῇ ἕβδομον αὐτοῦ ἔτος ἐπλήρου.

Μεθ' ὃν Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς τὰ τῆς βασιλείας ἐγχειρίζεται σκῆπτρα. καὶ τότε ἀρξαμένου, ἀθρόᾳ τῇ Σαρακηνῶν κώμοντος ναῦς πλείους κατασκευάσας κατὰ τὸ Βυζαντίου ἐκπέμπει, ἡγεμόνα αὐτῶν ἐπιστήσας, ὅτε πεύσεσθαι καὶ τὰ πολέμια ἔμπειρον, κατὰ τοῦτο ἀπὸ δὲ ἀλέκτου Χαλδ' ὀνομαζόμενον. ὃς ἀναχθεὶς προσωρμίζετο ἐς ἀρασκίους ἑ Βυζαντίου, κατὰ ἑ παραθαλάσσιον τόπον ἑ καλούμενον Εβδομον. τῶν δὲ ἀθρόμενος Κωνσταντῖνος ἀντιπαρατάττεται καὶ αὐτὸς τόλῳ μεγάλῳ. ὑφ' ὧν πλεῖσται ναυμαχίαι ἐκάστης ἡμέρας ἐγίνοντο, τὰ πολέμια συγκροτουμένου ἀπὸ τοῦ ἑαρινοῦ μέχρι φθινοπωρινοῦ καιροῦ· χειμῶνος δὲ ἐπιγινομένου, ὁ τῶν Σαρακηνῶν τόλος διασκεδασθεὶς ὑπὸ Κυζίκῳ διεχείμαζε. καὶ πάλιν ἔαρος ἀρχομένου ἐκεῖθεν ἀναχθεὶς ὡσαύτως τὰ διὰ θαλάττης πολέμου εἶχετο. ἐπεὶ δὲν ὄντες τὰ πολέμου ἐφρκέσαντες, τέλος ἰδὼν πλέων ὁ τῆ Σαρακηνῶν λῦσαι τόλος. ἀλλὰ πολλοὺς τε ἄνδρας μαχίμους ἀποβαλόντας, καὶ δεινῶς τραυματισθέντας, καὶ χαλεπῶς ἠττημένους, ὑπενόησαν ὡρὸς τὰ οἰκεῖα καταίροντες. ὡρὸς δὲ τοῖς πελάζουσι ἑ Συλλαίῳ γνώμοσι ὑπὸ σκληρῶν πνευμάτων, καὶ θαλασσίου κλύδωνος καταληφθέντες παντελῶς διώλοντο ὁ τῆ ἑ Σαρακηνῶν βασιλεὺς τὸ τῆ τόλου ἀκύμας δυσύχημα, ὡρίσθαι ἀποστέλλει ὡρὸς Κωνσταντῖνον, ὡς εἰρηνεύσοντος ὡρὸς αὐτὸν ἐπὶ τελέσιμοις ἐπιταυσίοις. ὁ δὲ τάχος δεξάμενος, καὶ τὰ διαλυθέντα ἀκμαίως, συμπέμπει αὐτῷ Ἰωάννην ἑ Πατρίκιον, τὸ ἐπίκλην Πιτζιγαύδιον, πολυπειρίᾳ καὶ φρονήσει διαφέροντα, ὡς τὰ ἐπὶ τῇ εἰρήνῃ

Nicerò. Hiſt.

nibus contra Pyrrhum armatis in templum ingreditur, & cum Judæorum aliorumque infidelium turba in ſacrarium irrumpit. Ac cum mappam altaris conſcidiſſet, & religioſiſſimum locum turpiter contaminaſſet, arreptis templi clavibus, atque e conto ſublatis ſine more tota urbe pervagatur.

Hæc ubi Pyrrhus comperit, ſequenti nocte, in templum ingreditur. Ibi ſacris omnibus ſalutatis, ac detracto Humerali, & lo ſacra menſæ depoſito, (Non facerdotio, inquit, me abdico, ſed contumaci populo cedo.) Inde furtim egreſſus, apud religioſiſſimam quamdam fœminam delituit: & opportunitatem nactus Chalcedonem navigavit. De cujus adventu ſimul ac Monachi qui illic erant acceperunt, de iis quæ ab Heraclio Imperatore ac Sergio Patriarcha vulgata erant ſuper duabus Chriſti voluntatibus & actionibus, percontati ſunt, quarum patroni ac defenſores erant Maximus ac Theodoſius, qui tum in Africa verſabantur. Hæc ſunt quæ Pyrrho per illud tempus acciderunt. Interim dum Valentiniani Chalcedone morantur, Heraclius & Martina, ne amplius ſuburbana popularentur, pacem cum eo facere ac jurejurando firmare coguntur. Adjecta eidem & Comitis Excubitorum, ut Romani vocant, dignitas: cum ea præſertim conditione, ut de his pecuniis, quas a Conſtantino acceperat, a nomine appellaretur, utque qui cum eo erant milites præmiis afficerentur, ſed & David Cæſar crearetur, ac Tiberius vocaretur. His ita confectis, Paulus majoris Eccleſiæ Œconomus Patriarcha Conſtantinopolitanus eligitur, Octobri menſe Indictionis decimæ quintæ. Igitur Conſtantinus in Sicilia a ſervis ſuis dolo in balneis interfectus anno expleto imperii ſui viceſimo ſeptimo moritur.

Huic Conſtantinus filius ſucceſſit. Quo Imperium ineunte Saracenorum princeps ingentem claſſem adverſus Conſtantinopolim mittit, præpoſito duce quem & fidiſſimum habebat, & belli haud expertem Chaleu eorum lingua nominarum. Hic ad Byzantii ſuburbana, eumque locum, quem Hebdomum vocant, claſſem appellit. Contra quem Conſtantinus cum ingenti navium numero contendit. Et per frequentia quotidianaque certamina bellum a verno tempore ad autumnum uſque perductum eſt. Appetente hieme, Saracenorum claſſis trajecto mari Cyzici hiemavit, ac rurſum primo vere inſtauravit. Hunc in modum ſeptem totos annos bellum tenuit. Tandem vero Saracenorum copiæ cum nihil promovereot, quamplurimis ſuorum amiſſis, iiſdemque fortiſſimis, nec paucis graviter vulneratis, ægre ſuperati in patriam reverſi ſunt. Verum in ipſo reditu dum ad Syllæum mare propius accedunt, vehementia ventorum ac fluctibus obruti ad unum omnes perierunt. Saracenorum Princeps audita ſuæ claſſis calamitate, legatos ad Conſtantinum mittit, qui annua tributorum pactione pacem cum eo componerent. Imperator his exceptis, auditiſque quæ proxime retulimus, Joannem Patricium eum illis remittit cognomento Perzigaudium, virum uſu rerum ac prudentia inſignem, ut pacem cum Saraceno conſtitueret.

Edit. Pariſ. pag. xx.

Qui cum ad Barbaros veniſſet, triginta annorum inducias cum eis pactus eſt, & utrinque juſjurandum acceptum. Pacis conditiones hæ fuerunt, uti Saraceni Romanis tria aureorum millia penderent, captivorum hominum capita quinquaginta, totidem equorum. Quæ ubi ad Occidentales Barbaros perlata ſunt, Avarum ſcilicet Ducem, alioſque principes, qui ultra eos ad Occidentem habitant, munera cum legatis ad Imperatorem mittunt, ac pacem poſtulant, quibus Imperator aſſenſus eſt. Ita deinceps tam in Oriente quam Occidente altiſſima pax ac tranquillitas fuit.

Nunc de Hunnorum, ut vocant, ac Bulgarorum primordiis dicendum eſt, quoque modo in iis ſedibus conſtituti ſunt. Ad Mæotidem paludem, juxta Cophinem fluvium ſita eſt magna Bulgaria, & quæ Cotragorum gens dicitur ejuſdem cum illis generis. Porro Conſtantini tempore, qui in Occidente obiit, Curatus quidam gentium illarum princeps ex hac vita diſcedens quinque filios reliquit, quibus hoc teſtamento præcepit, ne ſeorſim a ſe invicem habitarent, quo imperium communi concordia ſtabilirent. At illi paternis mandatis neglectis, paulo poſt ſejuncti ſunt, adeo ut ſuam quiſque populi partem abduceret. Horum primus Baſianus, ex parentis præcepto, patrio in ſolo in hunc uſque diem conſtitit. Secundus Cottragus tranſiniſſo Tanai horum ex adverſo ſedes poſuit. Quartus trans Iſtrum penetrans, in Pannonia, quæ nunc ſub Avarorum poteſtate eſt, ſedere cum habitatoribus iniro domicilium collocat. Quintus in Ravennatem Pentapolim delatus, ac Romanorum vectigalis factus eſt. Denique tertius Aſparuch nomine, Danaprin & Danaſtrin flumina trajiciens, ad Danubium conſedit, ubi locum ad habitandum idoneum occupavit, quem ſua lingua Oglum appellant, acceſſu difficilem, & hoſtibus ineapugnabilem: cujus anteriora ſitus alperitate, & paludibus munita ſunt: poſteriora præruptis rupibus ac ſalebris tamquam muro vallantur. Hoc modo diviſa gente ac diſſipata, Chazarorum natio ea interiori Berylia profecta, quæ Sarmatis vicina eſt, excurſiones impune faciebat: atque ita graſſantes tranſductis copiis ultra Euxinum mare perveniunt, ubi Bajanum in ſuam poteſtatem rediguntˑ ac ſtipendiarium faciunt.

Conſtantinus poſtquam comperit ab ea gente, quæ ad Danubium habitabat, Romani imperii limirem vaſturi, militaribus copiis in Thraciam traductis, adornataque inſuper claſſe, ad retundendos illorum impetus progreditur. Bulgari vero equeſtrium ac navalium copiarum multitudinem conſpicati, ſubitaque re nec opinata perculſi, ad munimenta ſua confugiunt. In quibus cum quarriduo manſiſſent, neque ob locorum alperitatem Romani prope manum conſerere poſſent, confirmati animis & alacriores facti ſunt. Inter hæc Imperator ex pedum ægritudine acriori dolore percitus, ad urbem Meſembriam curandi corporis gratia delatus eſt, cum ante ducibus ſuis, atque exercitibus mandaſſet, ut in munitionis obſidione pergerent, & quæ ad gentem il-

A διλεχθησόμενον. ὃς ἀφ' οὗ τὰ τῶν Σαρακηνῶν γενόμενος ἤδη συμβαίνει τε αὐτοῖς ὅρκους ἢ εἰρήνην βεβαιωσάμενος ἐπὶ τελείοσιν ἔτεσιν, ὧδε παρέχεσθαι Ῥωμαίους ὑπὸ τῷ Σαρακηνῶν ἀρχῇ τὸν ποσότητα χρυσίου ξεῖς χιλιάδας, ἄνδρας τε αἰχμαλώτους πεντήκοντα, καὶ ἵππους πεντήκοντα. Ταῦτα μὲν οὖν οὕτως ἐς οἱ πρὸς τὰ Ἑσπέρια οἰκοῦντες μέρη, τοῦτ' ἔστιν ὁ τῆς Ἀγάρων ἡγεμών, καὶ οἱ ἐπέκεινα ἄρχοντες τῷ πρὸς δύσιν παρακειμένων ἰθνῶν, διὰ πρέσβεων δῶρα τῇ Βασιλέως φέλαντες εἰρήνην ἐζήτησαν. ἐφ' οἷς εἰξάντος τοῦ Βασιλέως, εἰρήνη τε λοιπὸν καὶ γαλήνη ἐν τοῖς ἐώοις, ἔνθα τοῖς ἑσπερίοις ἐβραβεύετο, καὶ ταῦτα μὲν ὧδε ἔχει.

B Ἀσκὶν δὲ ἤδη περὶ τῶν λεγομένων Οὔννων καὶ Βουλγάρων ἀρχῆς, ἐς κατασκευὴν αὐτῶν. περὶ τὴν Μαιῶτιν λίμνην, καθ' ἣν Κόφινα ποταμὸν, καθίσαται ἡ πάλαι καλουμένη μεγάλη Βουλγαρία, καὶ οἱ λεγόμενοι Κότραγοι ὁμόφυλοι αὐτῶν καὶ ὧδε τυγχάνοντες. ἐν δὲ τοῖς Κωνσταντίνου χρόνοις, ὃς κατὰ τὴν δύσιν ἐτελεύτα, Κυράτος τις ὄνομα αὐξεις γενόμενος τῶν φίλων πάντων τὸν βίον μεταλλάξας πέντε καταλιμπάνει υἱούς. οἱ δὲ ἐξ ἀρχῆς ἅπαντα, μηδαμῶς ἀλλήλων ἀναχωρεῖν δοκοῦντες, ὡς ἂν μὴ ἀφ' ἑαυτῶν ἀλλήλους ἀνείας τὴν ἀρχὴν αὐτῶν ἐξασθένωσιν. ὧν ὁ μὲν πρῶτος Βασιανὸς υἱὸς λεγόμενος κατὰ τὰ ἐπιτήδεια αὐτῷ παρὰ τοῦ πατρὸς, ἐν τῇ ἀρχαίᾳ γῇ διέμενε μέχρι τοῦ δεῦρο. ὁ δὲ δεύτερος λεγόμενος Κότραγος τοῦ Τάναϊ πέραν ὡδὶ ποταμὸν ἵδρυται· ὁ δὲ πέμπτος κατὰ τὴν Ραβεννησίαν Πεντάπολιν ἱδρυσάμενος ὑπήκοος Ῥωμαίοις ἐγένετο. τῶν δὲ λοιπῶν ἕξις ἀδελφὸς ὀνόματι Ἀσπαροὺχ τοῦ Δανάπρεως καὶ τοῦ Δνέστρου ποταμὸν πέραν ὡδὶ ἐλθόντες, πρὸς τοῦ Ἴστρου οἰκήσεις ἐπιτήδειον, Ογλον τῇ σφῶν καλούμενον φωνῇ, καταβάντες· δυσχερῆ τε καὶ ἀπάλαντον πολεμίοις ὑπάρχοντα. ἀσφαλὴς δέ ἐστι, τὰ μὲν ἔμπροσθεν τῇ τε δυσχωρίᾳ καὶ τῇ πλημμύρᾳ εἶναι τυγχάνων, τὰ δ' ὄπισθεν ἀρυμνοῖς ἀβάτοις

D πεπερισμένα. οὕτω τοίνυν τὰ ἔθνη διασῳζόντος καὶ σωζομένου τοῦ τοῦ Χαζάρων φύλου ἀπὸ τῶν ἑῳοτέρων τῆς Βερυλίας λεγομένων χώρας, ἃς πλησίον τῇ Σαρμάτων φαμένων πλείστης οὐσίας ἐντὸς ἦν ἐπήρχον. τὰ τοιαῦτα πάντα καπήδραμον χωρία τῆς ὑπὲρ Πόντου τοῦ Εὐξείνου γῆς καὶ θαλάττης ἐπάρατος· μεθ' ὃν καὶ Βαϊανὸν ὑπεξούσιον ποιησάμενος εἰς ὑπαγωγὴν φόρων κατέστησε.

E Κωνσταντῖνος δὲ ἐπειδὴ ἔγνω ἃς τὸ σκυθῶσαν τὸν Ἴστρον ἔθνος τὰ πλησιάζοντα τῆς ὑπὸ Ῥωμαίων ἀρχῆς χωρία καταθέον διαφθείρειν ἐπεχείρει γραπτὸν ὁπλίτην ἐπὶ τὴν Θρᾴκων διαβιβάσας χώραν, ἔνθ' τε ἑῴλου ὁπλίσας κατὰ τῶν ἐθνῶν, ὡς ἀμυνόμενος ἥκειν. οἱ δὲ Βούλγαροι τοῦ πρὸ ἑσπερῶν καὶ πλοίμων τὰ πλῆθη διασάμενοι τῇ ἀφιδίῳ καὶ ἀνέλπιστῳ καταπλαγέντες πρὸς τὰ ἑαυτῶν ἐχυρώματα ἔφυγον, πτράσιν ἡμέρας ἑκείσε ὑπομένοντες· καὶ τοῦ Ῥωμαίων μὲν διωκθέντων αὐτοῖς πολέμῳ συμμίξαι διὰ τὴν δυσχωρίαν τοῦ τόπου, ἀπλαμβανόν τε αὐτοὺς, ἐς φροντιστηρίου ἐγένοντο. ὁ δὲ Βασιλεὺς νόσῳ ποδαλγίᾳ συνεχθείς, καὶ ὀξυπαθήσας, ἐπὶ Μεσημβρίαν τὴν πόλιν ἀπίπλει θεραπείας ἕνεκεν, φροτάξας πᾶς ἄρχουσι τὴν

Digitized by Google

τοῖς λαοῖς προσιόντων τῇ ἐχυρώματι· καὶ ὅσα πρὸς ἄμυναν τὸ ἔθνος καπηργάσατο. φήμη δὲ τὰς ἰδίδοτο, ἡ βασιλέα φεύγειν μηνύουσα, δι' ὧν δορυβοθέντες οἱδενὸς διώκοντος σωτῆρας ἔρδγον. οἱ δὲ Βούλγαροι ἐπιδόντες ἐπιδιώκειν καρπερῶς, καὶ ὅσους μὲν τῶ λαῶ καπαλάμβανον ἀγήρουν, πλείστς δὲ καὶ ἐτραυμάτιζον. περαιωθέντων δὲ τὸν Ἴστρον, ἐπὶ τὴν λεγομένην Βερτὰν πλησίον Οδυσσοῦ καὶ τὸ ὑπερκειμένη μεσογαίᾳ, τὸ ἐχυρὸν καὶ ἀσφαλὲς τῶ πάντα πάντοθεν ἔκ τε τοῦ ποταμοῦ καὶ τῆς ἄγαν δυσκολείας διασάμενοι, ἐνταῦθα σκηνοῦσι. κρατῆσαι δὲ καὶ τῆδε ἐγγίζοντα παρεκειμένων Σκλαβίνων ἐθνῶν. καὶ ὧς μὲν τὰ πρὸς Ἀβάρας πλησιάζοντα φρουρεῖν, ὧς δὲ τὰ πρὸς Ῥωμαίους ἐγγίζοντα πρεῖν ἐπιπαττεσθαι. ἐν πάσις ἐχυρωθέντων καὶ αὐξηθέντων, τὰ ἐπὶ Θράκης χωρία τε καὶ πολίσματα καπαδραμεῖν ἐπιχείρουν. τῇ Βασιλεῖ δὲ ἀνάγκη ἦν πᾶσι ὁρῶντι ἐπὶ πλείσμασι πρὸς αὐτὰς σπένδεσθαι.

Οὕτω τοιγαροῦν εἰρηνεύσης πάντοθεν τῆς Ῥωμαίων βασιλείας, καὶ τῆ Μονοθελητῶν δυσσεβὴς αἵρεσις ἐκρατύνετο, ἤδη τῆδε ἀφ' Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως χρόνου λαβοῦσα τὸν ἀρχὴν, καὶ χείσματι ἴσον περὶ τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν. ταύτῃ δῆτα Κωνσταντῖνος συνοδον οἰκουμενικὴν συναγαγὼν, ἣ πάσι μὲν προλαβοῦσα πέντε ἁγίας οἰκουμενικὰς συνόδους ἐκύρωσε, καὶ τὰ δύο ἐπὶ σωτῆρος Χριστοῦ θελήματι, καὶ δύο φυσικὰς ἐνεργείας, τέλειον αὐτὸν ἐν θεότητι, καὶ τέλειον ἐν ἀνθρωπότητι βεβαιώσασα καὶ τῇ ἀναθέματι τὰς τῆς αἱρέσεως ἄρξαντας παρεπέμψατο, ὅπως ἐν γαλήνῃ καὶ εἰρηνικῇ κατασταθὲν τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς διατελέσῃ, τῇ ἑπταεκαιδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτῶ ἐτελεύτα. ἐν κατακεῖται αὐτοῦ τὸ λείψανον ἐν τοῖς βασιλείοις τῆ ἁγίων Ἀποστόλων μνήμασι.

Καταλιμπάνει δὲ οἷς τῶν βασιλέως υἱὸν Ἰουστινιανὸν ἐκκαιδέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας ἄγοντα. ὃς τῆς βασιλείας ἐπιλαβόμενος τὸν ὑπὸ τοῦ πατρὸς τῆς εἰρήνης ἔτυχεν, καὶ τὰ ἄλλης πολιτείας διαξίως βραβεύσεται διεκρίνει. μεθ' ὧν λύει καὶ πρὸς τοὺς Βουλγάρους γενομένην εἰρήνην. ἐπικαὶ δὲ στρατεύματα πρὸς τοὺς Θρακησίους ἔθνεσιν ἐκπεμφθέντα χωρίοις κατὰ τῶν Σκλαβίνων διέσις ἅρματα μίσχει Θεσσαλονικεῖς ἐκδρομὰν πόλεως, πολλὰ τῆ ἑαυτοῦ Σκλαβηνῶν γένη, τὰ μὲν πολέμῳ, τὰ δὲ ὁμολογίᾳ παραλαβὼν, εἰς τὸν τῶ Ὀψικίου λεγομένην χώραν ἔβη τῆς Ἀβύδου διαβὰς κατήγαγεν. ἐξ ὧν στρατιὰν ἄχρι καὶ ὡς τελέοντα χιλιάδας λαόν· ὃς ἐξοπλίσας λαὸν ἐκάλεσε πιεμάτιον, ἄρχοντα αὐτοῖς ἐπ τῆ ἀγενεσίου ἐπιστήσας Γεβοῦλον τοῦνομα. εἰς ὃς θαρρήσας λύει τὸν πρὸς τοὺς Σαρακηνοὺς παρὰ τοῦ πατρὸς γενομένην εἰρήνην μεθίστησι δὲ ἐκ τῆς ἐν τῇ ὄρει τῶ Λιβάνου λοχοῦντας ἐκ παλαιῶν χρόνων ὁπλίτας. ἐκστρατεύει δὲ κατ' αὐτῶν, καὶ τὴν τῶν Σεβαστόπολιν γίνεται. ἐκ αὐτοῦ δὲ * ἐκστρατεύσαντες πρὸς αὐτὸν παραγίνονται καὶ τὰ μὲν τῆς εἰρήνης φυλάττειν βέβαια παρ' αὐτοῦ ἔφασαν, οἱ δὲ βέλτιστα διαφέρειν Ῥωμαίοις, θεὸν κεκτῆσθαι τῆ αἴτιον γενέσθαι. Ἰουστινιανὸς δὲ μᾶλλον τῆς μάχης ἱεροῦ μένειν, ὅτι τὰ τῆς εἰρήνης ἔγγραφον λόγον ἐφ' ὑβρεῖ ἀναρτήσαντες σκηνῆ φράγνυσι ἐκέλευε, καὶ δὲ κατὰ Ῥωμαίων ἐχώρουν. οἱ δὲ εἰς φυγὴν ἐτράποντο. καὶ ὁ κληθεὶς πιεμάτιος τῆ Σκλάβων λαὸς τοῖς Σαρακηνοῖς προσίσταται· καὶ σὺν αὐτοῖς Ῥωμαίους ἐξέρουν. ἐξ ἧ πλοῖ ἐν προσκαιρίμῳ ὕδατος, πλείονας τῆ Ῥωμαίων

* ἐν ἐπιστάσεως

Niceph. Hist.

A Iam propulſandam pertinerent, omnia perficerent. Verum cum fugere Imperatorem fama pervulgaſſet, conſternati noſtri paſſis manibus fugiunt. Quibus conſpectis Bulgari vehementius fugientium terga premere, & quos aſſequi poterant cædere, pleroſque vulnerare. Inde cum Danubium tranſiiſſent, & ad Barnam, quæ prope Odyſſum, & eminentiora illa mediterranea eſt, perveniſſent, cum eum locum undique & a fluvio, & a regionis aſperitate munitum animadverterent, ibidem caſtrametati ſunt. Sed & Sclavinorum gentem, quæ illic in propinquo degebat, in poteſtatem rediguntBulgari, ac partem ſuorum in eo limite, qui Avares reſpiciebat, collocant: alios Romanorum finibus objiciunt.

B Quibus rebus auctiatque confirmati, Thraciæ oppida locaque omnia populantur. Quare Imperator annua penſitatione promiſſa pacem cum iis facere coactus eſt. *Edit. Pariſ. pag. 24.*

Sic igitur, pace ubique per Romanum Imperium conſtituta, Monothelitarum hæreſis, quæ jam tum ab Heraclio Imperatore ceperat, majora in dies incrementa capiebat: adeo ut Eccleſia Catholica ſchiſmate divideretur. Quæ ob res Conſtantinus generale Concilium indicit, quo quinque priores Oecumenicæ Synodi comprobatæ, & duæ in Chriſto Domino voluntates, totidemque naturales actiones receptæ ſunt: decretumque cum illum divinitate perfecta, tum perfecta nihilominus hominis natura conſtare: contrariæ vero hæreſis auctores anathemate damnantur. Hunc in modum reliquum vitæ tempus in otio ac pace tranſigens Imperator, decimo ſeptimo imperii anno exceſſit e vita: cujus corpus in regia ſanctorum Apoſtolorum baſilica æde ſepultum eſt. 1CLXXX.

C

Reliquit Imperii ſucceſſorem Juſtinianum filium, qui jam ſexdecim annos attigerat. Atque hic Imperium nactus quæ a parente ſuo de pace ac reliqua reipub. ordinatione conſtituta fuerant omnia pervertit, unaque & initam cum Bulgaris pacem diſſolvit. Hinc equitibus ad Thraciæ loca miſſis, contra Sclavinos proficiſcitur. Et Theſſalonicam uſque progrediens, quamplurimis illic Sclavinorum gentibus partim bello, partim deditione in poteſtatem acceptis, eaſdem in Opſiciana quam vocant regione per Abydum tranſlatas, collocat. Ex quibus ad tripinta millia armatorum eduxit, eumque peculiarem militem appellavit. Cui Gebulum ex nobilioribus quemdam præpoſuit: atque his fretus pacem cum Saracenis a parente initam diſſolvit. Ad hæc ſtationem illam militum, quæ in Libano monte, jam tum ab antiquis temporibus poſita fuerat, inde detrahit. Igitur exercitu contra illos acto Sebaſtopolim pervenit. At hi profectis ea adverſo copiis pacem quidem ſe quantum in ſeſe fuit integram ſervaſſe dixerunt. Quod ſi Romani eam violare cupiant, Deum de crimiois illius auctoribus judicaturum. Sed Juſtiniano bellum magis optante, illi fœderis tabulas e ſublimi vexillo ſuſpenſas præferri ante ſe jubent, atque ita contra Romanos procedunt; quos in fugam coojiciunt, ſed & peculiaris ille Sclavorum populus (ita enim vocabatur) ad Saracenos deficit, quibuſcum Romanos 683. 688. 692. 1CXCI.

D E

Edit. Pariſ. communiter cædebant. Hoc iraque modo
pag. 25. ſeſe adverſus gentem illam Imp. geſſit.

Jam vero civilibus Magiſtratibus efferos,
1ɔCXCIII. homines ac crudeliſſimos præfecit: quorum unus Stephanus fuit ſpado, genere Perſa, ſiſcique præfectus, qui ſubjectos ſibi omnes magnis contumeliis afficiebat, adeo ut vel Juſtiniani matrem audacia illius appeteret, eique verbera quemadmodum pueris elementariis magiſtri ſolent, intentaret. Idem porro Theodotum quemdam monachum qui prius in Thraciæ finibus ad fretl angustias incluſam ac ſolitariam vitam duxerat, publici ærarii Præfectum conſtituit, quem Logothetam vulgo nuncupant. Qui per ſummam crudelitatem, non modo a ſubjectis ſibi pecunias exigebat, quos ſublatis funibus extentos palearum fumo cruciabat, ſed etiam allos illuſtres viros proſcribebat, ac pœnis intolerabilibus necabat.

Cæterum Leontium quemdam Patricium, genere Iſauricum, qui Orientalibus copiis præfuerat, multis rebus præclare, ac cum laude geſtis inſignem, Juſtinianus totis tribus annis in cuſtodia habuerat, eumque poſtea dimiſſum Græciæ præpoſuerat, eadem die Byzantio cedere coactum. Ad hunc quidam ex amicis intempeſta nocte veniunt, Paulus nimirum monachus ex Calliſtrati cœnobio aſtrologiæ deditus, & Gregorius monachus Flori monaſterio præfectus genere Cappadox. Qui cum eum adiiſſent, velut honoris cauſa deducturi: at hic illos intuens, fruſtra, inquit, mihi Imperium vaticinati eſtis. Nunc enim ex hac urbe digreſſum acerbus me vitæ exitus manet.) Illi diſceſſu prohibere, certoque polliceri, niſi ignavo & inerti animo eſſe vellet, omnino Imperii compotem fore. Quibus verbis perſuaſus ille cum aliquot ſervorum manu armatus noctu clam ad Prætorium aſcendit. Ubi cum adeſſe Imp. ſignificaſſent, cui aliquid illic negotii gerendum eſſet, Prætorii Præfectus apertis januis occurrit, quem illico manibus ac pedibus conſtrinxit, tum intro penetrans Leontius cuſtodias omnes liberat, & armatis omnibus, ad forum progreditur, unde per totam urbem diſſipatos clamare jubet, ut ad
1ɔCXCIV. Sophiæ templum Chriſtiani omnes convenirent. Quo tumultu multitudo omnis concita ad Baptiſterium frequens advenit. Leontius cum Monachis & ullis amicis Callinicum tunc urbis Antiſtitem adit, ac deſcendere cogit, & ad populum clamare. (Hæc eſt dies quam fecit Dominus.) Populus vero Juſti-
pag. 26. niano maledicebat. Poſt hæc univerſi in Hippodromum confluunt: moxque ut illuxit, Juſtinianum ad eos producunt. Cæterum vociferante plebe, ut in Imperatoreos gladio animadverteretur, Leontius pro ſua cum ejus patre Conſtantino amicitia, vitæ percepit, ſed lingua ac naſo mutilatum in Cherſonam urbem deportat, anno ejus Imperii exacto decimo. Leontius Imperator a populo ſalutatus eſt. Qui mox Stephanum Eunuchum, & Theodoſium Monachum, ob ea mala, quæ perpeſſus ab iis fuerat, etiam invito Imperatore, comprehendit, & pedibus alligatos, ac per urbem ad Bovis forum attractos igne combuſſit. Hæc Conſtantinopoli per eos dies acciderunt.

At in Africa Carthago Romani an-

A ἀρχὴν ἐλυμαίνετο. ᾗ τὰ μὲν πρὸς τὸ ἔθνος ὅπη πῶς ἔχει.

Εἰς δὲ τὰς πολιτικὰς ἀρχὰς καθίστα ἄνδρας ἀπηνεῖς ᾗ ἀμισθίους. ὧν ἓν Στέφανος εὐνοῦχος Πέρσης, ταμίας τῆς βασιλικῶν χρημάτων, ἐ πολλὰς ὑπὸ χεῖρα αἰχίζόμενος, ἄλλοι τε εἰς τὴν μητέρα Ἰουστινιανοῦ τῶν τόλμαν ἐξέλυσεν, μάστιγας αὐτῇ ἐν χρήμασι, ὥσπερ τοῖς παισὶν οἱ γραμματισταὶ ἐπιτίθεις. Θεόδοτον δέ τινα Μοναχὸν ἐγκλείσαν τὸ πρότερον, κατὰ τὰ Θρᾳκῶν τῷ συνῆ λεγόμενα πόρα γεγονότα, τῶν δημοσίων λογισὸν, ὃν τὸ δημοσίης Λογοθέτην καλοῦσι, καθίστησιν. ὃς ὑπερβολῇ ὠμότητος τοὺς ὑπ' αὐτὸν μόνον χρήματα ἐφαρτᾶν, μετωπόροις χειρίοις ἀναρτῶν, καὶ ἀχύροις πυρικαπνίζων· ἀλλ' ἤδη τῇ ἑτέρᾳ περιφανεστέρας ἄνδρας δημεύων, καὶ ἀφορήτως ποινὰς ἐπιφέρων ἀπέκτεινεν.

Λεόντιον δέ τινα Πατρίκιον ἐκ τῆς τῇ Ἰσαύρων ὁρμωμένων χώρας ᾗ στρατηγὸν γενόμενον τῶν Ἀνατολικοῦ καλουμένου στρατεύματος, ἐνδόξιμόν τι πολλοῖς πολλάκις γενόμενον, ὑποφυλάττειν τελεῖ χρόνος ᾗ αὐτὸν Ἰουστινιανὸς ἐποίησεν· αὖτις τὰς θρυμβὰς λύσας στρατηγὸν τῆς Ἑλλάδος ἀποβάλλεται, ἀνθαιμεῖρον ἀναγκάσας τῷ Βυζαντίῳ ἀπαίρειν. ἀφὸς ὃν γίνονται φίλοι τυγχάνοντες ἄμφω τῆς τυκτὸς Παῦλος τις Μοναχὸς τῆς Καλλιστράτου μονῆς ὑπάρχων, ἀστρονόμος ἤ ἐπιστάμων, ᾗ Γρηγόριος Μοναχὸς, ᾗ ἀγάμβους ἐν τῇ Φλώρου μονῇ, Καππαδόκης τὸ γένος, ὡς προπέμψαντες. αὐτὸς δὲ ἰδὼν ἐναλέλει λέγων, ὡς μάτην μοι τὰ τῆς βασιλείας ἀριμαστεύσατε. νῦν δὲ ἐν θείᾳ ἀποχρώσῃ τὸ πλοῖς μὲ τῆς ζωῆς πικρὸν καταλήξεται. οἱ δὲ τῷδε ἔργου βίβαια παρεχόμενοι ὡς εἰ μὴ ἀκούσεται, ἐ ἐξωσίας κρατήσουσι. τύπος πειθοῖς αὐθὶς ἐπικομίζων τινὰς τῶν ὑπηρετῶν ἐπὶ τῆς τυκτὸς ἐφεσαμένης· ᾗ ὅπλα ἀναλόμβους εἰς τὸ Πραιτώριον ἄνεσιν ἡσυχῇ. ᾗ συμαινόντων ὡς τὸν Βασιλέα παρεῖναι ἐν πῇ ἐκείνῃ φράξαι τὰ κατὰ νόμιμα· ἤ Πραιτωρίου ὕπαρχος ὑπλώπα διανόγων τὰς πύλας, ὃν αὐτίκα χεῖρας καὶ πόδας ἐπέδησεν. ἐπὶς δὲ γενόμβος Λεόντιος πάντας τοὺς καθεσργμένους ὕλυσε, ᾗ ὁπλίσας ἐπὶ τὸν καλούμβον φόρον ἐξώρμησε· κακεῖθεν σπιδασυμβοι ἀνὰ πάντα μέρη τῆς πόλεως βᾳ ἀράζειν ἐκέλευσε, πάντας Χερσιανὸς εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Σοφίας παραγίνεσθαι. ἐξ ὧν πᾶν τὸ πλῆθος θορυβωδὲν αὐωδῇ ἀφὸς τὸν λουτῆρα τῆς ἐκκλησίας ἠθροίζετο. ἁ δὲ συμ' οἷς Μοναχοῖς ἐ ἑτέρους τῷ φίλων ἀφὸς Καλλίνικον τὸν τότε αὐτὸν ἱεράρχλω τῆς πόλεως ἔρχεται, ᾗ βιάζεται καταλθεῖν, ἐ φωνῆσαι ἀφὸς τὸν λαόν· αὐτὸ ἡμέρα ἐῶ ἐποίησεν ἁ Κύριος. τὸ δὲ πλῆθος Ἰουστινιανὸν ἐδυσφάμει. ᾗ ὕπος ἅπαντες ἐπὶ ἢ χῶραν τῆς Ἱπποδρομίας ἔχοντο· ἡμέρας δὲ ὑπεγνομένης ἐκφέρουσιν Ἰουστινιανὸν ἀφὸς αὐτούς. ᾗ τῆς πλυθύος βοώσης βασιλέα ξίφος διαδέχεσθαι, Λεόντιος τῷ αἵματος αὐτῷ φεισάμβος, διὰ ἢ ἀφὸς Κωνσταντῖνον τὸν πατέρα αὐτῷ ἀγάπην, τιμὴν τῶν γλῶτταν, ᾗ ἢ ῥῖνα ἐν Χερσῶνι τῇ πόλει ἐξώρισε δίκαιον ἴδα ἵπες ἐν τῇ βασιλείᾳ διατάσαντα. Λεόντιος δὲ ὑπὸ τῶ πλήθους βασιλεὺς ἀναγορεύεται. Στέφανον δὲ τὸν εὐνοῦχον καὶ Θεοδόσιον τὸν Μοναχὸν, δι' ὧν ὑπέμεινε παρ' αὐτῶν κακῶσιν, ᾗ ἄκοντος τῷ βασιλέως, συλλαβόμβος, καὶ ἢ ποδῶν ἐξαναστάσαντος διὰ χρόνου συρίπας πρὸς τῶν καλουμένων τῷ Βοὸς ἀγορὰν, πυρὶ παραδιδόασαν. ᾗ τὰ μὲν ἐν Κωνσταντινουπόλει ὕπω διέκειτο.

Ἡ δὲ ἐπ' Ἀφρικὴν Καρχηδὼν πρώην ὑπὸ Ῥω-

μαίους τιλῶσα, πότι ὑπὸ χεῖρα τῶν Σαρακηνῶν γένεται πολέμῳ παρ' αὐτῶν ληφθεῖσα. τοῦτο διαγνοὺς Λεόντιος, ἅπαντα τὰ Ρωμαϊκὰ ἐξόπλισε πλοῖα. στρατηγὸν τε ἐπ' αὐτοῖς Ἰωάννην τὸν Πατρίκιον ἔμπειρον τῷ πολεμίῳ προχειρισάμενος, πρὸς Καρχηδόνα κατὰ τῶν Σαρακηνῶν ἐξέπεμψεν. ὃς ἐκεῖσε παραγενόμενος, τὰς μὲν ἐν αὐτῇ τῶν Σαρακηνῶν πολίμῳ ἐτροπώσατο. τὴν δὲ πόλιν Ρωμαίοις ἀπεσώσατο. καὶ τἄλλα πάντα τὰ ἐκεῖσε πολίσματα τῶν ἴδιον ἀπολαβὼν ἐξουσίας, καὶ στρατὸν ἐπλίτην πρὸς φυλακὴν ἐν αὐτοῖς ἐγκαταλιπὼν, αὖτις ἐπανῆλθεν. ὁ δὲ τῶν Σαρακηνῶν βασιλεὺς ταῦτα μεμαθηκὼς, πλείονα κατ' αὐτῶν ἐκίνησε πόλεμον· δι' ὃ καὶ τὰ μὲν Ἰωάννην σὺν τῇ πεζότητι αὐτῆς Ρωμαϊκῷ στόλῳ ἐξώθησε, καὶ τὴν Καρχηδόνα παραλαμβάνει πόλιν, καὶ τὰ περὶ αὐτὴν πολίσματα· ὁ δὲ Ἰωάννης ἀφορμίσας πρὸς βασιλέα αὖτις ἦλθε. ἐν ᾧ τῇ νήσῳ Κρήτῃ γενόμενος ὑπό τε τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν στρατιωτῶν πλήθους ἐσασεύετο. καὶ ἀδημονῶν βουλῇ σὺν αἰχμῇ καὶ δίκῃ κατισχόμενος πρὸς βασιλέα παραγενέσθαι. διὰ τοῦτο Λεόντιον μὲν δυσφημοῦντες ἀθετοῦσι, ψηφίζονται δὲ Ἀψίμαρον ὄνομα, στρατὸν ἄρχοντα τῆς Κυκλικιωτῶν τυγχάνοντα τῆς ὑπὸ Κυβυραιωτῶν χώρας, ὃν Δρουγγάριον Ρωμαίους καλεῖν ἔθος, Τιβέριον αὐτὸν ἐπονομάσαντες.

Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ τοσοῦτος λοιμὸς τὴν πόλιν ἐπίσυρε, καὶ πλῆθος λαοῦ ἐν μησὶ τέτρασι διέφθειρεν. Ἀψίμαρος δὲ σὺν τῇ συμόντι αὐτῷ στόλῳ εἰς Βυζάντιον ἀναχθεὶς, ἄντικρυ τῆς πόλεως ἐν Συκαῖς λεγομένῳ παραβαλασσίῳ χωρίῳ προσορμίζεται. ὑπὲρ οὗ χρόνου δὲ τινα πόλεμον συμβαλὼν τοῖς ἐν τῇ πόλει, τέλος τοῖς ὑπὸ τὸ τείχος Βλαχερνῶν φρουροῖς καὶ τοῖς τότων ἄρχουσι ὑποφθείρας, δόλῳ ὑπ' αὐτῶν παραλαμβάνει τὴν πόλιν. εἶτα ὁ σὺν αὐτῷ στρατὸς εἰσελθὼν τὰ χρήματα τῆς πόλεως διήρπασε. Λεόντιον δὲ χειρωσάμενος τείχει ἔνος ἐν τῷ βασιλείᾳ διάγοντα, ἣ ῥίνα αὐτοῦ ἐξέτεμε, καὶ ἐν τῷ ἀκλιμένῳ τῆς Διλιμάνι μοναστηρίῳ ἡσυχάζειν προσέταξε.

Καὶ ὕπνου μὲν ταῦτα ἐπ' αὐτοῖς συνέβαινεν. Ἰουστινιανὸς δὲ ἐπεὶ ὡρὸς τῇ Χερσῶνι διέτριβε, συχνότερον δημηγορῶν, ὡς πάλιν πρατήσει τῆς βασιλείας ἐπαρρησιάζετο. οἱ δὲ ἐν αὐτῇ πολῖται κίνδυνον ἑαυτοῖς ὑποπτεύσαντες ἐβουλεύσαντο αὐτὸν ἀνελεῖν, ἢ διαμώλῳ ὡρὸς Ἀψίμαρον ἀνακτίσωσιν. αὐτὸς δὲ τοῦτο αἰσθόμενος, ἐκεῖθεν διέφυγε, καὶ εἰς τὸ φρούριον τὸ λεγόμενον Δόρος ὡρὸς τῇ Γοτθικῇ κείμενον χώρᾳ ἀπέδρασεν. αἰτεῖ δὲ τὸν Χάζαρον ἡγεμόνα. Χαγάνους δὲ τοὺς αὐτοὺς καλοῦσιν· ὡς αὐτὸν παραγενέσθαι. ὁ δὲ τῇ αἰτήσει εἶξε, καὶ αὐτὸν μετὰ τιμῆς ἐδέξατο. καὶ φιλωθεὶς αὐτῷ τὴν ἑαυτοῦ ἀδελφὴν Θεοδώραν καλυμένην εἰς γυναῖκα ἐξέδοτο. ὁ δὲ τῇ αὐτοῦ συμπαύσει ἐν Φαναγώρῃ ἐλθὼν σὺν αὐτῇ διέτριβε. ταῦτα διαγνοὺς Ἀψίμαρος ἐπέκεινα συχνῶν τὸν τῆς Χαζάρων ἄρχοντα ἐκλιπαρῶν. πλεῖστα δὲ χρήματα ἐδώρα ὑπισχνεῖτο, εἰ ζῶντα Ἰουστινιανὸν, ἢ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐκπέμψαι. ὁ δὲ τοῖς πολλαῖς αἴξας παρακλήσεσιν ὑπέσχετο πᾶσαν πλημμῦ. πέμπει οὖν ἄνδρας εἰς φυλακὴν αὐτὸν καθεξομένους, τὴν μὲν προχείματι, ὡς μὴ ὑπὸ τῶν ὁμοφύλων ἐπιβουλεύοιτο, τὴν ὄντι δὲ, φυλάσσειν, ὡς μὴ ἀποδρᾶσαι ποτὲ προασφαλιζόμενος. αἰσθόμενος δὲ τὴν ἀρχοντα τὴν ὁμοεθνῆ, ἀκουσμένῳ δὲ Ἰουστινιανῷ ὄντι, ὅτι δὴ τὴν ἀρχοντα τὴν τῶν Βοσπόρου τῶν Σκυθικοῦ, ἐπιτρέψαι αὐτοῖς ἐπιτρέψει ἀνελεῖν αὐτὸ ὡς τάχιστα. ταῦτα δὲ μαθοῦσα Θεοδώρα παρατυπὸς

rem Imperii civitas a Saracenis expugnatur. Quo audito Leontius Romanas omnes naves inſtruit, ac Præfecto Joanne Patricio viro bellicis rebus expetto Carthaginem contra Saracenos mittit. Hic cum eo perveniſſet, Saracenis, qui ibidem erant, in fugam verſis, urbem illam Romanæ ditioni reſtituit, cæteraque illius regionis oppida a Barbarorum ſervitute vindicans, & militare præſidium imponens, ibidem hiemem traducit. Verum Saracenorum Princeps ea re comperta, majori contra eum belli mole & apparatu contendit. Quo & Joannem cum omni, quæ ſupererat, claſſe Romanorum expellit, & Carthaginem cum vicinis oppidis in poteſtatem recepit. Quare Joannes inde ſolvens ad Imperatorem revertitur. Sed cum ad Cretam inſulam appuliſſet, Ducum & militum contra eum ſeditio ac tumultus oritur. Cum & alioqui pudor illum, ac metus offerre ſe Imperatori prohiberet. Quamobrem Leontium, multis in eum contumelioſe dictis, abjiciunt: ejuſque loco Apſimarum eligunt qui tum Cuticiotarum copiis præerat e Cybyræotarum regione, quem Drungarium Romani vocant, eumdemque Tiberium cognominant. 1ↄCXCVI. 1ↄCXCVII.

Interea in urbe peſtilentia laboratum eſt, quæ quatuor menſibus ingentem vim hominum abſumpſit. Apſimarus vero cum claſſe ſua Byzantium invectus ad locum quemdam littori proximum, quem Sycas appellant, ex adverſo urbis appulit. Inde contra oppidanos aliquandiu pugnans, poſtremo corruptis Blachernarum muri cuſtodibus, eorumque Præfectis, dolo urbem ingreſſus eſt: unaque cum eo irrumpens exercitus civium bona diripuit. Leontium porro, tertio quam imperare cœperat anno, comprehendens umputatis naribus in Delmati Monaſterium, ut ibi privatus ageret, includit. 1ↄCXVI. *Edit. Pariſ. pag. 37.*

Quæ dum geruntur, Juſtinianus Cherſonæ degens cum de recuperando Imperio crebro fermocinaretur, atque audacius ageret, ejus loci incolæ periculum ſibi ex ea re vetiti, de illo interficiendo, aut vincto ad Apſimarum perducendo conſilium ineunt. At ipſe, ubi hoc illos agitare comperit, inde fugiens ad caſtellum, quod Doros appellatur, eſtque in Gothiæ limitibus poſitum, ſeſe recipit. Unde Chazarum Ducem, Chaganos illos nuncupant, ut ad ſe veniret rogat. Qui precibus ejus adductus, magno cum honore eumdem excipit, & contracta cum eo amicitia, ſororem ſuam Theodoram nomine in conjugem tradit. Quare illo permittente, Phanagorum veniens ibi cum uxore ſua moratus eſt. Quæ cum Apſimarus audiſſet, Chazarum Principem aſſidue ſollicitabat, opibus multis ac muneribus promiſſis, ut aut vivum Juſtinianum ad ſeſe, aut caput ejus mitteret. Qui frequentibus Apſimari precibus commotus ſacturum ſe quod rogatus erat recepit. Itaque certos homines ad ejus cuſtodiam allegat, per ſpeciem ne gentilium ſuorum inſidiis opprimeretur, revera autem id ipſum cavens, ne unquam e manibus ſuis effugere poſſet. Tum uni ex gentis ſuæ ducibus, quo cum Juſtiniann familiaritas erat, necnon & Boſphori Scythici præfecto jubet, ut ſimul atque mandaſſet, quamprimum ei vitam eri-

perent. Hæc ad Theodoram a quodam patris sui domestico petlata sunt: quæ statim viro suo insidias apetit. Qui quidem Chazaro illo familiari suo ad se vocato, remotis atbitris, eum laqueo præfocat, eodemque modo Bajanphori præfectum interfeiit: Deinde Theodota conjuge ad patrem remissa solvens, Tomio, qui locus ad mare situs est, pervenit, ubi nave conscensa, cum nonnullis aliis litus legens ad Symbolum usque ad Chersonam urbem appellit. Quo cum navem ad portum applicuisset, certum hominem e comitatu ad urbem destinat: ea qua Barasbacurium, ejusque fratrem ad se una cum Soliba, & aliis quibusdam elicit: quibuscum solvens, & eum locum, quem Necropyla vocant, prætervectus, ad Istrum pervenit. Inde ad Terbelin Bulgarorum in ea regione Principem, quemdam ex suis Stephanum mittit, auxilium petens, ut in Impetium ejus opera restitueretur. Ad idque cum alia quamplurima, tum filiam suam conjugem promittebat. His acceptis barbarus Justinlano omnia cumulate detulit; eumque magno cum honore susceptt, tum omnibus qui secum erant armatis ad urbem contendit; quam triduo toto eatlris ad Blachetnorum murum positis obsedit; instante Imperatore ut a civibus in urbem reciperetur. Sed illi cum ignominia turpiter remittunt. Tandem noctu cum paucis per aquæ ductum irrepit, atque urbem invadit, moaque Blachernorum palatium occupat. Heraclium vero Apsimari fratrem ex Præfecto Orientalium copiarum cum aliis ducibus & satellitibus ejus pro mœnibus ipsis e patibulo suspendit. Apsimarum deinde septimo quam imperare cœperat, anno una cum Leontio comprehensum ferreis compedibus vinctum in carcerem conjicit. Post hæc equestre certamen celebrans, alterum ad dextram, alterum ad sinistram horæ spatio abjici, atque pedes suos proculcati: inde in Cynegio caput amputari jussit. Sub hæc Bulgarorum Principem Tetbelin extra Blachernorum mœnia stationem habentem omni honore ac munificentia prosecutum, demum ad eum veniens Imperatoriam vestem eitcumdedit, ac Cæsarem appellavit. Neque his contentus, sed ad consessum insuper admittens, adorari secum a populo voluit, ac postremo infinitis muneribus donatum in patriam remisit. Callinicus Patriarcha, quod in Leontii inauguratione probrose quædam in Imperatorem jactasset, oculis orbatus Romam deportatus est. Cujus in locum Cyrum subsitituit, qui in urbe Amastride inclusam ac solitariam vitam coluerat, ac de Imperio recuperando prædixerat. Sed nullus interea cædium in cives ac sævitiæ modus. Nam plerosque ad magistratus ereheus, subinde aliis submissis interficiebat: nonnullos ad eoovivium invitans, incautos opptimebat: alios in culeum insutos in profundum mergebat. Et ot uno verbo dicam, omni in suos crudelitate, ac feritate baccharus est. Per idem tempus e Chazatia Theodoram conjugem & Tiberium filium arcessit, eisque Imperatoriam coronam imponit. Post inita cum Bulgaris pace dissoluta innumera terra matique copiae in Traeiam transportans ad Anchialum urbem belli mollera coovertit.

Edit. Paris. pag. 28.

Anno 711.

A τῇ τῶ πατρὸς οἰκειῶν. ἰδὶ τὰ τῆς ἐπιβουλῆς τῇ ἀνδρὶ αὐτοῦ. ᾧ αὐτὸς ἦ οἱ ἀεῖσο ἰκεῖνον ἦ Χάζαρον καλέσας, καὶ ἀπιδιάσας μετ' αὐτῶ, ἀγχόνῃ παρέδωκε. τῇ αὐτῇ δὶ τρόπῳ ἀναιρεῖ ᾧ ἦ Βοσπόρου ἄρχοντα. ἀ' Θὸς δὶ Θεοδώραν τὴν γαμετὴν ὡρὸς ἦ πατέρα ἐκπέμπει· αὐτὸς δὶ ἀπαρὰς εἰς Τόμιν καλούμενον παραθαλάσσιον χωρίον ἀστῆλθε κακεῖσε τινὶ ἐπιβὰς σωὶ ἑτέροις τισὶν ἀνδράσι, ἓ πάντα παραπλεύσας ἦλθε μέχρι Συμβόλου τῇ πόλει πλησιάσας Χερσῶνι, ᾧ προσορμίσας τῇ ἐαυτοῦ λιμένι, πέμπει ἐκ ἦ ἑταίρους ἐπὶ τῇ πόλει κακεῖθεν ἄγει ὡρὸς αὐτὸν ἦ Βαρσβακούριον, ἓ τὸν τότε ἀδελφὸν, τόν τε Σολιβὰν, ᾧ ἑτέρους τινὰς ἄνδρας, ᾧ σωὶ αὐτοῖς ἐπαρθέντας τὰ λεγόμενα Νεκρόπυλα, παρελθὼν ὡρὸς ἦ Ἴστρον ποταμὸν παραγίνεται. ἐκεῖθεν ἐκπέμπει ἦ σωόντινα τινα Στέφανον ὡρὸς

B Τέρβελιν κύριον ὄντα τῶν τότε ἐκεῖσε Βουλγάρων, παρακαλῶν συλλαβέσθαι αὐτῇ, ὥστε ἦ ἦ βασιλείας ἀποπλησθῆναι θρόνου. ἄλλά τε πλεῖστα δῶρα ὑποσχόμενος, ἓ ἦ ἑαυτῇ θυγατέρα εἰς γυναῖκα αὐτῷ δώσειν ἐπαγγειλάμενος. ὁ δὶ προθύμως ἐν πᾶσιν ὑπεισῆλθε, ᾧ Ἰουστινιανὸν σωὶ τεμῇ μεγαλοπρεπέστατα, ᾧ ἅπαντα τὸν ὑπ' αὐτῷ λαὸν ὁπλίσας σωὶ αὐτῷ ἐπὶ τὴν βασιλεύουσαν ᾤχετο. προσεδρεύει δὶ τῇ τείχει Βλαχερνῶν ἐπὶ τεσσαρεσὶν ἡμέραις, ἀξιῶν πείθ ἦ πόλεως εἰσοδιχθῆναι αὐτῷ βασιλέα· οἱ δὶ αἰσχρῶς ὑβρίζοντες ἀπέπεμπον. ὁ δὶ νυκτὸς εἰσδύεται σωὶ ὀλίγοις τισὶ κατὰ ἦ τῆς πόλεως ἀγωγόν. ἀφ' ἑσπέρᾳ δὶ παραλαμβάνει τὴν πόλιν. ᾧ πρὸς βραχὺ σκιωθεὶς ἐν τῇ Παλατίῳ Βλα-

C χερνῶν. Ἡράκλειον δὶ ἦ ἀδελφὸν Ἀψιμάρου στρατηγὸν τῶ ἀνατολικῶ στρατοῦ γενόμενον, καὶ τοὺς ἄλλους ἄρχοντας ᾧ ὑπασπιστὰς αὐτῶ ὡρὸς τῇ τείχει ἐπὶ ξύλου ἀνήρτησεν. Ἀψίμαρον δὶ συλλαβὼν ἔβδομον ἔτος ἐν τῇ βασιλείᾳ διανύσαντα, ὅτι ᾧ Λεόντιον σιδήροις ποδῶσας κατέχει ἐν εἱρκτῇ. μθ' ἦ πᾶσι ἱππικοὺς ἀγῶνας, θάτερον μὶν ἐκ δεξιῶν, θάτερον δὶ ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τοῖς ποσὶν αὐτῶ πατεῖσθαι ῥίψας ἐπὶ ὥρας βραχείας, μθ' οὗτος ἐκ πέμπει ἐν τῇ καλουμένῳ Κυνηγίῳ τυμπανίσαι τοὺς ἀσφαλεῖς ἦ δὶ Βουλγάρων ἄρχοντα Τέρβελιν ἔξω τοῦ τείχους Βλαχερνῶν σκιωθέντας πολλὰ φιλοφρονησάμενος, τέλος παρανόμως πρὸς αὐτῇ χλανίδα τε περιβάλλει βασιλικὴν, ᾧ Καίσαρα ἀναγορεύει. ἓ συμπαίσδον ποιησάμενος προσκυνεῖσθαι σωὶ αὐτῇ ὑπὸ ἦ λαοῦ ἐαίλλε ᾧ πλεῖστα παρανόμως δῶρα πρὸς

D τὰ ἑαυτοῦ ἐξέπεμπε. Καλλίνικον δὶ ἦ τῆς πόλεως ἱεράρχην, ὡς δυσφημήσαντα αὐτὸ ἐπὶ τῇ τοῦ Λεοντίου ἀναγορεύσει, συφλώσας ἐν τῇ Ῥώμῃ ἐξέπεμψε. Κῦρον δὶ αὐτὶ αὐτοῦ ἐκ τῶν ἱερατικῶν προχειρισάμενος, ἦ ἐν Ἀμάσεσδι ἐγκλείσων γενόμενον, προσημαίνοντα αὐτῇ ἐκεῖσε παραμένειν τὸν ἦ δεσπότου βασιλείας καταλύσεσθαι πολλά τε φόνων ᾧ ἀνομιῶν ἐν τοῖς ὑπηκόοις ἐποιεῖτο· τοὺς μὶν ᾧ δὶς ἀρχοντας προβαλλόμενος, αὐτὸς δὶ ἕτερος ὑπίδυνος ἐπέμπων ἀνῄρει. ὡς δὶ ἐν δείπνῳ συγκαλῶν δόλῳ ἀπέκτεινεν. ἄλλως ἐν τῇ βυθῷ σάκκους ἐμβαλὼν ἀπέῤῥιπτε. καὶ σωιλύετο ἐπὶ πολὺ ᾧ ὠμότητι πολλῇ ᾧ θηριώδει γνώμῃ πρὸς τὸ ὑπήκοον διαπρέπων. ἐν τοῖς δὶ μετασκίσταις ἀπὸ Χαζαρείας Θεοδώραν τὴν ἑαυτοῦ γαμετὴν, ᾧ Τιβέριον ἦ ἐξ αὐτῆς τεχθέντα αὐτῷ υἱὸν, ᾧ στέφει αὐτὸς εἰς βασιλέας. μθ' ὅτου λύσει ἦ πρὸς τοὺς Βουλγάρους εἰρήνην, ᾧ στρατώματα πλεῖστα διάτε ᾧ καὶ θαλάσσης πρὸς τοῖς Θρᾳκῴοις μέρεσι διαγωὼν, ὡς ἐς τὴν Ἀγχιάλῳ πόλεως πολεμήσων αὐτοὺς παραγίνεται. ἀφυλάκτως δὶ τοῦ λαοῦ πρὸς τὰ ἐκεῖσε πεδία ἐπὶ κομιδῇ χόρτου σκεδαννυμένου, ἐπιπίπτουσιν ἀθρόως οἱ Βούλγαροι, πολλοὺς αὐτοὺς

Digitized by Google

ἀφθείρουσι, πολλὰς δὲ καὶ αἰχμαλώτους ἔλαβε. Ἐ Ἰουστινιανὸς ἐν τῇ πόλει Ἀγχιάλῳ ἀπολειφθέντα ἐπὶ τρισὶν ἡμέραις προσεδρεύσαντα. ὁ δὲ νυκτὸς σχεδὸν ἐπιβὰς φυγῇ ἐχρήσθη ἀπράκτῳ, καὶ εἰς Βυζάντιον ἐπανάγεται.

Ἐν τούτῳ ἔτει τῇ φαγεδαίνῃ ὁ τῆς Σαρακηνῶν βασιλεὺς λαὸν πλεῖστον ἐπὶ τέλει ἐκπέμπει, ἡγεμόνας αὐτοῖς ἐπιστήσας Μασαλμᾶν καὶ Σολυμᾶν κατὰ τέλη αὐτῶν διάλεκτον καλούσας, ὡς τὰ Τύανα τέλη πολιορκήσοντας. οἱ δὲ ἐκεῖσε παραγενόμενοι, πολέμους πλείστους συνάψαντες, μέρος δέ τι τοῦ τείχους ἐκ τῆς πρὸς τετραμχίαν ὀργάνων καταβαλόντες, καὶ πλέον ἤδη ἐγκείσης αὐτοῖς, ἐπιχωρεῖν πρὸς τὰ οἰκεῖα ἐβούλοντο. ἐν φοίκῳ πέμπει Ἰουστινιανὸς πρὸς τὴν μισογείᾳ Ἐ πλεῖστον λαὸν ἀγροικικὸν τε καὶ γεωργικὸν ἐθροίσας πρὸς τὰ Τύανα ἀφικνεῖσθαι ἐκέλευσεν, ὡς τοὺς πολιορκημένους ἐπαμυνοῦντας. τούτοις δὴ τοῖς ἄοπλοις οἱ Σαρακηνοὶ θιασάμενοι ὁρμῶσι κατ' αὐτῶν, καὶ τοὺς μὲν ξίφει ἀνεῖλον, τοὺς δὲ αἰχμαλώτους συνέλαβον. ἐντεῦθεν Θεοδώρα διατεθεῖσα τῇ προσεδρείᾳ Τύανα εἶχετο. οἱ δὲ ἐντοσίᾳ δαπανημάτων τῇ πρὸς μάχην ἀπειπόντες, τῆς τε παρὰ βασιλέως βοηθείας οὐκ ἐπορίσαντες, ὁμολογίᾳ ἑαυτοὺς τοῖς ἐχθροῖς παρέδοσαν, καὶ πρὸς τῶν Σαρακηνῶν ἤδη ἀπῳκίσθησαν ἐξ ἐκείνου λοιπὸν πλείστοις τοῖς ἐχθροῖς παρρησίᾳ ἐδέδοτο ἀδεῶς τὰς Ῥωμαίων καταλῃζεσθαι χώρας, οὐδενὸς τότε τοῖς ἐχθροῖς ἀντιπάντα θαι. καί τινα τῶν ὑποδασμῶν εἰς τεσσαράκοντα ἄνδρας πεντάμβωλον ἄχει Χρυσοπόλεως καταθεῖν παραθαλάσσιον χωρίον ἀντικρὺ Βυζαντίου πρὸς ἅλιον ἀνίσχοντα ἑρμίσιον. Ἐ τοὺς μὲν αὐτόθι οἰκήτορας ὑποσφάξαι, τὰς δὲ παρδμίδας ἐμφῆσαι ναῦς.

Ἰουστινιανὸς δὲ ὁ μήμηχων περὶ τὴν γιομένης αὐτῷ πρὸς Ἀψίμαρον παρὰ τῶν Χερσῶνος διαβολῆς, ναῦς πολὺ πλείστας καὶ διαφόρους συναγείρας· ἐμβιβάσας παρ' αὐτὰ ἄχεις οἷς ἐκατὸν χιλιάδας ἀριθμὸν ἀνδρῶν εἰδότας ἐκ τῶν στρατιωτικῶν καταλόγων, ἔτι δὲ καὶ τῶν γεωργικῶν, καὶ τῶν βαναυσικῶν τεχνῶν, τῶν τε ἐκ τῆς συγκλήτου βουλῆς, καὶ τῶν πόλεως δήμων, Στέφανον δέ τινα πατρίκιον τὸ ἐπίκλην Ασιμαπον τοῦτον τοῦτον ὑγεμόνα προβαλόμενος ἐξέπεμψε, προσάξας πάντας τοὺς ἐν Χερσῶνι καὶ Βοσπόρῳ καὶ τοὺς τῶν ἄλλων ἀρχοντικῶν λαοὺς ξίφεσιν ἀναλῶσαι. Ἡλίαν δὲ τῶν αὐτῶν δορυφόρων σὺν αὐτῷ ἀπόστα ἄρχοντα Χερσῶνος ἐγκαταστῆσαι, ἔτι δὲ καὶ Βαρδάνην Ἀρμένιον τὸν γένει ἐξόριστον ἐκεῖσε καταλιπεῖν. Στέφανος δὲ διὰ τὴν Ποντικῆς θαλάσσης πρὸς τὰ ἐκεῖσε πειραθεὶς τὰ προστεταγμένα ἐπλήρου μερικά τινα ὀλίγα τῇ συντόνῳ αὐτοῦ λαῷ· ὡς δὴν δὲ αἰχμάλωτα πεποιησάμενος Δρῶσον τὴν τε Χερσῶνος ἄρχοντα, καὶ Ζοΐλον πρωτοπολίτην λεγόμενον, καὶ ἑτέρους ἄνδρας τοσαράκοντα τῶν ἐμφανεστέρων δεσμώτας σὺν γυναιξὶ καὶ παισὶ πρὸς Ἰουστινιανὸν ἐπεμψεν. ἄλλους τε τῶν πρωτοβούλων Χερσῶνος ἄνδρας ἐπτὰ ξυλίνοις σβέλοις προσαρτήσας ἐπὶ πυρὸς διέπτυσε. τοὺς δὲ τῶν ἑτέρων προεστῶτας πολυτελέστατα ἄνδρας ἄχει καὶ εἰς ἑκατὸν ἀκατίῳ ἐμβαλὼν καὶ προσδήσας λίθους τε τῶν πλείστους τῇ βυθῷ παραδέδωκεν. Ἰουστινιανὸς ὁ φιλανθρωπότερον τὸ Στέφανον ᾠκείωτο παρὰ τὰ διατεταγμένα αὐτῷ τομίσας διὰ τὸ μειρακιῶδες πιεπεῖσαι, ἀντιδιότιμον ἐπαίσαντο πρὸς αὐτὸ ἐαίλδσιν. αὐτὸς δὲ ἐκ τῶν προσεχθέντα ἐκπέρας, μιᾶς Οκτωβρίου ἐσαμένης, χειμῶνι μεγάλῳ καὶ πνευγίῳ πιεπέπτει, εἰς ἕξεις καὶ βδομήκοντα χιλιάδας τῶν καταποντισθέντων ἀριθμηθέντων. ἃ τὰ πτώματα ἐξ Ἀμάσεδος πόλεως μέχρις Ἡρακλείας ὑπὸ θαλάσσης ἐφέρετο.

A Ubi dum Romani pabulandi cauſſa incautius diſſipantur, repente ſuperveniens Bulgarus complures occidit, alios captivos abducit. Juſtinianus cum Anchiali concluſus ac triduum obſeſſus eſſet, noctu tandem conſcenſis navibus auſugit, ac Byzantium evadit. *Edit. Pariſ.*

Dum hæc adverſus Bulgaros geruntur, Saracenorum Rex ingentem exer- *pag. 29.* 1900IV.
B citum cum Maſalmane & Solymane Ducibus ad Tyana obſidenda mittit. Qui multis ad eam urbem præliis geſtis, murorum inſuper parte machinis disjecta, cum nihil amplius proficerent, diſceſſum parabant, cum ecce ingens ruſticorum & agricolarum manus a Juſtiniano ad ſolvendam obſidionem mittitur. Quos Saraceni inermes conſpicati, imperu facto partim gladiis obtruncant, partim captivos abducunt. Quo ſucceſſu audaciores redditi cœptæ Tyanorum obſidioni pertinacius inſiſtunt. At oppidani neceſſariarum rerum inopia fracti, nec ullum ab Imperatore ſubſidium nacti, deditionem faciunt, & ad Saracenorum inſtituta tranſeunt. Ex illo tempore plurimum ea res hoſtium animos erexit, ut Romanorum agros prædationibus ac populationibus impune vexarent, cum nulli ſatis virium ad reſiſtendum eſſet. Poſtremo triginta fere hominum globus Chryſopolin uſque (quod oppidum ex adverſo Byzantii ad Orientem Solem ad mare ſitum eſt) perrumpunt, & oppidanis omC nibus jugulatis, navigiis ignem injiciunt.

Juſtinianus interim delationis iſtius me- 1900IX.
mor, qua apud Apſimarum a Cherſonitis in periculum adductus fuerat, claſſem multarum ac diverſi generis navium inſtituit, in quam centum fere millia hominum impoſuit, partim ex militaribus ordinibus, partim ex ruſtica plebe, aut opificum turba, partim denique ex Senatorio ordine, reliquiſque civibus. His omnibus Stephanum Patricium cognomento Aſimicium Ducem præpoſuit, cum mandatis, ut Cherſonæ ac Boſphori vicinarumque præfecturarum populos omnes gladiis conficeret. Eliam vero ex Prætorianis, qui
D in comitatu erat, Cherſonæ præficeret, ibidemque Bardanem quendam Armenum exulem relinqueret. His acceptis Stephanus Pontico mari in illam regionem invectus, juſſa Imperatoris exequitur: paucos juvenes captivorum loco in milites ſuos dividit. Dunum Cherſonæ Præfectum, & Zoilum civitatis principem alioſque triginta circiter ex illuſtrioribus cum uxoribus & liberis vinctos ad Juſtinianum mittit, alios Cherſonæ facile principes numero ſeptem ligneis verubus alligans ad ignem aſſavit. Cæterarum porro urbium primores ad viginti ferme in lembum imponens, & ingentes ex eo lapides alliE gans in mare depreſſit. Sed Juſtinianus ob ſervatos juvenes mollius quæ manda- *pag. 30.*
verat atque humanius a Stephano penacta putans, quamprimum hunc ad ſe revocat. Qui inde ut erat juſſus ſolvens, ineunte Octobri ingruente maxima tempeſtate naufragium paſſus eſt, in quo tria fere & ſeptuaginta millia ſubmerſa ſunt. Quorum cadavera ab Amaſtride ad Heracleam uſque maris æſtus abripuit.

Juſtinianus his acceptis non modo nihil doluit, ſed etiam magnopere gavisus eſt, adeo ut alteram etiam claſſem inſtruere, atque eodem mittere vellet. Sed illarum provinciarum Principes ea re perlata diligenter, quod in ipſis fuit, ſeſe muniunt, & ad Chazares Legatos mittunt, ut ad ſui cuſtodiam, eorumque, qui ſupererant, ſalutem præſidia ſubmitterent. Hæc ubi Juſtinianus comperit, Georgium Patricium, & Joannem Præfectum urbis aliosque Principes eum trecentis circiter hominibus deſtinat, iiſque Dunum ac Zoilum commendat, quibus in Imperium reſtitutis, Hellam ad ſe perducerent. Igitur cum Cherſonem appulſſent, oppidani Georgium ſolum cum principibus, quos ſecum adduxerat in urbem intromittunt. Inde portis occluſis, eumdem Georgium ac Joannem gladiis obtruncant, miſeros, qui extra muros reliqui erant, cumque iis Dunum ac Zoilum per Chazaros, qui illuc præſidio venerant ad Chaganum tranſmittunt: quos barbari in itinere interficiunt. Neque his contenti, Cherſonitæ probra in Juſtinianum ac maledicta conjiciunt, ejuſque loco Bardanem quemdam exulem Imperatorem ſalutant. Quare Juſtinianus majorem in modum exacerbatus primum in Heliæ filios, qui adhuc maternis in ulnis geſtabantur, ſævitiam exercet. Tum ejus uxorem eosque, ſuo Indo genere toto corpore deformiſſimo per vim nuptui tradit. Alia rurſus magna claſſe confecta, Maurum Patricium præfecit. Qui Cherſonem funditus delere ac cives omnes nullo diſcrimine interficere juſſus, trajecto mari impigre rem aggreſſus eſt. Sed irrumpentes repente Chaari urbem ab exitio vindicant. Bardanes vero ad Chazarorum Principem confugit. Interim Maurus Patricius, cum neque obſidionem urgere poſſet, nec redire ad Imperatorem auderet, cum Cherſonitis conſpirans, Juſtinianum pariter cum illis rejicit, & Bardanem Imp. proclamat, quem mutato nomine Philippicum appellant. Tum eumdem per Legatos a Chazaro repoſcunt. Qui centum aureis viritim a Romanis exactis de Bardanis ſalute juſjurandum dedit. *Edit. Pariſ. pag. 31.*

Inter hæc Juſtinianus elapſo jam tempore proditum ſe ab illis ſuſpicans, etiam tum a Terbeli Bulgarorum Rege auxilium poſtulat; a quo tribus ferme millibus acceptis, copiiſque omnibus una cum Obſequianis trajectis in eo campo, quem Damatryn vocant, caſtrametari jubet. Ipſe cum ducibus aliaque armatorum manu ad Ponticos fines occurrit. Gingliſſum uſque maritimum vicum, ut de his quæ ad Cherſonam geſta fuerant, certi quidpiam comperire poſſet. Ubi aliquantum commoratus, eum ejuſmodi navalem copiam Byzantium cum Imperatore Philippico navigantes vidiſſet, Damatryn ad eaereitum redit. Philippicus ſine pugna urbem ingreditur; ac ſtatim Heliam cum armaturis contra Juſtinianum mittit. Qui omnibus, qui cum Juſtiniano erant, data fide vitam ac ſalutem conceſſit: Bulgaris vero ut fines fraude ad ſuos redirent permiſit. Tum Juſtiniani caput ſexto anno quam imperare ſecundo cœperat præcidit, & ad Philippicum mittit. Hoc ille accepto

Ἐφ' οἷς ἀλυπήθεις, ἀλλὰ λίαν περιχαρὴς γενόμενος Ιουστινιανὸς, πάλιν βούλεται ἑτέραν ἐκεῖσε ἐκπέμπειν στόλον. οἱ δὲ τῶν χωρῶν τύπων ἄρχοντες φήμης αἰσθόμενοι ἑαυτοὺς ὅση δύναμις ἐσφαλίζοντο. πρὸς δὲ τοὺς Χαζάρους διαπρεσβεύονται, ὥστε ἐπὶ φυλακὴν τούτων λαὸν ἀποστεῖλαι, καὶ πιεσσούσιν τοὺς ἐν αὐτοῖς πεφευγότας. ταῦτα Ιουστινιανὸς μεμαθηκὼς Γεώργιον τὸν Πατρίκιον ἀποστέλλει, καὶ Ἰωάννην τὸν τῆς πόλεως ὕπαρχον, σὺν ἑτέραις ἀρχούσι, καὶ σφῶν ἔχει τετρακοσίων ἀνδρῶν, παραδοὺς αὐτοὺς τὸν Δοῦνον καὶ Ζώϊλον, ὥστε ἀποκτεῖναι αὐτοὺς τοὺς οἰκείους ἀρχηγούς. Ἡλίαν δὲ ἀγαγεῖν ὡς αὐτόν. πόνου δὲ χειρὸς παραγενομένων, οἱ τῆς πόλεως μόνον Γεώργιον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ἄρχοντας ἀξιοῦσιν ἐντὸς γενέσθαι τοῦ τείχους. ἀναγνόντες τὰς μὲν πύλας ἀνοίγουσιν αὐτοῖς ἐλευθέραν. Γεώργιον δὲ καὶ Ἰωάννην ξίφει ἀναιροῦσι. τοὺς δὲ ἔξω τῶν τείχων ἀπολιφθέντας στρατιώτας, ἔτι δὲ καὶ τὸν Δοῦνον καὶ Ζώϊλον πρὸς ἑκάστου προσδράμοντες Χαζάροις παραδίδοσι τοῦ Χαγάνου παρεμφανῶς παραλαβόντες οἱ Χαζάροι κατὰ τὴν ὁδὸν ἀπέκτειναν. οἱ δὲ τῆς πόλεως Χερσῶνος Ιουστινιανὸν μὲν αἰχρῶς δυσφημήσαντες καθύβριζον. Βαρδάνην δὲ τὸν ἐκεῖσε ὄντα ἐξέλεξαν εἰς βασιλέα καὶ φήμιον. τύπων αἰσθόμενος Ιουστινιανὸς καὶ μείζονι θυμῷ ὀξαπτόμενος πάμπολυ μὲν Ηλίαν τέκνα τῆς μητρυιᾶς αὐτοῦ φορμοῖς ἀναλίσκει, τὴν δὲ αὐτοῦ γυναῖκα τῷ ἰδίῳ μαγείρῳ ζεύγνυσθαι ἐκέλευσεν, ἰνδὸν τὸ γένος, ᾧ ὅλον δυσειδὲς τὸ χάσμα. ἕτερον δὲ πάλιν μέγα ἐκ στόλου ἐκπορίζεται τὸν προχειρισάμενος Μαῦρον τὸν Πατρίκιον, ἐφοδιάσας τὴν μὲν πόλιν Χερσῶνος καταστρέψασθαι, ἐν ἅπασι τοῖς ἐν αὐτῇ ἀφειδῶς κατακτεῖναι. ὁ δὲ πρὸς Χερσῶνα πειρωθεὶς τοῦ ἔργου εἶχεν. λαοῦ δὲ Χαζάρων ἐξαπιναίως ἐπιστάντος, ἡ μὲν πόλις περισώζεται. Βαρδάνης δὲ ὡς τὸν κύριον Χαζάρων φυγὰς ἦλθεν. Μαῦρος δὲ ὁ Πατρίκιος φρούριόν τι πολιορκίαν ἀμαχανάσας, παλινοστεῖν δὲ πρὸς Ιουστινιανὸν δεδιώς, συμφωνεῖ τῇ πόλει Χερσωνιτῶν· καὶ Ιουστινιανὸν μὲν ἀπωλώλεσαν, Βαρδάνην δὲ ὡς βασιλέα ἐφήμισαν, Φιλιππικὸν αὐτὸν μετονομάσαντες· καὶ πρὸς τὸν Χαζάρων ξηπρεσβεύσαντο τύπον πρὸς αὐτὸν ἀποκαλέσαι. ὁ δὲ ὅρκους ἐμπέδοι τὸ Ῥωμαίων πλῆθος περὶ τῆς Βαρδάνου σωτηρίας χίλιαν αὐτὸς πρεσβύμβους κατ' ἄνδρα ἑαυτοῦ νομίσματα εἰληφώς.

Ιουστινιανὸς δὲ χρόνου παρερχομένου ὑπόπτευσε ὡς ἂν παρ' αὐτῶν ἀθετηθείη εἰκότως. ἐξ οὗ τοῦ αἴρεται Τέρβελιν τὸν ἄρχοντα τῆς Βουλγάρων καὶ τοιαῦτα συμμαχεῖν αὐτῷ. ὁ δὲ πέμπει πρὸς αὐτὸν ἄνδρας ὡς τεσσαράκοντα· ὃς δεξάμενος συμπραιοῦται αὐτοῖς. καὶ ἅμα τῇ τῶν Ὀψικίων λεγομένων φρουρᾷ εἰς τὸ καλούμενον πεδίον τῶν Δαματρὺν ἐξορύσσεσθαι παρεκελεύσατο. αὐτὸς δὲ πρὸς τῇ ἄρχοντος ἑαυτοῦ καὶ τῶν ὁπλιτῶν ὕστερον παραλαβών, πρὸς τοῖς Ποντικοῖς ἐξέδραμε χωρίοις, ἄχρι παραθαλασσίας κώμης Γιγγλίσου ὁπομείξομένης· ὥστε ἀναμαθεῖν ἅπερ τὰ ἐν Χερσῶνι αὐτῷ ἐπεπράγμετο. Ἐπὶ χρόνου δὲ τινα ἐκεῖσε ᾗξει ὡς καὶ θαυμάσιος τὸν πεῦσιν τόλμα σὺν τῇ Φιλιππικῷ βασιλεύοντι πρὸς Βυζάντιον καταίρουσα, πρὸς τὸν καταλιφθέντα αὐτῷ λαὸν καὶ τὸν Δαματρὺν παλινοστεῖ. Φιλιππικὸς δὲ πολέμια ἐπὸς οἷς νῦν πόλιν εἰσῆγε. καὶ αὐτίκα Ηλίαν σὺν ὁπλίταις λαῷ κατὰ Ιουστινιανοῦ ἀποστέλλει. ὁ δὲ αὐτὸς τῇ μὲν συντόνῳ Ιουστινιανῷ πλήθορος τὰς σωτηρίας ἐβεβαίωσε. καὶ τὸν τῆς Βουλγάρων λεὼν σώας ἐπανήκειν ὑπέσχητο.

αὐτὸς

αὐτῷ ὁ Ιωσιανὸς ὁ ἀσφαλιώνιπόμενος, ἀδυνάτως ἔκπον αὐτὸν ἀνασωσαι ἐν τῇ δόμῳ αὐτοῦ βασιλικῇ, καὶ πρὸς Φιλιππικὸν ἐκπέμπει. ὁ δὲ παύτων δεξάμενος πρὸς τοῖς ἑσπερίοις τόποις ἄχει Ρώμης ἀπίσω. Μαῦρον δὲ Πατρίκιον καὶ Ιωάννην ὁ βασιλικὸς δορυφόρον, ἐπὶ αὐλὴν Σφενδονᾷ Τιβερίου τοῦ Ιωσιανοῦ ἐξέπεμψεν. οἱ καταλαμβάνουσιν ἐν τῇ Θυσιαστηρίῳ καταφυγόντα τοῦ ἱερέως τοῦ ναοῦ τοῦ Θεοῦ Βλαχέρνης ὄντος. ἐν ᾧ σὺν δάκρυσι Ιωάννης ἀφίλαστος ὁ ἱερὰς ὀξυμμένον τραπέζας, μὴ τι τὰ ἐκ τῆς Θυσιαστηρίου ἀλλαβωθῆς, μὴ τι τοῖς πολλοῖς δάκρυσιν Αναστασίας ὁ αὐτοῦ μάμμης ἐξας παρὼν δὲ καὶ αὐτὸς τῇ ἐγγόνῳ συγκιρδωδύσα. καὶ τῶν ἐκ καλουμένου τῆς Καλλινίκων, ζώων ἀλόγων δίκην μαχαίρᾳ ἀποσφάττουσιν, ἐν τῇ ἱερῷ τῶν Θείων Αναργύρων τῶν καλουμένων τῆς Παυλίνης παθόντα προσάξασης. μεθ' ὧν συλλαμβάνονται καὶ Βαρασβακίων, καὶ τοὺς λοιποὺς Ιουστιανοῦ ἄρχοντας, καὶ πάντας ξίφει ἀναιροῦσι.

Φιλιππικὸς δὲ ἀσύμως καὶ ῥαθύμως τὰ βασίλεια διέπων ἐφαίνετο. πως δὲ ἐν τῇ ἑπτηκοστῇ συνόδῳ Πατέρας ἀναθέματι καθυπέβαλε, τὰ παρ' αὐτῶν δόγματα θέντα δύο τῶν σωτῆρα θελήματα ἐνεργείας μὴ ὑποδεχόμενος. συλλήπτορα ὡείσατο Ιωάννην τὸν πατρίκιον πόλεως Αρχηρίας, καὶ Γερμανὸν τὸν κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἑτέρους ἱερεῖς καὶ συγκλητικοὺς πλείους.

Ἐν τούτοις τῶν Βυλγάρων ἐπλήσθη ὅμιλος ἀθρόως τοὺς ἐν τῇ Θρᾴκῃ Βοσπόρου οἰκοῦντας ἐπειανίστησι καὶ λαὸν πλέον, καὶ σκύλων ὀλίγα παρ' αὐτῶν προσκομίσθησαν, ἀδείας δὲ αὐτοῖς προσγενομένης, καὶ πρὸς τὴν Χερσῶνα τοῖχος τῆς πόλεως συναδύντωσαν, ἄχρι καὶ τῆς χρυσῆς καλουμένης πύλης προκεφαλώντες. ἐκεῖθεν ὑποστρέψαντες, πολλὰ τὰ ἐπὶ Θρᾴκης χωρία καταλῄζονται. μεθ' ἃ δὴ παῦτα καὶ τὸ τῶν Σαρακηνῶν ἔθνος τῆς Ρωμαίων κατέθεον χώρας· καὶ τὰ πλεῖστα μέρη διιστρέχοντες, πλείστην ὅσην βλάβην ἀνθρώπων τε καὶ κτηνῶν ἐποιοῦντο· τοῦ τε Μάδειαν καὶ ἕτερα πολίσματα συμπαραλαμβάνουσι. Φιλιππικὸς δὲ γνόθλιον τῆς πόλεως ἡμέραν ἐπιτελίσας, καὶ ἀμιλλητέον τῷ ἵππων ἀγῶνα ἐπιδεξάμενος, εἶτα τοὺς φίλους συμποσιάσας, εἰς ὕπνον κατὰ μεσημβρινὸν τοὺς ἡμέρας καιρὸν ἐτράπετο. συμβαίνει δὲ γὰ αὐτῷ τὰ ἐπιβουλῆς ἐντεῦθεν. Γεώργιός τις ὄνομα τὸ ἐπίκλην Βούραφος, Πατρίκιος τυγχάνων, καὶ τῶν Οφικίων στρατῷ ἀγόμενος, πρὸς τῇ Θρᾴκῃ τῶν αὐτοῦ ἐπιδημῶν φυλακῆς ἕνεκα τῆς χώρας, ἧς ἦ τῶν Βυλγάρων καταδρομῶν, γνώμῃ Θεοδώρου τοῦ Πατρικίου τοῦ ἐπίκλην Μυακίου πέμπει τῶν ὑπηρετῶν τινα, Ῥῆφον ὄνομα, σὺν ὀλίγοις στρατιώταις πρὸς τὸ Βυζάντιον τοῦ πρὸς τῶν Φιλιππικῶν ἐπιβουλῶν ἐπιτελίσοντα. ὃς ἀθρόως καὶ τὰ βασίλεια ἐπειανίστησι. καὶ τὸν βασιλέα καθεύδοντα καταλαβών, ἐξαναστῆσαι τοῦ τοῦ ὕπνου, καὶ πρὸς τὸν τοῦ Ιπποδρομίου ἐξάγει χῶρον. κακεῖσε αὐτὸν τῆς ὄψεως ἀποτυφλώσας, διέτυρον ἔτος ἐν τῇ βασιλείᾳ διάγοντα. τῇ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ, ἣν τῆς Πεντηκοστῆς ἑορτασίμως, ἀθροισθεὶς ὁ τῆς πόλεως ἅπας δῆμος πρὸς τὸ ἱερὸν τοῦ Θείου λόγου πήμπει, ἀναγορεύσων εἰς βασιλέα Αρτέμιον Φιλιππικῷ γραμματέα, ὃς τῇ Ιταλῶν φωνῇ καλοῦσιν ἀσηκρῆτις, ἐπόνομασαντες αὐτὸν Αναστάσιον. ὀλίγων δὲ ἡμερῶν διελθουσῶν, τυφλοῦσι Θεόδωρον τὸν Πατρίκιον, ὠσαύτως καὶ Γεώργιον. καὶ τὸν μὲν ἐξορίζουσιν ἐν Θεσσαλονίκῃ πέμπουσιν.

Αναστάσιος δὲ δὶ ἐπιμελείας τὰ πολεμικὰ πράγματα εἶχε, καὶ ἄρχοντας ἱκανοὺς πρὸς πᾶν τόπον διεπ-

Nicerph. Hist.

in Occidentem Romam usque perferri jubet. Inde Maurus Patricius & Joannes e Schnia Palatina cognomento Struthus, contra Tiberium Justiniani filium missi sunt: quem in templo castissimæ Dei matris, quod in Blachernis est ad aram quo ille confugerat, reperiunt. Eo igitur Joannes irrumpens sacræ mensæ nequicquam hærentem abducit, nihil neque loci religione, neque Anastasiæ illius aviæ lacrymis commotus. Aderat enim periculi cum nepote particeps ac socia. Tum in eo loco qui Callinicorum dicitur, pecudis more jugulatum in sanctorum Anargyrorum, quos Paulinæ nuncupant, templo sepulturi jubent. Cum eo comprehensus patriter Barasbacurius cæterique Justiniani duces, & ad unum gladio cæsi.

Post hæc Philippicus Imperium turpiter ac negligenter administrat, & eos Patres qui in sexta Oecumenica Synodo convenerant anathemate condemnat, quæ ab iis de duplici Christi Domini voluntate & actione decreta erant improbans. Qua in re adjutorem nactus est Joannem Constantinopolitanum Patriarcham, & Germanum Cyzici Metropolitanum, aliosque tam sacerdotes quam Senatores plutimos.

Inter hæc Bulgarorum exercitus Bosphori Thraciæ accolas subita eruptione nec opinantes aggressi sunt. Tum plerisque captivis ac copiosa suppellectile comparata animosiores facti ad usque murum urbis qui continentem respicit, dispersi, sub ipsam portam, quam Aueam vocant, excurrunt. Inde regressi, Thraciæ loca prædationibus infesta habuerunt. Accessit ad hæc mala Saracenorum incursio, qui per Romanos agros longius evagati, & usquequaque diffusi, plutimum damni hominibus ac pecoribus intulerunt. Capta tum ab iis Medea, cum aliis nonnullis oppidis. Interim Philippicus, celebrato urbis natali, atque equestri spectaculo dato, cum amicis epulum præbuisset, meridiandi causa secessit. Quo tempore factis hunc in modum insidiis oppressus est. Georgius cognomento Buraphus Patricius, & Obsequianis copiis præfectus, per illud tempus in Thracia erat præsidii causa, quo eam provinciam a Bulgarorum incursione defenderet. Hic igitur Theodori Patricii, cui Myacio cognomen erat, consilio Rufum quemdam ex officio suo, cum exigua manu Byzantium mittit, ut quæ contra Philippicum moliti fuerant perficeret. Hic repentino impetu ad Palatium advolans, Imperatorem dormientem offendit: statimque a somno eactatum ad Hippodromum deducit, ubi oculis illum privavit anno ejus Imperii secundo. Postridie, cum Pentecostes festum ageretur, universa populi multitudo ad sacrum divini Verbi templum confluens, Artemium Philippici notatium (quem Latini a secretis nominant) Imperatorem proclamat, eidemque Anastasii nomen imponit. Paucis inde diebus elapsis Theodoro Patricio ac Georgio oculos eruunt, hunceque ipsum Thessalonicam in exilium deportant.

At Anastasius totus in bellicas res incumbere cœpit, & ad earum administrationem duces ac præfectos quamplutimos constituit. Quæ cum Saraceno-

A

B

C

D

E

D

rum principi comperta forent, novæ subinde consilia molitus, adversus Romanos expeditionem comparat. Ad quem Imperator Danielem Patricium urbis Præfectum a Synope, ubi tum morabatur, destinat, per speciem impetrandæ pacis, reipsa autem, ut omnem illius contra Romanos apparatum exploraret. Qui reversus gentem illam cum ingenti equitatu classeque maxima parare Romanorum fines expeditionem nuntiat. Quibus auditis Imperator omnibus qui in urbe erant, qui quidem necessarios sumptus ad triennium haberent, manendi potestatem facit, reliquis, quibus tantum non suppeteret, abire quoquo velint permittit. Ipse muros diligentius reficere, machinas ad bellum comparare, necessarias omnes copias in urbe congerere, cæteris quibus contra hostium impetus opus erat munire illam atque instruere.

Edit. Paris. pag. 33.

Interim cum jam rumor percrebuisset, Saracenorum classem cædendæ ad navium fabricam cupressinæ materiæ causa, Alexandria in Phœnicem trajicere, Imperator expedita navigia colligens, in ex contractum ex Obsequiana regione exercitum imponit, & ad Rhodum insulam mittit: eo reliquam Romanorum classem convenire jubet. Summæ deinde rei Joannem præficit magnæ Ecclesiæ Diaconum, & Curatorem publicorum vectigalium, quem generalem Logothetam appellare vulgo solent, virum prudentem, & multarum rerum experientia præditum. Hic universæ classi præpositus, cum Rhodum venisset, quæ in mandatis habebat exposuit. Ad hæc assentientibus omnibus, & ad navigandum paratis, soli Obsequiani profectionem illam metuebant. Qui randem seditione facta eo progressi sunt, ut maledictis in Anastasium Imp. conjectis, Joannem ipsum Diaconum gladio peremerint. Ea re facta, totæ classis huc illucque dissipata, singuli in patriam suam reversi sunt. At rebellium copiæ, dum & ipsæ quoque patriam repetunt, & ad Adramyttium applicant, illic forte Theodosium quemdam publicorum vectigalium exactorem invenunt, quietum hominem, ac privatum, eumque ad capessendum Imperium hortantur. Ille fuga elapsus in monte delituit. Sed accurrentes illi ac vim inferentes Imperatorem salutant, ac secum perducunt. 1200 CXV.

Hæc ubi Anastasius comperit, Byzantio munitionibus firmato, Nicæa in Bithyniam profectus est. Ibi omnibus se præsidiis instruxit. Interim Theodosii copiæ Obsequianum omnem exercitum ac multas negotiatorum naves occupant: moxque, ut paulo ante relatum est, ad maritimam stationem Chrysopolitanæ urbis applicant. Inde oppugnare eam aggressi, sex mensibus in obsidione persistunt. Quæ dum geruntur, Anastasii classis ad navale (id urbis portui nomen est) appellit. Theodosiana vero classis liberam ex re frumentariam nacta, in Thraciam navigans eam provinciam obtinuit. Post hæc quorumdam proditione, quos pretio corruperant, per portam, quæ Blachernarum dicitur, in urbem ingressi sunt. Tum sequenti nocte per civium domos grassati, magnam iis vastitatem inferunt. Theodosius porro urbanos omnes magistratus cum Germano Patriarcha ab urbe dimittit, ut

pag. 34.

Α κήρυκας ἀπέστειλε. Ἀναστάσιος δὲ ὁ τῶν Σαρακηνῶν βασιλεὺς βυλὰς ἐκίνει ὡς ἐπὶ τὰς Ῥωμαίων χώρας στρατευσόμενος. ἀποστέλλει δὲ πρὸς αὐτὸν Δανιὴλ ὁ Πατρίκιος ἀπὸ τῆς Συνωπιτῶν ἐρημώσης πόλεως, ὕπαρχον τῶν κατὰ τὰς βασιλέως ὑπαρχόντων, ὡς δῆθεν τὰς εἰρήνης ἐπικυρωσόμενον, τῷ ὄντι δὲ διοπτεύσοντα ὅσα αὐτὸς ἐπὶ κατὰ Ῥωμαίων ἐξαρτύεται. ὃς ἐπανήκων ἐπήγγειλε μεγίστην ἐσεσθαι τὴν ἔθνους διάβασιν ἱππικῶν τε πλοίων στρατεύματος τε Ῥωμαϊκῆς πολιτείας καταδρομήν. ὁ δὲ Ἀνάστασος ἐπάγων τῶν ἐν τῇ πόλει ὡς οἷός τε ἦν ἀναγκαίων διαπορίσας ἐπὶ τριετῆ χρόνον διαρκούντων αὐτῷ, μίσους δὲ πάντων ὑστερῶν ἕνεκα βύλοιτο, ἀποτρέχειν. τὰ δὲ τείχη τῆς πόλεως ἐπιμελέστερον καινίζει, καὶ τὰ πολεμήσια ἔργανα ἑτοιμάζει, πλεῖστα δαπανήματα τῇ πόλει ἀποθέμενος, καὶ ἐπέρως εἰς αὐτὰ πρὸς πολεμίων ἔφοδον παντὶν κατοχυρώσας.

Φήμης δὲ γενομένης, ὡς ὁ τῶν Σαρακηνῶν στόλος ἀπὸ Ἀλεξάνδρου πόλεως ἐπὶ * τὸν Φοινίκα παρεγένετο, καυπηγησίμοις ξύλοις κυπαρισσίνοις ὕπασι ἐκλέγεται σκάφη πλοῖμα· στρατόν τε ἐν αὐτοῖς ἐμπλήσει ἐκ τῶν τῆς χώρας τὰ καλούμενα Ὀψίκιον, καὶ πρὸς τὴν νῆσον τὴν Ῥόδον ἀποστέλλει. κἀκεῖσε ἀθροισθέντα καὶ ἄλλα Ῥωμαϊκὰ πλοῖα συμπήξει. τότε ἐγκόπτει ἐφιστᾶσιν Ἰωάννην Διάκονον τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ τῶν δημοσίων φόρων λογοθέτην, ὃν Λογοθέτην γενικὸν οἱ δὴ καλεῖν εἰώθασι, ὑπάρχοντα ἐμφρονά τε, καὶ ἔμπειρον πολιτεύματος, ὅσους τὸν ἅπαντα παρέλαβε χρόνον. ὃς πρὸς τὴν Ῥόδον γενόμενος, καὶ τὰ ἐπιταλθέντα ἀπαγγείλας, ἀσπασθεὶς ὑπ' αὐτοῦ καὶ τιμηθεὶς πρὸς τῶν ἐκεῖσε ὑπάρχοντας τὰς συνειλεγμένας ἅπαντας· μόνοι δὲ οἱ παρεγένοντο τῶν Ὀψικίου στρατιωτῶν τοιούτων ὁδοιπορίαν διδοίασιν. στασιάζουσιν ὧν ἐξ αὐτῶν, καὶ ὁ μὲν βασιλέα Ἀνασάσιον ἐδυσφήμουν, Ἰωάννην δὲ τὸν Διάκονον ῥομφαίᾳ ἀναλίσκουσιν· ἐντεῦθεν λοιπὸν οἱ τόλμαι συμβαίνουσι, καὶ πρὸς τὰ οἰκεῖα ἀπέπλευσαν ἕκαστος. αὐτοὶ δὲ ἐπὶ ἑαυτῶν αἰσθόμενοι, καὶ πρὸς τὸ Ἀδραμύττιον γενόμενοι, ἕνα τινὰ Θεοδόσιον τοὔνομα, τῶν δημοσίων φόρων πράκτορα, ἀπαράγμονά τινα, καὶ ἰδιώτην τυγχάνοντα, καὶ πρὸς τὴν τῆς βασιλείας ἀξίαν ἀποτρέποντα. ὁ δὲ φυγὰς φύγοι, καὶ εἰς ὄρος καταφυτικὸν. αὐτοὶ δὲ ἐπιδραμόντες καὶ βιασάμενοι βασιλέα τε ἀναγορεύουσι, καὶ μεθ' ἑαυτῶν ἄγουσι.

Ταῦτα Ἀνασάσιος μεμαθηκὼς τὸν μὲν Βιζάντιον ἄδην προπαρεσκεύασας, ἐν τῇ πόλει Νικαίας τῆς κατὰ Βιθυνίαν ἐξέρχεται, ἀρκεῖσι ἑαυτὸν καταφαλίζεται. ὁ δὲ μετὰ Θεοδόσιος στρατὸς συλλαβὼν ἅπαντα τὸν τῶ Ὀψικίου στρατὸν, καὶ πλεῖστα σκάφη ἐμπορικὰ· καὶ κατὰ τὸ ἄδη καὶ πρόσθεν εἰρημένον, παραθαλασσίῳ χωρίῳ Χρυσοπόλεως παραγίνεται. ἐκεῖθέντα ἐφ' ἑαυτοῦ τοῖς ἐκ τῆς πόλεως πολεμίοις προσίβαλεν, ἐπί μισί τε ἕξ τὰ τῆς μάχης διήρκεσε. καὶ ὁ τῶ Ἀνασασίου στόλος πρὸς τὴ τοιχίῳ τῆς πόλεως καλουμένῳ λιμένι κατῆρε. ὁ δὲ τῶ Θεοδοσίου στόλος ἀδείας ἐπιλαβόμενος ἐξορδημένος πρὸς τὰ Θρακῶα, καὶ τοῦτον ἐκράτησεν. ἐπὶ προδοσίᾳ δέ τινας ὑποφθείρασης, διὰ τῆς πύλης τῆς καλουμένης Βλαχερνῶν, τῷ πόλει ἐλθὸν· καὶ τοὺς ἐπιγινομένους εἰς τὰς οἰκίας τῶν πολιτῶν ἐσέρχομένους, μεγίστῳ αὐτοῖς βλάβῃ ἐπιγάσατο. τῇ δὲ ἐπ' αὐτῇ ἄρχεται ἅμα Γερμανῷ τῷ πλωτικῷ ἐπ-

ράρχῃ τὰ πάλιας ἀποσίλλει, ὡς τὰ πεπραγμένα αὐτῷ πρωτόμβρος Ἀναστασίῳ. ὁ δὲ τύπως ἤδη λόγον ἦσαν, ὡς μήπω τι κακὸν πάθῃ. τῷ τῶ μοναχικῶν πιεσβαλόμβρος χώμα πρὸς Θεοδόσιον φέχετο· ὁ δὲ ἕτερον μηδὲν βλάψας, χὰ τὰ Θεσσαλονίκων ἐξέρεσσον ἔπεμψεν.

Ἐπεὶ δὲ πυκναὶ τῷ βασιλέων ἐπαναστάσεις ἐγένοντο, καὶ τυραννὶς ἐκράτει, πάντα τὰ βασιλείας τῷ πόλεως κατημελεῖτο καὶ διέπιπτε πράγματα. ἔτι μὲν τῷ τῷ λόγων ἡρωΐζετο παίδευσις, τῷ τὰ τακτικὰ δηλαδὴ. ἐξ ὧν συνέβαινε τῷ τὰς πολεμίους τῆς τῷ Ρωμαίων καταστρέχειν ἀδεῶς πολιτείας· φόροι τε πολλοὶ καὶ ἀπαγωγαὶ τῷ πόλεων ἀλόντες. ἐντεῦθεν τῷ οἱ Σαρακηνοὶ ἁρμῶσι κατ' αὐτῆς τὰ βασιλεύοντος, ἀφ' τῆς ἀπείρα γίλιοντες ἐκ διαφόρων ἐθνῶν τῷ ὑπὸ χεῖρα ἱππικὰ τε τῷ πεζικὰ στρατεύματα ἀσυλήμου κρείττονα. ὡσαύτως τῷ τόλον πολὺν ἀπίσευλαν ἄχρι τῷ ὡς χιλίας ὀκτακοσίας ναῦς, ἡγεμόνα τῶν τινα τῶν καταστάντες Μουσελμὰν τῇ σφῶν ἀξιλίτῳ καλέμβον.

Ταῦτα μαθόντες οἱ στρατιωτικοὶ τῷ πολιτικοὶ ἄρχοντες τῷ τὰ Θεοδοσίου ἀκουσθεν, τῷ ὡς οὐκ ἐκανῶς ἔχει τὰ πρὸς τὰς πολεμίους ἀντικαθίσασθαι, ἐρίζουσι αὐτῇ παρακινοῦντες τὰ βασιλέως παρατίσασθαι, καὶ ἀβλαβῶς ἰδιωνοῦσαι. καὶ αὐτὸς ὑπεχώρει, ἑαυτὸν ἤδη τῇ βασιλείᾳ ἀφαιρούμενος. εἶτα εἰς ἄκρον ἐλκυσθόντων τῶ βασιλέοντος ἀρίθμ Λέων ὁ Πατρίκιος τὴν καλουμένην στρατηγὰς ὢν τῷ τῇ ἀνατολικῶν λεγομένου στρατοῦ, καὶ ὡς ἐν ἔθος βασιλεῦσι ἀφ' προπομπὴν δοχῆς διὰ τῆς χρυσῆς αὐλαμίας πύλης εἰς τὸ Βυζάντιον εἰσελαύνει, τῇ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ γυρούμενος, ἐκεῖσε τὸν τῆς βασιλείας ἀναδήσαπο στέφανον.

Ὁ δὲ τῇ Σαρακηνῶν λαὸς πλεῖστα τῇ Ρωμαίων καθέλων πολίσματα καταλαμβάνει τὰ Πέργαμον καλουμένην πόλιν. τῷ ἤδη τῆς πρὸς αὐτοὺς πολορκίας εἶχοντο. τῷ ταύτην αἱρεῦσιν ἐξ αἰτίας τοιάσδε. ἔα τινος δαιμονιᾶς ἐπαφοὶ ἀς οἱ τῆς πόλεως ἔνδον φρονήματος κόρην λαβόντες ἐγαυμοκοῦσαν, τῷ ἤδη πρὸς τὸ πλεῖν ἐγγίζουσαν, καὶ ταύτην τι ἀνίπμον, τῷ τὸ αὐτῇ βρέφος ἅπαντες ἐπὶ λέβητος ὕδατι ἑψῶσι. ἐφ' ἅσι πρὸς τὸ πιλεμεῖν τοῖς ἐχθροῖς παρασκευασμένοι, τὰς χεῖρας τῇ δεξιῶν χειρῶν καταβάπτουσιν. ἐκεῖθέν τε τὰ ἐξ ἀρχῆς τῷ Θεῷ ἀπολάμβανον. αἱ δὲ χεῖρες ἐφάπτεσθαι ὅπλα διέργοντο, καὶ ἀφαιρουμένων οἱ πολέμιοι τὰ πόλεως ἔλος ἀμαχητί. ἐκεῖθεν ἔραντες οἱ Σαρακηνοὶ πρὸς τῇ στομῇ τὰ Ἀβύδου καταλαμβάνουσι, τῷ εἰς τὰ ἐπὶ Θράκας ἀντιπεραιοῦνται. τῷ πλεῖστα ταύτης ἐλόντες πολίσματα, ἐπὶ τὸν βασιλεύουσαν ἀφίκοντο. τῷ χάραξι ταύτῃ περιβάλλουσι, τῷ τῆς πολορκίας εἶχοντο, τεσσαεσκαιδεκαμηνιαῖον χρόνον ἐν τῇ φροσιδείᾳ διανύσαντες, ἰδίας μηχανήμασιν ὡς πλείστας φροσηνέγκαντες. ἐν τούτῳ καταλαμβάνει τὰ ἀπ' Σαρακηνῶν στόλος, ὃν ἡγεῖτο Σολυμὰν ὀνόματι Ἀράβων φωνῇ καλούμενος. ἐν ᾧ τῇ ὑπὸ τὸ Βυζάντιον πόρων ἀνήγοντο αἱ κατόπιν ἱστία ναῦς, εἰ ἀπειρωποφυλακοῦσαι τῷ φόρτῳ πολλῷ βεβαρημέναι ἐκ τὸ στρατιωτῶν πλήθος τῷ ἄπλων, τῷ ἅμα μικρᾷ πνεύματος ἀντιπνέοντος, τῷ τῷ ῥοίζῳ εἰς τὰ πίσω ἄγεσθαι διαζομένας, χολαστήριον ἐπέπλευσε. τούτοις ὁ βασιλεὺς Θεοσάμβος διήρισιν ἐπιβὰς τῷ δηλαπλοῦς ποσσάμβος πυρὶ καπφλέξων ὕσας τὰ ἀεὶ δμὸν ἔπεσαι. ὁ δὲ λοιπὸς ἅπας στόλος τῆ Θρακικῷ προσπλέουσας Βοσπόρῳ τῆ λιμένι τῆ καλουμένῳ Σωθενείῳ προσορμίζεται, τῷ αὐτῷ διχείμαζον.

Ἐν ᾧ συμβῆναι χειμῶνα μέγιστον γενέσθαι, ὥστε μη-

Niceph. Hist.

A quæ geſta erant ad Anaſtaſium perferrent. Is accepta fide nihil ſe mali paſſurum, monachorum habitu veſtitus ad Theodoſium ſe contulit, a quo nullo alio malo affectus Theſſalonicam deportatus eſt.

Dum aſſiduæ hunc in modum contra Imperatores conjurationes exiſtunt, dumque invaleſcente tyrannide Imperii ſtatus ac reipublicæ negligitur, ac paulatim in deterius prolabitur, una & litterarum ſtudia reſtingui atque intercidere cœperunt, nec minus diſciplina militaris peſſundari. Ita factum, ut Romanum Imperium bellis impune laceſſeretur, ac cædes paſſim promiſcue & abductiones hominum, & urbium everſiones fierent. Acceſſit ad horum malorum cumulum Saracenorum irruptio, qui 1200XVI.
B contra regiam urbem terreſtri expeditione facta, infinitas equitum ac peditum copias ex ſubjectis ſibi gentibus collegerant. Eodemque tempore claſſem ingentem mille octingentarum navium circiter miſerant, Duce Muſalmano: ita enim gentili eum lingua vocabant.

Quibus rebus cognitis, tam militiæ præfecti, quam civiles magiſtratus, cum Theodoſii Imperitiam animadverterent, oeque tantis hoſtium viribus ſuſtinendis parem eſſe ſcirent, inſtare atque hortari cœperunt, ut Imperio ſeſe abdicaret, ac tuto ſe in ordinem cogi patereturr. Nec conditionem abnuit ille, ſed anno Imperii vertente ſponte ſe abdicavit. Inde de ſucceſſore deligendo conſilium ineunt, ac tum ſorte Leo Patricius oblatus eſt
C Orientalibus copiis ea tempeſtate præfectus. Hic igitur (ut Imp. ſolent) ſolemni pompa ſuſceptus, Aurea porta Byzantium ingreditur, atque in majore Eccleſia Imperatoriam coronam accipit.

At Saraceni multis Romanorum oppidis everſis, Pergamum inſuper occupant: quam cum aliquamdiu obſediſſent, hanc ob cauſam in ſuam poteſtatem redigunt. Oppidani furore quodam mali dæmonis correpti prægnantem puellam, quæ tum primum uterum ferebat, jam vicinam partui conſecant, ac detractum utero fœtum in aquæ caldario percoquunt. Dehinc milites omnes dextræ manus digitos in vas illud immergunt. Verum tam immane facinus repente di-
D vina ira conſequitur. Nam neque manus contrectare arma potuerunt, & ceſſantibus illis, hoſtes urbe ſine prælio potiti ſunt. Hinc profecti Saraceni ad fauces Abydi, atque in Thraciam poſtremo delati ſunt. Nec paucis illic oppidis ſubactis regiam ad urbem contendunt. *Edit. Pariſ.* Quam cum operibus cinxiſſent, trede- *pag.* 35.
cim totos menſes in obſidione perſiſtunt, & varia ad eam machinarum genera comparant. Inter hæc Saracenorum claſſis advenit, cujus dux erat Solyman Arabice dictus. Ac dum poſtremo naves Byzantii fretum ſuperant, & a tergo ſequuntur, utpote magna militum vi atque armorum onuſtæ: dumque levi aura reflante, & adverſo maris impetu repellente tardius navi-
E gant, Imperator ea re animadverſa biremes conſcendit, & per mediam claſſem elapſus numero circiter viginti ſuccendit. Cæteræ naves ad Thracium Boſphorum advectæ ad Softheoium portum applicant, & ibidem hiemant.

Quo tempore tam aſpera vis hiemis fuit, ut præ nivium copia centenis die-

bus videri terra non potuerit. Ex quo Saracenis hominum atque equorum, camelorum item ac jumentorum ingentem numerum amittunt. Insequente
DCCXVIII. vere altera rursum ex Ægypto classis appulit Sophiano Duce, frumenti atque armorum copiam ingentem advehens, ac paulo post alia rursum ex Africa cum armorum apparatu atque annona submissa est, cui Jezidus quidam Saracenus imperabat. Hi cum paratum a Romanis, (ut ferunt,) ignem atque incendium memerent, Byzantii freto ob trajiciendi desperationem relicto, ad Bithyniam applicant, atque alter pulcri agri, alter Satyri portum capit. Ægyptii vero, qui una cum iis navigabant, noctu lembis qui navibus adhærebant, consensis Byzantium confugiunt, & Imperatoris nomen fastis acclamatioonibus proiequuntur. Quibus rebus animatus Imperator incendiarias naves adversus illas classes immittit, atque universas igne consumit. Ea quo ingeotibus spoliis ditati illorum armis ac commeatu in suas naves impositio ad Imperatorem tendeunt.

Per idem tempus Sergius Patricius Siciliæ dux, & qui in Occidente erant, ignari quæ ad Byzantium acciderant, atque Imperatoris rebus in tanta hostium incursione desperatis, quemdam ex apparitione Sergii Imperatorem constituunt, Gregorii cognomento Onomaguli filium, quem mutato nomine Tiberium appellant. His auditis Imperator Paulum Patricium Siciliæ præfecit, quem fidum sibi & conjunctum habebat, ac rei bellicæ peritum, eumque contra Basilium mittit. Hujus adventu Sergius ad Longobardos confugit.
Edit. Paris. pag. 36. At Paulus insulatibus coogregatis, Imperatoris epistolas legit: quibus confirmati Imperatori feliciter acclamantes, Basilium & electos ab eo Magistratus vinctos offerunt. Paulus Georgio quodam & aliis interfectis, eorum capita ad Imperatorem mittit, cæteros verberibus atque ignominiis affectos, nonnullorum etiam amputatis naribus, extra fines Imperii relegat. Sergius accepta fide ad Paulum revertitur est. Inde pacatus in Occidente status rerum ac tranquillitas fuit.

Secundum hæc Imperatori filius nascitur, cui Constantini nomen imposuit. Decima quinta insequentis mensis
DCCXVIII. Augusti Saracenorum equitatus omnis & classis ab urbe discedit, amissis navibus quamplurimis, quas tempestas ac ventorum impetus disjecerat. Harum quædam per insulas dispersæ, ad Cyprum usque dissipatæ sunt, aliæ cum omni supplemento demersæ. Interim Artemius Thessalonicæ exulans de occupando rursum Imperio nova consilia molitur; quod hunc in modum aggressus est. Datis ad Sisinnium Patricium cognomento Rhendacium litteris, qui tum forte apud Bulgaros erat auxilii contra Saracenos impetrandi causa ab Imperatore missus; huic igitur per litteras suadet, ut se conatibus suis adjutorem præberet, sed & Bulgaros in consilii societatem pelliceret; quæ omnia uti postularat facturum se esse promittit. Eadem de re ad Niceetam Magistrum cognomento Xilinitem, Constantinopolim scribit, necnon ad Isoen

A δαμῶς γὰρ ἀφθόνως ἐκπλυθύος ἡ καπνιζθείσης χιόνος ἄχρις οἱς τὰς ἑκατὸν ἡμέρας. ὀξὺ δ' πλῆθος καὶ ὀλίγων ἀνδρῶν τε καὶ ἵππων καὶ καμήλων καὶ λοιπῶν ζώων ἀπέβαλον. ἅρπες δὲ ἐπιγινομένης ἐπικαταλαμβάνει καὶ ἵππος τῶν Σαρακηνῶν τόλος πλεῖσος ὀξ Αἰγύπτου, ὃ ἡγεῖτο Σοφιὰν ὄνομα ἄρχων· φόρτου ἄγων ἐν αὐτῷ σίτου τε πλεῖστον καὶ ὅπλων. ὀλίγα δὲ διελθόντος χρόνου καὶ ἕτερος ἐφίσταται τόλος ἐκ τῆς περὶ Λφρικὴν ἀναχθεὶς, ὅπλων πολλῶν καὶ ἀκροκαμήλων κατάγιμον, ὃ ὑπῆρχεν ἡγεμὼν Ἰέζιδος Σαρακηνὸς ὄνομα. ἐπεὶ, ὡς φασι, τὸ ἐκ τοῦ ἐσκεπασμένου παρὰ Ῥωμαίοις πυρὸς ὑφορώμενοι βλάβην, τὴν διὰ Βυζάντιον πόρον ἀπογνόντες τοῖς πρὸς Βιθυνίαν μέρεσι προσίσχουσι, ὁ μὲν πρὸς τὸν καλάμβιον λιμένα καλῶ ἀγρῶ, ὁ δὲ πρὸς τὴν καλουμένην Σατύρου. οἱ δ' ἐκ αὐτοῦ ἐκφλύσαντες Αἰγύπτιοι ναυτικοὶ τοῖς ὑποκάτω λέμβοις τῇ τῶν νεῶν βάσει πρὸς τὸ Βυζάντιον ἄκρον, καὶ τὸν βασιλέα διέφημαν. ἐφ' οἷς ἀναθαρσήσας ὁ βασιλεὺς πυρφόρους ναῦς καὶ τῇ τοιούτων τόλου ἐξέπεμψε, καὶ πάσας αὐτῶν τὰς ναῦς ἐνέπρησεν, ἐκεῖθεν λαφυραγωγήσασας καὶ ἐκ τῆς ὑπαρχόντων αὐτοῖς ὅπλων καὶ δαπανημάτων καταφορτισθέντες πρὸς βασιλέα ὑπέστρεφον.

Τότε τῇ χώρᾳ Σέργιος ὁ Πατρίκιος ὁ τὴν Σικελίας στρατηγὸς, καὶ οἱ τὰ ἑσπέρια οἰκοῦντες τὰ περὶ τὸ Βυζάντιον καὶ τὰ βασιλέα ἀπεγνόντες, τῆς γενομένης τῇ πολεμίων χειρὶ κατ' αὐτῶν ἐφόδου, ἕδοξεν εἰφασι βασιλέα τῇ ὑπαρχόντα τινα Σέργιον Βασίλειον τοῦνομα, υἱὸν γεγονότα Γρηγορίου τοῦ ἐπίκλην Ονομαγύλα, Τιβέριον αὐτὸν ὀνομάσαντες. τοῦτο ἀκούσας ὁ βασιλεὺς Παῦλον τὸν Πατρίκιον στρατηγὸν Σικελίας προβάλλεται, ἄνδρα πίστον καὶ εἰκῶν ὑπάρχοντα καὶ πολεμικῶν ἔμπειρον, καὶ πρὸς Βασίλειον ἐκπέμπει. ὃ τινος ἐκεῖσε καταλαβόντος, Σέργιος φυγὰς ἐκεῖθεν οἴχεται, καὶ πρὸς Λογγοβάρδους γίνεται. Παῦλος δὲ ἐν τῇ νήσῳ λαὸν περιαθροίσας τὰ βασιλέως ἀναγινώσκει γράμματα. δι' ὧν εἰς πίστιν ἐλθόντες, τόν τε βασιλέα διέφημισαν, καὶ Βασίλειον, καὶ τοὺς ὑπ' αὐτῷ προχειρισθέντας ἄρχοντας δεσμίους αὐτῷ παραδιδόασιν. ὁ δὲ πάντας παραλαβὼν Γεώργιον τινα καὶ ἕτερος ἀνεῖλε, καὶ τούτου τὰς κεφαλὰς πρὸς τὸ βασιλέα ἀπέπεμψε. τοὺς δὲ ἄλλους σὺν πληγαῖς καὶ αἰκίαις πολλαῖς, ὧν δὲ καὶ τοὺς ῥῖνας ἐτεμών, ὑπερορίους παρέπεμψε. Σέργιος δὲ ἑαυτὸν σωτηρίας λόγον αἰτήσας πρὸς τὸν Παῦλον ἐκομίσθη. ἐντεῦθεν τὰ ἑσπέρας φράγματα ἐν εἰρήνῃ καὶ ἡσυχίᾳ κατέστη.

Μετὰ τοῦτο τίκτεται υἱὸς τῷ βασιλεῖ, ὃν ὠνόμασε Κωνσταντῖνον. πυνθανόμενος δὲ τὰ ἐκκλησιάσματα μιλῶς Αἰγύπτου πάντα τὰ ἐκκλησιαστικὰ καὶ πλοῖμα τῶν Σαρακηνῶν ἐκστρατεύματα τοὺς βασιλικοὺς ἀπεχώρησαν, πλείστας ναῦς ἀποβαλόντες ὑπό τε ζάλης καὶ ἀνέμων ἀγρίων καταφερόμενοι, καὶ πολλῶν μὲν εἰς τὰς νήσους ἄχρι καὶ εἰς Κύπρου σκεδασθεισῶν, ἑτέρων δὲ καὶ ἀνδράσι τῇ βυθῷ παραδοθεισῶν. Ἀρτέμιος δὲ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐξόρισος ὢν πάλιν πειρᾶται τῆς βασιλείας ἐπιβατεύειν, καὶ ἐπιχείρει τοιάδε πράττειν. γράφει πρὸς Σισίννιον Πατρίκιον τὸν ἐπίκλην Ῥενδάκιον πρὸς τῇ τῶν Βουλγάρων ἐξοτείβοντα χώρᾳ παρὰ βασιλέως πλιπαῦτα ἀποσταλέντα, ὡς αὐ συμμαχίαν παρ' αὐτῶν καὶ τῶν Σαρακηνῶν λήψοιτο, ἅπως αὐτῷ τὰ κατ' γνώμην συμπράξων, ἀναπείσοι δὲ καὶ Βουλγάρους συναργήσειν αὐτῷ. ὁ δὲ πάντα ὑπέσχετο. γράφει δὲ καὶ πρὸς Νικήταν τὸν Μάγιστρον τὸ ἐπίκλην Ξυλινίτζαν ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπάρχοντα, ἵνα δὲ καὶ πρὸς Ισαὰν Πατρίκιον, καὶ τὰ λι-

γομένου βασιλικοῦ Ὀφικίου ἡγεμόνος, καὶ Θεοδοσίου τοῦ πρώτιστον τῆς βασιλικῶν γραμματείων, καθ' ὃς ἐβασίλευε χρόνος γενόμενον· καὶ Νικήταν ἐπίκλην Ἀνθρακα ἄρχοντα τειχῶν, παλαιᾶς φιλίας ἀναμιμνήσκεσθαι, καὶ ἑτοίμως εἶναι σωτηρίαν αὐτῇ, καὶ τῇ πόλει ἀναγνώσαι, καὶ ὡς βασιλέα ὑποδέχεσθαι.

Τὰ γραφέντα οὖν ἅπαντα τῇ βασιλεῖ διαγινώσκεται· καὶ τοὺς τὰ γράμματα δεξαμένους χειροῦται, καὶ πλησμὸς αἰκίζεται· καὶ αὐτοὶ ὁμολογοῦσι· καὶ Νικήτα μὲν τὸν ἀξίαν Μαγίστρα, καὶ Θεοκτίστῳ τὰς κεφαλὰς ἐξέτεμε. τοὺς δὲ ἄλλους μέτρος αἰκισάμενος καὶ δημεύσας ἐξορίαις ἀπέπεμψε. Ἀρτέμιος δὲ ἅμα Σισιννίῳ τῷ Πατεμίῳ καὶ τοῖς Βουλγάρος μέχρις Ἡρακλείας καταλαμβάνει. σὺν B
f. ἔχον αὐτοῖς δὲ καὶ ἄπορ* ἄγον ἐκ Θεσσαλονίκης ἀκάτια, μονόξυλα δὲ αὐτοὶ προσαγορεύουσι. γράφει δὲ Βουλγάρους ὁ βασιλεὺς ὡς τῶν εἰρήνης μᾶλλον ἀντάσαιντο, καὶ τοὺς ἐχθροὺς προδοῦναι. οἱ δὲ εἰς ἀπολογίαν καταίσχουσι συγγνώμην αἰτήσαντες, καὶ τὰ πρὸς εἰρήνην ὑπισχνούμενοι. καὶ τὸν μὲν Ἀρτέμιον σὺν τῷ Ἀρχιερεῖ Θεσσαλονίκης, καὶ ἄλλους πλείους δεσμώτας πρὸς βασιλέα πέμπουσι. καὶ Σισιννίου τὸ Πατεμίου κεφαλὴν ἐκτεμόντες ἀσαύτως τίθωσιν. ὅπως τε πρὸς τὸν ἑαυτῶν ἀπιχώρουν. Ἀρτέμιον δὲ σὺν τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ παραλαβὼν ὁ τῆς λεγομένης κυνηγίου ἀπότεμνε. ἱππέων δὲ ἅμιλλαν ἐπιτελέσας, τῷ ἀποτμηθέντων τὰς κεφαλὰς ἐν τῷ Ἱπποδρομίῳ C
ἐπὶ κοντῶν ἀπορριφείσας ἐξετόμπλει. τοὺς δὲ ἄλλους πάντας αἰκισάμενος, καὶ τὰς ῥῖνας αὐτῶν ἐκτεμών, καὶ δημεύσας, ὑπηρεσίας κατεδίκασεν.

Ταῦτα οὖν καταπραξάμενος προσκαλεῖται Γερμανὸν τὸν τηνικαῦτα Ἀρχιερέα πέμπτῃ καὶ εἰκάδι τοῦ Μαρτίου μηνὸς, ἐν τῇ πρὸ Ἰνδικτῶνος, τῇ σωτηρίῳ τοῦ Χριστοῦ ἀναστάσει, ὃν τῇ Τεμβενταλίῳ λεγομένῃ δικαιοσύνῃ ἀκουβίκλειον, γήρει τὸν υἱὸν Κωνσταντῖνον εἰς βασιλέα, οἷον δὴ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους περὶ τὰς νήσους τάς τε Θήρας καὶ Θηρασίας καλουμένας συμβῆναι, αἳ πρὸς τῷ Κρητικῷ πελάγει κεῖνται, παραδραμεῖν ἐν ἀξίῃ. Θήρας ὥρας ὀκτωκαίδεκα, συνωκίσθη τὸν Θαλάττιον βυθὸν πλέον ὅτι καπνοῦδη ἀτμὸν ἐξερεύγεσθαι. ἐξ D
οὗ ἐπὶ πολὺ πυκνουμένου τοῦ ἀέρος πῦρ ἐξαφθῆναι, καὶ μετὰ τὸ πῦρ λίθους συσσῶναι, ἀναθλώσαντα τῇ γῇ τῇ Ἱερᾷ καλουμένῃ νήσῳ. ἐν δὲ καὶ αὐτὸν φασι τῷ ὁμωνύμῳ ξόανον τοῦ βυθίου ἀναδοθῆναι χώρου, καθαπερ καὶ τὰς ῥαδίους λόγος Θήραν καὶ Θηρασίαν νήσους. τῷ ἀπείρῳ δὲ πλήθει τῶν ἀναδιδομένων λίθων ἀνα πᾶσαν κατεσκέδασε τὸν ἐκείνου Θάλασσαν· ἐνθένδε τε ἀφανίσαι ἄχρις Ἀβύδου καὶ τῆς Ἀσιάνδης παραθαλασσίου. ὑπεκκαῦσαι δὲ τὸ προσπελάζον ῥεῖθρον, ὡς μηδὲ διγγάνειν αὐτῷ τινα ἀκατὸν ἔχειν.

Ταῦτα φασιν ἀκούσαντα τὸν βασιλέα ὑπολαμβάνειν θείας ὀργὰς εἶναι μιάσματα καὶ ἄτης αἰτίαν τούτοις κεκινῆσθαι βρυκτίσασθαι. ἐντεῦθεν λοιπὸν κατὰ τῆς δεισιδαίας ἴσασι. καὶ τῷ ἱερῶν εἰκονισμάτων μελετᾷν τῶν καθαίρεσιν· ὡς ἐκ τῷ τύπου ἱδρύσεως τε προσκυνήσεως γεγονέναι εἰδωλικὸς τὸ πρᾶγμα, κακῶς εἰδώς. ἐκδεδάσκειν δὲ τὸν λαὸν τὸ οἰκεῖον ἐπιχείρει δόγμα. πολλοὶ γοῦν τῶν ὕβρει τῆς ἐκκλησίας ἀπωλοφύροντο. διὸ δὴ καὶ οἱ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰς Κυκλάδας νήσους οἰκοῦντες οὐ προσέμιξαι τὸ δυσσέβημα, πρὸς τὸν βασιλέα διασασιάζουσι. καὶ πλέον τόλμαν ἐπιδείσαντες, Κοσμᾶν πέμπουσιν ἐφ' ἑαυ-

Patricium Imperatorii Obſequii præfectum, & ad Theodoſium Notariorum quo imperabat, tempore primicerium factum: itemque ad Nicetam cognomento Anthracem murorum Præfectum. Quibus litteris pro veteri familiaritate rogat, ſibi ut mature ſubſidio eſſe velint, atque urbem aperiant, ac pro Imperatore ſe recipiant.

His omnibus ad Imperatorem perlatis, quotquot eas litteras acceperant comprehenſi & ſtigmatis affecti. Nec illi factum inficiari ſunt. Ergo Niceræ Magiſtro, & Theoctiſto capita præciduntur. Cæteri male multati & proſcripti extra fines Imperii relegantur. Artemius cum Siſinnio Patricio, & Bulgaris Heraclæam pervenit cum lembis, quos Theſſalonicam ſubduxerant, quæ illi monoxyla vocant. Imperator ſcriptis litteris Bulgaros admonet, ut bello pacem anteponant, & hoſtes ſuos ſibi in poteſtatem tradant. Illi ad excuſationem converſi veniam deprecantur, & pacem firmam fore pollicentur. Mox Artemium cum Theſſalonicæ Præſule, alioſque plurimos vinctos ad Imperatorem mittunt, una cum Siſinnii Patricii capite, quod ei præciderant; atque ita in patriam reverſi ſunt. Imperator Artemium & Archiepiſcopum in poteſtatem habens ambobus in Cynegio caput amputari jubet. Tum equeſtri ſpectaculo dato eorumdem capita conto ſuſpenſa per Hippodromum traduci. Reliquos omnes verberibus cæſos naribus amputatis & publicatis bonis relegat.

Hæc ubi facta, Germanum Patriarcheam accerſens quinta & viceſima Martii menſis Indictione III, ipſo die ſalutiferæ Chriſti Reſurrectionis in Tribunali, quod novemdecim accubitorum dicitur, Conſtantinum filium Imperatorem coronat. Neque vero prætereundum eſt, quid ad Theram & Theraſiam Cretici maris inſulas ſub idem tempus acciderit. Nam ineunte æſtate ſumidæ & opacæ nebulæ vis ingens e profundo maris erupit, ex qua longe lateque denſatus aer in ignem exarſit, quem lapideæ moles ſubſecutæ cum Hiera (quam vocant) inſula coaluerunt. Hanc inſulam, ut & ambas illas, quas diximus, Theram ac Theraſiam, eodem modo ex alto emerſiſſe ferunt. Cæterum tanta fuit erumpentium lapidum copia, ut totum illud mare conſterneret, indeque Abydum uſque, & Aſiatici littoris oram ejiceretur. Quorum etiam lapidum ardore, quoquo delati erant, ita maris unda concaluerat, ut ne admotis quidem manibus ſuſtineri poſſet.

His, ut ajunt, acceptis, Imperator haud dubia divinæ iræ indicia reputans, quibus de cauſis excitata eſſent anxius cogitabat. Ex quo demum de oppugnanda religione ac ſacris imaginibus evertendis conſilium cepiſſe dicitur: quaſi ob earum collocationem & adorationem tanta illa prodigia contigiſſent, perperam omnino iſtud interpretatus: atque etiam populum ad ſuam ſententiam traducere conatus eſt. Quamobrem plerique calamitatem Eccleſiæ lugebant. At qui per Græciam & Cycladas habitabant, dogma impium execrati, ab Imperatore deficiunt, maximaque claſſe comparata Coſmam ſibi Imperatorem præficiunt. Quod dum Agal-

1000 CCXX.

1000 CCXXVI.

1000 CCXXVII.

lianus quidam ex illius ducibus animadvertit, plane de ejus salute desperans, ut erat armatus, se in profundum maris immittit. Cosmas una cum Stephano comprehensi & capite truncati sunt.

Edit. Paris. pag. 38. Inde æstate sequenti rursum Saracenorum equites in Romanorum fines incursionem faciunt, Amerx & Mavia ducibus. Qui ad Nicæam Bithyniæ metropolim positis castris, aliquanto tempore obsidione tentata, re infecta demum reversi sunt.

Post hæc Imperator ingenti civium numero in Palatium collecto, una & Germanum Patriarcham advocat: cum apud eum vehementius instat, ut de sactis imaginibus evertendis scriptum aliquod faceret. Quod ille renuit, & Episcopatu cessit. (Neque enim, inquit, sine generalis Concilii auctoritate ullum religionis dogma scripto committo.) Ergo cum se paternam in domum recepisset, illic reliquum vitæ tempus exegit. Hujus in locum Anastasius substituitur Ecclesiæ magnæ clericus. Deinceps itaque multi studiosi pietatis, qui Imp. dogmati assentiri nolebant, variis pœnis atque ignominiis affecti sunt.

Dum hæc aguntur, Imperator legatos ad Chazarum principem mittit, qui ejus filiam peterant, quam Constantino filio despondit. Interjecto deinde aliquanto tempore, Byzantium terræ motu concussum est, quo & aliæ urbes ac loca non minore impetu quassata sunt. Ac tum ædes aliæ, & Ecclesiæ, ac porticus dejectæ, & ex ipsis fundamentis quædam earum subversæ: tum quæ sanctæ Irenes nomine dedicata erat concidit, haud longa a majore Ecclesia sita: post hanc & Arcadii quondam Imperatoris simulacrum corruit: quod in Xerolopho (hoc ei loco nomen est) supra cælatam columnam erectum est. Et ad annum usque terræ illic motus persevetavit: cujus metu plerique urbe progressi extra mœnia in tugurtiolis manebant.

Leo quarto & vicesimo Imperii sui anno ex aqua intercuta moritur, Constantino filio successore Imperii relicto. Artabazus veto Imperatoris gener (Constantini is sororem in matrimonio habebat) cum iis, qui de populo superfuerant (erat enim Obsequianorum dux) ac duobus filiis Niceta, & Nicephoro, in Dorylei campo stationem habebat. Hic audita soceri morte, de invadenda Tyrannide consilium capit. Quare populum omnem quem in potestate habebat sacramento adigit, fidos sibi ac benevolos fore, nec alterum Imperatorem recepturos. Constantinus simul atque Imperii compos factus est, cum delecta exercitus parte extra urbem in campum (cui Crasso nomen est) egreditur, simulque Artabazo *pag. 39.* mandat ut ad se veniat, quo inter se de propulsando hoste deliberent. Nec minus ille sua sponte maturabat, ut & consilio interesset, & eum Imperio privaret.

Interim Constantinus, audita tyrannidis fama, cum insuper Viserum Patricium in occursu ipso a contraria factione peremptum esse cognovisset, quæ more Imperatorii exercitus instructa veniebat propere digressus, ac saluti consulens, ad Orieotalium regio-

τοῖς βασιλεῦσι. τῷ δὲ περὶ αὐτὸν ἀρχόντων τις Ἀγαλλιανὸς ὄνομα ταῦτα θεασάμενος, καὶ τὴν σωτηρίας αὐτῷ ἀπογνούς, σὺν τῇ πανοπλίᾳ ἑαυτὸν τῷ βυθῷ παρέδωκε. Κοσμᾶς δὲ καὶ ὁ τῆς Στεφανος συλληφθέντες τὰς κεφαλὰς ἀπετμήθησαν.

Τῷ δὲ ἐπιγενομένῳ θέρει πάλιν ἱππικὰ στρατεύματα τῆς Σαρακηνῶν πλεῖστα τῆς Ρωμαίων ἀρχῆς κατέθεον, ὧν ἡγοῦντο Ἀμήρας & Μαυίας ὀνομαζόμενοι Σαρακηνοί· καὶ καταλαμβάνουσι πρὸς τὴν * καθιζομένην τῆς Βιθυνίας πόλιν Νικαίαν καλουμένην· ἐπί τινα χρόνον τὴν πολιορκίαν ἐχόμενοι, τέλος ἀφρακτοι ἀπεκόμισαντο. * *f.* στρατ.

Μετὰ ταῦτα ὁ βασιλεὺς ἀθροίζει πλεῖστον λαὸν ἐκ πόλεως περὶ τὰ βασίλεια, καὶ συγκαλεῖ τότε τῆς πόλεως Ἀρχιερέα Γερμανόν, καὶ συγγράφειν κελεύει τῆς καθαιρέσεως τῶν εἰκόνων ὅρον ἁγίων ἀναγκάζων· ὁ δὲ παρητεῖτο, καὶ τὴν ἱερωσύνην ἀπέβαλε, λέγων ὡς ἀνὰ οἰκουμενικῆς συνόδου ἔγγραφον πίστεως οὐκ ἐστὶ θέμις. ἐκεῖθεν ἐπὶ τὴν πατρικὸν οἶκον γενόμενος, αὐτῷ τὴν τῆς ζωῆς διετέλεσε χρόνον. μετ' αὐτὸν δὲ προχειρίζονται Ἀρχιερέα Ἀναστάσιον κληρικὸν τῆς μεγάλης ἐκκλησίας τυγχάνοντα. ἐξ ἐκείνου πᾶσιν πολλοὶ τῶν δυσεβούντων, ὅσοι τῇ βασιλέως ἀσυνετίᾳ τοῦτο δόγματι, τιμωρίας πλείστας καὶ αἰκισμὰς ὑπέμενον.

Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐφράττετο, ἐκπέμπει ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν ἔθνος τῶν Χαζάρων ἡγούμενον, καὶ τὴν αὐτοῦ θυγατέρα μεταπέμπεται καὶ τῷ υἱῷ Κωνσταντίνῳ εἰς γυναῖκα καταζεύξει. χρόνῳ δὲ μεταξὺ παραθέοντος σεισμὸς ἐνσκήπτει κατὰ τὸ Βυζάντιον, μεθ' ἃ καὶ πόλεσιν ἑτέραις καὶ χώραις ἐχρῶτο ἐπιφύσει. καὶ ἦδη ἄλλως τε πολλὰς οἰκίας, καὶ ἱερὰς ναούς, καὶ σοὰς αὐθρόως ἐπικαταβάλλει ἐκ θρόνων βεβρωκὼς αὐτῶν, ἓν ἐξ αὐτῶν ἀναβρήξας καὶ τὸ θεῖον * ναὸν, ὃν τῆς ἁγίας Εἰρήνης ἐπώνυμον καλοῦσι, κατέσεισεν· ὃς πλησιάζοντα τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἔδρυται. μεθ' ὃν καὶ ὁ Ἀρκαδίου τοῦ πάλαι Ῥωμαίων τοῦ σαμπτρα ἱδρύσατο ἀνδρείας, ὃς κατὰ τὸ λεγόμενον * Ξηρόλοφον, καθύπερθε τῆς γλυφαίᾳ ἱδρυται λίθου, κατὰ γῆς ἀνωθεν ἔρριπτο. διέμενε δὲ τὸ κε σάλῳ ἄχρι καὶ εἰς ἔσχατον ὅλον. διὸ πλῆσαι τῆς πόλεως προεῖπεν, καὶ ἔξω τειχῶν αὐλίζεσθαι τοὺς καλύβας κατὰ μέρος. * *f.* γπ. * *f.* γρ. Λέοντος

Λέων δὲ πάσαρα καὶ εἴκοσιν ἐπὶ τῆς βασιλείας μεταλλάξας τὸν βίον ὕδερῳ χαλεπῷ περιπεσών. διαδέχεται δὲ τῆς ἀρχῆς τὸν υἱὸν Κωνσταντῖνον κατάλιμπάνει Ἀρτάβαζος ὁ, ὃς γαμβρὸς Κωνσταντίνου ἐπ' ἀδελφῇ κατῆρχεν, ἅμα τῷ πενθερῷ λαῷ, στρατηγὸς τῶν Ὀψικίων λαῶν ἐτύγχανε, καὶ τοῖς δυσὶν υἱέσιν, ὧν ὁ μὲν ἕτερος Νικήτας, θάτερος δὲ Νικηφόρος ἐκαλεῖτο, κατὰ τὸ λεγόμενον τῶν Δορυλαίᾳ πεδίον κυλίζετο. καὶ δὴ τυραννίδα αὐθις κατ' αὐτοῦ μελετᾷ, καὶ τὸν πενθερὸν θάνατον πυθόμενος· καὶ ὅρκοις καὶ ὑπὸ χεῖρα κατιδέσθαι λαὸν αὐτῷ μὲν ὧν ὑπέθετο, ἕτερον δὲ εἰς βασιλέα μὴ δέχεσθαι. Κωνσταντῖνος δὲ τῆς βασιλείας κρατήσας, ἀπόμοιράν τινα στρατῶν ἐπιλεξάμενος τὴν πόλεως ἔξεισι, καὶ τὸ πεδίον, ὃ Κράσσος ὀνομάζεται καταλαμβάνει, καὶ Ἀρταβάζῳ ἐσήμαινε κιέναι πρὸς αὐτὸν, ὡς ἅμα τῶν πολεμίων χεῖρα βουλεύσοιντο. ὁ δὲ ἧδη ὥρμα καὶ βιαζόμενος, ἀλλὰ καὶ τῆς βασιλείας αὐτὸν καθαιρήσων.

Κωνσταντῖνος δὲ τὰ τῆς τυραννίδος πυθόμενος, καὶ Βίσηρον τὸν ἐξίαν Πατρίκιον * προσυπαντήσαντα, καὶ τὴν ξίφει τὴν ἀντιπάλων πιστὰ αἰθέμενος, καὶ ὡς τὸ βασιλικὸν ἐκκλησιαστήριον εἰσιόντι αὐτὸ πρὸς τῇ χώρᾳ ἀναστολικῶν καλυμένῃ φυγὰς ἐνθένδε ἀπίων τὸν σωτῆρα τὸν ἑαυτῷ περιεποιήσατο. καὶ αὐτοῦ εὐσεβῶς ὑποδεξάμενοι ἐνωμότους αὐτῷ σωθη- * *f.* πρὸν.

Σίσιας διδώσιτον, ὡς μίχεις ἅμα πος ὑπὲρ αὐτῶ ἀνελέ-
σθαι τὸν κίνδυνον. ἐν Ἀρτάβαζον αἰχρῶς δυσφημοῦντες
καθύβριζον. μιπρίσαντας γοῦν ἐν Σισίνιον τὸν Πατρίκιον συμφρονα καθίζον ἅμα τῇ ὑπ' αὐτὸν φρατηγουμένῃ τῶ Θρᾳκησίων λιγομένῳ λαῷ, ἐν ἅπαντες κῇ Ἀρταβάζου-
μῶς ἐχώρουν. Θεοφάνης ὃν Μονήτιον ἐκάλουν τὸν τὸ
Μαγίστρου ἀξίαν δίπτων, ἐν τὸν βασιλίως χρέαν εἰς
Βυζάντιον ἀποπλεῶν, Ἀρταβάζῳ προσετίθετο, ἐν βα-
σιλέα ἀνηάρυτο, ἐν Βυζαντίους ἀνέπειθε, ὡς Κωνστα-
τῖνος πθνάκοι. τὸν δὲ υἱὸν Νικηφόρον τὸν μα κῇ Θρᾴ-
κων τὸν φρατηγοῦντα μπαπέμπεται, ἐν σωὶ τῇ πκεὶ αὐ-
τὸν φρατῇ πρὸς φυλακὴν τὴ πόλιως ἐγκαθίστησι. τῇ βα-
σιλικῶν ὃ ὑπηρετῶν ὡς μὲν ἐπετύχου, ὡς ὃ ἐν ἔπρας
κατῆλθε.

Καὶ Ἀρτάβαζος δ' ὅτε τῇ σωὶ σπουδῇ ἅμα λαῷ τὴ πόλει
ἐφίστατο. ἐν αὐτίκα τῇ ἁγίων εἰκόνα τὰ ἱερὰ ἀπεσταλί-
σματα. τὸν δὲ κατέπεμψεν Κωνσταντῖνος, ἐ Χρυσόπολιν
καλουμένην καταλαμβάνει. ἐπίνειον δὲ τῶν ἀντικρυ Βυ-
ζαντίου πρὸς τῇ Ἀσιάτιδι γῇ διακείμενον. κἀνταῦθα βραχὺν ἐξετείνας χρόνον ὑπισχνεῖται, ἐν πρὸς τὴ πόλιν, ὡς
Ἀμορίου καλῶσι, διαχείμαζε. τῇ δὲ ἑξῆς ἐπιγνοὺς τὸν
ἑαυτῇ τὸν ἕτερον τῶν υἱῶν Νικήταν φρατηγὸν τῶ καλουμένου
τῶ Ἀρμηνιακῶν φρατῶ Ἀρτάβαζος ἀποστέλλει. ἐ δ' αὖ ἕτε-
ρον Νικηφόρον εἰς βασιλέα τίφοι. ἐπιστρατεύει δὲ κῇ ἐ τῶν
Ἀσιανῶν χώρας. ἐν τὰ ἐκείνης χωρία * ἐπαμαίνετο πα- * f. ἐπέμ.
ρῶν· ἀρὰ ἐπιτίθεται Κωνσταντῖνος· ἐν πρὸς τὰς Σάρ-
δεις ὑπαντιάζει. πολέμῳ τε αὐτῇ συμπίξας πρατικῶς ἐ-
ξεπόησατο. τὸν τε ὑπόντα λαὸν δουλαγάμενος, τόν τε ὑ-
πὸ σαν αὐτοῖς ἀποστειλὼν ἐπικουρικὸν μέρος. Ἀρτάβαζος ὃ
φυγὰς πρὸς τὴ πόλιν Κύζικον καταλαβών, ἀμέσθεν ἀπο-
πλεύσας ἐπὶ τὸ Βυζάντιον ἦχεν. Νικήτας ὃ αὐτῶ υἱὸς
κατὰ Κωνσταντίνου τὸν ὁρμὴν ἐποιεῖτο. ὁ δὲ πρὸς τὰ χωρία
αὐτῇ μάχῃ προσβαλών, Μαδυτὸν τῇ ἐπιχωρίᾳ φωνῇ
προσαγορεύομεν, αὐτὸν μὲν Νικήταν ἐτρέψατο, τὸ δὲ
σωὸν τοῦ λαοῦ πλεῖστος ἀνῄρει.

Ἐντεῦθεν ἐς μυρίας συμφορᾶς τὰ τῶν Ῥωμαίων διέ-
κειτο, ὅπου γε εἰ παρ' ἑαυτοῖς πιεῖ τὴν ἀρχὴς ἅμιλλα
τὰ μέγιστα Χριστιανοῖς ἀνέῤῥηξε πόλεμον. οἱ δὲ καὶ σὺν
συμβαίνουσι τοῖς τοιούτοις εἰωθόσι δεινοπαθεῖν, ὡς καὶ τὸν
φύσιν ἑαυτοῖν ἐπιλανθάνεσθαι, ἐ καθ' ἑαυτῶς ἔχεσθαι,
ἐ τί δεῖ πάλαι λέγειν; πολλῶς αὖ ἐν πείρᾳ καθέστηκαν.
ἐν πόνῳ καθυπέρτερος Κωνσταντῖνος γενόμενος πρὸς τὰ
* cor. τοὺς χ" Θρᾳκικὰ πιραπόντα χωρία. ἐν τῇ * πόλει προσεδρεύει
τῆς πόλιως. διεκώλυσε τὸν τῇ ἀπαγκαίων εἰσφορᾶν,
ἐν ἐν τάχει ἐν μεγάλῃ λιμῷ ἡ πόλις ἀπάγη, ὥστε τὸ μεγί-
στε λιμοῦ τὸς Βυζαντίους καπατείνασε τὸς πολλοὺς μὲν
σωίβαινε ἐφθείρεσθαι. ἄλλως ὑπὲρ τοιούτων ἑαυτῆς ἔ-
ξω ῥίπτειν βιαζομένους. οἱ δὲ κῇ δώροις ἔπειθον τὸς ἐ-
πὶ τῶν πυλῶν φύλακας ἀρύβδην ἐξιέναι τὸς πόλιως. Κωνσταντῖνος δὲ ἅπασας διεμερῶς ἐδέχετο, ἐ πειθομένους
μᾶλλον.

Λύθις δὲν Νικήτας ἐπισπασθέν, ἐν μίχει Χρυσοπό-
λιως παραγίνεται. Κωνσταντῖνος δὲ πάλιν αὖτις ἐπιτίθε-
ται, ἐ κατὰ τὸν Νικομηδέων καταλαμβάνει πόλιν, ἔ
αὐτὸν μὲν χειρωσάμενος σιδηροῖς δέσμοις· Μαρκιάνου
δὲ τὸ σωώνυμος αὐτῇ Ἀρχιερέως τῆ Γαγγρηνῶν μητροπόλεως τὸν κεφαλὴν ἐξέτεμε. κἀκεῖθεν ἐπανελθὼν πα-
ραλαμβάνει τὸ Βυζάντιον. Ἀρτάβαζος δὲ ἀποδρὰς
πρὸς τὸν ἐν Βιθυνίᾳ Νικαίαν πόλιν διασώζεται. ἐν
* f. ἔχει τὰς ἐν αὐτῇ ἀνέπεσθν, ὡς * εἶποι φραπλαγόνων, ἐ δύ-

nem confugit, qui humaniter eum excipientes, cum jurejurando fidem insuper obſtringunt, ſe ad mortem uſque nullum pro eo periculum eſſe detrectaturos. Moa contumelioſas in Artabazum voces ac convitia jactant. Ad hæc Siſinnium Patricium cum Thracenſibus copiis, quibus præerat, ad ſuas partes pertrahunt, collatiſque in unum viribus contra Artabazum procedunt. Natu Theophanes cognomento Monotius, qui Magiſterii dignitatem gerebat, & Byzantii Imperatoris partes agebat, ad Artabazum deſecerat, eumque & Imperatorem ſalutaverat, & Byzantiis perſuaſerat, Conſtantinum eſſe mortuum. Idem Nicephorum filium, qui tum in Thracia copias regebat, ad ſeſe advocat, & ad urbis cuſtodiam cum his quos ſecum habebat militibus diſpoſuit: qui ea officio Imperatoris erant, partim excitate, partim aliis pœnis ac contumeliis afficit.

Artabazus interim cum ſuis ad urbem accedit, cujus adventu Sanctorum imagines illico reſtitutæ ſunt. Hunc pone ſecutus Conſtantinus Chryſopolin occupat, navale ex adverſo Conſtantinopolis in Aſia poſitum. Ubi paululum commoratus regreditur, & ad urbem Amoriam hiemat. Anno inſequenti Artabazus alterum e filiis Nicetam Armeniorum ducem mittit, Nicephorum vero Imperatorem coronat. Ipſe in Aſiam cum copiis trajicit. Quam cum populationibus infeſtam haberet, Conſtantinus obviam ei ad Sardes occurrit: & ſignis collatis, longe ſuperior fuit. Ita exercitu illius in poteſtatem redacto, omnibus quoque impedimentis potitus eſt. Artabazus Cyzicum primo, inde Conſtantinopolim fuga petiit. Nicetas ejus filius aciem in Conſtantinum convertit, qui ad Modrinam commiſſo prælio Nicetam cum magna militum ſtrage victum in fugam conjicit.

Magna deinceps Imperii Romani calamitas fuit, cum hæc de Imperio ac dominatu cootentio Chriſtianos in civile bellum conjiceret. Quæ enim quamque atrocia illis temporibus evenire ſoleot, ut vel ipſa natura ſuimet oblita videatur, ac ſibi ipſi bellum inferat, cæteraque quæ dici minime neceſſe eſt, haud, pauci experientia didicerunt. Hoc modo ſuperatis hoſtibus Conſtantinus trajecto in Thraciam exercitu caſtra ad urbem poſuit: & ne quid importari poſſet, diligentiſſime aditus omnes interclusit. Quæ res tantam civitati rerum omnium inopiam attulit, ut ingraveſcente in dies fame, plerique conſumpti, alii e muro præcipitare ſe coacti ſint, alii poſtremo portarum cuſtodibus pretio corruptis furtim ab urbe diſceſſerint. Qui omnes a Conſtantino humaniter ſuſcepti atque honorifice habiti ſunt.

Poſt hæc Nicetas rurſum exercitu collecto Chryſopolim contendit. Huic Conſtantinus obviam procedens, ad Nicomediam iterato victum ac captum in vinculis habuit. Marcellino vero ejus comitibus Gangrenorum Archiepiſcopo caput abſcidit. Inde rediens Conſtantinopolim obtinuit. Artabazus fuga in Bithyniam dilapſus Nicæam pervenit. Ubi cum ſe delectus habendi cauſa ac contrahendi militis veniſſe diceret, pau-

Edit. Pariſ. pag. 40.

eis indidem collectis, in quoddam caſtellum, quod Putantis dicitur, ſe eoojicit · Conſtantinus miſſa ad eum perſe-
1)CCXLIII. quendum exercitus parte, poſtremo redactum in poteſtatem cum filiis vinctos omnes Circenſibus ludis ſolemni pompa traducit · Nec multo poſt Siſinnius Patricius conjurationis in Conſtantinum, & affectatæ tyrannidis convictus oculis privatus eſt · Eadem pœna in Artabazum & filios decernitur · Hunc in modum conſtituris rebus Imperii, Conſtantinus paulo poſt in Saracenorum fines expeditionem agit · Ab his Germaniciam Euphrateſiæ provinciæ urbem capit. ***

1)CCXLVII. Ac quibus in locis peſtilentia graſſata eſt hominum omne genus ad internecionem extinxit: pauci dumtaxat divino beneficio ſervati ſuot, qui quam longiſſime ea his locis receſſerunt · Præcipue vero Conſtantinopoli vis illa morbi ſæviit · Per quam oſtenta quædam ac prodigia repente viſa ſunt: & Crucis effigies partim in privatis hominum veſtibus, partim in ſacris apparuit: eademque in januis ac poſtibus conſpecta · Quibus rebus perculſi ac conſternati hominum animi ad imminentem cladem atque exitium pertinere non dubitabant · Tanta vero terroris magnitudo fuit, ut a ſenſibus alienati varias ſibi ſpe-
Edit. Pariſ. pag. 41. cies atque imagines offerri, ſeque cum peregrinis & deformibus hominibus iter facere & colloqui putarent: quos ubi tamquam notos ſibi ſalutaverant, atque, ut moris eſt, in via ſibi inviceo occurſantibus, uſitata officia præſtiterant, eadem illa aliis poſtea referebant · Iis atque aliis id genus ſpectris exagitati plerique infeſtis in ſe gladiis incurrebant · Atque eo poſtremo res adducta eſt, ut paucis ſuperſtitibus cum morieotium numero pares eſſe non poſſent, neque eorum ſepelire corpora, aut juſta perſolvere, quaſdam machinas conficerent ac jumentis imponerent · Horum dorſo inſtratis aſſeribus, poſtquam ad locum quemdam capacem ac vaſtum perveneranr, laaata machina ita pleraque cadavera ſine more ac temere congerebant · Deinde etiam plauſtra ad effereodos mortuos præ jumentorum inopia ſuccollabant · Ac demum ſepulcra ipſa defecerunt · Quare & ciſternas exſiccatas mortuorum corporibus complebant, & agros proſcindebant, & vineas atque hortos fodiebant, quibus præter ſolitum ad tumulandam innumerabilem corporum ſtruem abutebantur · Ex quo accidit ut ædes quamplurimæ penitus obſtructæ atque interclufæ fuerint · Tenuit ea mali vis ad annum uſque, quo vertente magna ea parte temiſit, ac paulatim ut excitata initio fuerat, ita tandem peſtifera lues deſit · Quæ omnia prudentibus viris ad iram Dei ſpectare haud duble videbantur, cum perfidus atque impius Princeps, cæterique qui ſcelerato illius dogmati conſenſerant, violare ſacras imagines per ſummam eſſent Eccleſiæ ignominiam aggreſſi ·

Poſt hæc igitur deſertam urbem, ac pene ad vaſtitatem redactam, evocatis novis civibus frequentat, quos undique ea provinciis atque inſulis Romano nomini ſubjectis exciverat · Eodemque tempore claſſem adverſus Saracenos mittit, cui Cibyrhæotieorum ordinum ducem præpoſuit · Hæc cum Cyprum appuliſ-

A ναμίντινα ἰαῖ πιεβαλλόμυες · ἐξ ὧν ὀλίγως στρατιώτας ωροσλαβὼν ἐπὶ τὸ φρύριον τὸ λεγόμυον Πέζαντις ἀπιὼν ἐζαπαλείτται. Κωνσαντῖνος δὲ ἀπόμυρας εἰς διώξιν αὐτῦ ἐκπέμψας, αὐτὸν μὲ χειρωῦται, ἢ σὺν τοῖς υἱέσιν αὐτῦ διομάπας ἐπὶ ἀγῶνος ἱππικοῦ ἅλκων θελαμβαίνς. ὑ πολὺ δὲ τὸ ἐν μέσῳ ἢ Σισίννιος ὁ Πατρίκιος τυραννίδα ἐφαρᾶθι κατὰ Κωνσαντίνυ μελετήσας. ἐφ' ᾧ ἐζεγνωσθεὶς τὰς ὀφθαλμὰς ἐκκέπται. μῦ παῦτα δὲ ἢ Ἀρτάβαζες, ἢ οἱ αὐτὰ υἱοὶ τῇ αὐτῇ τιμωρίᾳ ἁλῶναι. παῦτα ὕπω τὰ τῆς ἰδίας ἀρχῆς ἐφθεὶς Κωνσαντῖνος, μῦ χρόνον ὑ πολὺν ἀπὸ τὴν χώραν Σαρακηνῶν ἐζατρατίνει, ἀνέλα πόλιν Γερμανικίαν τῆς Εὐφρατησίας χώρας. ***

B Καὶ ἀσθ' ὧς τότε τὸ φθορποιὸν ἐκεῖνο διέλυτο πάθος, ἅπαν ἀνθρώπων γένος ἐκνεμόμυον· διόλλυτο μ ἢ ἀρδὴν ἐξηφάνιζε. διεσθάδ' ἂν τις θείᾳ πάντως βυλήσει, ὅσις ὡς πορρωτάτῳ πὼν τῶν χωρῶν ἀπέβη. ἐκτείνετο δὲ εἰς τὰ τῆς φθορᾶς μάλιςα περὶ τὸ Βυζάντιον. πρόσια δ' ἦν ἢ δείματα ἐζαπίνης φαίνετο· τύποι σταυροειδεῖς ἐν τοῖς τῆ ἀνθρώπων σολαῖς, ἢ τῶ ἱερῶν ἐδαμάτων ἐκπαύστως, τοῖς θύραις τε ὡσαύτως, ἢ τοῖς τῶν θυρῶν σεθμοῖς. ἃ δὴ φανόμυα φέξιλα μεγάλα ἢ ἀπορίαν πᾶσιν ἐνέκτετο, ὡς παραχρῆμα τ ἄλεθρον μνίσεσθαι ἑκάσθαι. ὥσπερ δὲ ἐξεκπόδες τῆ δίκει οἱ ἀνθρωποι, ἢ φανταστούμυοι ἰδέαν αὐτοὺς ὡς ξένους τινὶ συνοδεύειν ἢ εἰσερχόθαι ἀνθρώπους, ἢ ἔτι ὡς γνωρίμους δὴθεν τοῖς C ἐντυγχάνοι προσαγορύοντες, ἢ τὰ πρὸς τὸν ὁδὸν ὠμίλημένα, ἵπερ ἔτεσι ἀφηγούμυοι ἢ ἄλλοις φάσμασί τισιν ἐναθεματούμυοι * τύποις ξίφεσιν ἀλλήλους * *f.* ἰσῦν τινὰς βάλλοντας. ἢ δὴ ὕπω τὰ πλεῖσα ἐξέβαινεν. ἐν ὑδενὶ δ' εἶσί τι ἦσαν οἱ πιεσαζόμυοι τ ἁλισκομένου παῦ παραδίδοται τὰ σώματα, ἢ τὸν θείαν ἐκ αὐτοῖς ποιεῖθαι, ὀλιγοσὶ μάλα πλεῖσοι ἄγαν ἐκκομίζοντες, διὸ μαχαιρᾶς ἐκ τοῖς πιεσοῖς ἀσπαχνάζον ἀπαγόμυοι τοῖς ἀχθοφόροις ζώοις σανίδας ἐπεῤῥωννύντες. ἢ ἐπὶ μίγα τιχαρίσαν ἀπόρυσιν τὸ μαχάιμα, ὅπωτε τὰ πλεῖσα τῶν σωμάτων ἀόσμως, ἢ ὡς αὖ ἔτυχεν ἐπιτίθεσαν. ἤδη δὲ ἢ ἅμαξαι πρὸς τὸν ἐφορᾶν τὸ πλῆθος D τ νεκρῶν φορύμυαι ὑπαρίσουν, τ ὑποζυγίων αὐταῖς μὰ ἐπαρκεῖν ἔτι δυναμένων. ἐπιλελοίπασι δὲ εἰς ἄπαξ ἢ οἱ τάφοι. ὥσε ἢ τὰς ἀνύδρυς τῶν διξαμένων περαῶν μεπλησθῆναι σωμάτων, ἄρυραι δὲ ἀνεπίμυσσο, ἢ ἀμπελῶνες διωρύσσοντο, ἢ ἀαποι διεσκάπτοντο πρὸς τὸν τῶν ἀπείρων σωμάτων ταφὸν καινοτομύμυοι. ἐξ ὧν συνέβαινε τὰς πλείσας τῶν οἴκων ἀσπαλεισθὰς πάμπαν γίνεθαι. παρίτεινε δὲ τὸ τῆς θραύσεως μέχρις ἐνιαυτῦ. ἢ ἐξ ἐκείνου ἐκλέλοιπε τὰ πλεῖσα, ἢ κατὰ μικρὸν, ὥσπερ τὸν ἀρχὸν ἤρξατο, ὕπω δὲ ἢ ἐλάφασιν ἡ φθορά. ταῦτα ἐαρίτετο τοῖς ὀρθᾶ φρονοῦν εἰδόσιν ἐκ θείας ἐπισκάπτεν ὀργῆς, ἰδίκα ὁ τότε ἀθέος, ἢ δυσεβῶς ἀρατῶν, ἢ ὅσοι αὐτῷ συνήνεσαν τῇ ἀθέσμῳ φρονήματι, τὰς χεῖρας ἐπαφέναι κατὰ τ ἁγίων ἀπεσοσιμάτων εἰς ὕβριν τῆς τῦ Θεῦ ἐκκλησίας πτολμήσασιν.

Ἐντεῦθεν τοίνυν ἀνοίαντον χρὸν ὕδη γεγονυῖαν τὴν πόλιν παύτην κατοικίζει ἐκ τῶν χωρῶν ἢ τ νήσων τῆς ὑπὸ Ῥωμαίοις ἐξυσίας λαῶν πλῆθι μετάγων. ὑπὸ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον σόλον ἐκπέμπει κατὰ τῆς τ Σαρακηνῶν χώρας, ὃ ἡγεῖτο ὁ τὸν παῦτα στρατηγῶν τ Κιβυρηωτῶν καλυμένου στρατοῦ. καθορμίζεται δὲ ὁ σόλος κατὰ τὴν Κύπρον νῆσον. ἔνθα

αὐτίκα,

αὐτίκα μάλα καταίρει εἰς ἡ Ἀλεξάνδρου πόλεως ἡ τῶν Σα- A
ρακηνῶν πλοῖα. ἅπερ ὁ γραπτὸς τροπαιοφόρος ἐξα-
πιναίως ἐπιπίπτει κατ' αὐτῶν, πυρί τε βροφλίξας τὰς ναῦς,
τὰ αὐτῶν σφυρηλάτως ἅπαντα, καὶ καταράκτης ἰλὺν τὰς
πολεμίας πρὸς Κωνσταντίνου ὑπανύσσει.

Μετὰ ταῦτα τίκτεται τῇ βασιλεῖ υἱός, ὃν Λέοντα ἐπω-
νόμασεν· γίνεται καὶ ἐν Συρίᾳ σεισμὸς μέγας γίνεται,
καὶ ὅλεθρος ἐκεῖθεν ἐφίσταται μέγιστος. αἱ μὲν γὰρ ἐκεῖ
πόλεων ἐπὶ μέγα ἀγαπηρεῖ αὐταῖς ἔχασεν. αἱ δὲ παρὰ
μέρος τῶν πεπτώκασιν. ἄλλαι γὰρ ὑφ' ἑλῶν ἀποπνιγεῖ-
σαι χάσμα παρὰ τὰ ὑποκείμενα πεδία σὺν τοῖς τείχεσιν
αὐτοῖς, καὶ οἰκήμασι σῶοι κατεσύρησαν, μέχρι σπ-
μείων ἓξ, καὶ τοῖς οἰκείας μεταστᾶσαι ἱδρύσεως, ἠμε-
ρῷ πρός. ἄλλα δέ τινες ἔφασαν τὴν γῆν διάστασιν τὴν B
κατὰ τὴν Συρίαν Μεσοποταμίας ῥαγεῖσαν ἐπὶ σημείοις
δύο βύθιον ἑτέραν ἀναβρύσαι ἀπ' ὀλίγων, ὥσπερ ἀμ-
μάδη, καὶ λευκοτάτην. συναναδοθῆναι δὲ ταύτῃ ἠμίσεον
θύελλαν ἀνθρωπίνῃ φορᾷ τὴν ἐξ Ἀράβων καταλυσαν
προσαφωνῆσαν. ἃ πολὺ δὴ τὸ μεταξὺ, καὶ τὰς ὑπερόχους
ἐρήμου ἔθνος ἐπιφανὲς πλάθη τῶν πολλὰ ἀμαχεὶ διε-
χωρίσατο.

Μετὰ δὲ ταῦτα φέρει Κωνσταντῖνος τὸν υἱὸν Λέοντα εἰς
βασιλέα καὶ δὴ τοὺς ἀπὸ Σαρακηνῶν ἐκστρατεύει. καὶ γε-
νόμενος κατὰ τὴν Μελιτηναίων πόλιν, ταύτην πολιορ-
κίᾳ εἷλε, λαὸν πολὺν δορυάλωτον καὶ πλεῖστα σκῦλα ἀπο-
δύσαντα κύμβους. ἐν τούτῳ δὲ ἐτελεύτα ἡ Μαρία ἡ Αὐ-
γούστα, ἡ αὐτοῦ γαμετή. ὅπερ δὴ μετ' ὀλίγον συμβαν-
τι μνήμης ἄξιον, ἡ παραδρομὴν δίκαιον. συμβὰν γὰρ
ἦν τοιοῦτόν τι θέαμα φοβερὸν καὶ παράσημον ξένον ἐξ αἰῶνος
γενέσθαι συμπάσαις· ὅπερ περὶ λύχνον ἀρὰς κατάρ-
ξαν, ἐξ πάσης ἐφαίνετο νυκτὸς, ἔκπληξιν καὶ δίος μέγα
τοῖς ἀνθρώποις ἐμποιοῦν ἅπασιν. ἐδόκει δ' αὐτοῖς ὡς οἱ
ἀστέρες ἅπαντες τοῦ περιγείου αὐτοῖς οὐρανίου χώρου παρ
** εἰσβολὴν κατὰ γῆς ἐφέροντο. οἱ δὲ περίοικοι γενόμενοι
ἐξέρρον διηλύοντο, ὕλην τὴν οἰκείαν βλάβην ποιούμε-
νοι πάντοτε. φασὶ δὲ πολλοὶ ὡς διὰ πάσης τῆς οἰκου-
μένης τὸ πιεῦσον ἐξαίσιον διδεικνύοιτο θέαμα.

Καὶ τὰ μὲν τῇ ἀστέρων ἐν τούτοις ἄφθη. χρόνου δέ τινος
διωχθέντος Ἀναστάσιος ὁ τῶν Βυζαντίων ἐτελεύτα ἱεράρχης. D
Κωνσταντῖνος δὲ καθάπαξ πρὸς τὴν ὕβριν τῆς ἐκκλησίας
ἰδὼν, καὶ πρὸς τὴν ἀσέβειαν ἰδὼν ἀπομαχόμενος, ὡς ὑ-
πὸ τῶν ἀγόντος αὐτὸν ἐναντίου πνεύματος κινούμενος, συ-
* f. τρωκτι- νοδεύει ἱερέων ἀθροίζει ὅσων καὶ τεσσάρων * καὶ τεσσαράσιος
σίων τὸν ἀριθμὸν τυγχάνοντας. τούτοις ἐξῆρχε Θεοδόσιος ὁ τ
Ἐφεσίων πόλεως ἀρχιεπίσκοπος. Ἀρχιερέα τε τῆς πόλε-
ως ἀνακηρύσσει Κωνσταντῖνον τινα τὸ τῆς Μοναχῶν
σχῆμα περιβεβλημένον, ἐπίσκοπον δὲ τῆς τῶν Συλ-
λαίων πόλεως γεγονότα. ὅρον δὲ πίστεως ἐκτίθε-
ται ἐν ᾧ ὑπῆν μήνασι ἅπαντες κακῶς καὶ δυσσε-
βῶς συμφρονήσαντες τῶν ἁγίων εἰκονισμάτων κα-
θαίρεσιν ἀφωνήσαντες καὶ ὥσπερ ἐκπαιδῶς ἐπ' ἀγορᾶς
ταῦτα ἀνεθεμάτιζον. μεθ' ὃν ὃ Γερμανὸν τὸν Ἀρχιερέα τῶν E
Βυζαντίου γεγονότα, Γεώργιόν τε τὸν ἐκ Κύπρου τὰς πα-
σοφορμίσαντα, καὶ Ἰωάννην τὸν ἀπὸ Δαμασκοῦ τῆς Συρίας
τὸν ἐπίκλην Μανσούρ.

* f. ἐπιτελεῖ Ταῦτα * ἐπὶ τέλει ποιήσας Κωνσταντῖνος ἦρ-
ξεν δομεῖσθαι τὰ ἐπὶ Θρᾴκης πολίσματα. ἐν οἷς οἰκίζει Σύρους, καὶ Ἀρμενίους, οὓς ἅ τε Μελιτηναίων
πόλεως, καὶ Θεοδοσίου πόλεως μεταστάσας πεποίη-
κε, τὰ εἰς τὸν χρείαν αὐτοῖς ἀνάγκαια φιλοτίμως

set, eodem & Saracenorum navales copiæ Alexandria profectæ sunt. Quarum adventu compertō dux noſter incurſione ſubita concrematis omnibus, quidquid opum in iis erat obtinuit, fuſiſque penitus hoſtibus Conſtantinop. regreſſus eſt.

Secundum eas victorias Imperatori filius 1ccc1.
naſcitur, quem Leonem appellavit. Quo tempore vehementi terræ motu Syria conquaſſa eſt, magnaque exinde clades conſecuta. Quaſdam enim illic urbes terra in Immenſam voraginem circumquaque debiſcens abſorbuit: aliæ ex parte diſjectæ, nonnullæ ex editioribus locis in plana ſubductæ cum mœnibus ipſis atque ædificiis, ac fine ruina e proprii ſedibus ad ſextum uſque miliare, & eo amplius translatæ. Nec defuere qui in Meſopotamia Syriæ vicina viſam a ſe terram dicerent, cum ad duo miliaria hiatu vaſtiſſimo pateſacta aliam velut ea alto rerram effunderet, arenæ inſtar tenuem maximeque candidam. Addebant & mulam iudidem erupiſſe, quæ humano ſermone Arabici Imperii cladem prædiceret. Nec longo interjecto tempore e ſuperioribus deſertis gens nova repentina impreſſione maalmas illorum copias pene ſine ullo certamine concidit. *Edit. Pariſ. pag. 42.*

His confectis rebus Conſtantinus Leonem filium Imperatorem coronat, ac 1ccc1.
ſtatim contra Saracenos proficiſcitur. Moxque ut Melitenem attigit, obſeſſa urbe atque capta, ingentem captivorum æque ac ſpoliorum vim reportat. Accidit interim Mariæ Auguſtæ conjugis illius obitus. A quo quid memoria dignum exciterit præterire nefas exiſtimo. Tum enim horrendum quoddam in aere monſtrum atque inuſitati terroris aſpectum eſt: idque circa veſperam exortum, tota nocte deinceps apparuit, & contuentium animos incredibili metu ac ſtupore perculit. Videbantur enim aſtra omnia ordine ſuo ac ſtatione diſſoluta, in terram decidere, atque ubi prope illam attigerant, nullo cujuſquam damno diſſipari. Hoc tam immane prodigium plerique toto paſſim orbe vilum eſſe memorant.

Poſt illud ſiderum portentum aliquanto tempore Anaſtaſius Conſtantinopo- 1ccc1111.
litanus Patriarcha moritur. Conſtantinus ubi ſemel ſe ad Eccleſiæ contumeliam ac pietatis oppugnationem acclinait, tamquam afflatu impulſuque contrarii ſpiritus abreptus, cœtum Epiſcoporum colligit octo & triginta numero ſupra trecentos, cui Theodoſius Epheſinus Archiepiſcopus præfuit. Urbis porro præſulem Conſtantinum quemdam, qui monachi habitum præferebat, ex Syllææ urbis Epiſcopo conſtituit. In eo concilabulo fidei canonem condiderunt de ſacris imaginibus evertendis, cui ab omnibus impio conſenſu ac nefario ſubſcriptum eſt: eaque religio omnis puerilior in foro anathemate damnata. Eadem & in Germanum Conſtantinopolitanum Patriarcham dicta ſententia eſt, & Georgium Cyprium, & Joannem Damaſcenum, cognomento Manſur.

His rebus poſtremo perfectis, Conſtantinus oppida per Thraciam extruit, in quibus Syros, & Armenios collocavit, *pag. 43.*
quos ea Melitenenſium urbe ac Theodoſiopoli tranſtulerat: iiſque neceſſaria omnia liberaliſſime largitus eſt. Hæc

oppida dum adhuc ædificantur conſpicati Bulgari, tributa ab Imperatore poſtulant: quo renuente, illi exercitu collecto Thraciam depopulantur, ac propemodum ad Longos uſque muros excurrunt. Sed occurrente Imperatore commiſſoque prælio in fugam conjecti ſunt: eumque eos acrius inſequeretur, quamplurimi e Bulgaris interfecti. Deinde ingentibus terra marique copiis contra eoſdem Imperator profectus eſt. Claſſis ipſa quingentarum numero navium Euxino mari navigans ad Iſtrum appulit. Inde Bulgarorum agros incendio vaſtare, innumeros in captivitatem abducere. Imperator ipſe ad Marcellas (quod caſtellum prope Bulgarorum fines poſitum eſt) acie congreſſus barbaros in fugam convertit, ac bene multos interficit. His cladibus acceptis Bulgari de pace legatos mittunt, obſidesque liberos tradunt.

Sed neque illud, quod eodem tempore contigit, prætermittendum eſt. Ineunte Autumno immanis hiems & acerrima vis frigoris fuit: ex quo aqua omnis in glaciem durata & adſtricta contuentium oculos horrendo atque inuſitato ſpectaculo pertermit. Neque hoc in dulcibus duntaxat aquis, ſed quod admirabilius eſt, etiam in ſalſis ac mari ipſo contigit. Ac cum in aliis orbis terrarum plagis, tum in his, quæ ad Septentriones jacent, aſperrimo gelu omnia concreta ſunt. Quo adeo conſtrictum & induratum mare eſt, ut ad centum fere millia Euxinum pelagus obrigneſcerit. Eadem vis ſuperiores amnes ac maximi meliori ex parte coalueruntque, tum maritima omnis ora, qua Meſembriam & Medeam urbes alluit, ſubeunte in profundum gelu, ad triginta uſque cubitos in ſilicis ſoliditatem induruit. Ad hæc crumpente nivium incredibili copia, in altum exaggerata glacies ad viginti alios cubitos ſublata eſt. Unde ita mare cum continenti ora coaluit, ut utrum ab altero ſecretum eſſet vix quiſquam diſcerneret. Sic igitur quicquid aquæ obverſum Boreæ fuit velut in ſolum converſum pedibus ſoldum iter conſtraverat: nec ulla pars ejus, præcipue ad Chazarum fines ac finitimarum Scythiæ nationum non aut hominum greſſibus, aut pecudum ac jumentorum patebat. Ergo intercluſum per illud tempus navigationibus Ponticum mare fuit. Ide diebus aliquot interjectis immanis illa glaciei moles varias in cruſtas diffinditur, quæ altiſſimorum montium ſpecie in immenſum exſtructæ ſunt. Harum avulſæ nonnullæ abſciſſæque partes ventorum impetu ad Daphnuſiam caſtellum in ora Pontica munitiſſimum ejectæ ſuot, & ad Euxini pontu fauces impulſæ: ubi confertæ ac ſtipatæ, occuparis Boſphori anguſtiis & oppletis, continentes ambas, Thraciam videlicet cum Aſia, conjunxerunt, adeo ut ultro citroque pedibus magis iter quam navibus pateret. Inde rurſum expulſæ per Propontidem Abydum uſque diſſipatæ ſunt. Cæterum tam longe lateque ſe glacies diffudit, ut mare illic eſſe nemo ſuſpicari poſſet. Horum fragminum unum ad arcem Conſtantinopolis illiſum, murum ita concuſſit, ut qui intus erant agitatione illa quaterentur. Hinc trifariam divifum ad utramque arcis

Edit. Pariſ. pag. 44.

A δωρισάμβος. ταῦτα τοίνυν οἱ Βούλγαροι ἀρνούμενοι ἐπολίζοντο θεσσάμβοις, φόρους ἤτουν παρὰ βασιλέως δίξασθαι. τῶν δὲ δίξαμένων, οἵ γε τραπεζούντιοι καὶ οἱ Θράικες χωρία κατέσχον, ἀμικρὸν τῶν μακρῶν καλουμένων τειχῶν ἐπιξίθεον. ἐξαπιπέσσοι, καὶ συμβαλόντες πολέμῳ εἰς φυγὴν ἐτρέψαντο. καὶ ἰδίωσαν ἀκωκύτως, καὶ πλείστους Βουλγάρους ἀνεῖλε. μετὰ πολὺ πλοῖα καὶ πεζοὶ κατ' αὐτῶν ἐξράτευσαν οἱ γοῦν πάσας ναῦς ἔχοντες ἄχρι καὶ πεντακοσίας ἀριθμὸν συνετέλεσαν ἐξ τοῦ Εὐξείνου ἐκπλεύσαντες, καὶ πρὸς τῷ Ἴστρῳ γενόμενοι ποταμῷ, χώρας τε Βουλγάρων ἐπέμφρασαν, καὶ ἐρυμνοτάτας πόλεις αἱλον· αὐτοὶ δὲ μάχῃ συμμίξαντες αὐτοῖς, καὶ τὰς λεγομένας Μαρκέλλας φρούριον δὲ τοῦτο πλησιαίτατα Βουλγάρων κείμενον. εἰς φυγὴν ἐτρέψαντο. καὶ πολλοὺς αὐτῶν ἔκτειναν. ἐντεῦθεν ἐκεῖνοι τὸ ἦτταν ἀπωκνήσαντες περὶ εἰρήνης διενεγεύσοντο, καὶ τοὺς παῖδας ὁμήρους ἐπεμψαν.

Ἐτι δὲ τούτοις ἐκεῖνο νῦν παραδραμεῖν ἄξιον. ὥραν εἰς ἡμᾶς φθινοπώρου, καὶ ἐν αὐτῇ χειμὼν γίνεται τὸ κατέσκιμα, καὶ τῇ ὄντι κρυερὸν καὶ δεμνύμενον, ὡς ξένῳ καὶ ἐξαίσιον τοῖς τηνικαῦτα ὁρῶσιν ἀποπλῆσαι τὰς ὑγρὰς οὐσίας ἅπα τὰ περὶ αὐτὸν συμβαίνης πήξεως καὶ θάλασσαν μὲν ἐν τοῖς γλυκέσιν ὕδασι μόνον, ἀλλὰ τὸ δὴ παραδοξότερον, καὶ ἐν τῇ ἁλμυρᾷ καὶ χύσιν ποιοῦσιν· καὶ ἐν ἄλλοις μὲν πλείοσι τοῖς ἀπὸ τῶν οἰκουμένων τόποις, οὐχ ἥκιστα δὲ τὰ τῆ ὑπερβόρεα καὶ ἑσπερίοις κατακτῆσαι δεινότατα. ἐπὶ τοσοῦτο δὲ κατεπυκνοῦτο καὶ διεπάγνυτο· ὥστε τὸν ὑπερπόντιον τὸν Εὐξείνου θάλασσαν ἐπὶ σταδίους ἑκατὸν πυκνότητος ἁλῶναι θῶμεν μὴ τὸ πέλαγος, εἶτα καὶ τοὺς ὑπερκειμένους μιγίστους ὅτι μάλιστα καὶ πλείστους ποταμοὺς. καὶ ἔτι δὲ ἐπὶ Μεσημβρίαν καὶ Μήδειαν πόλιν ἀρχομένων παράπλοιον χάρακα τῇ πάγει σωματοποιῆσθαι, διὰ βάθος χωρησάσης τῆς τοιαύτης πήξεως, ἄχρι καὶ εἰς τριακοντα πήχεις. ἐπὶ τοῖς ἀφάτου καταρράγεισης χιόνος εἰς ὕψος διαρθῶναι τὸ πρύος, ὑπερανεστηκὸς, ὡς ἐπιφανείας μέχρι πηχῶν πέντε ἄλλων εἰκοσι, καὶ πως συμφυῶναι τῇ ὑπερρυτῶν θάλατταν· ὡς μηδὲ διακρῖναι ῥᾴδιως ποτέρα ἑτέρας ὑποκείμενον· ἅτε τε ἅπαντα τὸ πρὸς ἕρκτον ἠπειρωδὲς ὕδωρ πεζεύειν κατὰ νότα συμπαχθεν τοῖς βουλομένοις. βάσιμα τε ἦν τὰ εἰκότα ἅπαντα· ὅσα τε ἐν τοῖς τῆδε Χαζάρων γῆς μυθολογίαις, καὶ τοῖς πλησιοχώροις Σκυθικοῖς ἔθνεσι. καὶ οὐκ ἀνθρώποις μόνον, ἀλλὰ καὶ κτήνεσι καὶ ζώοις ἑτέροις γινόμενα. ἄπλωτον δὲ ἦδη ἐντεῦθεν γενέσθαι τὸν Ποντικὸν τότε θάλατταν. ἡμέρας δὲ τισι διεπαλύσασις, καὶ ἄπλοιος ὁ ἐκεῖνος ἅπαντος ἑλκὸς εἰς διάφορα συρρήγνυται τμήματα· ἄπορ εἰς τοσοῦτον ὕψος ἀείρων, ὡς ὄρη δοκεῖν εἶναι ὑπερύψηλα τῶν ἀπορραγέντα μέρη τινά, καὶ τριβίᾳ τε πνεύματος συνωθούμενα πρὸς τὴ Δαφνουσίαν φρούριον ὄντι τῆ Ποντικῆς μοίρας ἐρυμνότατον τυγχάνει ἐξοικίσαι, καὶ ἄχρι τῆ κόμης τῆ Εὐξείνου καταῤῥῆναι· συρραγέντα δὲ πρὸς ἑαυτὰ, καὶ τὴ αὐτόθι γενὸν πόρον τῆ μεταξὺ πορθμὸν πληρώσαντα, τάς τε ἠπείρους ἑκατέρας, τήν τε Θρᾴκην καὶ τὴ Ἀσιανίδα, ἀλλήλαις συνέκλεισαν· ὡς ἐξ ἑκατέρας πρὸς θατέραν εἶναι μᾶλλον ἢ πλοῖ διαπεραιοῦσθαι ἐξὸν τῷ βουλομένῳ. ἐκεῖθεν συνωθούμενα αὖτε τὴ Προποντίδα μέχρι Ἀβύδου ἐξεχύθησαν· ὕπερ δὴ ἤδη θάλασσα ὄντα τὸ λοιπὸν ὑπαντήσαν, τὸν μὲν ἐστοιβάδην τῇ ἀκροπόλει τῆ Βυζαντίων προσπαγέντα, καὶ τὸ αὐτόθι τεῖχος περιέσεισεν, ὡς ἐς τὸ ἔδαφος οἱ κύκλῳ συμπατεχεῖν τῷ σάλῳ. καὶ τὸν τεῖχον διαιρεθὲν παρ' ἑκάτερα μέρη τῆς ἀκροπόλεως τὰς ἀκ-

τὰς ὑμπέμπλωσι. τὸ δὲ ὕψος αὐτοῖς ἦ τὰ πόλεως τειχῶν ὑπερανίσχει. δι' αὐτῶν τε τινὰς ἐξ ἀκροπόλεως φέρε τὸ ἄστυ, ἐν οἷς * ἦν Γαλάτου λεγόμενον ἵδρυται φρούριον, πᾶν ἐνεπιφαίνετο. Ταῦτα ἔπλυξιν μεγίστην τῇ πόλιν ἐνεποίει. τῇ παραδόξῳ δὲ καὶ ἀδοκήτῳ τῆς θέας ἐν ἀπορίᾳ γενόμενοι θρήνοις καὶ δάκρυσι πλείοσι συνεχόμενοι, ἐνδίνδυ ἀπηλλάσσοντο.

Χρόνου δὲ οὐκ ὀλίγου διελθόντος, Σκλαβινῶν γένη τὰ ἐσχατιὰν μετανάστα γῆς φυγάδες διαπερῶσι τὸν Εὔξεινον. συνετέλει δὲ αὐτῶν τὸ πλῆθος ἄχρι καὶ εἰς ἀριθμὸν ἑκατὸν καὶ διακοσίας χιλιάδας. καὶ πρὸς τὸν ποταμὸν, ὃς Ἀρτανὰς καλεῖται, αὐτοὶ κατοικίζονται.

Τὰ δὲ κατὰ τοὺς Οὖννος καὶ Βουλγάρους ἐφεξῆς τῇδε. ἔστι τὰ φῦλα ἀλλήλοις συνθέμενοι τοὺς μὲν ἐκ Σκυθῶν τὸν κυρίως τιλὶ ἐπ' αὐτοὺς ἀκτημόνως κτείνουσιν, ἡγεμόνα δὲ ἑφ' ἑαυτοῖς καθιστᾶσι Τελίσιον ὄνομα, ἄνδρα σοβαρὸν, καὶ τὸ ἐκ γενότητος Θράσος ἅμα ἐπιδεικνύμενον. οὗτος λαὸν συναγείρας ὁπλίτιλον καὶ μάχιμον, τὰ πλησιαίτερα τῆς Ῥωμαίων χωρία καὶ φρούρια ἀπαντρχὶ κατρπρῶς ἐπὶ Θρᾴκης ἐλθὼν ἐς ἐπαγωγὰς ἄχει καὶ εἰς τὰς ὀκπακοσίας κατασκάπτει. καὶ παῖπας ἐπικῶς στρατῷ πλησιάσας διὰ τοῦ Εὐξείνου πρὸς τὸν Ἴστρον ἐξέπεμψεν. αὐτὸς δὲ στρατὸν ἕτερον ἐπαγόμενος πρὸς Ἀγχίαλον πόλιν παραγίνεται. καθ' ὃν Τελίσιος ἐξέρχεται ἔχων εἰς συμμαχίαν καὶ Σκλαβίλων ἐκ ὀλίγα πλῆθη. καὶ ἔτυχε δὲς μάχης φυγὼν ἐτράπετο. πλείοσι δὲ τῷ πολεμίων ἀφ' ἑκατέρου μέρους πίπτουσι. καὶ ἄλλοι ἐκ ὀλίγοι καὶ τῶν ἐπιφανεστέρων ἐωνίζωγρίθησαν. ὅπου τε ἦ πολέμου κρατήσας, πρὸς τὸ Βυζάντιον Κωνσταντῖνος ἦλθε. καὶ ἄς ἐπήγετο ἐζωγρημένους τοῖς τε πολίταις, καὶ τοῖς ἐκ τῶν λεγομένων χρωμάτων δημόταις, οἷς ἀναιρέσεσι αὐτοχειρίᾳ παραδίδωσιν. εἰ δὲ λαβόντες ἔξω τοῦ χυτοῦ τοῦ πρὸς τῇ Χερσαίᾳ κειμένου ἀνέδην, καὶ τῶν τὰ λάφυρα τὸν ἱππικὸν ἀγῶνα θεώμενος ἐθεράμβωσι. μεθ' ὧν καὶ δύο χρυσοῖ λιτῆρες, οἳ ἐν τῇ πάλαι καταστάσει Σικελίᾳ, δημοσιεύονται, ὁλκὴν χρυσοῦ ἄχει καὶ εἰς ὀκτακοσίας λιτρῶν ἕκαστον ἄγοντα.

Οἱ δὲ Βούλγαροι τὸ δυσυχὲς Τελισίου θιασάμενοι, τοῦτον πρασιάσαντες κτείνουσι, καὶ αὐξεῖ αὐτῶν καθιστῶσιν ἕνα τῶν ἐν αὐτοῖς ἀρχόντων τυγχάνοντα, ᾧ Σαβῖνος ὑπῆρχεν ὄνομα. ὃς δὲ Θυῖς τὸ κῦρος δεξάμενος, πρὸς βασιλέα διαπρεσβεύεται, εἰρήνην αὐτῷ αἰτήσοντας βουλόμενος. Βούλγαροι δὲ ἀκηρίσκε τὸ φρασσόμενον. ἀλλύοντες γὰρ ἐν τούτῳ ἰσχυρὸς αὐτέλεγον, εἰσόμενοι ὡς Ῥωμαίοις αὐτὰ καὶ δουλωθησόμενοι. τοῖς δὲ Σαβῖνος φυγὰς πρὸς βασιλέα ἦλθε. ὡζίων δὲ ἀποστέλλας ἀνδρῶν τινας, τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰς συγγενεῖς κεκρυμμένους ἄρας πρὸς Σαβῖνον ἄγει. ἐν τοῖς μεταμελησάντες οἱ Βούλγαροι καὶ αὐτοὶ πέμπουσι πρὸς βασιλέα τοὺς τιλὶ εἰρήνην αἰτησοντας. ὁ δὲ οὐκ ἐδέξατο, ἀλλ' ἄλλους ἀπ' αὐτῶν ἐστράτευσεν. οἱ δὲ τὰς δυσχωρίας τῶν περὶ αὐτὰς ὀρῶν ἀνέφραττον. καὶ τοῦτον ὁ αὐξεις τὰ πεζὰ παρὰ βασιλέως λαβὼν σὺν τοῖς ἄρχουσιν αὐτῷ πρὸς βασιλέα παραγίνεται. αὐτὸς δὲ τοῦτος δέξαμενος ἅμα Σαβίνῳ συμπαρῆν ὡρίσατο, ὠνείδισε τὴ ἀταξίαν, καὶ τὸ μῖσος, ὃ πρὸς Σαβῖνον ἐπεδείξαντο, καὶ εἰρήνην αὐτοῖς συνετίθετο.

Ταῦτα κατεπράττετο κατὰ τιλὶ πρώτην Ἰνδικτιῶνα. ἔτι καὶ εἰς τίκτεται τῇ βασιλεῖ, ὃν Νικήταν ὠνόμασεν. ὑπὸ δὲ τοῦ αὐτοῦ χρόνου στόλος τῶν Σαρακηνῶν ἐξ Ἀφρικῆς ἀπάρας κατὰ τιλὶ νῆσον Σικελίαν παραγίνεται. τὸ δὲ ἐν αὐτῇ στρατιωτικὸν γυναῖκας αὐτισταξάμενον, πάσης μᾶλλον ἦ ἐλπίδος ἰσχυρότας ἀπέφηνε.

Excerpt. Hist.

partem oram omnem occupavit, ex altitudine, quæ urbis mœnia tranicenderet. Itaque nonnulli per constratos crustarum aggeres adversum in litus, ubi castellum illud, quod Galaten vocant, situm est, ex arce tranimiserunt. Hæc omnia ingentem civitati merum afferebant. Quippe novo hoc & inusitato spectaculo consternati, atque in gemitus & lacrymas soluti, recedebant.

Nec longo post hæc interjecto tempore Sclavini patriis finibus extorres Euxinum trajiciunt, quorum numerus ad octo & ducenta millia perveniſſe dicitur. Hi ad fluvium (quem Artanam nominant) conſederunt.

Dum hæc aguntur, apud Hunnos & Bulgaros ita contigerunt. Fœdere inter ſe conſtituto, Xerſenſibus, quorum in dominatu erant, interfectis, ducem ſibi Teleſium nomine præficiunt, arrogantem hominem, ac juventuli audacia ferocem, qui collecta manum manu, vicina Romanorum loca & caſtella hoſtiliter populatus eſt. Conſtantinus ejus audaciam ac violentiam animadvertens, hippagogas naves ad octingentas comparat, quas cum equitatu compleſtet per Euxinum mare in Iſtrum immittit. Ipſe cum alio exercitu Anchialum pervenit, ad quam ei Teleſius cum Sclavinorum auxiliis haud pœnitendis occurrit. Ibique prælio victus in fugam vertitur. Multi utriuſque generis hoſtium in acie cæſi, nec pauci etiam e primoribus capti. Hac victoria potitus Imperator Byzantium revertitur: captivos omnes in populum, ac Circenſes præcipue factiones ad necem dividit. Educti igitur extra muros qui ad Cheriæum ſpectant ad unum cæſi ſunt. Horum ſpolia Circenſibus ludis ſpectante populo ſolemni pompa traducta ſunt. In quibus aurea duo labra, quæ in Sicilia facta erant, ſingula octingentarum librarum pondere publice propoſuit. *Edit. Pariſ. pag. 45.*

Bulgari Teleſii in ſelicitate cognita, hunc per ſeditionem opprimunt, & Sabino cuidam ex ducibus ſuis Imperium deferunt. Qui ſimul atque rebus potitus eſt, pacem ab Imperatore per legatos conſtanter petit. Quæ res Bulgaros non parum offendit: magnamque ex ea re moleſtiam capientes ob eam cauſam obſiſtebant, quod ſe ſubito in Romanorum ſervitutem venturos crederent. Sabinus horum inſidias metuens, fugam arripit, ſeque ad Imperatorem recipit. Ille miſſis aliquot expeditis, eorum conjuges & cognatos e latebris eductos ad Sabinum perducit. Interim Bulgari mutatis animis legatos de pace ad Imperatorem deſtinant. Qui rejectis horum precibus, ſtatim in eos exercitum movet. Barbari montis ejus, quo undique cincti ſunt, anguſtias mununt. Horum princeps fide accepta, cum Ducibus tuis ad Imperatorem pervenit: qui his exceptis, aſſidente Sabino, turbulentos animos, & odium illud in Sabinum exprobravit, ac poſtremo pacem eis conceſſit.

Hæc Indictione prima ſunt facta. Poſt quæ Imperatori filius naſcitur, quem Nicetam nominavit. Sub idem tempus Saracenorum claſſis ea Africæ ſolvens in Siciliam pervenit. Sed militaribus præſidiis, quæ illic erant ſtrenue reſiſtentibus, irrito conatu redierunt.

* *f.* τὸ *vel* Γαλατῶν

1190 CCLXIII.

IↃCCLXV. Indictione deinde tertia Constantinus in Bulgariam exercitum ducit, quod Umacto, quem Sabinus ducem præfecerat Imperio exuto Bulgari Toctum genere Bulgarum Bajani fratrem ejus loco substituissent. Qui sub adventum Imperatoris ad saltus Istri propinquos confugiunt. Nec pauci tamen interfecti sunt: inter quos & Toctus cum fratre Bajano atque aliis compluribus occiditur. Alius item ex eorum ducibus, quem Campaganum vocant, cum Barnam fugisset, ac jam evasisse videretur, a servis suis peremptus est. Quo tempore Bulgariæ magna pars a Romanis igne vastata, atque hostiliter populata est.

Inter hæc Imperatoris impietas multo insolentius efferri, ac religiosorum hominum, & consecratorum vita omnis irrideri ac ludibrio haberi. Sed in sancta monachorum collegia præcipue vis illa bacchata est. Qui enim ea illorum ordine in suscepta professione persisterent, ac vitæ suæ cultum & institutum constantius retinerent, atque illorum sacrilego dogmati repugnarent, vastis pœnis & exquisitis tormentis subjecti sunt. Aliis barba flammis exusta, aut cum ea parte traherentur, violenter evulsa. Aliis sacrarum tabularum, quibus sanctorum effigies inscriptæ erant, illisu capita diffracta sunt: nonnullorum oculi suffossi, alii aliis corporis partibus crudelissime mutilati. Ita pietate omni ac religione pulsa, & gentili superstitione denuo velut introducta, scelerum machinæ omnes admotæ sunt, quibus sanctis hominibus insultare ac nocere studebant. Ex quo factum est, ut nonnullos in eamdem secum perniciem atque exitum traherent: qui illorum impio dogmati cessserunt partim dolo circumventi, partim adulatione decepti, aut pecuniarum illecebra, capti, aut magistratuum ipse, ac præfecturarum militatium inducti, aut alius denique nefarii hominis infidiis ac fraudibus irretiti, ejurata professione, ac religioso illo cultu depositio, ex attonsis in comatos mutati sunt, atque ad laicorum speciem traducti cum uxoribus etiam copulati sunt, & earum se contubernis illigarunt. Quod ab illis eo animo procurabatur, ut ea re, quantum in ipsis erat, Deo ignominiam facerent, & Ecclesiæ dignitatem minuerent.

IↃCCLXVI. Post hæc Stephanum quemdam comprehendunt virum sanctum ac religiosum, habitu monachum, atque angusto tuguriolo inclusum ad radices montis maximi, quem vulgo Sancti Auxentii nominant. Hunc igitur sacrilegi homines impietatis accusant, quod multos deciperet, quos scilicet ad hujus vitæ gloriam contemnendam impelleret, eosque adduceret, ut domo sua, cognatis, ac Principum palatiis relictis se ad monasticum vitæ genus transferrent. Ob id verberibus multis affectum, & carcere damnatum, postremo tandem reste pedibus alligata, a palatio ad Bovis usque forum attractum miserrime discerpierunt. Cujus corpus in eum locum, quem Pelagii sepulcra nominant, tamquam maleſici cujusdam abjiciunt. Illuc enim & profanorum pentium, & eorum qui capitali supplicio damnati essent, cadavera deportabantur. Hinc innumeros tam e magistratibus quam ex ordine militari, quod sacras ima-

Edit. Paris. Pag. 46.

A Κατὰ δὲ τὸν τρίτον Ἰνδικτιῶνα εἰσέρχεται Κωνσταντῖνος εἰς Βυλγαρίαν, τὸν τὴν ἀρχὴν αὐτῶν ἀπασταθέντα ὑπὸ Σαβίνα Οὔμαρον ὄνομα τῆς ἀρχῆς μετασήσαι Βουλγάρου, ἀνεσπὼν δ' ἐκ τούτου Τόκτον ἄνδρα Βυλγαρον τῷ Βαϊανῦ ἀδελφόν. οἱ δὲ Βύλγαροι φυγάδες ἐπὶ τοὺς ὕλους τὸν ποταμὸν τὸν Ἴστρον ἀπῆλθοντο. ὧν ὀλίγοι δή αὐτῶν κατακτείνονται. μεθ' ὧν καὶ ὁ Τόκτος ἅμα τῷ ἀδελφῷ Βαϊανῷ ἀναιρεῖται, καὶ ἕτεροι. ἄλλος δέ τις ἀρχὼν αὐτῶν, ὃν ὀνομάζουσι Καμπαγάνον ἐν Βάρνῃ προφυγὼν ὡς ἐδόκει σεσῶσθαι, ὑπὸ τῶν ἰδίων δούλων ἀναιρεῖται. τότε δὴ καὶ Βυλγαρία ὑπὸ Ῥωμαίων πυρίαυστα ὡς πλεῖστα χωρία γέγονε καὶ διήλωτο.

Ἤδη δὲ ἡ ἀσέβεια τῷ κράτει ἐπαρρησιάζετο, καὶ
B πᾶς εὐσεβοὺς τὸν θεῖον προσανατρέπων βίος ἐχλεύαζετο καὶ διεσκώπτετο. μᾶλλον δὲ τὰ μοναζόντων τὸ ἱερὸν ἐνθύσιμος ἐδύετο τάγμα. τούτων γὰρ τοὺς τῶν ἑαυτῶν ὁμολογίαν φυλάξαντας, καὶ τὰ οἰκεῖα ἐξομείναντας χάρματος, καὶ τὰ ἀνοσιώφαντον ἀνθεστηκότας δόγματι ποικίλαις βασάνοις καὶ διαφόροις αἰκίαις παραδίδοσαν. καὶ ὧν μὲν ἡ γυνεικεία ἀφειδῶς ἀνεσπάσθη, ὧν δὲ τὰ πώγωνος τελέως βίᾳ ἀποσπῶντες ἀφῆρον. ἀφαλὰς δ' ἄλλων τοῖς ἱεροῖς πίναξιν, ἐν οἷς τὰ τῶν ἁγίων τὰ ἱερὰ ἀποτυπώματα ἐκαράσσοντο, διέφθειρον πείσεις. καὶ μήτοι γε ὀφθαλμοὺς τούτων διώρυττον. καὶ τὰ μελῶν ἕτερα τῶν σώματος ἐξέκοπτον ἀπαθρόως οἱ δήμιοι. καὶ ἅπασ ὡς εἰπεῖν τὸ διστρεβὲς διωθεῖτο καὶ παλαιόν, καὶ ὥσπερ ἐλλιπεμὲν δόντες
C τὸν Χερσιαῖος ἐπισύροντες, πᾶσα μιχανὴ ἀσεβείας ἐπενοεῖτο, δι' ἧς τοὺς ἀπὸ θεοῦ ζῆν αἱρουμένους ἐπαράζειν καὶ πημαίνειν ἐπαύδαζον· ἐδὴ δὲ τόπον ἐρίους πρὸς τὸ τῆς οἰκείας ἀπωλείας ἀσθένησαν βάραθρον, καὶ τῇ δυσεβεῖ αὐτῶν ἐξέπαι θυσίσμασι, ἁβίᾳ ἐλκόμενοι, ἁπάτῃ ἀποσυρόμενοι, ἀθωπείαις ὑποκλεπτόμενοι, ἢ χρήμασι δελεαζόμενοι, ἀ στρατείας τῷ ἀξιώματον φιλοτιμούμενοι, ἀ ἑτέρας παλιντρόπους τῷ πονηρῷ μεθοδίας τῶν ἀπάτων εἰσδεχόμενοι τὸ ἐπάγγελμά τε ἀθέτουν, καὶ τὸ σεμνὸν μεταφωτούμενοι σόλισμα, κομῶντα αὖτις αὖτ ἀναρμένων διεδείκνυντο, ἐς λαϊκῶν χῆμα δὴ θὺς μεθηρμόζοντο, γυναιξί τε ὁμιλεῖν ἀσταδὸν ἐχοντο καὶ τὸ πρὸς αὐτὰς παίζοντο σωσικίσιον. ἐπράττετο γοῦν ταῦτα, ὡς
D ἂν διὰ πάντων αὐτὸς τὸ τῷ ὅλων Θεὸς, πάγκοιν αὐτοῖς ἀτιμάζηται, καὶ τὰ τῆς ἐκκλησίας ἀσυβείζηται τίμια.

Ἐντεῦθεν συλλαμβάνονται Στέφανός τινα, ἄνδρα ὅσιον καὶ θεοφιλῆ τυγχάνοντα, μοναχὸν δὲ τὸ χάρα τε, καὶ περιεργμένον ἐν οἰκίδιῳ σπιτάτῳ πάνυ ὑπάρχοντα ὑπὸ τὸν τοῦ μεγίστου ὄρους ἱδρυμένον ἀραιότατα, ἃ ἀαλῶσι τὸ ἐσίου Αὐξεντίου λόφου. ἐγαλαμὰ τε ἀσυβείας ἐπάγουσιν αὐτῷ οἱ ἀνόσιοι, ὡς πολλοὺς φασὶν ἐξαπατᾷ διδάσκων δόξης τὰς παρούσας ἀπωφορεῖν, οἴκων τε καὶ συγγενείας ὑπερορᾶν, καὶ τὰς βασιλείους
E αὐλὰς ἀποστρέφεσθαι, καὶ πρὸς τὸν μονήρη βίον μεταρρυθμίζεσθαι. καὶ δὴ πᾶσι πλημμαῖς πλείσαις αἰκισάμενοι, καὶ διεσμωτήριον οἰκεῖν καταδικάσαντες, πόλεως χοινίσις αὐτὸν κατὰ τὰς πόδας ἐξάψαντες, ἕλκουσι βασιλικῶν ἀφορμάσαντες περιβόλων, μέχρι τῆς λεγομένης Βοὸς ἀγορᾶς ἐλκύσαντες διέπασαν. καὶ αὐτοῦ τὸ σῶμα ὃν πισ ἀαλουμένοις τάφοις τῷ Πελαγίου ὡς κακοῦργον οἱ δυσεβεῖς ἀπέρριψαν. αὐτόθι δὴ πάντῳ τῷ ἐθνεῶν ἀμυήτων σώματα, καὶ τῷ ἐπὶ θανάτῳ ἀπηγορευμένων τελευτώντων ἐξετίμητο. πλείσις τε τὸ ἐν πόλει, καὶ τῷ στρατιωτικοῦ ὑπουθύνως καθεστῶτες, προσκυνεῖν

ἱερᾶς εἰκόνι κατατιτύπτοι, ὥσπερ ἐπὶ καθυστώσει ἀλόπτως διέφθειραν. ὃς μὲν διαφόρως θανάτοις παραδιδόντες, ὃς δὲ τιμωρίαις ξύναις καθυποβάλλοντες, πλῆθι πάνυ ἄπειρα ὑπηρεσίας παρασπόμενος.

Ἐφ' οἷς ὅρκοις βιβαιοῦν ἐβιάζετο ἅπαν αὐτῷ τὸ ὑπήκοον, ὡς τὸ λοιπὸν εἰκόνι μὴ προσκυνεῖν ἁγίων τινά. φασὶ δὲ ὡς τὸν πλησπάτα τῆς πόλεως Ἀρχιερέα διασάμβοι ὑβρίσαντα τὰ ζωοποιὰ ξύλα ἀμφοτέραις μηδ' αὐτὸν εἶναι τῷ προσκυνοῦντας τὰς ἱερὰς εἰκόνας. τοιαῦτα τῷ ἀσεβῶν τῶν τὰ πολλὰ μάτα.

Τῷ δὲ αὐτῷ ἔτει ἐπεστράτευσε Κωνσταντῖνος κατὰ Βουλγάρων, καὶ παραγίνεται σὺν τῇ παρόντι λαῷ ἐγγύτατα τῆς Βουλγάρων γῆς, ἔνθα σκηνοῦται παρὰ τὸν λεγόμενον ἔμβολον Βερζιτάνων. πλοῖον δὲ ἐξοπλίσας συντελῶν περὶ τὰ δισχίλια καὶ ἑξακόσια σκάφη. ναυτικὸν δὲ πλῆθος ἔνθρατιωτικὸν τὰ τῶν πλοίων στρατηγίδων, ἔνθ' ἦσαν χώρων ἐμβαλὼν ἐς αὐτοὺς ἀπέστειλεν· ὥστε γενέσθαι περὶ τὰ Μεσημβρίαν. ἔνθ' ληγιάλου τὰ πολίσματα ἔνθ' προσπελάζειν Βουλγάρους. ἐντεῦθεν δὴ περιεστοιχοῦντες οἱ Βούλγαροι τὸν τὸ ἱππικὸν ἔνθ' πλοῖον διασάμβοι πλῆθος εἰς συμβάσεως τῆς βασιλέως ἐτράποντο. ἐπεὶ δὲ τὸ πλοῖον πρὸς ταῖς αὐταῖς ἐκείνας τῆς θαλάσσης καθωρμίζετο, ἀλίμενος ὢν ὁ τόπος ἔνθ' τοῖς πλοίοις δυσφοράτατος. πνεῦμα βίαιον ἔνθ' σαλαρὸν κατ' αὐτὸ πνεῦσαν, βορέας δ' ὢν ἄνεμος τὰς τεναῦς φῶς ἔ αὐτὸ περιτρίψας συνέτριψεν, ἔνθ' πλῆθι ἔ ἐσαλεύοντων ὑπ' ὀλίγα τῇ ῥοίῳ καπτώσεσιν. ἐν τούτοις ἄρα Στρυμβίστης τὸν βασιλέα κελεύσας τοὺς ἄρχοντας διατοῖς βαλεῖν τῷ θαλάσσαν, ὡς ἀνελίδαι ἔ ἀποπνιγόντων τὰ σώματα, ἔνθ' τῇ γῇ παραδιδόναι· ὕστερόν τι φῶς τὰ βασίλεια ἀποτρέψαι.

Ἔτι δὲ πρώην κατὰ τὰς ἀσεβείας, τὸ ἱερὸν ἔ Ναζηραίων χῆμα καθύβρισεν. ἐνθυς δὲ ἀγῶνα ἱππικὸν ἐστῶλαι, καί τινας τῶν ἐπιτηδείους ἐς μίσθ τῇ Στάσῃ διέλκεσθαι· ἔνθ' αὐτὸν ἕκαστον γυναῖκα μοναστρίαν παρὰ χεῖρα φέρειν, πολλῶν τε παρὰ πλῆθος τῶν Θωμαίων ὕβρεων αὐτοῖς, ἔ ἐμπτυσμάτων, οἷα περὶ τὸ ἐχλαΐδες ἔ ἀγελαῖοι συμβαίνειν ἐώθει, καταχθέντων, ὅπου τὸν ἄθεσμον ἐκεῖνον ἔνθ' αἰχίστου διώκουσαν δι' αὐλοῦ.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἄνδρας τινὰς τῇ ἐς ὑπεροχαῖς ἔνθ' ἀξιώμασιν ἐγκλήμασι βαρυτάτοις συνοφαντῶν ὑπάγει, ὡς οἷς τὸν ἀρχὸν αὐτῷ ἐπιβουλεύσειν πειραμένους. τούτων δ' ἦν Ἀντίοχος μὲν ὁ τῇ δημοσίων πραγμάτων τὰς ὑπομνήσεις αὐτῷ διαχομίζων, Λογοθέτην ἢ τὸ δρόμου τὸν ἀξίαν οἱ περὶ τὰ βασίλεια καλοῦσι. Θεοφύλακτος δὲ ἐν τοῖς Πατελλίοις ἔνθ' στρατηγὸς διαπρεπῶν. ἔτι μὴν ἔνθ' ἄλλοι τῶν περὶ αὐτὸν ἀνωτέρω ἔνθ' δορυφόρων τυγχάνοντες. φησὶ δ' ἔνθ' τοῦτον ἕτεροι, μετ' ὀλίγον τῶν ὁμοίως ἐπιτηδῶν ἄμιλλαν διαμώμενοι ἐπαύθη περιελαύσας ἱππάμβδε. καὶ τῷ ἰξῆς Κωνσταντῖνον μὲν ἔνθ' Στρατήγιον ἀδελφὸς ὑπάρχοντας θανάτῳ κατεδίκασε· ἔνθ' ἄλλοι τοῦτον τὰς ἀφαλὰς ἐς τὸ λεγόμενον τῆς πόλεως κυνηγίῳ ἀπέτυφλε, ἄλλων δὲ αὐτὰς ὀφθαλμοὺς ἐξέκοψε· ἔνθ' τῇ ὑστεραίᾳ παρασκευάζει ἔ οἰκείων τινὰς Κωνσταντίνου τοῦ τῆς πόλεως Ἀρχιερέως ὅσον κατ' αὐτὸ ἐξευρῆναι κατηγορίαν. διελέγχει δ' φανερῶς, ὡς παρ' αὐτὸ ἀπικοίνως πάντα τὰ παρὰ ἔ περὶ Ἀντίοχον ἔνθ' Θεοφύλακτον μελετώμενα. ἔνθ' δ' Θεὸς ἐκεῖνον μὲν ἐξέσεισεν ἐκ τῆ Ἱερᾶς, ὅπου καλυμένου Βασιλικοῦ Παλατίου αὐτοπάρα φῶς Εὐρὲν ἄνεμον ἔ Βυζαντίου κειμένου,

gines adorassent, tamquam majestatis convictos variis cruciatibus necant. Itaque alii diverso mortis genere consumpti, atque inauditis suppliciis affecti, alii extra Imperii fines relegati. *Edit Paris. pag. 47.*

Nec ea re contentus Imperator jurejurando insuper subjectos sibi omnes adstringere voluit, nullam se deinceps sancti cujusquam imaginem adoraturos esse. Tum urbis Patriarcham narrant qui viderunt salutaribus signis in altum sublatis juravisse, se ex eorum numero non esse, qui sacrosanctas imagines adorarent, Eo atque sacrilegnrum hominum impietas prorecta est.

Eodem anno Constantinus contra Bulgaros expedicione facta, cum suis ad illorum limites pervenit, & prope eum locum qui Beriganorum Embole dicitur consedit. Ad hæc instructa classe bis mille ac seacentorum navigiorum, & classiariis supplementis ac militibus, quos partim ex navalibus præfecturis, partim aliis ex locis contraaerat, impositis, Mesembriam & Anchialum ad Bulgarorum fines navigare jussit. Quibus rebus consternati Barbari, atque equitum & navium multitudine terriri cum Imperatore de conditionibus agunt. Sed cum classis ad illius maris litus constitisset, quod importuosus hic locus, & navigantibus difficilis esset, subito coortus a Septentrione vehemens ventus everſas naves, atque ad litus afflictas confregit, nec eaiguam vectorum multitudinem fluctus oppressit. Inter hæc trepidantibus omnibus jussi ab Impetatore duces præfocatorum corpora dispositis in mari retibus eacipere ac sepulturæ tradere. Quibus perfectis Constantinopolim reverius est.

Exinde fervente adhuc religionis odio, sacrum Nazaræorum cultum contumelioſe habuit. Commodum equestre certamen dederat, cum ea illo grege certos homines traduci per Hippodromum jubet, adjuncta cuijae muliere monacha, quam prebensa manu circumduceret. Atque ii multis a spectante populo conrumeliis, ac spuris etiam dehonestati, cujusmodi ab incondita foeneique plebe par est fieri, infando illo ac turpi curriculo perfancti sunt.

Sub hæc primarios quosdam ac præcipuarum dignitatum homines atrociſſimis criminibus per calumniam aggreditur, affectatum ab iis Imperium causatus, seque illorum insidiis appetitum. Ea iis Antiochus Magister memoriæ (quem Magistratum Logothetam curius appellare solent) necnon Theophylactus Dux & Patricius, cum aliis plerique e Scutatorum, & Protectorum numero, atque ex aliis ordinibus. Quos omnes illidem Circenſibus spectaculis vinctos circumduxit. Postera luce Constantinum & Strategium fratres morte damnavit: ac subinde in Cynegio, loco urbis ita dicto, caput illis abscidi jussit: aliorum oculos eruit. Postridie Constantino Patriarchæ accusatores subornat quosdam ea ejus familiaribus, qui Antiochi ac Theophylacti consilia audisse se de eo jurejurando firmarunt. Statum igitur in Hieram Pontifex relegatur. (Est hoc Imperatoris Palatium e regione Constantinopolis ad subsolanum positum) moxque Nicetas sanctorum Apostolorum Ecclesiæ Presbyter eu-

pag. 48.

nuchus in ejus locum ſubſtituitur. Atque hæc omnia Auguſto menſe Indictione quarta contigerunt.

Nec longo poſt tempore Conſtantinum arceſſitum & in lecticam impoſitum ad Eccleſiam mittit, unaque cum eo quemdam ex Domeſticis Notariis cum accuſationis libello. Quem is frequenti concione legens ad ſingula capita Patriarchæ genis inſtigit. Ita in ambonem productus in ordinem redigitur: novo interim Pontifice eriminationes ejuſmodi ad aram perlegeote. Sequenti die per equeſtres ludos, quos ex more frequentabat, Conſtantinum in aſellum impoſitum, ſella in poſteriorem jumenti partem obverſa, traduci coram imperat, & ab univerſo populo maledictis ac iputis appeti, pauloque poſt in urbis Cynegio capite truncari. Hoc uti erat præcium in Milio e ſublimi ſuſpenſum eſt. Reliquum cadaver per urbis plateas furubus tractum in Pelagiorum, ut vocant, ſepulturam abjectum.

DCCLXVII. Indictione poſtmodum quinta ex imbrium inopia ſqualore ac ſiccitate laboratum eſt, adeo ut ne eos quidem ullus ex nere ſuppeteret, ſubſidentibus adhæc fontium aquis, qua ex re factum eſt, ut exhauſtis receptaculis balneæ conticeſcerent. Conſtantinus ea re animadverſa inſtaurare aquæductum illum Inſtituit, quem Valentinianus Imperator olim extruxerat, ſed Avares poſtea Heraclii remporibus everterant. Ergo pluribus ad id ejus opificii gnaris ex toto Imperio contractis, multisque ex æratio publico impenſis pecuniis, tanto operi finem impoſuit. Sed cum auri mirum in modum in illo Chriſti hoſte cupiditas flagraret, novum ſeſe Midam exhibuit, & aurum omne in theſauros ſuos condidit. Unde coactis ad tributi penſitationem violenter populis, ſumma frugum ac pecorum vilitas fuit, uſque eo ut tritici modii, ſexaginta hordei, ſeptuaginta nummis ſingulis addicti ſint, ac pleraque exiguo admodum pretio conſtiterint. Quod ipſum ad ægrorum ſertilitatem, & rerum copiam trahentibus imperitis, prudentiores quique hominis tyrannidi, & avaritiæ, ac crudelitati tribuebant.

Edit. Pariſ. pag. 49.

Indictione deinde ſeptima Conſtantino filius naſcitur, quem Anthimum DCCLXIIX. nominat. Sub idem tempus Nicetas Patriarcha Catholicæ Eccleſiæ ædificia quædam, quæ vetuſtate collapſa fuerant, inſtaurat. Tum in attinentibus domicilliis, ubi ſtationes in proceſſibus obiri ſolent, quæ Romani Secreta vocant, ram in majore quam minore, Chriſti Domini, ac Sanctorum imagines opere teſſellaro arque ex cera factus eradir. Ar Conſtantinus legatis ad Sclavinorum principes miſſis, Chriſtianos, qui jamdudum apud eos captivi detinebantur, recipit, quos illi ex inſulis Imbro, Tenedo, ac Samothracia duxerant. Hos omnes bis mille ac quingentos fere ſericis veſtibus permutatos, cum muneribus ubire quoquo vellent permiſit.

Indictione VIII. menſe Aprili, Subbaro ſancto Conſtantinus Eudociam conjugem Auguſtam coronat. Poſtera die duos e liberis ſuis Chriſtophorum & Nicephorum Cæſares, Nicetam vero Auguſtum renuntiat. Nicetas autem Patriarcha ſacrum Apoſtolorum templum ædificare cœpit. Hæc omnia Auguſto menſe Indictione quarta contigerunt.

Mox non multo poſt Conſtantinus, relicto Auguſto, ad Orientem proficiſcitur. Ubi primum Tarſum pervenit, Arabum copias ad Halym fluvium ſtativa habentes adoritur, ac fugatis hoſtibus, ad Halym uſque inſequitur. Quo in loco Chriſtophorus Cæſar, qui ſecum erat, ſtrenue ſe gerens, ſplendidum ſibi nomen comparavit. Inde Conſtantinus Samoſatam, Germanicenſem urbem, Arabum præſidio munitam, obſidet, ac vi capit. Quo facto, Arabes, qui in Cilicia erant, ſe recipiunt. Conſtantinus Cæſar Cilicia potitus, Tarſum, Adanam, Mopſuſtiam, Anazarbum, Cæſaream, Comanam, Sebaſtiam, Neocæſaream, Iboram, Amiſum, Trapezuntem, Cerſonem, Sebaſtopolim, Amaſtridem, Heracleam, Nicomediam, Nicæam, Chalcedonem, Prouſam, Cyzicum, Lampſacum, Abydum, Sardes, Philadelphiam, Smyrnam, Ephesum, Miletum, Halicarnaſſum, Rhodum, Cretam, Cyprum, Cycladas, Sporadas, Peloponneſum, Corinthum, Athenas, Thebas, Larissam, Theſſalonicam, Dyrrachium, Nicopolim, Cephaloniam, Siciliam, Calabriam, Apuliam, Campaniam, Romam, Ravennam, Venetias, Iſtriam, Dalmatiam, Sclavinias, Thraciam, Macedoniam, Epirum, Theſſaliam, Hellada, Peloponneſum, Cretam, Cyprum, Cycladas, Sporadas, Lesbum, Chium, Samum, Lemnum, Imbrum, Tenedum, Samothracia, Thaſum, Abydum, Lampſacum, Cyzicum, Prouſam, Nicæam, Nicomediam, Chalcedonem, Heracleam, Amaſtridem, Sebaſtopolim, Cerſonem, Trapezuntem, Iboram, Neocæſaream, Sebaſtiam, Comanam, Cæſaream, Anazarbum, Mopſuſtiam, Adanam, Tarſum, Ciliciæ urbes, Syriæ, Phœnices, Palæſtinæ, Arabiæ, Mesopotamiæ, Armeniæ, Iberiæ, Colchidis, Abaſgiæ, Lazicæ, Bosporanorum, Gothiæ, Chersonesi, Scythiæ

Καίσαρας, Νικήταν δὲ Νοβιλίσιμον. τῆς δὲ βασιλικῆς προόδου κατὰ τὸ εἰωθὸς ἐπὶ τὴν καθολικὴν Ἐκκλησίαν γενομένης, ὑπαχθεῖσαν ἐποίησαν, ἐν οἷς παριλθεῖν χήματα διένειμαν, ἐκ τοῦ παλατίου ἀρξάμενοι μέχρι τῆς Ἐκκλησίας ἅπαν ἐκπολῶσης. ὀγδόῳ δὲ ἰνδικτιῶνι ἄγεται Κωνσταντῖνος εἰς γῆν Λεόντα γαμετὴν ἐκ τῆς Ἑλλάδος Εἰρήνην ἧς πρὸ δεκαμβρίῳ μηνὶ τύφεται τὰ αὐτὰ Αὔγουστα, καὶ τῆς ἰδίας ζεύξας τὸν γάλων ἐπιτελεῖ.

ro Nobiliſſimum creat. Cumque, ut Imperatorum mos eſt, in Eccleſiam procederent, ingenti in populum largitione facta, pecuniam a Palatio ad Eccleſiam uſque ſpartſerunt. Indictione demum octava Conſtantinus Leoni filio conjugem e Græcia Irenem arceſſit, Qua Decembri menſe Auguſta conſalutata, ejuſdem mox & filii nuptias celebravit.

ΤΕΛΟΣ. FINIS.

AD NICEPHORI BREVIARIUM NOTÆ.

AUCTORE DIONYSIO PETAVIO E SOCIETATE JESU.

ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ.

Edit. Paris. pag. 30.

EX omnium Imperatorum numero neminem reperies, qui aut difficiliora quam Heraclius tempora nactus ſit, aut plura præſtantioraque brevi adeo ſpatio perfecerit. Eadem veto illa tempora non magis olim bellorum tumultibus erant, quam hodie narratione ipſa ſunt, atque annorum ſerie perturbata. Hoc enim citra invidiam dici poteſt, nullum huc uſque Chronicon, Annales nullos extitiſſe, in quibus non illa præpoſtere deſcripta ſint, atque ex annorum vel anticipatione, vel trajectione vitii aliquid adhæſerit. Equidem quantum in illis partim eruendis, partim emendandis operæ poſuerim, mihi ipſe ſum conſcius, quantum porro conſecutus fuerim, malo id aliorum judicio relinquere, quam in oratione mea ponere.

Auctores vero ac duces adhibui cum alios pleroſque, tum Cedrenum, ac Theophanem, (cujus Græca nondum in hanc diem vulgata penes nos habuimus) tum Alexandrinum Chronicon, ſive Faſtos Siculos, quos hoc anno P. Matthæus Raderus vir cum primis eruditus in lucem edidit. Horum auctoritate freti non modo quid unoquoque Imperatoris anno geſtum ſit, accurate diſtinximus, verum etiam, quod caput eſt, cunam eſſet Julianoanno tribuendum, qua anni modulatione Annales noſtri omnes ac chronologiæ nituntur. Quo quidem nos partim Indictionum, quas duo illi poſteriores adſcribunt, *pag. 31.* exacta ratio, partim annorum notæ velut manu deduxerunt. Sunt hi lunæ Soliſque cycli, ac Paſchatum, & feriatum characteriſmi. Quorum methodus ut facilia eſt, ſic incredibilem ac prope neceſſarium habet uſum, ut hiſtoriæ munimentum, ac temporum ὄχημα dici merito poſſit. Ejuſmodi enim ſunt, ut ſine iis in annorum deſignatione plurimum aberres, imo etiam pugnantia ſecum, minimeque cohærentia loquare; aut ſi tamen recte aliqua digeſſeris, in ea fortuito incurriſſe, non certo animi judicio delegiſſe videare. Ac cum diverſis ex initiis Imperatorum in Faſtis deſcripta ſint tempora, nec ab eodem, quo anni Juliani, capite Græcorum Indictiones annique repetantur, neceſſe eſt eumdem unum annum aliquid e duobus Julianis decerpere. Quod niſi annos illos, ad quos velut ad regulam quamdam hiſtoriam exigis, certis notis ac veſtigiis diſtinxeris, omne, ut paulo ante dixi, ariolari ac divinare ſæpius oportebit? Dici vix poteſt quoties hujus ex doctrinæ vel contemptu, vel diſſimulatione peccatum ſit ab hominibus eruditis, ut veleorum caſus admonere nos debeat, ut in tractandis antiquorum temporibus ad eum omnia, veluti ad normam, exigantur. Quod ne quis gratis a nobis affirmari putet, uno id 10 exemplo alterove periclitandum eſt, ex iis præſertim, quæ cum inſtituto noſtro neceſſario conjuncta ſunt. Ac primum, quod ad Indictiones attinet, quibus hæc noſtra, ut & recentiores omnes Græcorum hiſtoriæ notatæ ſunt, videamus quid de illarum epocha magnis illis, atque omni doctrinæ genere refertis in Annalibus diſputetur. Sic igitur anno Chriſti ɔɔLxii. Juſtiniani xxxvi. ſcribit Baronius, omiſſis deinceps Conſulibus, qui nulli fere notantur, ſe Indictionibus uſurum, ex methodo, exemploque Caſſiodorii. *In quo illud monendum*, ait, *quod etſi numeret Caſſiodorius ab Incarnatione, nos vero a natali Domini, unus, idemque annus Domini eſt, cum novem tantum menſes intercedant ab Incarnationis tempore, uſque ad natalem ipſius diem, &c. Verum ſi a menſe Septembri, more majorum, numerare cœperis Indictiones: tunc fiet ut non eadem ſit Indictio anni ab Incarnatione numerati, & ejus qui exordiatur a ſequenti natali Domini. Sæpe enim opus erit, ut unius numero creſcat annus a natali Domini nuncupatus. Sicque hic ipſe annus Domini quingenteſimus ſexageſimus ſecundus, ſub Conſulatu Baſilii vicies ſemel. Indictionis decimæ ab Incarnatione Domini, idem ſit Indictionis undecimæ a natalis tempore. Quamobrem cum hoc anno* (Chriſti 562.) *Indictio decima a Caſſiodoro ponatur, undecima ponenda a nobis eſſet, ipſi incipiente a menſe Septembri ejuſdem anni quingenteſimi ſexageſimi ſecundi Incarnationis Domini, qui deducitur uſque ad vigeſimam quintam menſis Martii anni hujus, a quo tempore poſtea ſexageſimus tertius incipit numerari.* Hæc ille perplexa ſane, ac prorſus inextricabilia. Qui annos Chriſti ab Incarnatione putare inſtituunt, ii numerandi ab eo anno ſumunt exordium, qui æræ Chriſtianæ primus eſt, & cyclo notatur Solis 9. Lunæ 2. Indictione 4. Ita enim Caſſiodorius ad annos ab Incarnatione jubet addere 3. ut Indictio cujuſvis anni reperiatur. Igitur annus primus Incarnationis notandus eſt Indict. quarta, qua & æræ Chriſtianæ primus ſignatur annus. Quod intuper ex decemnovennali cyclo, & Dominica Paſchalis die illius anni probatur, quam in exemplum methodi ſuæ idem Caſſiodorius affert: qui eſt annus Chriſti ɔɔLxii. Huic enim annum, duodecimum numerat. Cycli decemnovennalis, quo Paſcha incidiſſe ſcribit in diem nonum Aprilis. Quæ omnes notæ conſluunt in annum Chriſti ɔɔLxii. qui cyclum Solis habuit xi. Lunæ xii. Indictionem x. Littera Dominicalis A. Neomenia Paſchalis, Martii xxii. quarta decima, Aprilis iv. feria tertia. Ergo Aprilis nono, Dominica Paſchalis fuit.

Igitur ſi annus æræ Chriſtianæ quingenteſimus ſexageſimus ſecundus, prædictus fuit cyclo Solis xi. Lunæ xii. Indictionis x. Et primus annorum Chriſti, notatur cyclo Solis decimo, Lunæ ſecundo, Indictionis quarto, & qui huic proxime præceſſit, cyclos habuit; Solis nonum, Lunæ primum, Indictionis tertium.

Cum autem veteres Computiſtæ, annos Chriſti ab Incarnatione numerarent, eamque conferrent in *pag. 32.* primum annum æræ Chriſtianæ: idem Natalem Chriſti, poſt menſes exactos novem, imputabant eidem

eidem anno deſineuti, Decembris viceſimo quinto: ut Incarnatio in eundem cum natali Julianum A. caderet. At poſtea Natalis Chriſti translatus eſt in annum antecedentem, qui proxime Chriſtianam præceſſit æram: ita ut anni Chriſti ab Natali proficiſci cœpeſiut, quia primus octavo die poſt Natalem Inlit.

Jam vero quod ad Indictionem ſpectat, ea ex Orientalium inſtituto, ab Septembri menſe cœpit exordium: & qui hoc ſecuti ſunt, quatuor ante menſibus Indictionem putare cœperunt, quam qui ab Kalendis Januariis eam auſpicati ſunt: numquam autem ab Septembri ineuntes, illum elegere Septembrem, qui nonus eſſet ab Kalendis Januariis, unde alinrum Indictio proceſſit. De quo vide quæ in undecimo libro de Doctrina temporum, capite quadrageſimo dixi.

Quamobrem omnes illi, qui a Septembri Indictiones numerant, Chriſtum, ex vulgari computo, incarnatam eſſe cenſent Indictione tertia, natum vero, Indict. quarta. At veteres Computiſtæ, qui anno primo æræ hodiernæ Chriſti Incarnationem, ac Natalem pariter aſſignant, Incarnationi quartam Indictionem aſſignant, Natali quintam. Quod ſi ab Januario, vel ab octavo Kal. Apriles, Indictionis initium repetant, Incarnatum, natumque dicunt vel Indictione tertia, anno illo, qui æræ Chriſtianæ primum annum proxime præceſſit: vel quarta, ſi in primum ipſum æræ Chriſtianæ utrumque conjiciant.

Ex his evidens eſt, non recte illud uſurpari: nos, qui ab Natali numeramus annos Chriſti, in eumdem annum cum Caſſiodorin qui ab Incarnatione putat, annum concurrere. Siquidem Caſſiodorius Incarnationem Chriſti ſtatuit in anno primo æræ Chriſtianæ, Indictione quarta ineunte, ſi ab octavo Kal. Aprilis computare Indictiones inſtituit. Nos autem in anno antecedente Indictione labente tertia, ſi Indictionum epochum deſigimus in Kalendis Januariis, aut in Martii die viceſima quinta.

Deinque annus ille, qui a Caſſiodorin ponitur ab Incarnatione quingenteſimus ſexageſimus ſecundus, ſub Conſulatu Baſilii vicies ſemel Indictione decima notatur tam ab his, qui Indictiones a Martio, quam ab aliis, qui ab Decembris die XXV. aut Kalendis Januarii ſequentibus ordiuntur. Verum primes a Kalendis Januarii ad VSII. Kalendas Apriles Indictionem adhuc tertiam putabant. Concurrebant autem ambo in eamdem Indictionem quartam, ipſin die Incarnationis, Martii XXV. u quo ſcilicet Caſſiodorius annum Chriſti numerat quingenteſimum ſexageſimum ſecundum.

Non igitur eodem anno, ilſdemque Conſulibus ambo hæc initio conveniunt Incarnationis ſcilicet, & Natalis Domini. Qui enim a Natali Incipiunt, hoc eſt XXV. Decembris, eorum epocham non ſequuntur, qui ab Incarnatione, hoc eſt XXV. Martii numerant: ſed tribus menſibus antevertunt: ut & Græci, anni plus ſemiſſe: qui, quod vel pueri norunt, Indictiones ſuas olim a XXIV. Septembris, poſtea vero a Kalendis exorſi ſunt. Quod poſteriua, at alios omittam, Gregorius Κυπριώτ Tauromenitanus Archiepiſcopus indicat Homilia εἰς τὸν ἀρχὴν τοῦ Ἰνδικτοῦ ἢ τοῦ τῶν ἐτῶν

Cæterum quod de Indictionum epocha dixi, meminiſſe cum primis oportet eos qui Græcorum hiſtorias attingunt, dum Imperatorum annos ſimul & cum Indictionibus, & cum annis Julianis comparant. Nam qui a Kalendis Januarii annum ineunt, id quod hodierni ſcriptores faciunt, annum quemlibet ea Indictione notare debent, quæ ex Conſtantinopolitana methodo a Kalendis Septembris anni anteriorris initiam habuit, in quam Juliani anni primordium incidit, non ab ea, quæ eodem anno nonniſi VSII. vertentibus menſibus inchoatur. Tum vero ſi qui Imperatores exunte aliqun annn Juliano Imperium auſpicati ſunt, noo ab iis cognominari hunc annum, ſed ab antecedentibus par eſt, qui majore anni parte adhuc Imperio præfuerunt. *Edit. Pariſ pag. 53.*

Hæc leviſſima quidem ſunt, ſed a quibuſdam minus animadverſa: ex quo Heraclii, ut initio præfatus ſum, annorum ordo labefactatus eſt.

Nicepb. hiſt.

Siquidem primus illius annus Indictione Conſtantinopolitana cœpit XIV. A. C. IDCX. Octobri menſe, ut ex Theophane, Cedreno, aliiſque conſtare potuit. Quare anno ſequente, eadem Indictinne labente, aut ineunte Romaoa, numerari primus Heraclii debuit, cum antecedentem majori ex parte Phocæ VIII. occupaſſet. At illi Heraclii ſecundum Chriſti IDCXI. ſignarunt. Ita primus ejuſdem Imperatoris annus trimeſtri ſpatin circumſcriptus eſt. Quam labem cum homines eruditi facile deprehendiſſent, ita emendare ſunt aggreſſi, ut annis Phocæ nonniſi VII. attributis, pro octavn, qui in Chriſti IDCX. incidit, Heraclii I. inſcripſerlot. Sed illud erat errorem errore corrigere, vel veteri potius novum adſtruere. Nam & Phocæ VIII. adimere contra hiſtoriæ fidem eſt, quem conſtat VI SI. ſolidos annos, binis exceptis menſibus, impleſſe, uti pluribus poſtea demonſtrabimus. Sed & Conſtantini Manaſſis id verſus indicat,

Ἐφ' ὅλοις ἕπτωσιν ὀκτὼ βιώσας, σωφρονίσας.

Et neſic quidem inſequentium annorum vitia ſublata ſunt. Nam Heraclii primus, ſi Romanam Indictionem ſequare, ad XIV. majori ex parte referendus eſt. Secundus item cum XIV. copulandus cum ex illa menſes integros IX. ex hac tres ſibi ſummodo vendicet. Alioqui & Phocæ I. qui ſeſquimenſe fere Heraclianam epocham ſequitur, anno quo cœpit IDCII. tribuendus fuit, quem iidem illi Mauricii XX. merito nuncuparuot.

Par huic & affinis error in Juſtiniani aonos iiſdem de cauſis irrepſit, quod annis Chriſti, ſive Julianis tam Indictinnum initia, quam Imperii annorum epochæ perperam illigantur. Creatus eſt Juſtioianus Imperator Kalendas Aprilis Indictinne V. a quo die tempus Imperli numeratur, at eſt in Alex. chronico: adſtipulantur & Theophanes, ac Marcellinus in Chronicn. Annus erat Chriſti IDXVII. quo Indict in V. Septembris antecedeotis aani inchoata decurrit. Hujus Imperatoris A. V. ut eſt apod Theoph. Alexandr. Chron. & alins, Indictione X. ingens Conſtantinopoli rumuitus ab Anaſtaſii nepotibus excitatur, quem iidem illi fuſiſſime deſcribunt. Annus hic in annalibus eſt Chriſti IDXXXS. Id quod etiam Calviſius ſecutuseſt. At enim cum Indictin X. non niſi A. IDXXXI. Septembri menſe inierit, eademque A. IDXXXII. propagata ſit, neceſſe eſt ſeditinnem iliam hoc poſteriore anno, ſi quidem Julianos ſequimur, contigiſſe. Quod & feriarum characteres confirmant in Alex. Chron. abi 778. hoc annn Januarii XVI. Paraſceve fuiſſe ſcribitur, & ſequenti die ſabbatum, inde XVIII. die Dominicam. Hnc vero non alteri quadrat, quam IDXXXII. anno, cyclo Solis IX. biſſextili littera Dom. D.

Ab hoc fonte in alios ejuſdem Imperatnris annus derivata ſnut vitia. Sed inſigne hoc eſt præ cæteris. Anno Juſtiniani XIX. Indict. IX. adhuc labente accidit Paſchatis ἡμερονύ, ut ſcribit Cedrenus ae Theophanes. Hujus, qui jam editus eſt, verba ſubjiciam: *Καὶ ἐγένετο σκοτὸς μέγας ἐν Βυζαντίῳ, καὶ ἡμερονύ περὶ τὸ ἀγὸν Πάσχα· καὶ ἐνομίσαν οἱ ἄνθρωποι τὸν ἀποκαθήσασθαι μέλλειν Θεσσαλονίκην Δ· ὁ δὲ βασιλεὺς προσέταξεν ἑτέραν ἑβδομάδα προθῆναι κρέα, καὶ πάντας ἀναγκασθῆναι φαγεῖν καὶ ἀριθμὸν, καὶ ἐδόθη ἐγκράτεια ὀνόματι· τὸ δὲ Πάσχα γέγονεν μετὰ βασιλέως ἐπίλυσιν, καὶ ἔφυγεν ὁ λαὸς τοὺς ἑβδομάδα πικρᾶν.* Egregius hoc locus, & quem ab omnibus inteiligi eriam Græci ſermonis ignaris intereſt. Quare ejus interpreratiouem ex Miſcella ſubſcribam. *Et factus eſt terræmotus magnus Conſtantinopoli, & everſo die ſaxto Paſchæ, & cœpit vulgus abſtinere a carnibus menſe Februario die VI. Imperator autem præcepit alia hebdomada carnem apponi: & omnes carnium venditores occiderunt & appoſuerunt, & nemo edebat, aut emebat. Porro Paſcha factum eſt ut Imperator juſſit, & inventus eſt populus jejunare hebdomade ſuperflua.* Ex quibus colligitur populum prefixum ab Imperatore terminum hebdomada ſolida præveniſſe. In annalibus coofertur hoc in A. C. IDXLV. Verum ſequenti plane contigit IDXLVI. Juſtiniani XXX. nondum evoluto (quod ipſum Scriptoribus impoſuit) inchoata jam Indict. IX. In qun vene- *pag. 54.*

mentes hallucinantur, qui aut errorem illum Juſtiniano tribuunt, aut ullam omnino Puſchatis μετατροπὴν accidiſſe ſcribunt, uti Cedrenus, Theophanes, & alii, qui ſecum ipſi perſpicue pugnant. Etenim ſi ex Imperatoris præſcripto, (quod canoni conſentaneum fuiſſe mox oſtendemus) Puſcha celebratum eſt, nulla ejus profecto μετατροπὴ fuit, ſed ὁ ἀναπαιστὸς ἰαμβεῖος dumtaxat, quam vulgus imperitum cum Quattuordecimuois contra canonem injerat Februarii LV.

Hoc enim anno cyclus Lunæ fuit XV. cyclus Solis Romanus XXVII. Lit. Dom. G. Concurrentes, ſive Epactæ Solis VII. Novilunium Paſchale XIX. Martii. Terminus vero Kal. Apr. quæ cum Concurrentibus dant Feriam V. Quare prorogandum tempus ex Canone, & Aprilis VIII. Puſcha celebrandum, ut ſcivit Juſtinianus. Rurſus ex eodem Maximi Computo Terminus τῆς πανσελήνου τοῦ ἐαρινοῦ νυκτὸς, ſive τῆς ἀναπαιστικῆς ἰαμβεῖος. Februarii IV, quæ cum φάσεσι totidem, & Concurrentibus nullis dat Feriam I. proindeque diffundendus dies in IX. Februarii. Cum igitur populus ante legitimum tempus in ipſomet Termino Jejunium, ſive Quadrageſimam, ſive potius Πεντήκοντα ante hoc inchoaſſet Febr. IV. celebraturus Puſcha Kal. Aprilis, Juſtinianus edixit. ne ante VIII. Aprilis ageretur. Itaque hebdomadem unam ad VIII. ſolemnes addidit: qua religioſiſſima plebs interrumpere jejonium noluit, & oblatas carnes teſpuit. Cæterum in hujus explicatione loci mirifice aberrat Scaliger L. IV. de Emendat. Temp. cum apud Cedrenum pro Δ. hoc eſt IV. Februarii, IΔ, hoc eſt XIV. reſcribit, & LIII. dies jejunaſſe populum, utque ab eſu carnium abſtinuiſſe ſcribit, cum ex conſuetudine XLVI tantum dies jejunio ſint attributi. Verum ex Maximi Computo, quem Ipſe in calcem libri ſui conjecit, munifeſte convincitur. Maximus enim ut eruendam τῆς ἀναπαιστικῆς ἰαμβεῖος indagari primo jubet cyclos Solis ac Lunæ ex Lunari periodo, tum Concurrentes. Hæ cum φάσεσι, ſi ullæ ſunt, & τῇ πανσελήνῳ dant Ferium. Quod ſi in ſequentem Dominicam, ut in Paſchate fieri ſolet. Addit uſum Δεσποτικὸν in A. Heraclii XXXI, qui eſt Chriſti IↃCXLI.

Hoc ut planius intelligas, ſcito Græcos Quadrageſimæ jejunium u Dominica, quum nos Sexageſimæ vulgo dicimus, inchoare ſolitos: quod quidem ex Maximi computo colligimus, ubi ἡ ἀναπαιστικὴ ἰαμβεῖος, LVI diebus ante Paſcha celebratur. Atque idem apud Albinum Flaccum legitur Lib. de Divinis Off. c. de Septuag. his verbis. *Græci proximam hebdomadam*, I. *Sexageſimam ſanctificant ſuo jejunio Clerici noſtri auctore Teleſphoro Papa, ſequentem, id eſt, Quinquageſimam, qui conſtituit* VII. *hebdomadarum jejunium ante Paſcha.* Cujus inſtituti ea ratio eſt. Græci die Dominico, & Sabbato non jejunant, excepto Sabbato magno, ex præſcripto veteris Canonis, qui eſt inter Apoſtolicos LXV; cui quidem uſus Occidentalis Eccleſiæ derogavit. Igitur quemadmodum S. Romanu Eccleſia, quæ τεσσαρακοστὴν init a Dominica, quæ Quinquageſimam ſequitur, quaternos dies adjecit, & retro jejunium promovit ud feriam IV, quam caput jejunii Rituales libri veteres uppellant, ut Chriſtiuni XL. dies ſolidos τῆς τεσσαρακοστῆς ἀνηχθῶν non modo κρεῶν verum etiam cibi omnis obſervent, propterea quod a Dominicu XL. ad Sabbatum functum dies ſunt XLII, de quibus VI. Dominicis ἀπεστίοις exemptis, XXXVI. dumtaxat teſidui ſunt: ideo quaterni illi dies extra ordinem arrogandi. Ita Græci, qui Sabbatis peræque ac Domiicis non jejununt, proindeque de XXXVI diebus VI ulios aut ſaltem V decerpunt, x dies ex untecedentibus repetuue, & unteriores hebdomades duas adjiciune, ex quibus Dominicis duabus, totidemque Sabbatis expunctis, x. ſunt ἀπόστοι dies, aden ut univerſæ ἀπόστοι ἑβδομάδες dies ſint LVI, ἀπόστοι vero XL vel XLI. ex his paret Conſtuntinopolitanum populum non LIII dies pro XLVI, ut putat Scaliger, ſed pro LVI. legitimis LXIII a carnibus ubſtiouiſſe. Idipſum & ex Græcorum Horolog o didicimus: idque inſuper, Dominicam Quinquageſimæ vocari ab iis τὴν Κυριακὴν τῶν τυροφάγων. Cauſſam addunt hoc Scholio. Ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας, ἵνα τῇ τυροφάγῳ καὶ παραπλησίᾳ τῇ τυροφάγῳ ΜΗ τὴν Ι. ἐπὶ ὅλων τυρῶν ἡ ἀπὸ, ἤγουν τὴν Δευτέραν, καὶ Τετράδα τε, καὶ τὴν Παρασκευὴν τὴ ἐν ᾧ γίνεται παῤ ἡμῖν Νηστεία Καταστατικόν. Quamobrem unte magnam Quadrageſimam mollius laxi ıſque jejunium eſt. Iccirco Domiicam Quudrugeſimæ vocant κρεῶν ἀφὴν τὴν πρώτην, ἤ τὴν ἀποκρέω. Atque hoc unum exemplum ſectatiis, ac ὁ τεσσαρακοστὸς oſoribus, ſi os ullum haberent, cum ſilentio pudnrem incutere potuit.

Nunc untequam ad Nicephori Breviarium uggrediar, libet hoc loco Chronologica Synopſi priores Heraclii duntaxat annos comprehendere, In quibus potiſſimum illuſtrandis operam poſuimus, ut hiſtorica ſerie perſpecta, facilius quæ a nobis diſputanda ſunt Lector intelligat.

Edit. Pariſ. pag. 55.

SYNOPSIS CHRONOLOGICA HERACLII
ANNORUM XVIII.

ANNO DOMINI IↃCX. *INDICT.* XIII.

Phocæ VIII. *Cyclo. Lunæ* III. *Solis* III.

HOc Anno Sergius Patriarcha Conſtant. creatur. Aprilis XVIII. Sabbato Magno.

Heraclius u Criſpo Phocæ genero & Senatu Conſtuntinopol. litteris evocatur ex Africa Phocam optimit, & ex A. D. Non. Oct Imperium auſpicatus eſt, Indict. Cooſtantinopoli XV jam inchoata. Moxque Eudociam Auguſtam uxorem ducit.

Saoctus Joannes Eleemon Alexandriæ Epiſcopus ſaltem bocunno creatus putatur.

Anno Chriſti IↃCXI. *Indict.* XIV. *Heraclii* I. *Cyclo Lunæ* VI. *Solis* IV.

Heraclius Jaouarii XIV. die Conſulatum init.

Perſæ Majo menſe Syriam Infeſtant. Apameam, & Edeſſam occupant.

Epiphania Heraclii F. naſcitur Julii VII. Fer. IV. quæ eadem Eudocia dicta.

Anno Chriſti IↃCXII. *Indict.* XV. *Heraclii* II. *Poſt Heraclii Conſulat. Cyclo utrobique* V.

Heraclius Junior, qui & Conſtuntinus, naſcitur in ſuburbano Sophianorum Mnii III. Feria IV.

Eudocia Heraclii uxor moritur Aug. XII. Dominica.

Epiphania Heraclii F. in Palatio coronatur a Sergio Octob. IV. Indict. I. Conſtant inopolitana.

Anno Domini IↃCXIII. *Indict.* I. *Heraclii* III. *Poſt ejus Cof.* II *Hor. Jun.* I. *Cyclo Solis & Lunæ* V.

Heraclius Junior Januarii XII. Feria II. coronatur.

Edit. Paris. pag. 56.

Anno Domini ɔɔcxiv. *Indict.* ii. *Heraclii Sen.* viii. *Poſt Coſ.* iii. *Heraclii Jun.* ii. *Cyclo Lunæ Solisque* viii.

Heraclius Martinam ſororis filiam ducit uxorem. Perſæ Damaſcum expugnant.

Anno Domini ɔɔcxv. *Indict.* iii. *Heraclii Sen.* v. *Poſt Coſ.* iv. *Heracl. Jun.* iii. *Cyclo utrobique* ix.

Perſæ Judæam in poteſtatem rediguot, Hieroſolymam capiunt: Sanctam ac vivificam Crucem in Perſidem tranſferunt Junio menſe. Chriſtianorum xc. m. perimunt. Zachariam Patriarcham abducunt.

Conſtantinus alter ex Martina naſcitur, & io Blacherois a Sergio baptizatur.

Anno Domini ɔɔcxi. *Indict.* iv. *Heraclii* vi. *Poſt Coſ.* v. *Herac. Jun.* iv. *Cyclo utrobique* ix.

Saer a Choſroe miſſus Ægyptum, Alexandriam, & Africam occupat. Inde ad Chalcedonem uſque cum copiis profectus cum Heraclio paciſcitur, ejuſque Legatos ſecum in Orientem ad Choſroem deducit. A quo miſerrime necatur.

S. Joannes Ἐλεήμων omni hujus ioitio moritur.

S. Anaſtaſius Perſa in Sais caſtris militans Chriſtianam fidem amplectitur, indeque Hieroſolymam pergens monachum profitetur.

Anno Domini ɔɔcxvii. *Indict.* v. *Heraclii* vii. *Poſt Coſ.* vi. *Heraclii Jun.* v.

Heraclius Junior Kal. Jun. Inito Conſulatu Conſtantinum fratrem Martinæ F. Cæſarem creat.

Perſæ Carthaginem expugnant.

Anno Domini ɔɔcxviii. *Indict.* vi. *Heraclii* viii. *Poſt Coſ.* vii. *Heraclii Jun.* vi.

Legati ab Heraclio rurſus ad Choſroem miſſi re infecta redeunt.

Auguſto menſe Conſtantinopoli ſportularum largitiones ſubloræ.

Anno Domini ɔɔcxix. *Indict.* vii. *Heraclii* ix. *Poſt ejus Coſ.* viii. *Heraclii Jun.* vii.

Avares in Thraciam irrumpunt, & illectum per ſpem impetrandæ pacis Heraclium circumveniunt. Chaganus cum ingenti præda revertitur.

Anno Domini ɔɔcxx. *Indict.* viii. *Heraclii* x. *Poſt ejus Coſ.* ix. *Herac. Jun.* viii.

Cum Avaribus pax compoſita. Perſæ Ancyram capiunt.

Anno Domini ɔɔcxxi. *Indict.* ix. *Heraclii* xi. *Poſt ejus Coſ.* x. *Herac. Jun.* ix.

Heraclius ex Europa copias in Aſiam tranſportat.

Anno Domini ɔɔcxxii. *Indict.* x. *Heraclii* xii. *Poſt ejus Coſ.* ix. *Herac. Jun.* x.

S. Anaſtaſius Perſa martyrium obit in Perſide.

Heraclius celebrato Paſchatæ Apr. iv. Io Orientem proficiſcitur, relicta Bono Patricio, & Sergio Conſtantinopolitanæ urbis cuſtodia.

Inde cum Perſarum Ducibus in Armenia & Perſide pugnat.

Appetente hieme exercitu per hiberna dimiſſo Conſtantinopolim revertitur.

Anno Domini ɔɔcxxiii. *Indict.* xi. *Heraclii* xiii. *pag.* 57. *Poſt Coſ.* xii. *Herac. Jun.* xi.

Heroclius Martio menſe celebrato ad Nicomediam Paſchate contra Perſas cum Martina conjuge perrexit, remiſſis Conſtantinopolim liberis.

Sarbarus a Choſroe in Bithyniam miſſus e veſtigio revocatur.

Heraclius Perſidem ferro flammiſque populatur, fugientemque Choſroem perſequitur. In Albania demum hiemat.

Anno Domini ɔɔcxxiv. *Indict.* xii. *Heraclii* xiv. *Poſt Coſ.* xiii. *Heracl. Jun.* xii.

Hereclius Sarbazanem & Sareblancam Choſrois Duces, necnon & Sainum tribus prœliis ſuperat. Inde hiemem in Albania traducit.

Anno Domini ɔɔcxxv. *Indict.* xiii. *Heraclii* xv. *Poſt Coſ.* xiv. *Heracl. Jun.* xiii.

Heraclius Martio meoſe per Syriam ad Tygrin pervenit. Inde datis ad Conſtantinopolitanos litteris cum Sarbaraza pugnat. Multe in eo prœlio ſupra humanas vires ſtrenue ac fortiter edidit. Superveniente nocte, ac prœlio dirempto Barbari fugiunt.

Anno Domini ɔɔcxxvi. *Indict.* xiv. *Heracl.* xvi. *Poſt Coſ.* xv. *Herac. Jun.* xiv.

Choſroes tot cladibus exacerbatus conſcriptis ex omni hominum conditione copiis earum partem cum Sarbaraza Duce Conſtantinopolim mittit, partem aliam Saino Duci tradit, & adverſus Heraclium objicit.

Avares a Sarbaraza ſolicitati Conſtantinopolim obſident. Sed B. Virginis ope liberata Urbe, Barbari pene omnes interempti.

Heraclius, qui trifariam ſe exercitum diviſerat, Turcorum auxilia contrahit. Qui eruptione in Perſidem facta, reverſi poſtea ab Heraclio perhumaniter excepti ſunt.

Sais a Theodoro Heraclii fratre victus ex ægritudine animi moritur.

Interim Sarbarazas Chalcedonem obſidere pergit.

Anno Domini ɔɔcxxvii. *Indict.* xv. *Heraclii* xvii *Poſt Coſ.* xvi. *Her. Jun.* xv. *Cyclo Lunæ* i. *Solis.* xx.

Choſroes Razatem Ducem fortiſſimum adverſus Heraclium mittit.

Qui cum Turcis in Perſidem ingreſſus ab iſdem deſeritur, Anno jam Imperii inchoato xviii. cum Indict. i.

Hioc regione omni longe lateque vaſtata, Decembris demum xii. die, Sabbato, Razatem cum exercito ſuo funditus delet. Moxque fugientem Choſroem perſequitur.

Anno Domini ɔɔcxxviii. *Indict.* i. *Heraclii* xviii. *Poſt Coſ.* xvi. *Her. Jun.* xvi. *Cyclo Solis* xxi. *Lunæ* ii.

Choſroes fugiens Merdaſen filium ſpreto Siroe ſucceſſorem deſignat.

Ob id Siroe majore natu filio, ac Perſarum principibus conſpirantibus captus ac miſerabiliter occiſus eſt Febr. xxviii. die.

Siroes ob Heraclio pacem impetret: Qui litteras de rebus a ſe geſtis ad S. P. Q. C. mittit. Eæ xv. Maii ipſa die Pentecoſtes in Eccleſia perlectæ.

Eodem Anno Heraclius Conſtantinopolim revertitur, eoque ſacroſanctam Domini Crucem tranſportat. Quam inſequente vere profectus Hieroſolymis reſtituit.

HERACLII LIBERI.

Edit. Pariſ. pag. 58.

POſtremo ne quid prætereamus quod ad illuſtrandam hanc hiſtoriam pertineat, Heraclii libetos, quorum quidem apud Scriptores mentio fit, hoc loco ſubjiciemus.

- Heraclii filii ex
  - Eudocia
    - Eudocia, *ſive* Epiphania. *Niceph. pag. 9. & 12.*
    - Heraclius *ſive* Conſtantinus junior. *Niceph. pag. 4.*
  - Martina
    - Flavius. } *de quibus Niceph. pag. 8.*
    - Theodoſius. }
    - Conſtantinus. *Cedren. & Theophan. 4.*
    - Heraclius. *Niceph pag. 9.*
    - David. } *Niceph. pag. 15.*
    - Marinus. }
    - Auguſtina. }
    - Martina. }

Prætet iſtos alios etiam ſuſcepiſſe liberos videtur, ac filias ſaltem duas. Nicephorus enim pag. 10. Heraclium, dum adhuc in Perſide moraterut, duos amiſiſſe filios, totidemque filias nattat. Quare ut maſculos ambos Flavium ac Theodoſium eſſe ſuſpicemur, filias ſaltem ab Auguſtina & Martina divetſas oportet eſſe, cum has ipſas aliquanto poſtea tempore Auguſtas appellatas eſſe ſcripſerit. p. 15.

Ad hos omnes adjiciendus eſt naturalis filius Joannes cognomento Atalaricus, de quo pag. 10. c.

Sed jam ab Heraclii Imperatoris hiſtoria operam noſtram in Hiſtoricum ipſum transferamus.

Pag. 3. Ὡς παρὰ πολλοῖς φέρεται. Eadem fere verba ſunt apud Theophanem. Καὶ οἱ μὲν Πέρσαι ἔξω φ πόλεως ἐνεφύρουν Ῥωμαίοις· Φωκᾶς δὲ ἐνδον τοῖς χεροὶ αὐτοῦ ἐνοίκοις φονίαν τὴ αἰχμαλωτίζων. Hujus furiæ mores præ cæteris elegantiſſimis verſibus expreſſit Conſtantinus Manaſſes:

Δυὸ δ' ἦσαν παῖδες τῶν Λιβύλλης.) Addunt Theophanes, Zonaras, Conſtantinus & alii, a Senatoribus, ipſoque adeo Priſco Phocæ genere ſolicitatum ad deſectionem Heraclium Heraclii Imperatoris patrem Africæ Præfectum, cujus tum Legatus erat Gregoras Patricius. Sed quod noſter amborum liberos pari jure ad ſpem Imperii miſſos Conſt. aſſerit, Heraclium maritimo, Nicetam terreſtri itinere, cum pactione illa, ut qui prior perveniſſet, Imperium obtineret, tametſi adſtipulatorem habet cum Theoph. Zonaram, vix eſt ut credam. Quam enim ridicula Nicetæ conditio! cui per ſqualentes, arenoſoſque tractus infinito propemodum circuitu petenda Conſtantinopolis fuit: niſi hunc fortaſſis non in Africa tum fuiſſe, ſed Alexandria profectum dixeris. Verum ne ſic quidem ſine navibus arbem adire potuerit. Theophanis, quia nondum hic Auctor editus eſt, verba ſubjiciam. Ἡράκλειος δὲ τραπεὶς ἀφικνεῖται μετὰ τὸ Σεργίου ἐξελθεῖν τὸν ἐξ αὐτῆ Ἡράκλειον, τὸ ἀπολειφθὲν τῆ Φωκᾶ τῆ τυράννῳ· ὁμοίως καὶ ὑποστράτηγον αὐτῆ Γρηγορίαν ἀπέλυσεν ἐξ ἐμφύτου ἐξ αὐτῆ Νικήταν, ἐπιχείσαντες ἵνα ὅτε φονεύσωσι τὸν τύραννον βασιλεύσῃ. Addit Octobri menſe ſolviſſe Heraclium ex Africa, anno ut putat ab orbe condito 1ɔɔc1ɔc11. Chriſti vero 1ɔc1ɔ. Octob. IV. Feria II. Indict. XIV. Verum non ſecunda feria, ſed prima potius fuerit Octobris quarto, cyclo Solis III. littera Dom. D. Emendandus igitur ex Alexandrino Chronico, quod nuper R. P. Raderus noſter edidit: Cujus hæc verba ſunt. Τέτῳ τῷ ἔτει (VIII. ſcilicet Phocæ) ὑπατεύσαντος, τῇ Ῥωμαίων Οκτωβρίῳ γ'. ἐπλεύσαντος ἀπ' ἐμπόρου ζ'. ἀπαφαίνονται πλοῖα ἔκπαλαι τῇ Σεργίου πατρικίου, ἐν οἷς καὶ Ἡράκλειος ὁ υἱὸς Ἡρακλείου. Ergo Octobris III, feria VII. Heraclii claſſis appulit ad caſtellam Rotundum. At Theophanes πλοῖα κατελήφθησαν. vocat, hoc eſt, ut Paulus Diaconus L. XVIII. reddidit, *caſtellatas*, ſive *turritas naves*. Proinde Octobris quarto fuit feria prima.

Ἀπέρ πλησιάσαντες.) Forte πλοῖα pro πλοῖ. Nam πλησιάσαι aliquem, pro eo quod eſt inſtruere copiis, inſolens eſt, niſi accuſativus ſubaudiatur.

Φθείρει Νικήταν ἀπολέσας) For. ἀπολέσαι. Quod ad Nicetam ſpectat, vide num de eo accipienda ſint duo illa diſtticha quæ ſunt Antbol. L. IV. c. 1.

Κείνος δέ.) Huic Domentiam filiam Tyrannus uxorem dederat, quem Patricium & Comitem Excubitorum ait fuiſſe Theophanes. De appellatione ipſa cum mirifice Scriptores diſcrepent (Priſcum enim Theoph. Zonaras, Nicephorus Callixti, aliique nominant) ego Criſpum cum Noſtro, ac Cedreno, & Georgio Syncello reſcribendum puto. In Anthol. L. 4. epigramma quoddam extat εἰς αἰκόνα Κείνου, quo ipſum a magnificentia prædicat, & ampliſſima quæque ab Imperatore vovet.

Οὗτινα δέ.) De ſententia propemodum conſtat: Verba ipſa depravata. Vide an verum ſit, τὸ τοιοῦτο δέ.

Ὡς δὲ παρέβησαν τὸν.) Contigit hoc A. Phocæ V. Chriſti 1ɔcVII. Vide Zonaram. Theophanes; Ἔτει τῷ ἑξῆς Φωκᾶς ὁ τύραννος ἐζέδυ τὸν ἑαυτῆ δυναστείαν

pag. 59.

Δουκηζίων Πρόκειται τῷ πατρικίῳ ξ χίλιοι ἢ ἑξακόσιοι. Καὶ γεγράφασι τοῦτο ἐν τῷ πατριαρχείῳ Μαξίμου ἐκκλησίᾳ ἑσπερινὸν ᾠδῶν· οἱ δὲ δήμαρχοι ἢ δύο μέρος ἐν τοῖς τετρακίοις σὺν ἢ βασιλικῆς λαμπάσι ἑσπέρας ἀναστάντων· ταῦτα ἐδίδου ὁ βασιλεὺς ὑμνικοῖς. Cætera vide apud Diaconum.

Οἱ ἢ ἀντιδίκων χρημάτων.) Prasinos intelligit, qui Phocæ initio faverant, & ad obtinendum Imperium adjutores fuerant: ſed poſtea conſumelioſe in eum multa fecerunt, & dixerunt, in eoſque viciſſim Tyrannus omni ſævitia bacchatus eſt. Scribit Theophanes A. Chriſti 1CIX. Circenſibus ludit hæc in eum jactaſſe Prasinos, τάλαν εἰς τὸν κύκλον ὑπατε, τάλαν τὸν τοῦ ἀνάλωτος. Hoc eſt, ut interpretatur Diaconus, *iterum in gabatha bibiſti. iterum ſenſum perdidiſti.* Quibus incenſus ille maltos ea eis inſerfecit, ac poſtremo Prasinos omnes edixit *μηκέτι πολιτεύεσθαι, in Civitum eſſe numero*; quod Diaconus, *militare*, reddidit. Vel potius idem eſt πολιτεύεσθαι, ac publicum in Repub. munus gerere. Quo ſenſu forſitan *militare* a Paulo uſurpatum eſt: quomodo & ceteror ætas militare dixit: pro en quod eſt functiones aliquas gerere, ut Officiales, Scribæ, Apparitores, &c. qui togatam militiam obibant. Ex iis mutata ſcutentia, Venetis illum faviſſe poſtea conſtat. Ideo poſt ejus necem, Venetam bandum ſeu vexillum in circo combuſtum eſt, ut in Alexandrino Chronico legimus. Porro hoc loco ὁμοίως, ut erat in ſchedis, reliquimus.

Τοὺς περὶ τὸν Καισαρέα.) Incenderant & antea Prætorium, quo ſuæ factionis hominet a Phoca vinctos ad necem eriperent. Zonaras, Theophanes, & alii. Fuit Conſtantinopoli nobilis Baſilica Cæſarii titulo, vel vicus fortaſſis hujus nominis, in quo habitatæ, & ædificia quædam, quæ Juſtiniani tempore conflagrarunt. Theop. A. Juſtiniani XXXV. Τότε τῇ ἐν τῷ μεσῃ ἀναβαθμῷ ἡμέρᾳ δ', ἰνδικτ. ι'. ἐσπέρας βασιλέως γέγονεν ἐμφανὴς μέγας ἐν τοῖς Καισαρέως, ὅτε τοῦ λεγομένου Ομφαλοπτήλου τὸ ἐγγάστριον, καὶ οἱ πυλῶνες ἅπαν τὸ Βοὸς, Supplendum ex Cedreno. κ' ἑπτὰ ὅλα τὰ ἐργ. &c. Idem Cedrenus οἱ πυλῶνες τὸ Βοὸς ſcribit. Apparet τὸ Καισαρέως, vel περὶ τὸν Καισαρέα vicina fuiſſe amplæ cuidam Baſilicæ ἐργαστήριον, ædificiaque id genus alia: quæ poſt incendium illud inſtaurata, denuo ſub Heraclii adventum incenſa ſunt a Bonoſo quodam, qui, ut eſt in Alex. Chron. μετὰ τὸ βαλεῖν αὐτὸν πῦρ πλησίον ἢ Καισαρέως, in fuga interemptus eſt.

Φώτιος δέ τις.) Zonaras, Cedrenus, &c. Photinum hunc appellant. Chron. Alex. Photium, quem ait Curatorem fuiſſe ἢ Πλακιδίας, id eſt domus Placidiæ. Cujus muneris meminit Theoph. loco proxime citato, nec non & Curatoris ἢ Μαξίμου, quæ Arcadii filia Nobiliſſimæ titulo inſignitur. Uterſuque domus in Regione 5. Conſtantinop. cenſentur. In eodem illo Chronico legimus Photium cum Probo Patricio Phocam ex ædo Michaelis Archangeli, quæ in Palatio erat, abſtraxiſſe, τῇ ε'. τῇ αὐτῇ μηνὶ ἀβρεαρ. τοῦ μήνα δευτέρᾳ, hoc eſt VI. Oct. Feria II. Sed pro Octobris ε'. ſubſtituendum eſt ε'. Nam ſi ejus menſis 22. Feria VII. fuit, ut paulo ante dixerat, utique Feria II. ejuſdem V. die fuerit.

Κατὰ τὴν τοῦ Βοὸς.) Zonaras. Τὸ δὲ δύνειον σῶμα καυθὲν κ'ῃ ἢ Βοοῦ, ἐνδικτ. ια' κάμνοι οἱ λέγοντα ἐν χαλκῇ κατασκευῇ σφῶν χῶμα Βοὸς ἔχοντα, ἄνωθι ἐν Παγκάλῳ κειμένου. ἐξ ἧς καὶ ὁ τόπος ὠνόμασται. Erat in Regione XI. Conſtantinop.

Καὶ τὸν βασιλικὸν.) Una cum Fabia, quæ ut ait Cedrenus, Eudocia poſtea dicta eſt, conjuge. Theophanes, Εἰσαγάγει δὲ Ἡράκλειος τὰ βασίλεια ἐτέρᾳ υἱῷ Σεργίῳ Πατρικίῳ ὑπὲρ τὸ Παλατῖνον Ἑτέρᾳ δὲ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ καὶ ὁ μακαριτάτης αὐτῷ Εὐδοκία Αὐγούστα, καὶ ἐλαβεν ἀμφότερα παρὰ Σεργίου τὸ Πατρικίου τὸν τύραννον τὸ γάμου.

Ἐν τούτοις νίκητον τοῖς.) Cedrenus tertio die Mali A. Heraclii a. natalem illius conſignat. Addit Theophanes Indict. XV. ut & Paulus Diaconus in Miſcella. In quo abetravit Sethas Calviſius, dum id in annum conjicit Chriſti 1CXI. Si Indictionet A. CCCXII. cœpere Sept. XXI V. Anno 2CX. Heraclii primo inchoata eſt eodem Septembri XIV. Indictio, quæ uſque ad Septembrem A. 1CXI. duravit, quo XV. ſucceſſit. Ideo Conſtantini hujus ortus incurrit in A. Chriſti 2CXXII. menſe Majo, labente adhuc Indictione XV. Accedit feriæ character ex Alexand. Chron. ubi natus ſcribitur in ſuburbano Sophianotum, Maii tertio, feria IV. Quippe cyclus erat Solis V. Littera Dom. A. Proinde Maii III. feria IV. Idolo corrigendus Theophanes, qui V. natum ſcribit.

Τοτὲ δὲ δυσὶ δὲ αὐτοῦ.) Non eſt adoptare, ſed e ſacro fonte ſuſcipere. Ita poſtea Nicephorus noſter de Hunnis agent. Καίτας ἐκείνων γαμετὰς αἱ τοῦτον ἀνδρὶ τῷ δεῖν λουτρῷ ἐν ποιῶσιν ὁσίῳ.

Καὶ ἅμα λαβόντα τόμον.) Cedrenus: *Καὶ τὰ φυλ. pag. 5.* Ἡρακλείου γενόμενα ἐγγράφα αὐτῷ κατόχων ὁ Βασιλεὺς, ὡς τῷ χαρᾷ κρίσει Κόμιτος τῶν περακλιῶν τὰ χάρτα ἔδω, τάλαι πυρὶ γαμβρὸν ἐν ὑπόπτοις, ὅτι λαλοῦσι τοῖς πολίταις; In eo itaque libro continebantur τὰ ἐγγράφα αὐτοῦ, hoc eſt, ut verba ipſa præ ſe ferunt, litteræ quas ad Heraclium ipſe cum aliis Senatoribus dederat, quibuſque ad invadendum Imperium incitarat. Tametſi de libello malim accipere, quo accuſationis capita criminaque comprehenſa. Etenim ſolemne id fuit, ut qui, ab Imperatore præfectum, reus arceſſeretur, ejus genus accuſationis libello ſcriba verberaret. Nicephorus noſter in fine hujus Hiſtoriæ, de Conſtantino Patriarcha loquens, quem Copronymus in ordinem redegit. Σωσανίσατο δὲ τινα αὐτῷ ἢ βασιλικῶν γραμμάτων παίζοντα ἐν γραμματηρίοις κατ' αὐτὸ. ἀνῃρεῖ ὑπόκωφα τὰ ἀμφιδέτου ἐκείνου καὶ αὐτοῦ, ταῦτα αὐτῷ κ'ῃ λόγους ἐφ' οἷς ἐπὶ ἐκείνῳ ἢ κατηγορήσεων. Idem narrat in A. Copron. 27. Theoph. Καὶ καθ' ἑσπέρας ἐκάστου ἐκείνου τὸ φρόντιστον ὁ ἀνακρίτης. Porro Heraclii verba perperam hic concepta, ut & apud Cedrenum, apud Zonaram ita legnatur. Οὐκ ἐς γαμβρὸν ἐν ἐκείνοις ἐδεῖ φίλον δὲ ποιοῦμαι νυνί. ſed emendandum ἐς γαμβρὸν ut & hoc loco. *Qui ſacro Phocæ non præſtiteris fidem, qui tandem mihi præſtabis?* Socero enim legendum, non genero, alioqui γαμβρὸν ποιῶ nova loquendi ratione erit idem ac generum ſe præbere. Poteſt & ex Nicephori, Cedreni, ac Georgii Syncelli verbis alius effici ſenſus: nimirum Heraclium Criſpi filiam olim ambiiſſe, & ab eo repudiatum, de quo minus conſtare video. In Alex. Chron. ſcriptum eſt Indict. 5. Decembris V. Feria IST. Criſpum in clericum detonſum. Τῷ αὐτῷ ἔτει, μηνὶ Αὐτικλείῳ κ'ῃ Ρωμαίων Δεκεμβρίῳ ε'. ἡμέρᾳ γ' γέγονε Κλεισθένης Πρόκειται ὁ Κόμης ἢ Ἐξκουβιτόρων Νικήτας ὁ Πισσίδης Factum hoc eſt eodem anno 1CXII. Indict. 1. jam inchoata. *Edit. Pariſ. pag. 60.* *pag. 61.*

Ὁ Πάπας Κέλιος.) Obſervanda hæc appellationis formula. Papam vocat, ut opinor, quod in Clericum attonſus eſſet. Alioqui ſolus Pontificibus Papæ nomen attribuitur.

Τὸ λεγόμενον ὁ χώρας.) Proprium nomen eſt χώρας. Cedrenus. Ἐκεῖ ὁμοῦ αὐτὸν Κλεισθένη, καὶ ἐς τῇ μονῇ ἢ Χώρας συμπέμπει, ut & apud Syncellum. Hoc eſt *in Chorea monaſterio claudit*. Nec recte Xylander, *ſolum vertere jubet*. Theophanes in A. III. Copronymi, monaſterii hujus meminit. Μετὰ δὲ ὀλ. ἔτος ὁ μακαίτατος καὶ ἀοίδιμος βασιλεὺς φρουτάξει ἀπελθεῖν ἢ ἁγίᾳ αὐτοῦ γαμετὴν τῇ μονῇ ἢ Χώρας. ἐκεῖσε γὰρ ὑπὸ τυράννου βασιλέως, ἐξ οὗ τὰ λεγόμενα Παλαγίου μοναστήρια ἢ διαβοήτου βίβλου. Quæ ira Paulus Diaconus vertit: *Poſt triginta vero annos mali memor, & immiſericors Imperator præcepit hujus uxorem in monaſterium Chorea pergere, illic enim ſepultus erat, & hujus oſſa effodere, atque in ſepulcra, quæ dicuntur Pelagii, in pallio ſuo portare, & ana tanu Biothanatis mortuis jacere.*

Τλωσανία δὲ αἱ Κλεισθένη.) Theoph. A. 4. Phocæ. Τότε καὶ Φλωρεντιὰς ἢ κόμης ἐλάβετο ἐρωτικῶς αὐτῆς ἀνέλαβε, καὶ ἐν Χρυσοπόλει τῇ Μακεδονίᾳ ἢ ἐκτίσε διάγειν.

Ὀλίγῳ δὲ χρόνῳ.) Anno Heraclii 2. moritur Eudocia, uti ſcribunt Cedrenus & Theophanes. Qui diem atque Indictionem adnotat, Auguſti XIV. Indict. XV. Proinde A. 1CXXII. non antecedenti, at perperam Chronographi. Conſentit Alexandrinum Chron.

quod ad Indictionem attinet, nec de die multum diſcrepat. Καὶ τῇ ιγ'. Ἀνῄρει μὲν ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς, ἡμέρᾳ φθίνοντι τετραδίτου τοῦ Πρόκλου Βλαχερνῶν Εὐδοκίαν Αὐγούστην, καὶ Φαβίαν, καὶ ἐπιχώσαντα τὸ λουτρὸν αὐτοῦ τοῦτο, ἐν τῷ Παλατίῳ τοῦ τόλμου ὑπὸ τοῦ ἐξῆς ἐκκλησίου, καὶ ἑτέρου ὄντος τοῦ Αὐγούστου. St Auguſti XIII. Dominico die obiit, plane hoc anno IↃCXII. Cyclo Solis V. Littera Domin. A. Qui anno ſuperiore mortuam illam ſcribunt, bis eam peperiſſe non animadverterunt, neqae ante Octobrem anni IↃCX. Heraclio nupſiſſe.

Καὶ τὸ τριέτημα Perſpicue leg. τριέτημα.

Τὸ ἀμφίον.) Schedarum puram putam lectionem expreſſimus, etſi non dubitamus quin ἄμφιον ſubſtituendum ſit. Qua voce inter cæteros uſus eſt Macarius Hom. I. Καὶ ἀμφιεσθῇ ἐκ τῆς δοξάσεως ἀῤῥήτου ἀμφιέσεως ἁγιασμοῦ.

P. 6. Μὴ δίκαιος τυγχάν.) Et hic & alibi paſſim deſecta aliquot particulis, ac copulis oratio. Id quod ſemel admonere ſatis eſt.

Τὸν Βιτελίνον.) Variant ſchedæ in hujus nominis ſcriptione, ut neſcias Vitulinuſne, an Betulenus, aut Vetulenus latine quadret. Quippe B litteram varie ætas illa pronuntiavit, de qua re alibi diſputavimus.

Ἡρώνιος δὲ ὁ υἱὸν.) Theoph. Τοῦτο τῷ ἔτει μὲν Ὀκτωβρίῳ δ'. Ἰνδ. α'. ἐτέθη Ἐπιφάνιος ὁ δεύτερος Ἡρακλείου υἱὸς Σεργίου Πατριάρχου Αὐγούστου τῷ δικτυῷ τῷ ἁγίου Στεφάνου τῷ Παλατίῳ. τοῦ δὲ Δεκεμβρίου μηνὸς κδ'. τῇ αὐτῇ φθίνῃ Ἰνδ. ἐτέθη Ἡράκλειος ὁ υἱὸς Ἡρακλείου ὁ εἷς, ὁ καὶ Κωνσταντῖνος, υἱὸς Σεργίου Πατριάρχου. At Chron. Alex. Epiphanium coronatum aſſerit eadem Indict. o. & Oct. IV. feria IV. ſed Conſtantinum nonniſi anno ſequenti IↃCXII. Januarii XXII. feria II. Neceſſario eo quod dixi anno, cyclo Solis VI. Littera. Dom. G. Ex quo dte in Actis adſcribi cœpit annus primus Heraclii Januarii. Hic locus quia ad hujus Hiſtoriæ διόρθωσιν magnopere pertinet, hic ſubjiciendus. Καὶ μετ' αὐτὸν τὸν κβ'. τὸ Ἰανουάριος μὲν ἐστερήσατο ἡμερῶν ιθ' τὸ (ἐν ἐνίοις τισὶ) Βασιλεὺς δὲ δυστυχὴς ἡμῶν διωρθ', ἔτη μεγίστου διαρρήδην Φλαβίου Ἡρακλείου τοῦ διοδεκάτου ἔτους γ'. καὶ μῆ τῶν ὑπατείων αὐτοῦ ἔτους δ'. καὶ Φλαβίου Ἡρακλείου, Κωνσταντίνου τοῦ Θεοφιλάκτου αὐτοῦ ἐν ἔτει α'. δὲ μηνὶ Αὐγούστου καὶ αὐτοκράτορι.

Τῶν δυγατέρα δὲ.) Quænam hæc Heraclii filia Gregoria? Eudocia quidem nouoiſ duos Heraclio liberos peperit, Epiphaniam & Heraclium Janiorem. Siquidem Indict. XIV. A. C. IↃCX. cum Eudodocia, quam antea deſponderat, nuptias Heraclias iniit. Eadem Indict. ſed A. IↃCXI. Julii VII. naſcitor Epiphania, ut etiam Alexand. Chron. habet. Indict. XV. A. IↃCXII. natus eſt Heraclius Junior. Eudocia quarto poſtea menſe moritur. Epiphania porro eadem & Eudocia vocata, Alex. Chron. reſte, quam Heraclius Torcarum Principi deſponderat. Emendandus igitur hic locus, & Νικήτᾳ τῷ υἱῷ αὐτοῦ Παγκρατίῳ leg. Gregoriam Nicetæ τῷ Γρηγορᾶ filiam Conſtaotino filio adhac infanti deſpondit. Quod ex p. 7 hujus libri perſpicuum eſt. *Edit. Pariſ. pag 62.*

Κατὰ τῶν τὸ ὄρος.) Inſigne hoc ſorum præ cæteris fuit. In deſcriptione Conſtantinopolitanæ urbis IV. fora numerantur. Inter quæ Conſtantiniauam nominatim cenſetur, Regione VI. & VIII. Theodoſianum item Regione V. in qua & Portus Proſorianus, quem ἀπὸ τῶν φροντιστῶν deducunt nonnulli. Vide num ex eo nomeo illud obtioverit, quod formm reſpiceret. Theoph. io A. Copronymi XIII. Ἀπέλυσε ὁ βασιλεὺς τὴν φόρμαν τῆς Κωνσταντίνου τῆς ἀπὸρ φοίβου. Curopalates lib. dc. Off Κατὰ μὲν δ' φρατῶν τὸ Σιντιμβρίου, τὸ Πατριάρχου μῆ λεγόμενον, καὶ τὴν ἁγίαν κίονα ἐκ τοῦ παρωμοῦ κίονα παρεγγυᾶται, ὅθ', ὁ ὑπὸ ἔστατος, ὁ τάκτικὸς ΦΟΡΟΝ ἐκαλεῖτο, ἀπὸρχίτατος Βασιλέως. Cedrenus in Conſtantino: Καὶ τὸν ΦΟΡΟΝ ὄντα, μετὰ γε τῶν δύο μεγάλων ἐμβόλων, καὶ τὴν αὐτοῦ τῷ φόρῳ κίονα μαρμάρου ξεπεπόρωτον ὄντων, &c. Forum hoc igitur Conſtantinianum fuit.

Χοιρίου δὲ.) Quæ de Saito narrantur hoc loco, via eſt ut certam iis io annorum ordine ſedem attribuas. Etenim Cedrenus anno Heraclii XII. Saitum hunc, quem Σάϊν appellat, a Chosroe miſſum ad Chalcedonem exercitum addnxiſſe, ac eum Imperatore collocatum eſſe ſcribit, cum eodem anno Paſcha ab Heraclio celebratum eſſet. Quod quidem io magnis illis Annalibus conſertur in annum Chriſti IↃCXXO. Erat Indictio X. non IX. ut illic ſcriptum eſt. Apud Theophanem de Sae, legatiſque tribus in Orieotem miſſis verbum nullum. Alexandrinum Chronicon colloquium hoc eum Sae, atque Heraclii legationem ad Chosroem notat Indict. IV. etſi Indictionis III. lemma præfixum ſit. Subilcit eoim; Τότε τῷ ἐνα ἐνὶ Σεργίῳ Πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεως ἀνὸ νὸι α'. ἐβδομάδου ἥ νικῶν Ἰνδίκτ. δ'. &c. Sed multa ordine ſao luaata, & alienis titulis ſubſcripta ſant in eo Chronico. Proinde totus hic locus τὸ τῷ ἔτει ἐνὶ Σεργίῳ Πατριάρχῃ. &c. p. 822. ad Indict. ſequentem referendus eſt, quæ eſt o V. Heraclii V I. Chriſti IↃCXVI. Siquidem p. 888. Kal. Martii feriam II. fuiſſe dicit; nempe cyclo IX. Littera Domin. C. Igitur Anno Chriſti IↃCXVO. Indict. OV. Heraclii VI. Saes caſtra ad Chalcedonem applicuit, & VI. annorum procbroniſmus a Chronographis, & Hiſtoricis commiſſus eſt. Nam quod illi A. Heraclii XII. Chriſti IↃCXXI. imo, ut poſtea demonſtrabimus, IↃCXXII. ea contigiſſe voluot poſt Paſcha, falſum inde convincitur, quod anno Heraclii XI. copiæ Romanorum in Aſiam ex Europa translatæ ſunt. At illud aote Saæ colloquium, Legatoſque miſſos fieri oon potuit, ut ex Nicephoro noſtro evidens eſt. Nnndom enim Herſclius expeditionem adornarat. Sane quæ de Saito diximus, diu ante Heraclii profectionem ad Chalcedonem cum Imperatore tranſegiſſe, adſtipulatorem habent Georgium Syncellum, ex quo Cedrenus iſta tranſtalit, ſed nominum, de qua mox diſputabimus, affinitate decceptus alieno tempore reddidit.

Ἡγεμόνα δὲ Περσικὸν.) Σάϊν hunc appellat Cedrenus, & Alexand. Chron. cave autem eum altero confundas, quem Σάϊν poſtea vocat idem Cedrenus, ac Theophanes, Paulus Diaconus Sathin. Quæ nominum affinitas mirifice Chronographis, atque Annaliam ſcriptoribus impoſuit. Proinde ſic habeto: Quinque omnino Duces a Chosroe contra Heraclium miſſos. Primus eſt Σάϊν, quem Saitum appellat Noſter, a quo Alexandria, Ægyptus, atque omuis Oriens vaſtatus eſt. Hic, quod Heraclium vivum ad Chosroem non addoxiſſet, derracta cute miſerrime periit, ante omnem Heraclii expeditionem, cujus ille Legatos tres e Bithynia in Perſidem ſecum abduxit. Secundus eſt Sarbarus, de quo crebra deinceps mentio. Idem hic Sarbanazas a Cedreno & Theophane vocatur A. XIII. & Sarbarazas, qui ad oppugnandam Conſtantinopolim miſſus io ttinere revocatur a Chosroe, jubeturque coplis cum Sarablanca conjunctis cum Heraclio pugnare. Tertius eſt Sarablancas, de quo meminit Cedrenus, ac Theophaoes A. Heraclii XOV. Quartus eſt Sais, cujus meminerunt iidem A. XOV. XV. & XVI. Quo poſtremo anno victus ab Heraclio ex mœrore, atque ægritudine mortuus eſt. Ejus corpus inveteratum, & in Perſidem allatum Chosroes plurimis contumeliis aſſecit. Quintus eſt Razates, qui A. XVOI. ab Heraelio cæſus eſt. Fit & alterius Ducis mentio a Leontio, qui S. Joannis Ἐλεήμονος vitam edidit, quem is Raſmiſzum vocat, a quo vaſtata ſcribit loca ſancta. Verum Sarbaro id attribuunt cæteri. Sub primo illo Sae militaſſe S. Anaſtaſium, ac cum eo Chalcedonem veniſſe, ibidemqae Chriſtianam fidem ampleaum caſtra reliquiſſe io Aonalibus ſcripeum eſt A. C. IↃCXXI. Anno Heraclii XII. Sed cum A. IↃCXVI. Heraclit VI. comparaodum iſtud eſſe paulo ante evidenter oſtenſum eſt. Qui Martyris vitam prodidit Simeon Metaphraſtes, ita de ejus converſione ſcribit. *Erat enim ei quidam frater genere, & commilito: ambo autem velati in numerum exercitus Saia, venerunt que uſque ad inclytam Chalcedonem. Cum autem divinus Heraclius irruptione facta in Perſidem contra Saia retraxiſſet, rurſus Perſa reditum aggreſſus eſt, & in ſuam regionem vehementi ſtudio eſt reverſus. Exercitum autem Perſicum reliquit Anaſtaſius, &c.* Paulo vero poſtea, X. hunc Heraclii annum fuiſſe memo- *pag. 63.*

rat, quo ille Hieroſolymam profectus in Monaſterium receptus eſt. Ubi VII. annis tranſactis demum A. Heraclii XVSS. paſſus eſt. Quæ quidem neque cum Annalibus, neque cum rei veritate conſentiunt. Imprimis cum annos numeretur Heraclii X. quinis in monaſterium admiſſus eſt, male cum A. C. DCXXI. componitur. Heraclii quippe X. cœpit A. DCXIX. Indict. VII. perveniteque ad Octobrem A. DCXX. biennio antequam Heraclius in Orientem pergeret, aut cum ullo Choſrois Duce confligeret, adeoque SV. annis poſt Saæ digreſſum, imo poſt ejus obitum. Reſtat ut ſub altero pene ἡμιωνύμῳ Sai ſtipendia ſeceſſit, cum præſertim Sais non Saes, aut Saitis a Metaphraſte nominetur. Verum obſtat, quod poſt Saæ necem non Sais, ſed Sarbarus, vel Sarbarazas in Bitbyniam exercitum egerit, unde a Choſroe revocatur cum Heraclio certavit. Siquidem, auctore Theophane, & Paulo Diacono, Choſroes A. XIII. Heraclii Sarbanazam cum copiis in Romaniam, ut ait Cedrenus, immiſit. Sed e veſtigio revocatus eſt, cum Heraclius in Perſidem irrupeſſet. Cui ſeſe interim Sais objecit. Rurſus A. XVI. Heraclii Choſroes bifariam partitis copiis Sarbarum cum L. M. Conſtantinopolim miſit. Cæteros Duce Sai adverſus Heraclium oppoſuit, a quo victus Sais ac profligatus eſt, cum interim Sarbaras Chalcedonem oppugnaret: qua in obſidione perſtitit, nec cum Heraclio deinceps congreſſus eſt. Theophanis ac Cedreni verba mirifice cum Metaphraſte conveniunt. Τότε τῷ ἐτει (ait Theoph.) Χοσρόης ὁ τῆς Περσῶν βασιλεὺς νέαν ἐποιήσατο στρατιὰν ἐξ ὧν τε, καὶ πολίτας, καὶ οἰκέτας, ἐκ παντὸς γένους ἀλλοφύλων συνάγων. καὶ παίδων τῶν ἀλλοφύλων τὴν Σαΐν καμηλίτης στρατηγός. Metaphrastes vero. *Cum adoleſcentiæ* (inquit) *ætatem jam attingeret, & Rex Choſroes novum exercitum in Perſide colligeret, ipſe quoque cum aliis refertur in numerum tyronum.* Annus XVI. Heraclii cœpit Chriſti DCXXV. Quod ſi A. XVSS. ejuſdem Imperatoris paſſus eſt, A. Chriſti id accidit SDCXXVI. aut SDCXXVSI. Ita non annos VIII. ſed unum, aut alterum exegit in Monaſterio. Aut ſi omnino eum priore illo Sae Chalcedonem peſtexit, A. DCXVI. Heraclii VI. Chriſto nomen dedit, ac DCXX. Heraclii XI. aut inſequenti a Choſroe interemptus eſt, id quod ego veriſimilius arbitror. Poſtremo minime prætereundum Lutherani Chronologi Serhi Calviſii inſigne delirium, qui ad A. Chriſti DCXXI. notat, Choſroen Anaſtaſium in Aſiam miſiſſe, qui Chalcedonem oppugnaret: ſed Anaſtaſium magno Imperatoris bono, relicta ſuperſtitione gentili, ſacris Chriſtianis initiatum, & poſtea etiam martyrio coronatum. Cujus rei teſtem affert Cedrenum. Quo nihil fingi poteſt ineptius: cum Anaſtaſium ex tirone Ducem faciat. Sed neque de Anaſtaſio apud Cedrenum verbum ullum: & Saes Perſarum dux A. Heraclii VS. Chalcedonem pervenit, non utique abſente, ut iſte fingit, Heraclio. Sed ſexcenta ſunt ejus generis in iſta Chronologia, quam qui ſcripſit neque Cedrenum, neque alium Græcum ullum ſcriptorem vidit, ſed pleraque ex Illuſtriſſimi Cardinalis Annalibus hauſta nullo judicio decerpſit.

Edit. Pariſ. pag. 64.

Οὗτος ἐπὶ τῶν Ἀλεξάνδρου) Theophanes ac Cedrenus iiſdem uterque verbis Anno id Heraclii VI. contigiſſe narrant. Proinde Chriſti DCXV, vel DCXVS. Quod imprimis obſervandum eſt. Nam & hic immane quantum Chronographos ratio fugit, eum Joannis Alexandrini Eleemonis annos, atque obitum deſcribunt. Quem Nicephorus in Chronico ſedeſſe annos X. aſſerit. Itaque A. Chriſti DCXX. deceſſiſſe hunc in Annalibus legitur: & eodem Anno Nicetam Patricium ab Heraclio miſſum Alexandrinæ Eccleſiæ pecunias in ſiſcum redigere voluiſſe. Porro, Leontio teſte, priuſquam Alexandria in hoſtium poteſtatem veniret a Niceta Conſtantinopolim abductus, in itinere obiit. Verum qui potuit Niceras in ea urbe, provinciaque pecunias colligere, quam V. jam annos Perſæ in poteſtatem haberent? Quare metachroniſmus eſt Annorum V. Quod ſi Joannes ab Heraclio Alexandrinæ Eccleſiæ præfectus eſt, quod idem Leontius prodit, ut id anno ejus primo factum ſit, nonniſi VI. annos eam Eccleſiam adminiſtrare potuit.

Ἐξαίσιοι δὲ τοῦτοι. Mendoſa hæc ſunt, ut alia pleraque. Leg. δὲ & φαίνοι τ' ἂν τοῦτοι. Paulo antea pro εἰ τι τῶν ζώων For. ἑτέρα.

Ὅτερ ἀπωχὲς. For. ἀπωθὲς.

Ταῦτα ἐτὶ τῶλλ.) Neque hæc ſaniora: Ex quibus tamen germanum ſenſum odorari ſtudiumus. Leg. hic vero ἐπετελῆ. *pag. 7.*

Ὀλυμπίου μὲν) Iidem plane recenſentur in Alexand. Chron. in Epiſt. Heraclii ad Choſroen. At Cedrenus LXX. ex magnatibus profectos aſſerit: ſed perperam. Expungenda enim littera n, ut & apud Theophanem, quæ numerum illum apud Græcos indicat. Anaſtaſius porro in eodem Chronico Φαρβαζάνιος Σύγκλητος nominatus.

Ἐξ οὗ καὶ τὰ πλείω) Chronicon Alexand. Τότε τῷ ἐτει ἐπετράπησαν οἱ κτίστορες τῇ πολιτικῇ ἀρχῇ χρυσᾶ καὶ ἄκαυτα τριόμματα γ'. καὶ μετὰ τὸ περιελθεῖν τοῦτα, ἐδόθησαν τῷ Λογοθετικῷ τέλει· ἐδιπτύχιον ἀπρότοδα τελείου ἢ χαρτία ἐξ ἀνάγκης πολιτικὴν ἄρτον. Itaque Indict. VI. A. Heraclii VIII. Menſe Auguſto, hoc eſt Chriſti DCXVII, annona ſuppreſſa eſt.

Καὶ οἰχόμενος ἐξῆς τούτου) Nihil apud alios ſcriptores de ejuſmodi Heraclii conſilio legere memini.

Ὁ γοῦν ἱστορικὸς.) Cauſſam aperit hæc hiſtoria, quam cætera diſſimulans, cur jurejurando ſe populo Heraclius obſtrinxerit. De quo Theoph. Anno Heraec. XII. Πρὸ δὲ τῆς αὐτοῦ ἐξόδου ὤμοσε ὅρκον ἀγορεύσαντα, τῷ δήμῳ τέκνον, ἀνάδοχον τοῦτον ἐμοὶ γενέσθαι. Paulus Diac. *Juramenta dari populo, quod cum ipſis uſque ad mortem foret certaturus, & tamquam propriis filiis adhæſurus.*

Καὶ ὁ τῆς Οὔννων) De Hunnorum adventu tacent Cedrenus, ac Theoph. Sigebertus A. SDCXXIST. *Heraclius Imperator Hunnis confœderatur.* *pag. 8.*

Μετὰ δὲ ταῦτα καὶ ὁ τῆς Ἀβάρων) Cedrenus, ac Theoph. A. Heraclii IX. Avares produni in Thraciam irruppiſſe, totamque illam ab iis tragœdiam excitatam. Erat A. C. DCXIX Indict. VII. Contra Chron. Alexandr. pag. 890. Indict. IX. A. Herſclii XI. & poſt ejus conſulatum XIV. Sed falſum Indictionis eſſe titulum nemo non videt. Neque enim cum Indict. SX, annoque Heraclii XI convenit annus poſt ejuſdem Conſulatum XII: multoque minus quadrat quod ſubjicit: a XXII Januarii ejuſdem Indict. annum eſſe Heraclii Junioris XI; ut anno ſolido Conſul fueris antequam naſceretur. Sciptum eſt in eodem Chron. p. 878. Ex A. D. Octobris VII. Indict. XIV, qua Heraclius Imperium auſpicatus eſt, uſque ad Januarii XIII ejuſdem Indict. publicis Actis ſubſcriptum eſſe, A. I. Imperii dumtaxat, & a XIV. die Menſis ejuſdem deinceps ad Decembrem exeuntem Indict. XV. ineuntis, additum. Et Conſulara ejuſdem religioſiſſimi noſtri Principis. Quare annis ſequentibus, puta Heraclii II, & Indict. XV. ab Januario menſe numeratus eſt A. I poſt Conſulatum Heraclii. Anno veco Heraclii III, Indict. I. Januario menſe, cœpit A. SI poſt Conſulatum Heraclii. Quod quidem anno C. DCXIII. reſponder. Quo eodem anno, ut idem Chronicon refert, a XXII Januarii in Actis publicis, poſt ſolemne carmen, *In nomine Domini*, &c. juſſis Heraclius adſcribi, Heraclii Junioris A. S. Itaque A. XI. incurrit in A. C. DCXXIIS Ind. XI, Heraclii vero Senioris Imperii A. XIII, & poſt ejus Conſulatum XII. Ex his ἀσύγκλωστα conſtat eſſe, quæ in Chronico leguntur. In quo etiam character feriæ ſubditur, τότε τῷ ἑνιαυτῷ, μηνὶ Δεκεμβρίῳ, κϛ' Ῥωμαίοις Ἰουνίου. ἄπιλης φωτὸς, &c. Junii V. Feria S. Hic eſt annus Chriſti DCXXIIII, Cyclo Solis XVS. Lit. Dom. B. Pminde Junii V. feria I. ſive Dominica.

Verum Cedreni ac Theophanis ſententia longe verior eſt. Etenim A. Heraclii XIII. Ind. XI. ſive Chriſti DCXXIII Heraclius Conſtantinopolii XV Martii profectus in Orientem, XX Apr. in Perſidem cum copiis ſuis ingreſſus eſt, ut ſcribit Theoph. totoque hoc anno Choſroen inſecutus, demum in Albania hiemem traduxit. Quare Conſtantinopoli Junio menſe non fuit. Sed & Avarum illa prior irruptio, ac perfidi a ante expeditionem Heraclii contigit, ut etiam Nicephorus noſter aſſerit. Quod ad Alexand-

Chron. attinet, quod ex variis auctoribus centonis inſtar concinnarum eſt, vel ratio ipſa perſuadet τοιαῦτα hanc de Avarum graſſatione, alieno loco poſitam ad Ind. VII. Heraclii vero IX. annum pertinere. Unde pro Δωσίτ᾽ι legendum omnino Δωσίτ᾽γ᾽. Nimirum A. C. ıɔcxix, cyclo Solis XII. Lit. Dom. G. ideoque Junii III. Feria I.

Ἦν δὲ Κομήτωρ.) Quæſtorem ſacri Palatii. Vide Notitiam Imperii. Quod ſequitur participium, ἀναιρεθέντα, victum ſonat. For. ἀνᾳρεθέντας.

Εἰς τὴν πόλιν Ἡράκλειαν) Ea eſt Perinthus, ut alt Procopius L. I. de bello Vandalico, in Propontide ſita.

Ἀπόδεσμον δ᾽ τινα) Corr. ἀπολασμόν.

Χωρίστως τὰ λοιπὰ) Depravatus hic locus. Nec divinare neceſſe eſt.

Ὁ ἔξδομον κιόλιον.) Suburbanum eſt Conſtantinopolitanæ urbis, a milliarium numero dictum, quod VII. lapide ab urbe diſtaret. Cæterum deeſſe quidpiam inter μέλας & φρὸς τὸ πιδίον ſuſpicari poſſumus, ut primo Imperatoris fugam, ac receptum, inde Barbarorum adventum in Septimum deſcribat.

Βαρυῆσσον ποταμὸν) Barnyſſum perpetuo vocat fluvium, quem cæteri Barbyſen vel Barbyſſum appellant.

Τὸ φρὸς τὴν ἀνατολὴν) Metachroniſmus eſt annorum ferme VII. Siquidem Martinam duxit A. Imperii IV. Chriſti ıɔcxiv. pro quo perperam in margine pag. 32. ab operis ıɔcxvi notatum.

P. 9. Σωρίσας τὸ ἐπὶ τοῦτ᾽.) Divinandum nobis hic fuit, ut ex vitioſa lectione commodi aliquid ſenſus erueretur. Com Praſina factio Heraclium exagitaret, haud dubium quin Veneta pro eo ſteterit. Igitur ἐπὶ τοῦτ᾽ corr. ſortaſſis οἱ Ἐνετοί.

Διατιμᾶσθαι τοῦ τῆς ἐκκλησίας.) Ut Avaribus tributa penderentur. Nam miſſis ad Chag. Leg. cum ſibi reconciliavit καὶ τὰ χρυσᾶ πάντα ὑπὲρ ἐμοῦ τοῖς φρέσβεσι τῶν Ἀβάρων.

Αὐθις δὲ ὁ ἐνιαυτὸς.) Metachroniſmus eſt annoſum V. Cedrenus ac Theoph. A. V. Heraclii Hieroſolimitanæ urbis ἅλωσιν referunt, Indict. III. Eſt
Edit. Paris. pag. 66. hic A. C. ıɔcxv. At Chron. Alex. Indict. II. Heraclii IV. hoc eſt Chriſti ıɔcxiv. Et characterem anni hujus addit: nempe XXVIII. die menſis Octobr. Sabbatum fuiſſe, quo ſacra Lancea Hieroſolymis allata eſt. Jam vero ut Octobris XXVIII. Sabbatum ſit, annus eſſe debuit Chriſti ıɔcxii Indict. I. Heraclii III. cyclo Solis V. Lit. Dom. A. aut certe anno ıɔcxviii. Indict. VII. Heraclii XI. cyclo Solis XI. nentrum Ind. IS. Quare mendum loco eſt illo. Monuimus aotea pertnrbatos nonnumquam, ac ſede ſua dimotos eſſe annorum, & Indictionum titulos in illo Chronico. Idem & huic loco contigiſſe neceſſe eſt. Itaque ſic reſcribendum cenſeo. p. 880. Ind. β. δ᾽. μετὰ υπ᾽. Ἡρακλείου Αὐγούστου τὸ γ᾽. Καὶ ἀπὸ κβ᾽, τὸ Ἰανουαρίου μηνὸς γράφεται βασιλείας Ἡρακλείου τοῦ Κωνσταντίνου ἔτους β᾽.

Ind. γ᾽. ὁ᾽. μβ᾽υπ᾽. Ἡρακλείου Αὐγούστου τὸ δ᾽. &c. Moxque: Τότε τῷ ἑξῆς περὶ μῆνα Ἰούνιον, &c. uſque ad hæc verba. καὶ παραπλὴξ γαμετὴν. p. 884. Rurſus Ind. δ᾽. ε᾽. μβ᾽υπ᾽. Ἡρακλείου Αὐγούστου τὸ ι᾽. Τότε τῷ ἑξῆς, ἔτει Σαρβὰν Πατρικίου ἐπαρχεύσαντος ἔτη ιβ᾽. ἐβδομάδος ἑβδόμης ἡμέρας Ind. ἕκτου δ᾽ Quæ poſtrema verba Ind. ἕκτου δ᾽. conjecturam noſtram affirmant. Sed ille feriæ character p. 885. quo XXVIII. Octobris feria VII. notatus, eum ſit perſpicue falſus, unius litteræ mutatione reſtituetur, ſi pro κβ᾽, κε᾽, hoc eſt XVIII. ſcribatur. Nam A. C. ıɔcxv. Ind. IV jam inchoata una cum Heraclii VI. cyclus Solis VIII. Lit. Dom. E. ideo Octobris XVIII. Feria VII. Chronic. autem cum reliquias Hieroſolymitani excidii eodem orationis filo pertexerer, non neceſſe habuit novæ Ind. annique titulo eam abrumpere. Sed cum idem Septembris XIV. Indictione adhuc III. notat, plane Indictionis initium non a Kal. Sept. ut Scaliger Lib. de Emend. V. monet, ſed a XXIV. ducit: alioqui τινάρτου dicendum fuit. Quicquid ſit, certum eſt Hieroſolyma capta A C. ıɔcxv. Indict. III. Anno Heraclii V. Sigebertus ad annum hoc refert ıɔcxvi. Sed quod biennium interdum addere ſolet, annus ejus XVII. noſter eſt XV.

Σάρβαρον ἁγίασμα.) A Sarbaro captam urbem illam eſſe conſentit & Chron. Alexand. tametſi id Raſmiſzo Leontius tribuit, ut antea notavimus.

Μοδίκιον τίλιμα τα.) Imo Zacharia, ut Cedrenus, Theoph. aliique omnes aſſerunt. De qua re pauln poſt agemus.

Ὁ εἰς Ἡράκλειαν.) Prima hæc eſt Heraclii in Orientem expeditio: cujus certum annum definire operæpretium eſt ad Heraclii hiſtoriam. Cedrenus ac Theophanes A. Heraclii XI. tranſportatos ajunt ex Europa in Aſiam exercitus. Anno deinde ſequenti, hoc eſt Heraclii XII. celebrato Paſchate, poſtridie ſub veſperam contra Perſas profectum, ſelicta Bono Patricio, & Sergio Patriarchæ Conſtantinopolitanæ urbis cuſtodia. Et quidem annus ille duplici charactere notatus eſt. Primus eſt apud Cedrenum: qui A. Herac. XII. Septemb. III. Feriam V. ait fuiſſe, quo die Stephanus qnidam Alexandrinus de Saracenorum Imperio nonnulla prædixit. Alter apud Theophanem reperitur eodem anno Heraclii XII. cum ait, Τῇ τρίτῃ ἐπὶ μηνὶ Ἀπριλίῳ δ᾽. Ind. γ᾽. τελέσας ὁ βασιλεὺς Ἡράκλειος τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα ἐν τῇ δευτέρᾳ ἑπτάδι ἐπέστρεψε πρὸς Περσίδα. Aprili (inquit) mense, die IV. Paſcha fuit. Sed quod in noſtro Codice eſt Ind. γ᾽. melius in Miſcella Ind. X. Hunc annum Chriſti ıɔcxxi. Annalium auctor, aliique vulgo Chronologi numerant, & quidem ille Indict. IX. A. Heraclii XII. Verum cum annus Heraclii XI. cum Indict. IX. cœperit A. D. ıɔcxx. Anno ıɔcxxi. eum Iodict. X. Inchoatus eſt XII. Quare non XII. Heraclii, ſed XI. convenit Paſcha anni ıɔcxxi. Jam anno Chriſti ıɔcxxs. cyclo Solis XIV. Lit. Dom. D. Sept. III. Feria V. qui erat anno Heraclii non XII, ſed XI. Eodem aono cycli Paſchalis erat annus XIV. Novilunium Paſchale III. Kal. Apr. Terminus Paſchalis Prid. Eid. Apr. Dominica. Ideo diffundendus dies in XIII. Kal. Majas. Ergo XIX Apr. Paſcha celebratum. At IV. die Sabb. fuit. Idem & ex Maximi Monachi Computo colliges, quem iis temporibus ſcripſit. Nam cyclo Lunæ XIV. Luna XIV. Apr. XII. cyclus Solis IX. Epactæ Solis III. quas adde Regularibus ϛ᾽ στοιχείοις hoc eſt V. fiunt VIII. Proinde Fe- pag. 67.
ria I. April. XII. Et καθ᾽ ὑπερβασιν Paſcha rejiciendum in XIX. Non igitur eumdem in annum Julianum aut Hesacliani Imperii, (quod ab Octobri menſe, ut ante monuimus, luchoatur) duo illi Theophanis ac Cedreni characteres incurrunt, ſed Conſtantinopolitanum dumtaxat. Quorum primus Sept. III. A. ıɔcxxi. tribuendus eſt: alter, idemque Paſchalis, A. ıɔcxxii. Cyclo Paſchali XV. Cyclo Solis ex methodo Conſtantinopolitana, & Maximi computo, X. Terminus Paſchalis Aprilis I. Concurrentes IV. cum Regulari I. dant Feriam V. Aprilis I. Unde Aprilis IV. Dominica Paſchatis. Apud Latinos vero Cyclo Solis XV. Lit. Dom C. Eodem Lunæ Cyclo Terminus Paſchalis & Paſcha iiſdem illis diebus.

In Alexandrino Chronico p. 89a. ſcriptum eſt, Indict. XII. Heraclii XIV. & poſt ejus Conſulatum XIII, Heraclii Junioris XII. Heraclium cum liberia, & conjuge profectum XXV Martii, & ad Nicomediam Paſcha celebraſſe: ſecundum quod remiſſis liberis cum Martina conjuge pertexit. Debuerat Paſchatis eharacterem, ut in leviorihas ſolet, adſcribere. Inrerim, ſi ſana lectio eſt, hoc Paſcha in A. D. ıɔcxxiv. incurrit, Cyclo Solis Rom. XVII. Biſſextili, Lit. Dom. G. Term. Paſch. V. Eid. Aps. Feria I. Dom. Paſch. XVII Kal. Majas, hoc eſt Apr. XV. Ex methodo vero Maximi Cyclo Solis XII. Concurrentes VII cum Regulari IX. Apr. hoc eſt II. dant feriam II. in Termino. Ergo XV. Apr. Paſcha. Verum falſum omnino Chronicon illud eſſe ex eo validiſſime probatur, quod Heraclius A. Imperii XIV. Conſtantinopoli eſſe non potuit. Hoc enim annn eum in Albania hiemem traduxiſſet, ἅμα ἦρι ἀνάρας ϛ᾽ Ἀλβανίας, *appetente vere, motis ex Albania caſtris* ut air Theophanes) in Perſidem erupit, totoque deinceps anno cum Choſrois ducibus pugnavit.

Ne

Ne diutius differam, ita prorſus exiſtimo: Paſcha illud in Chronico commemoratum celebratum ab Heraclio eſſe A. Impetii XIII. Ind. XI. Chriſti IↃCXXIII. Quo anno Cyclo Solis Conſtantinopolitano XI. Lunæ XVI. Terminus Paſch. XXI. Martii. Concurrentes V. cum Πρώτοις IV. dant Feriam II. in Termino. Ideo Martii XXVII. Dominica Paſchalis. Idem convenit apud Latinos Cyclo Solis XVI. Lit. Dom. B. Atque hoc quidem anno, auctore Theophane, Heraclius, qui anno ſuperiore Conſtantinopolim hyemandi cauſa ex Armenia tedierat, Martii XV. Ind. XI. contra Choſroen egreſſus eſt. Quod autem XXV. Martii profectus in Chronico legitur, facile cum Theophane conciliari poteſt. Quid ſi enim pro κε'. ſcripſit Theophanes κα'; Quid ſi in itinere aliquantiſper moratus eſt? aut Nicomedia ipſo die Annunciationis profectus, tertio inde die Paſcha celebravit.

Poſtremo ex his omnibus apparet primam Heraclii profectionem in Orientem acciditſe A. C. IↃCXXII. Heraclii XIII. Indict. X.

Καὶ ἀναχω. ἐξ τὸ Εὐξεινο.) Prochroniſmus eſt A. fere trium. Quæ enim ſequuntur non anno illo, quo primum profectus eſt Heraclius, Imperii videlicet XIII. ſed XVI. contigerunt, ut eſt apud Cedrenum, ac Theoph. cum Chroſoes ſæpe ab Heraclio victus, ingentibus undique conflatis copiis, earum partem Saino Præfecto tradidit, & adverſus Imperatorem oppoſuit: alteram cum Satbaro Conſtantinopolim miſit, ut cum Hunnis Occidentalibus, quos Avares vocant, ac Sclavinis & Gepidis urbem oppugnaret: Heraclius contra triſariam exercitu diſtributo, partem unam ad urbis præſidium ſubmittit: ſecundam Theodoro fratre Duce Saini copiis objecit. Ipſe cum tertia Lazotam regionem adiit, Turcorumque ſive Chazarum auxilia contraxit. Fieri quidem poteſt, ut antea a Turcis auxilium poſtularit, & ad eos ipſe pertexerit. Anno ſiquidem expeditionis primo ἐρέτωσαν μὴ πλοῖον ἐξ τὸ Εὐξεινο βάσπο (ait Cedrenus) ac ſibi Turcorum copias adjunxit. Sed congreſſus ille cum eorum Principe nonniſi eo quo dixi anno cuntigit.

Edit. Pariſ. pag. 68. Καὶ τὰ τέκνατα.) Heraclii liberos habes in Προσομοίῳ hac vi tabula deſcriptos. Heraclius vero iſte in Lazorum regione natus, plane a Conſtantino diſtinguendus eſt, qui diu ante Conſtantinopoli ex Martina ſuſceptus eſt, ut ſuo loco demonſtrabitur. De anno nihil exploratum habemus.

Καὶ αὐτὸν ἐ τὸ βασιλέω.) Zebeel Chazarum Dux ab iiſdem ſcriptoribus nuncupatur, qui per Caſpias portas in Perſidem irrupit. Unde redeunti ex Lazica Heraclius occurrit, tumque ſe mutuo perhumaniter acceperunt.

Καὶ ἀναβὰς τὸ ἵππον.) Theophanes: Ὁδὲ Ζιβὴλ τέτου ἰδὼν ἐ φοβηθεὶς μᾶλλον κατασπάζεται αὐτὸ ἐ ἔδεκτον. ἐ φιλοφρόνως αὐτὸ, ὁμόπιστον ἐῆ Περσῶν ὄντα ἐ πόλεως τυράννου. Πάντα δὲ καὶ ἐ Ταρσὸν αὐτῷ ὑποτάττει φιλικὰ ἐκκάπτει ἐκ τόμα τὸν βασιλικὸν τίμιον τιμᾶι ἐ παρ' ἑθνεσι ξύλω· ὁμοίως ἐ οἱ ἀρχοντες αὐτὸν ἐκ τῆδε ἀναβάντα τῷ αὐτῷ χίμαιρι ἔνεκεν. φασὶ γὰρ Ζιβὴλ ἐ τὸν ἑαυτῷ υἱὸν Ἀρχηγόνος τῷ βασιλεῖ· ἐδ' ὁμοίως τοῖς τέκνοις λόγος, ἐ ἐκπλαττόμενος ἐ τι διὰ ἐ φρένησιν αὐτῷ.

Ἀμα ἐ σοῖσι βασιλικοῖς.) For. σοῖ βασιλικῷ.

P. 10. Ἐφ' ἵππε ἢ τέτων.) Gazacum urbem Cedrenus, ac Theoph. vocant. Ubi & Crœſi theſauros aſſervatos fuiſſe tradunt. Hujus hiſtoriam deſcribit Joannes Tzetzes Chil. III. Hiſt. LXVI. qui & ex Piſidæ Heracliade hos Jambos producit

Καὶ τὰ φοὶ αὐτὸ ὑμνοῦ τὸ Χοεῖρε
Μεχρὶ τότε ἐκ ἐξεπεμφθεὶς τὰ ὅρια σε.
Γέγονε Συρικὸν καὶ χαμαὶ πᾶν!
Ὁ γὰρ ἀνακτῶν μυχαῖ τῆ τοιαῦτα
Βοᾶν ἔνα εἶδα, ἐ σκιλλοῦν ἢ χθόνα.
Εἰ παραπὰν τὸν ἀσκελῆτον ὄρος
Ἡττᾶ γυναικὸς μυχαῖς ἐμπλήκτοις.

In V. verſu corr. ἔνα βοᾶ.

Ὦ κατορτὸν.) Malim ὦ κατορτὸν.

Χοεῖρε τοῦτο.) Bis a Chroſoe Sarbarus, vel Sarbanazas in Bythiniam miſſus, ac revocatus (quod ante a nobis obſervatum neceſſario hoc loco repetendum eſt) Primum A. Heraclii XIII. cum irrumpente in Perſidem Heraclio, redire illico juſſus eſt. Secundo A. XVI. ejuſdem Heraclii, quando & Chalcedonem oppugnavit: nec inde digreſſus eſt, tametſi ex Avarum clade ingens damnum, ac mœrorem ceperiſſet. Ὁδὲ Σάρβαρος (ait Cedrenus) ὁτὲ νικήσας ἐκ διδοῖ ἔτως ἐ Χαλκηδόνα πορκαδιμένος ἐ μενεῖν· ἀλ' αὐτὸ ἐχείμασε, φοβηθεὶς τροπικὰ μέρη. Conſtans tam pertinacis moræ nullus hiſtoricorum aſſert, præter hunc Nicephorum. Sane enim ficto illo Choſrois mandato vel invitus ſubſtitit. At enim turbant Cedrenus, ac Theophanes, dum A. Heraclii XVII. pugnaſſe id Imperatorem ſcribunt, ut Choſroi terrorem objiceret, quo is Sarbarom a Byzantii obſidione revocaret. Etenim ſi hoc ranropere ſtudebat Heraclius, quod attinebat revocatum eumdem commentitiis litteris retinere? Sed nimirum ante Avaricam cladem, ac ſolutam Byzantii obſidionem retrahere Sarbatum voluit, ne a duobus potentiſſimis exercitibus opprimererur. Idem ubi feliciter ad Urbem geſta omnia cognovit, attritis magna ex parte Choſrois viribus, ne cum recentibus Sarbari copiis inſtaurandum certamen eſſet, nullo aut levi domeſtico periculo, ad Chalcedonem commoratl paſſus eſt. Itaque quæ a Cedreno ac Theoph. narrantur, ea alieno tempore ſurpara ad ſuperiores annos referenda ſunt. Longe graviot eſt Conſtantini Manaſſis in hac hiſtoria lapſus, qui Choſroen ait Byzantium uſque exercitum duxiſſe, quem quidem per duces ſuos abſentem omnia geſiſſe conſtat. Conſtantini verſus hi ſunt

Τότε Χοσρόης ὁ Περσῶν ἀνὴρ μιαρώτατος δωδέκτης,
Τὴν πόλιν καὶ περιμαχητὸν Ἀσίαν ἐ σκυλεύσας,
Εως ἀνέβη ἐ Χαλκὴν ἔλαυνε Βυζαντίδος. *pag. 69.*

Addit ad eum inde revocandum, Heraclium in Perſidem erupiſſe.

Ἀγων στρατὸν τυχηρώτατον μεθ' ἵππων Βυζαντίδων.

Quod & factum eſt. Siquidem

Λαβὼν τὴν τῶν βασιλέων Περσῶν φρουρίαν.
Προῆγε μὴν Ἡράκλειος εἰς μέσον ἐ Πισιδᾶν,
Ὁ δὲ Περσάρχης φεύγει αὐτῷ ἔλαυνε ὀπισθόπους.

Quæ omnia elegantius quam verius dicta ſunt. Porro litteras deinceps alias a Chroſroe miſſas, & a Romanis interceptas, Sarbaroque traditas narrant Theoph. & Cedrenus. Verum eæ non ad Sarbarum ſcripræ, ſed de eo necando ad collegam Cardaticham datæ fuerant.

Ἀδραμυττίνου.) Androegam nominare videntur iidem illi Scriptores, cum tradunt Chazaros per Caſpias portas in Androegæ regionem eruptionem fecuiſſe

Οἱ δὲ Ἄβαροι.) Rurſus Avares a Chroſroe ſolicitati, ad Urbem adveniunt. Quod A. C. IↃCXXV. vulgo tribunt. Verum ſequenti potius anno quadrat; ut ex Alexandrino Chronico conſtat. In quo duplex ejus Character traditur. Etenim Indict. XIV. Heraclii XVI. poſt ejus Conſulatum XV. Heraclii vero Junioris XIV. Menſe Majo, die XIV. feria IV. ἀντὶ τῇ ἁγίᾳ μεσοπεντηκοστῇ, Scholæ contra Joannem Siſinnii ſeditioſe conveniſſe dicuntur. Dies hæc, nimirum feria II. Maii XIV. & XXV. dies a Paſchate, quæ eſt μεσοπεντηκοστὴ nonniſi cum A. C. IↃCXXVI. comparari poſſunt, Cyclo Lunæ XIX. Solis apud Conſtantinopolitanos, & ex Maximi Methodo, XIV. Terminus Paſchalis Aprilis XVII. Concurrentes, ſive Epactæ Solis II. cum Regularibus III. & τοιαῦτα dant feriam V. Quare XX. Aprilis Dominica Paſchalis, Littera E apud Romanos, Cyclo Solis XIX. Quinquageſima inde dies, hoc eſt Πεντηκοστὴ VIII. Junii. At XXV. ſive μεσοπεντηκοστὴ Maii XIV. feria IV. ut eſt in Chronico. Sequuntur totidem alii Cataſteres. Prior p. 869. ubi XXIX. Junii Dominica fuiſſe prodiitur. Alter p. 901. ubi Auguſti II. dies Feria VII. notatur. Igitur Littera Dom. E. Quod ad hiſtoriam Conſtantinopolitanæ obſidionis attinet, ac liberationis ejuſdem B. Virginis ope ac patrocinio ſervatæ, pluribus ea narrantur in illo Chronico, itemque apud Theoph. & Cedrenum.

Ἀλλὰς τιλόγου.) For. ἀλλὰν τὰ ἐγγύς. Alexand. Chron. Καὶ πάλιν τῇ ιξῇ ἔτους πλῆθος μαγγανικὸν ἐκ τὰ μέρη ἐκυσιτὰ συλλεγέν παρ' αὐτῷ σπάγγις ἀβύλων. &c.

P. 11. Τέτχε δὲ ἔτος ἑξακισχιλιοστὸν. Ind. XV. Her. A. XVII. (ait Chron. Alex.) quo anno moritur egregius ille propugnator Urbis Bonus Patricius Mai XI.

Μαζὼν δὲ Χοσρόης.) Anno Heraclii XVII. ut ait Theoph. ac Cedrenus, Indict. XV. Razates, (alii Razaſtes) Daxa Choſroe mittitur, vir bellicoſus ac ſtrenuus, quocum ſecundo exitu pugnatum Decembris XII. Theophanes Τῷ δὲ ἑξῆς ἐνιαυτῷ τοῦ Διονυσίου μηνὸς ἡμέρᾳ Σαββάτῳ ἐκστρατεύουσι στρατιῶται. Ecce tibi character anni hujus, quem fruſtra Chriſti IↃCXXVI. faciunt. Fuit enim haud dubie IↃCXXVII. Cyclo Solis Romano XX. Lit. Dom. D. ideoque XII. Decembris Sabbatum.

Καὶ τῆς εἰκάδος ἐφεστώσης.) Cedrenus: Καὶ φονεύσαντες τοῦτον οἱ βασιλεῖς ἀρχοντες μεγάλοι τῆς Περσῶν συμπορᾶς, καὶ τὸ τοῦ Θεοῦ δικαίωμα, καὶ τῆς Θεοτόκου κατεβάλοντο τούτου. Videtur innuere cum alio quam cum Duce Razate Imperatorem pugnaſſe. Nam Razatem proxime tamquam alterum ab ἀρχοντι illo nominat. At nobiſcum facit Theophanes, Καὶ φονεύσαντες τοῦτον οἱ βασιλεῖς ἀρχοντες τῆς Περσῶν συμπορᾶς, καὶ τὸ τοῦ Θεοῦ δικαίωμα, καὶ τῆς βασιλίδος τῆς Θεοτόκου τοῦτον κατέβαλον. Καὶ οἱ ἐπὶ αὐτῷ φονεύσαντες ἐξῆρχον. Καὶ οὗτος ὁ βασιλεὺς ἄλλην συμπορᾶσας καὶ τοῦτον κατέβαλε. φονεύσας δὲ αὐτῷ καὶ τοὺς, ὃς καὶ ἐδίωξε αὐτὸν μὴ δόντα οἱ τὸ χρῖσμα, καὶ τοῦτον ἐπῆλθε. ὁ δὲ βασιλεὺς καὶ τοῦτον ἀπέκτα.

Ἦτοι τὸν αὐτὸν διωρθώσω.) For. Καὶ τοῦ.

Οἱ δὲ Περσῶν ἄρχοντες. De Principum conſpiratione contra Choſroen ejuſque nece Cedrenus & Theophanes accurate ſcripſerunt. Extat in Alexandrino Chronico Heraclii ad Conſtantinopolitanos epiſtola de rebus a ſe geſtis, deque Choſrois miſerabili cæde: quam Annales, ac Chronologiæ omnes conjecinxit in A. C IↃCXXVII. In quo cum Theophane ac Cedreno conſentiunt, qui id anno ſubſcribunt Heraclii XVII. Verum & illi ipſi ſecum pugnant, & annos duos in unum temere confundunt. Id quod ego neceſſariis rationibus convincam. Quippe Heraclii XVII. iiſdem auctoribus Imperator cum Turcis Perſidem ingreſſus eſt: ſed ab iis poſtmodum deſertus, cum Razate Choſrois duce ſecundo marte conſligit. Inde Choſroen fugientem perſequens, omnia cæde atque incendio vaſtat. Qua in excurſione Natalem Chriſti celebrat in ædibus Jeſdim: Luminarium vero feſtum Juliani ſequentis anni in Daſtagerde. Paulo poſt Choſroes a filio necatur. Pugnatum eſt cum Razate, ut ante ex Theophane monuimus, Dec. XII. Sabbato, A. IↃCXXVII. Jam Heraclii A. XVII. cum Ind. XV. cœpit A. IↃCXXVI. Quare nonniſi A. ſequenti, Heraclii XVIII. Indict. I. cum Razate debellatum, Decemb. XII. Atque ut nullus tergiverſandi ſit locus, teſtem dabimus Heraclium ipſum in epiſtola, quam ad Conſtantinopolitanos ſcripſit. ubi primum Februarii XXIV. τῆς ἐνεστώσης πρώτου Ἰνδικτιῶνος, *inchoatæ* I. *Ind.* Dynaſtas omnes & Satrapas ad Siroem relicto Choſroe deſeciſſe narrat. Poſtridie Siroem inauguratum; Choſroem vero XXVIII. menſis ejuſdem a filio necatum. Addit inſuper Characterem hujus anni p. 917. cum ait Aprilii III. Dominicam fuiſſe. Accedit & Chronicon ipſum, in quo Heraclii hæc epiſtola legitur. Anno (ioquit) XVIII. *Imperii Heraclii: poſt ejus Coſ.* XVII. & XVI. *Imp. Heraclii Jun. Conſtantini filii ejus*, XV. *Maii*, *Ind.* I. *Feria* II. *ipſa Penteceſtes die*, *lectæ ſunt litteræ ex ſuggeſtu in ſanctiſſima Dei magna Eccleſia miſſæ ex Oriente ab Heraclio*, &c. Hæc omnia nulli alteri quam IↃCXXVIII. Chriſti A accomodari poſſunt. Cyclo Solis ex methodo Maximi XVI. Epactæ Solis V. Cyclo Lunæ II. Terminus Paſchalis XXV. Martii Regularis hujus diei I. cum Concurrentibus V. dat Feriam VI. Unde Martii XXVII. Paſcha, Lit. Dom. B. Cyclo Solis Romano XXI. adeoque XV Maii Pentecoſte. Ideo, ut initio dixi, duo anni in unam perperam contracti. Apud Theophanem ſub eodem A. XVII. ita ſcriptum eſt τῇ δὲ ιζ'. τῆ Ὀκτωβρίου μηνὸς ιε'. Ἰσδ. κατέλαβεν ὁ τῶν χρόνων Χριστὸς, καὶ ἐβράβευσεν τὸν κατεβδομάδα μῆνα. Eadem habet & Cedrenus. Quibus verbis novus Heraclii annus, hoc eſt XVIII. cum Indict. I. præfigi debuit. Quis enim non videt ante Octobrem a XV. ad I. Indictionem tranſitum eſſe factum?

Ἔρριψε τὸ φῶς αὐτοῦ.) Extat in Alex. Chronico fragmentum Epiſtolæ Sirois ad Heraclium cum hac inſcriptione, Acabata Sadaſace Heraclio clementiſſimo, &c.

Ὡς τιμᾶσθαι αὐτὸν.) For. ὡς τιμᾶσθαι αὐτῷ.

P. 12. Σαββάτου δὲ ἐνόντος.) Hic finis Perſici belli fuit, in quo myſticum illud accidiſſe narrant Theophanes, Zonaras, & alii, quod uti VS. diebus mundus a Deo fabricatus eſt, ac VII. quievit, ita cum VI. totos annos Heraclius cum Choſroe pugnaſſet, VII. tandem optatum ei bello finem impoſuit. Conſtantinus Manaſſes.

Ἐν ἑξαετίᾳ τοσαύτῃ ἴλλυ παραδρόμῳ.
Τὸν Περσικὸν, καὶ Μαῦρον Ἡράκλειος ἐπορέξας.
Κεκλῆσθαι σαββάτιζε τότε τὸν Βυζαντίδα.

Numerantur vero anni illi VI. ab A. XII. Heraclii, Chriſti IↃCXXII. poſt Paſcha, uſque ad A. XVIII. Chriſti IↃCXXVIII. ineuntem.

Κραταιὸς δὲ τοῦ βασιλέως Περσῶν.) Caboes iſte nuſquam in Perſarum Regum numero cenſetur. Suſpicor errore Nicephori factum, ut ejuſdem nomina duo pro diverſis regibus haberentur. Siroes enim Acabada dictus, quod Caboi ſimile eſt. Niſi forte Adeſer Siroi filius alio nomine Caboes ſit nuncupatus. Ac Regum quidem iſtorum ſucceſſio a Theophane ita deſcribitur.

SIROES, ADESER, *Menſes* VII.
SARBARAZAS, *quem Barazam vocat Cedrenus interfecto Adſer*, *menſes* II. *pag.* 71.
BORANE, *Cedreno Baram Choſrois filia*, *menſe* VIII.
ORMISDAI, *annos* XI.

Edit. Pariſ. pag. 70.

Ab iis Nicephorus noſter longe diverſus abiit, qui poſt Siroen, Caboen recenſet: Hinc Ormiſdam I. Poſtremo Sarbarum. Sane communis hæc opinio eſt, Ormiſdam ultimum omnium in Perſide regnaſſe. Cui Sigebertus annum unum dumtaxat attribuit.

Καὶ ἀλλήλων.) Cor. Μετ' ἀλλήλων.) P. 12. Ἡράκλειος δὲ Νικητὰς.) Depravata ſunt omnino quæ ſequuntur. Corr. Νικήτα υἱὸν Πατρικίου, &c. Niceta filius Patricius creatus eſt. Vox Σαμβάτῃ prorſus expungenda. Ita paulo poſt Νικήτα in genit. caſu. Ἀτενίζων verbum æque corruptum.

Τῷ δὲ τοῦ αὐτοῦ καιρῷ.) Zonaras de Machometo: Τοιαῦτα δὲ τῷ βασιλεῖ τότε ἐν Περσίδι τραπεισῶν πράξεων Μωαμὴθ ὁ Σαρακηνῶν φύλαρχος &c. Paulo poſt. Οὗτος ὧν ὁ Λιβερίου φοιτᾷ τῷ βασιλεῖ, χρόνου οὐ πρὸ πολλοῦ, ἐ ἔλαβε. Ad annum pertinet Heraclii, XVIII. Chriſti IↃCXVIII. quo e Perſide victor Conſtantinopolim regreſſus eſt. Sed nondum tamen, ut opinor, Arabes Romanorum Imperio ſoleſti fuerunt: ſed aono poſtea tertio, ut paulo poſt dicetur.

Αὐτὸς δὲ λαβὼν.) Anno Imperii ſui XIX. (ait Cedrenus ac Theoph.) appetente vere Conſtantinopoli profectus Heraclius, Hieroſolymam pretioſa ac vivifica Crucis ligna ſecum detulit, ἀπαγαγὼν τὰ τίμια, καὶ ζωοποιὰ ξύλα, at loquitur Theophanes. Ita Græci ſcriptores omnes ex legitima formula ſanctiſſimam Chriſti crucem appellare ſolent, atque inter alios Nicephorus in Chronico, Καὶ ἡ ζωοποιὸς σταυροῦ τοῦ ἁγίου τούτου ἀνακομιδή. Quem ad locum Joachimus Camerarius ex Lutheri piſtrino multa contra S. Crucis cultum non minus ſtolide quam imperite diſputat. Et τίμιος quidem vocari utcumque patitur, ζωοποιὸν vero nefas eſſe putat. Idque ineptiſſima ratiocinatione, ſed impia atque ſacrilega ſuadere contendit. Sexcenta ſunt hujus generis in iſtis Scholiis ab inſano capite virulente ſcripta.

Καὶ Μοδέστῳ τῷ Ἀρχιμανδρίτῃ.) Modeſtum Hieroſolymorum Epiſcopum fuiſſe excidii tempore, Nicephorus noſter aſſerit. Cæteri propemodum omnes Zachariam nominant. Theophanes item hanc aptiſſime componit his verbis: Ἐπειδὴ δὲ βασιλεὺς εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐ ὁ Περσῶν ἀρχὼν Ζαχαρίας τὸν ἀντιόχου τοῦ μὴ τὸ ἐλθεῖν αὐτὸ εἰς Παλαιστίνην αὐτὸ αἰχμαλωσίας, ἐ ἄγια Μοδέστου ἐ ἀρχιμανδρίτου ἁγίου Θεοδοσίου τοῦ κοινοβιάρχου ἐ ἁγίων Ἀναστασίου τοῦ ἁγίου Βασσιανῶν, οἱ ἐμφανιζόντα

Digitized by Google

ἐπὶ τῆς Περσίδος, τότε δὲν χωρεύουν ὁ Βασιλεὺς ἢ ἄλλος Μέγας Πατριάρχης. Quæ omnia a Miſcellæ auctore ac Cedreno prætermiſſa ad hanc hiſtoriam peropportuna ſunt. Atque etſi nonnihil vitiata ſint, hoc tamen ſignificant, Zachariam paulo poſt reditum e Perſide, in Palæſtina defunctum, eique ſubrogatum Modeſtum Aſchimandritam. Nicephor. in Chr. Zachariæ tribuit annos ante urbis ἅλωσιν XXII. Modeſto vero ann. I. Theophanes, Zachariæ annos in totum XXII. Modeſto II. Idemque Modeſti initium confert in annum Heraclii XXII. cum tamen de ejus creatione A. XIX. mentionem fecerit. Alexandrinum Chronicon. A. Phocæ VII. Indict. XII. Iſacio Hieroſolymoram Epiſcopo mortuo ſuffectum eſſe Zachariam ſcribit Conſtantinopolitanæ Eccleſiæ Presbyterum, & vaſorum cuſtodem. Eſt hic A. C. V. IↃCIX. a quo ad A. IↃCXXX. anni ſunt XXII. quo annus Heraclii cœpit XXII. Quare Zacharias, poſtquam in ſedem reſtitutus eſt, annos IV. vel V. ſuperſtes fuit; falſumque omnino eſt Nicephori Chronicon.

Καὶ ἀνῆγεν.) Por. ἀνῆγεν. T. Λοιπὸν δὲ ἀνῆν.) Significat e veſtigio Conſtantinopolim translata eſſe τὸ ζωοποιὸν ξύλον, Indict. II. Prochroniſmus eſt A. fere VI. Siquidem A. dumtaxat Heraclii XXIV. ut auctor eſt Theoph. ac Cedrenus, tranſportata ab Imperatore ſanctiſſima, ac vivifica Crux eſt, Syriacis tebus plane deſperatis. Eſt hic A. Chriſti IↃCXXXIV. Indict. VII. Bis igitur Conſtantinopolim advecta Crux eſt. Primum A. Heraclii XIX. ſimul atque e Perſide recepta eſt. Unde ab Heraclio tranſlata, ab eodem denno poſt annos VI. ad urbem remiſſa. At Nicephoros utramque translationem promiſcue habuit. Sigebertus A. IↃCXXXV. *Saracenis* (ait) *Syriam infeſtantibus, Heraclius Crucem ſanctam Domini ab Hieruſalem Conſtantinopolim tranſtulit.* uno anno plus dicit. Sed revera annus fuit IↃCXXXIV.

Edit. Pariſ. p. 72.

P. 13. Οἱ τοῦτο δὲ χρόνοι.) Heraclii XXII. Chriſti IↃCXXXI. Arabes a Romanis deficiunt, ob rogam, ſive donativum ab Imperatoris Eunucho enm contumelia denegatum. Theoph. Sigeb. A. IↃCXXXIII. Eodem A. moritur execrandus ille Machmetes die Junii 17. Succeſſit Abubecher, qui A. Heiac. XXIII Ind. V. Palæſtinam vaſtavit. A. vero Heraclii XXIV. moritur, Ind. VIS. cum regnaſſet, ait Theophanes A. II. Cedrenus addit menſes VI. Succedit Omarus, a quo Boſtra, aliæque urbes expugnatæ.

Ἐδέσσης Ἡράκλειος.) Eodem Heraclii A. XXXIV. Theodorus Heraclii frater ab Omaro vincitur. Inde Emeſam ad Imperatorem fugit. Cui ſucceſſor datus eſt Baanes, & Theodorus Sacellarius. A quo Arabes Edeſſa Damaſcum uſque fugati. Theoph. & Cedren.

Ἐκ τέτου παρέγγελα.) Heraclii XXV. liſdem auctoribus, Baanes ac Theodorus Heraclii Duces a Saracenis vincuntur, XXIII. Julii, Feria III. in Theophane noſtro. Sed Auguſti pro Julii ex Miſcella reſcribendum. Accidit hoc A. C. IↃCXXXIV. cyclo Solis XXVSI. Lit. Dom. B. Sed noadum Heraclii A. inierat XXV. cum adhuc XXIV decurreret cum Indict. VII.

Οὖτος Οὐνογουνδούρων.) Conſtantinus Porphyrog. Lib. II. de Them. Οὐνογουνδούρους alit vocatus fuiſſe Bulgaros.

Ἰωάννῃ τῷ Βαρσάμου.) Theoph. ac Cedrenus A. XXVII. miſſum narrant ab Imperatore Joannem Ducem cognomento Kartzam (Theoph. Κατζάκιν) Oſroenæ Præfectum, qui Chalcedonem (leg. Chalcidem ex Miſcel.) ad Jadum Omari Ducem profectus c. M. nammorum pollicitus eſt, ne Euphratem tranſieret. Quod quia inſcin Imperatore fecerat, relegatus eſt, eique ſucceſſor datus eſt Ptolemæus. Sed alium nb hoc Joanne oportet illum eſſe de quo Nicephorus hoc loco.

P. 14. Τῶν Ἰαφέτ.) Vide nam eo pertineat Diſticb. illud ex Anth. L. 4. c. 3. *Εἰς εἰκόνα ἱερέως.*

Τῶνδε λογισμὸς ἀγγέλων δέμνιον χάρις,
Τῶνδε φρὶξ γαῖαν κάλλος ἐπιφρόσυνος.

Neque enim ad ædem B. Virginis pertinere videtur, ut Interpres aſſerit: ſed ad Palatium maritimum. E. *Niceph. hiſt.*

juſdem Palatii meminit & Theoph. in A. XII Copronbi Conciliabulum adverſus S. Imagines in Hieræ Palatio celebratum refert. Sed & Niceph. noſter in fine Hiſtoriæ.

Τὴν λεγομένην Πρόικυσσον.) Principis Inſula in Propontide ſita eſt.

Κέλυν φαδαλίας.) Pbidalia leg. Steph. de Urbib. voce Γωναφόντιον. Ἐστὶ δὲ καὶ γωναῖκὸν λιμὶν πρὸς τὴν λεγομένην φιδάλειαν τὴν μεταξὺ Ἀνάπλου καὶ τοῦ Ἀρδάνιος. Fuit hæc Byzantis uxor, ut ibidem Stephanus narrat. In Anthol. L. 4. c. 4.

Ἰμερτὴ Φιδάλεια δόμων Βυζαντιὰς εὐνάχλου.
Εἶμι δὲ βεβαίους δώρα σὺν εὐφροσύνῃ.

Κατὰ δὲ τὴν δωδεκάτην Ἰνδικτιῶνα.) Indictio hæc A. IↃCXXXVIII inchoata eſt, Heraclii XXIX. Quare A. IↃCXXXIX ejus obitus notatur in magnis Annalibus, cum ſediſſet A. XXVIII, dies XXI, ut eſt in Chronico Nicephori: ſed falſo. Nam ab eo conſtat Heraclium eſſe coronatum. Ergo ejus initium in Annalibus notatur A. C. IↃCVIII Indict. XI, Phocæ VI. adeo ut XXXII. annorum Eccleſiæ præfuerit. Verum Theophanes XXIX. ſediſſe tantum aſſerit. Qua ratione anno Chriſti IↃCX. Epiſcopatum inilt, Phocæ Imperatoris ultimo. Ultimus vero ejus annus incurrit in IↃCXXXVIII Ind. XI. Heraclii XXVIII. Alexan. Chronicon pag. 875. Annum illum, qun Sergius Patriarcha creatus eſt, multiplici characlere deſignat. Siquidem Martii XX. Feria VI. mortuum eſſe refere Thomam illius anteceſſorem: qui XXII. menſis ejuſdem ſepultus eſt, Dominica die. Poſtea vero Aprillis VIII. Indict. XIII. Sabbato magno, Sergium creatum Pontificem. Subjicit & alium feriæ characterem, Octobris III. Indict. XIV. Sabbatum ſuiſſe, de quo ſupra diſputatum eſt. Annus ille proculdubio Chriſti eſt IↃCX. Cyclo Solis III. Lit. Dom. D. Ideo Martii XX. Feria VI. & XXIS. Dominica. Cyclus Lunæ III. Terminus Paſchalis XIII. Aprilis. Cyclus Solis ex Maximi methodo XXVI. Concurrentes, ſive epactæ Solis III. quæ cum Regularibus diei dant Feriam II. Quare Paſcha Aprilis XIX. & Sabbatum magnum XVIII. ejuſdem. Unde in Chronico pro VIII. referibendum XVIII. Ex hac obſervatione ſuperiorum Patriarcharum ſeriem iiſdem in Annalibus corrigas. Veluri cum Thomæ primus annus comparatur cum A. IↃCVI. Phocæ IV. In quo ſuffragatorai quidem quod ad Phocæ annum attinet, habent Theophanem ac Cedrenum, ſed utrumque errore lapſum. Nam eum Theophanes Thomæ tres annos tribuat, & A. IV. Phocæ primum illius numeret, Sergii primum duobus annis accommodat, VII. & VIII. Longe melius in Alexand. Chronico Cyriacus e vivis exceſſiſſe diciror Octobris XXIX. die Sabbati, enarumque ſunus illius poſtridie, Dom. Fuit hic annus IↃCVII. Cyc. Solis XXVII. Lit. Dom B. Indict. X. Phocæ IV. pene abſoluto. Sequenti A. IↃCVII. Phocæ V. Indict. X. poſt Coſ. Phocæ A. IV. Januarii XXIII. creatus eſt Thomas. Sedit itaque A. III. Niceph. in Chron. tribuit A. III. M. V. Sed interregni ſparium complexus eſt. At vero corrigendum rurſus Chron. dum Phocæ V. quo creatus eſt Thomas, Ind. X. notat poſt Conſulatum Phocæ III. Siquidem Phocæ primus inchoatur, ex eodem Chronico, Indict. VI. Novemb. XXV. Dominica, cum die XXIII. Feria VI. inauguratus eſſet a Cyriaco. Annus eſt Chriſti IↃCII. Cyclo Solis XXIV. Lit. Dom. G. Anno IↃCIII. Ind. VI. Phocæ Conſulatum iniit. Ergo A ono IↃCIV Phocæ II. Ind. VIII. numerari cœpit poſt ejus Conſulatum I. Anno deinde IↃCV. Phocæ III. Ind. VIII. annus fuit poſt Conſulatum II. Itaque A. IↃCVI. Phocæ IV. Ind. IX. eſt ab ejus Conſulato III. Annus vero IↃCVII. Phocæ V. Ind. X. poſt ejus Conſulatum ordine IV. eſt. Male igitur in Græco Ind. IX. & X. bis iteratur τὸ γ'. Hæc paulo accuratius a nobis excuſa ſunt, ut & illorum rerum poſtoriæ, & luculentiſſimo Chronico aliqua ex parte conſuleretur.

Καὶ γενόμενος φρούριον.) Non dubitavimus pro Σιρὼν, Πύρρον reſtituere in latina noſtra interpretatione. Certum eſt enim Pyrrhum Sergio ſucceſſiſſe.

A. Heraclii XXIX. Chriſti IↃCXXXIX. Cui Theophanes A. TTS. aſſignat. Nicephorus in Chron. A. ST. menſes IX. dies IX.

Ἦν δὲ χρόνοις τοιοῦτος.) Theoph. A. XXV. Heracl. Κατεγηράσατο δὲ ὁ Θέσπις ἐπὶ τῷ βασιλέως, ὡς τὸ χρεῶν τῶν Αἰγύπτου τοῖς Σαρακηνοῖς δῶσι, καὶ ἀποτίλας μετ' ὀργῆς τὸν μηνιτὴν ἔλεγε.

Pag. 55. Δικαίως δὲ ἐξ Μαρίνου.) Anno Heraclii XXII. Chriſti IↃCXXX. Ind. IV Novemb. VII. (corrigendus Theoph. dom Heraclii XXI. numerat) natus eſt Heraclio in Oriente, quem Cedr. Davidem vocat. Eademque die Conſt. Herac. filio naſcitur Heraclius, qui A. ſequenti Ind. V. Nov. SII. X Sergio baptizatus eſt in Blacherais.

Ἐκ τούτου λοιπὸν.) Obiit Heraclius, inquit Theophan. Indict. XIV. Martio menſe, die XI. cum imperaſſet annos XXX. menſes X. At noſter A. XXX. menſes SV. dies VI. Sed ſi A. ejus primus ab Octob. VSI. numeratus eſt Ind. XIV. A. C. IↃCX. ut antea probatum eſt, mortuuſque eſt A. IↃCXLI. Martii XI. imperavit A. XXX. menſes V. dies V. Ac ſi annos LXVI. vixit, imperare coepit ætatis XXXV.

Καὶ τὸν υἱὸν.) Fot. κατὰ.

Καὶ μὴ συγχωρῆσαι ἐλπίζειν.) Deeſt, ut opinor, τὸν ὄφιν, aut ſimile quidpiam. Monebat Philagrius uti filio ſuo proſpiceret.

Pag. 56. Συμβασιλέως δὲ τῷ πατρὶ.) Natus eſt, ut antea notavimus, Ind. XV. Maii V. A. IↃCXII. Coronatus vero eodem A. Ind. I. Dec. XXV. Imp. cum patre A. XXVIII. Poſt parentis obitum, menſet IV. Ar Niceph. noſter ſopervixiſſe ait dies duntaxat CIII. Quare morraus eſt Joo. XIII. A. C. IↃCLI. Ind. XIV. Conſentiunt Scriptores ad unum omnes, clam illum veneno a Martina & Pyrrho Patriarcha ſublatum. *Edit. Pariſ. pag. 74*

Εὐδὲ ὧν τόν τε Πατρί.) Adi Cedrenum.

Οὐαλεντῖνος δὲ.) Tota hæc Valentini hiſtoria ſingulatem huoc auctotem habet. Apud Theoph. & Cedrenum nominarus reperitur Valentinus, cum ita narrant: Indict. 5. S natum Heraclium, ac Martinam cum Valentino repudiaſſe.

Ὁ δὲ συμβασιλεὺς.) Diſcedit hic a cæteris Noſter, qui ab Heracleona & Martina Heraclium, qui Conſtans dictos eſt, aſſerit Imperatorem eſſe factum. Conſtat enim a Senatu abrogatum Heracleonæ Imperium, eumdemque amputaris naribus cum matre, cui lingua præciſa erat, relegatum. Imperavit Heracleonas menſes VI. Qui in Decembrem hujus A. IↃCXLI. Ind. XV. deſinere videntur. Magnopere vero in hac hiſtoria Theoph. hallucinatur, in Cod. Jojenſ. Qui Conſtant. eumdem cum Heracleona facit. Μετὰ δὲ Ἡράκλειον (ait) ἐβασίλευσε Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐκ παρθένου Ἠρακλειανῆς, Μαρτιναντὸς καὶ αὐτοῦ, ἔτος ἓν. καὶ φανερὸν ὑπὸ τῆς αἰτίου ἀφῃρέθη.

Pag. 57. Προχωρίζεται Πώγων.) Theophanes, & Cedrenus anno ab Heraclii morte altero, Pyrrhum e ſede dejectum, ac Paulum ejus loco ſuffectum adſtruunt, Octobri menſe, Indict. XV. quibus & diſerte noſter aſſentitur. Quare A. C. IↃCXLI. eodem quo Herac. obiit, ejectus eſt Pyrrhus, non IↃCXLII. at eſt in Annal. Nempe Ind. XV. iniit. A. IↃCXLI. Septembri. Potto cum non ante abrogatam Heracleonæ Imperium hoc acciderit, qui quidem menſibus ſeuis imperavit, facile mihi perſuadeo, ut illos menſes non eſſe a Conſtantini Heraclii F. ſed ab Heraclii ipſius obitu numetandos: ita ut cum Conſtantino tribus menſibus, & diebus XIII. imperarit, ex Heraclii teſtamento. Itaque hoc ipio A. circa Junium menſem, Heracleona pulſo, Conſtans Impeſium auſpicatus eſt. Expendendum vero illud attentius, quod ſcribit Zonaras, Heracleonam hoc anno decedonem fuiſſe. Hoc ſi verum eſt, natus eſt circa A. C. IↃCXXXII. Heraclii XXII. At nulla hujus rei apud Hiſtoricos mentio. Aono quidem IↃCXXX. Indict. IV. Nov. VII. narus in Oriente ex Martina conjuge David, eademqoe die Heraclius Heraclii Junioris, ſive Conſtantini F. qui poſtea Conſtans eſt dictus. Potuit igitur hac nomlnum ſimilitudine deceptus Zonaras Heraclium iſtum Heraclii ſenioris & Martinæ F. putare. Mihi veto dubium non eſt, quin Heracleonas Heraclius ille ſit, quem noſter pag. 6. in Lazica natum refert. A. ſcilicet Heraclii XII. vel XVI. qui tum, cum in ordinem redactus eſt, annos habuit ferme XVI. vel XX. Aut certe Conſtantinus alter Heraclii filius ex Martina, quem A. Herac. V. natum eſſe Cedr. ac Theoph. ſcribant. Neque enim is cum Heraclio confundi poteſt, qui in ipſa expeditione natus eſt in Lazica, aliquot annis poſt Conſtantinum Martinæ F. quod fortaſſe verius eſt: ita eoim imperare cœperit A. ætatis XXVI. Arqui plurima hic ab Heracleona dicta factaque narrantur, quæ ægre alteri, quam ei qui vitilem ætatem attigerit, accommodari poſſint.

Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς Σεβαστός.) Ingens hic annorum hiatus eſt. Quare aſteriſco notandum huoc locum exiſtimo. Neque adeo ſupiuam fuiſſe Nicephorum arbitror, ut annorum XXVII. res geſtas ne littera quidem attigerit.

Καὶ τοῦτον ἀδελφὸν.) Conſtantinus Pogonatus Conſtantem excipit. Cujus temporibus Saraceni Africam & Orientem vaſtant. Neque tamen ante annum hujus Imperii V. in Thraciam navigarunt. Quo anno ab Aprili menſe ad Septemb. uſque continuo pugnarom eſt, & capta Cyzico ibidem hiemarunt.

Ἐπτὰ δ' ὧν ἔτεσι.) Scribit Theophanes & Cedrenus A. Conſt. IX. Mardaitas Libanum mourem occupaſſe, tantumque Barbaris injeciſſe terrurem, ut pacem illico a Romanis petierint. Jani quod VII. totos annos hic noſter innait obſeſſam eſſe Conſtantinopolim, idem Cedrenus ac Theophanes his verbis affirmare videntur. Ἐν τούτοις δὲ ἐπιλαβὼν ἀπὸ Ἀσσυρίων μέχρι τοῦ Στενυμβρίου. καὶ ὑποφόρους ποιησάμενος ἀπὸ χρυσοῦ τοὺς Κιλίκων. καὶ τοὺς παραλαβόντας ἐκεῖνα σκηνώσας. καὶ μὴ τὸ ὑπομένειν τέλεσιν ἐμείνας ἐφ' ὅλοις σχεδὸν ἑπτὰ μὴ ἐξ Χριστιανῶν. ἐπὶ οὗτος δὲ ἐτῶν τὰ αὐτὰ τελέσαντος. καὶ αἰχμαλώτους, τῷ τῶ Θεῶ βοηθείᾳ ἐξ τῶν Θεσσάλων, πλέον τῶν ἀποβαλόντας ἀνδρῶν μυριάδων. καὶ τραυματισμοὺς ἀπείρους αὐτοῖς γενομένους ἀνδυαστέλλων μὴ μεγάλου λαοῦ. Hæc Theophanes, quæ mendoſa ſunt. Verum ſub ejus Imperio Conſtantini nonniſi anno V. in Thraciam delati ſunt, eodemque anno confectum eſt ope divina bellum. Quare cum ambigue loquantur illi, de toto belli tempore, quod etiam ſub Conſtante geſtum eſt, par eſt annumerom accipi. Etenim A. ejus XXVI. Chalcedonem appulſi maxima inde præda poriri ſunt, a quo tempore ad A. Pogonati V. anni ſepteni. Atqui etiam A. Conſtantis XXI. & deinceps ſæpius in Thraciam navigarunt. Ergo ita forſitan componenda res eſt, at quamquam plures annos bellum tenuerit, tamen nonniſi ſepties Conſtantinopolim uſque popalabuodi pervenerint. Inſiguis hic aonus Conſt. V. fuit Græculi, ut vocant, ignis artificio tum repetto, cujus auctorem perhibent Callinicum quemdam architectum Heliopolitanum e Syria: quo potiſſimum Barbati profligati ſunt. *Pag. 75*

Περὶ δὲ τοὺς τελέζους.) Syleum inter Lyciæ arbes & Pamphyliæ numerat Conſt. Porphyrog. Lib. I. de Them. a Vulcanio edito. Steph. Σύλαιον, πόλις Φρυγίας ἐφ' ὅτι εἰ διῤῥύγχου. τινὲς δὲ Παμφυλίας. Adverte per *a* non per *ω* ſcribendum.

Ὁ δὲ ἐφ' Σαρακηνῶν.) Accidit hoc A. Conſtant. IX, cum Saraceni a Mardaitis Libani montis inſeſſoribus premerentor. Sed, quod ad tributi ſummam pertiner, longe a Niceph. diſcedit Theoph. dum ait, ἔγγραφον γίνεται ἐπιδοῦναι μεθ' ἡμέρας ἐπὶ συμφώνησαν τὰ πάντα παρέχεσθαι τῇ Ῥωμαίᾳ πολιτείᾳ παρὰ Ἀραβῶν χρυσὰ χιλιάδας τξὲ, καὶ ἀνδράς αἰχμαλώτους ρ' χιλιάδας, καὶ ἵππους ἀγωνιστὰς σ'. Immauis penſitatio. Ar Cedreuus χρυσὰ χιλιάδας ί.

Περὶ τῶν Μαύρων.) His affinia de Bulgaris narrat Theoph. cujus ſtagmentum hic ſeddam.

DE BULGARORUM ORIGINIBUS, ex Theophanis Manuſcripto.

Καὶ τούτῳ τῷ χρόνῳ τὸ ἔθνος Βουλγάρων ἤρξατο ἐπιδῆναι τῇ Θρᾴκῃ. Ἀπαρχαῖον δὲ αὐτῶν τὸ γένος τῶν ἀρχαίων τῶν Οὐογουνδούρων Βουλγάρων, ἐξ Κουτριγούρ. Ἐν τοῖς ἀρκτῴοις τετραπόλεσι μέρεσι τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἐν τῇ

λεγομένη Μαιώτιδι λίμνη, εἰς ἣν ἀσείγετος ποταμὸς μίγνυται ἀπὸ τοῦ Ὀκεανοῦ καταφερόμενος ἀφ' οὗ ἀφ' Σκυθῶν γῆς λεγόμενος Ατελ, εἰς ὃν ἀγόμενος ὁ λεγόμενος Τάναϊς ποταμὸς, καὶ αὐτὸς ἀπὸ ἀφ' Ἰβηρίων τοῦ ὄρους ἐξιὼν χέμαρρος ἀφ' οὗ ἐν τοῖς Καυκασίοις ὄρεσιν. ἀπὸ δὲ τῶν μίξεων τῶν Τάναϊ καὶ τοῦ Ατελ ἄνωθεν τῆς φερομένης Μαιώτιδος λίμνης χιζομένη τοῦ Ατελ ἀρχόμενος ὁ λεγόμενος Κύφις ποταμὸς, ἡ ἀπολίδα εἰς τὸ τέλος τῆς Παντικῆς διαλέκτου, πλησίον ἀφ' ἑκατὸν σταδίων εἰς τὸ ἄκρωμα, τὸ λεγόμενον Κεφὰ φόσσατον. ἀπὸ δὲ τῆς φερομένης μαιώτιδος λίμνης ἴσα ποταμῷ διάλεκτος καὶ ἀσείγετος εἰς τὴν Εὐξείνου Πόντου διάλεκτον ἀφ' οὗ τοῦ γὰρ Βοσπόρου ἡ Κιμμερία, ἐξ ἧς ποταμὸς ἀγρόλιτος τὸ λεγόμενον Μυζέλης, ἐξ οὗ τὸ αὐτὸ ὄρμα. ἐξ οὗ μὲν τοῦ φόσ ἀνατολὴ μέρη ἀφ' ἑκατομμύσεις λίμνης ἐπὶ Φασιγορίας, ἐξ οὗ ἐκεῖσε ἀκούουσι Εβρώικες παράκοιτοι ἐδὸν πλόκε. ἀπὸ δὲ τῆς αὐτῆς λίμνης ἐπὶ τὸν λεγόμενον Κῦρον ποταμὸν ὅνδε τὸ ξυὸν ἡγρόλιτος Βουλγαρικὸν ὄμφαλον, ὁ παλαιὸ Βουλγαρία ἐστὶν ἡ μεγάλη, ἐξ οὗ λεγόμενος Κότραγος ὁμόρους αὐτῇ ἡ ἴτυα συγχέοντες. Ἐπὶ δὲ ἀφ' χείλον Κωνσταντῖνος τὸ αἰς τῶν δύων, Κράβατα τὸ κυρὶ τῆς λεχθείσης Βουλγαρίας καὶ ἀφ' Κότραγον τὸν βίον μετακαλέσαντος, ἐξ οὗτος κατελαύνοντος ἀφ', ἡ ἐβδομηκοντοστὸς μεθημέρι τοῦτος ἀπεχωρίθωσι ἐκ τῆς φερὶ ἄκλους δύσεως ἀφ' τὸ αὐτὸν κυρίδιον αὐτὸς, ἐξ ἑτέρῳ μὲ διακόσια ἔδοσε. μετ' ὀλίγον δὲ χρόνον τῆς ἐκείνου τελευτῆς εἰς δύσεσιν ἐπανῆλθόν τε αὐτὸ ἐ καὶ διέκοσμε ἐπ' ἀλλήλων, μᾶ τὸ ἐν ὑπεξουσίᾳ ἔτι ἐκείνε ἀνῳ ὑπομένον λαὸ· καὶ ὃ μὲν φερόμενος φὸς ὁ λεγόμενος Βατβαϊὰν τῶν ἑτέρων τὸ ἀκρὸν φυλάξας παρὰ δύμασιν ἐν τῷ φαγανοῦ αὐτὸ γῇ μέχρι τῶν δώρο. ὁ δὲ ἕλτερος τῶν ἀδελφῶν ὁ λεγόμενος Κότραγος τὸν Τάναϊν ἀφ' ὃν ποταμὸν ἀκίνητος τὸ φρατρίχειον ἀδελφῶ. ὁ δὲ τέταρτος ἐξ ὁ μέσσιτος τῶν Ιεροῦ ἔτι Δακίβιν λεγόμενον παραδόντες ποτισμὸν, ὁ μὲν εἰς Παννονίαν τὸν Αβαρίου ὑποτακτὴς τῷ Χαγάνῳ ἀφ' Αβάρων ἐμπνεῖ μᾶ τοῖς δυσὶ μοῖρας αὐτῷ. Ὁ δὲ φερόμενος τῶν φερόμενος τῇ Ραβίτῃ Παννόνιον κατελαύνει ὑπὸ τῶν βασιλέων ἀφ' Χαζιτικῶν γίγνεται. ἔνθεν τοῦτον ὁ τρίτος Ασπαρὶχ λεγόμενος ἡ Δάνουβρι ἡ Δάνεστρι περάσας, καὶ τὸν Οὐγγλον καταλαβὼν βορειότερον τὰ Δανουβίου ποταμοῦ, μεταξὺ τούτου κἀκείνου ῥώμασε, ἀσφαλῆ καὶ δυσμάχητον ὄντα τὸν τόπον ἐχυρώσαντος ἐξ ἑκάτου μέρους· τελματώδες γὰρ ὑπάρχειν, καὶ ἄλλοθεν τοῖς ποταμοῖς περιφέρεσι· καλῶ τῷ ὄδατι πεπληθυσμένῳ ἀφ' τὸν μεταξὺ τῶν ἐκ ἀφ' ποταμίων παρέχει ἄνεσιν· τοῦτον δὲ ἔτος εἰς πέντε μέρη διαιρήσαντο, ἓξ ἐν βασχίστοι κατασταθέντος, ἑξῆλθε τὸ μέρα ἔθνος ἀφ' Χαζάρων ἀπὸ τοῦ ἀνδοτέρω βαθὺς βορζηλίας τὸν φρατὸν Σαρματίας, ἡ ἐδέωσαν πάσης τῆς περατικῆς γῆς, μέχρι τῶν Παντικῆς διαλέκτου, ἡ τὸν φρᾶτον ἀδελφὸν Βατβαϊὰν τὸν φρᾶτος Βουλγαρίας ἄρχοντα ὑποτελῆ κατασκέσας φόρους παρ' αὐτὸ κομίζεται μέχρι τὸ νῦν. Subjicit Conſtantini adverſus eos expeditionem. Hujus παραβολὴν Latinam interpretationem ex Miſcella Pauli Diaconi petere quivis poteſt, qui pleriſque in libris Theophanem ad verbum reddit, præſertim poſtetioribus, ut ea iis quæ ſparſim exſcripſimus conſtare poteſt. Nam prioribus in libris longe divetſus a Theophaoe Diaconus eſt: id quod alio loco demonſtrabitur.

Περὶ τὴν Μαιώτιν λίμνην.) Multa ſunt hae in Topographia perperam a Theophane deſcripta. Primum Atel ingentem fluvium aſſerit cum Tanai miſceti, atque in Mœotidem decurrere: ſed antea ruſus a Tanai diductum Cophinem vel facere vel excipere (nam ambigue loquitur) atque in Ponticum exonerare ſeſe, ad Neeropyla, & Κεφὰ φόσσατον. Sunt hæc ægroti veteris ſomnia. Atel idem eſt cum Rha Sarmaticæ Aſiaticæ ingenti ſane fluvio, quem *Edel* ab accolis Tartaris hodieque nominari referunt: ab aliis *Volga*. At is neque cum Tanai miſcet undas, neque in Mœotidem, ſed in Hyrcanum pelagus evolvitur. Sed & falſum, Tanain ab Ibericis Pylis aut Caucaſo fluere. Quod vero monſtrum hic procreat, cum ab Atelis; & Tanais divortio exiude Cophinem in Κεφὰ φόσσατον derivat? Quaſi, Rha trans Tanain elapſus, innumeris penetratis amoibus, ac Tauricam Cherroneſum, quam lata eſt, emenſus in Ponticum decorrat. Inaudita plane ſunt iſta. Atenim Theoph. condonanda eo magis hæc oſcitantia, quod & in hiſtoriarum ſcriptoribus aliis plerumque vel fides hac in parte vel diligentia deſiderari ſoleat. Sed nemo in hoc tractu delineando luculentius errat, quam qui accuratiſſimus & habetur a nonnullis, & haberi volult Ammianus. Hic Lib. xxii. ſic Ponticam illam regionem narratione ſua deformat, ot aliam ex alia repente fecerit. Imprimis Euxinum ait Scythici arcus in ſpeciem geminis cornibus inflecti, quod verum eſt. Quod autem eattema bujus arcus duos eſſe Boſphoros aſſerit, Cimmerium, & Thracium, hoc vero perabſurdum eſt. Addit eumdem Euxinum Mœotidis paluditus ad Orieotem claudi, quod æque *abſurdum* hominis prodit. Quis adeo Geographiæ rudis, qui in Scythico illo arcu neſciat nervi inſtar Aſiaticum eſſe littus a Boſphoro ad Colchos, Phaſinque fluvium? ac cum, ut idem loquitur, Scythicus arcus *circumduftis utrinque introrſus pandis & patulis cornibus effigiem Lunæ decreſcentis oſtendat, meditetem rectis & rotunda regula dividente*, primum cornu ab ora Thraciæ in Κεφὰ μέσσατον deſinere, inde regulæ inſtar extento Cherroneſi littore alterum cornu aliquantum ſupra Cimmerium Boſphorum inchoari? indidemque procul ad Colchos & Phaſin uſque porrigi, Mœotidem porro Euxino Ponto prorſus ad Septentrionem incumbere? Quæ omnia Poetarum elegantiſſimus Dionyſius ὁ περιηγητὴς aureis iſtis verſibus eccmit:

Εκ τοῦ δ' αὖ καὶ Πόντου ἴδοις διάδελφον ἰόντα
Τόσσῳ ἐπάμενον περιηγέϊ ἄμματι τόξῳ.
Αλλ' οὐ τοι ῥηϊδίη ἐπιφὼν διέξιμεν Πόντῳ *pag. 77.*
Ἰσὸ διχῆ δοιάζοντα, μέσῳ δέ τε οἱ Κέρασβις
Γραμμὴν ἐκτείνουσα, καὶ εἰς βορέην ὁρόωσα.
Σμικρὸν δ' ἐχεπευκὲς ἀκαὶς πόρος, ὃν τ' ἐπὶ δισσὼν
Ειλίσσει ἑρπηδὸν ἐγγὺς βοὸς κεράεσσιν ὁμοῖος·
Τῇ καὶ φασὶ βορέω Μαιώτιδος ὕδατα λίμνης
Εμπνεύσειν.

Reliqua apud eumdem Ammiaoum non minus ridicula, velut cum a Carambi Promontorio maritimam oram, cujus Halys initium eſt, nervi ſpeciem exhibere dicit, duabus arcus ſummitatibus implicatè. Atqui longe ante Carambin illic nervus incipit, neque Halys fluvius eidem Promoot. adeo vicinus eſt. Mirto alia peræque abſona, quæ & in hac Ponti, & in Ægypti Chorographia, & in aliis ferme omnibus committere ſolet. Atq ie ut ex Theophanis tam turbida deſcriptione liquidi utcumque aliquid exprimatur, Magnam illo Bulgariam ad Mœotidis paludes cis Tanain conſtituit, ubi Jazyges, & Roxolani, aliique Scythæ quondam, vel Sarmatæ, nunc Moſcbovitæ, vel minores Tartari numcupati.

Βατβαϊὰν τὸν.) Varie hujus nomen concipitur, ut & Patris, qui Crobatus a Theophane dicitur, Filius vero Batgalgao, vel Batgajan.

Τὸν Δάνουβριν, καὶ Δάνεστρι.) Cedrenus in A. Coponymi axxvi, fluvios illos conjunctim nominat, Danubium, Κιέλω, Danaſtrin & Danaprin. Κιέλω verisimile eſt Cophinem eſſe, de quo paulo antea. Jornandes de rebus Geticis: *Scythia*, inquit, *Germaniæ terræ confinis eo tenus ubi Iſter oritur amnis, vel ſtagnum dilatatur, Myſianum, tendens uſque ad fluminа Tyram, Danaſtrum, & Vagoſolam, magnumque illum Danaprum, &c.* Paulo poſt: *Antes vero qui ſunt eorum fortiſſimi, qui ad Ponticum mare curvantur, a Danaſtro extenduntur uſque ad Danaprum: quæ flumina multis manſionibus ab invicem abſunt.* Jam Danaſtrus ab incolis Boryſthenes dicitur ut idem teſtatur, & hodie *Dnieper* appellatur, quo cum falſo a quibuſdam Danaprus confunditur, inter quem & Iſtrum Danaſtrus eſt, ut Ammianus prodit L. 31. id quod ante nos Ortelius obſervavit. Sed quiſnam Danaſtrus ille ſit nondum liquet. Forſitao idem eſt eum Tyra fluvio, Cuphis vero cum Axiace, vel contra.

Τῶν Βερλίας.) Hanc Berzeliam vocat Theophanes. Alii Berzitiam. Sed corrupta ſunt quæ ſequuntur.

Εἰς Μεσημβρίαν.) P. Diac. in Miſcella perperam *Meridiem* vertit, cum ſit proprium urbis nomen.

Pag. 19. Βυρσὰν πλατεῖαν.) Barna & Odyſſus Mœſiæ inferioris urbes.

Ταῦτα ἐβόησε Κωνσταντῖνος.) Sexta Synodus coacta ſub Agathone habita eſt A. xxii. Imperii Conſtantini Pogonati, ut auctor eſt Cedren. Niceph. in Chronico, & alii. Theophanes ad ann. xii. refert. Qui inſuper ultimo A. Pogonati prolixe de Synodi hujus tempore diſputat. Quem locum hic tibi reddemus, Ἰσέον ὅτι μετὰ τὸν μακαρίτην φιλοπόνως τινὰ, λέγοντα μὴ δ' ὅτι γεγονέναι τὰς παρ' αὐτοῦ φαμένας τὰς ς'. συνόδους κεφαλαιώδη τύπῳ. οὐ γὰρ ἐν πάσαις ἐνδιαγορεύεται ἐπίλογχοτα, ἀποδείκνυται καὶ ἐν τούτοις μυρίοις ἄλλοις λέγοντα. Ἡ γὰρ ἁγιωτάτη χοσμικὴ ἀποστομίσασα τὴν μὴ ἁγίαν Μονοθελητῶν αἵρεσιν Οἰκουμενικὴν σ' συνόδον ἐν τῷ ιβ' ἔτει τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου ἐκράνε Ηρακλείου γενέσθαι λέγεται, ἐν ἔτει ἀπὸ κτίσεως κόσμου ,ϛρϟβ'. καὶ ἐπὶ μὴ τοῦ ἐβασίλευσεν ὁ αὐτὸς Κωνσταντῖνος ἔτη ι'. καὶ συνδιατάσσοντος αὐτῷ τὴν μοναρχίαν Ἰουστινιανοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἔτη ι'. ἐβασίλευσε δὲ Ἰουστινιανὸς ἐκράτησε δ' συνόδου τὴν ἁγίαν Ἀνάστασιν ἔτη γ'. καὶ μὴ Δεόντιος καὶ ὁ Ἀβιμαρὸς ἔτη ζ'. καὶ πάλιν Ἰουστινιανὸς ὁ ἐβασίλευσε ἔτη ς'. ὡ. ἀφῃρέθη ἐξ ἀνῆρ ὁ ἐβασιλεύθη τύπου, τῷ β' ἔτει τῆς ἐγκάτου βασιλείας τοῦ αὐτοῦ Ῥινοκοπηθέντος Ἰουστινιανοῦ ἐκτεθεῖσθαι αὐτὸν τεμένχοντα εἰς τὸ τρίτον τύπωμα αὐτοῦ ἐ λίξεων ἔτος· συμφέρων ὅτι τὸν μὲν ἐνεὶ χάμοι πεφηνέναι, καὶ μέχρις τῆς αὐτοῦ παραδόσεως Ἰουστινιανὸν μὲν τὸν παραδόσεως δ' Ἰσβλίτου ,ϛρϟϛ' διαδεξάντας τῷ ἀρχιερεῖ, ἐ μὴ ἐκπέμψαι αὐτὸν φυλάσσεται, καθαιρέσεως κατακρίνεσθαι· ἡ μὴν ἔστιν. τοῦ δὲ μὴ τῶν χριστιανῶν γάμῳ ἀπὸ παραπόμπου φρουμελίσσεται, τυτέσε Πρεσβυτέρου, ἡ Δικαίου, καὶ Τυφβώνου, ὕδο ἀπὸ βραχὺν τινα χρόνον ἀφθέντας τῆς ἱερᾶς λειτουργίας καὶ ἐπιτιμηθέντας αὖθις αὐτὸν ἐν τοῖς ἁγίοις ἀπωστικόνοις μέλεσι, μολαμοὶ μὴζον φρικτότατος βαθμῷ φοβόλοις ἐβλιθέντος αὐτοῖς τὸ ἀδύτερον σωφρονεῖν· Ὧτε ἐξ αὐτῶν τῶν χριστῶν ἀποστομίσεσθαι αἰρεθέλους φαινόδους συσκράμα ἀπὸ τῶν ἁγίων κεφαλαίων ς' συνόδων ἵνα τῷ ἐκδεδομένων τύπων ἔστι κζ'. Πατριαρχευόντων ἐν τῇ ἁγίᾳ Οἰκουμενικῇ συνόδῳ Κωνσταντινουπόλεως Γεωργίου, ἔτος ἄγοντος τοῦ πατριαρχείου γ'. ἐν μεταξὺ τῶν συνόδων πατριαρχεύσαντος ἄλλα ἔτη γ'. μετὰ δὲ τοῦτον Θεοδώρου ἔτη γ'. καὶ Κύρου ἔτη β'. οὗ ἀποδεδομένου καὶ ἐξ αὐτοῦ τῷ πατριαρχεῖ ἔτο κζ'. ἀπὸ δὲ τῆς ἐκδεδομένου τύπου ἕως τὸ τετάρτου ἔτους Φιλοθέου ἔτη ι'. καὶ ἐν τῷ αὐτῷ α' ἔτει τῆς Βασιλείας Φιλοθέου γενόμενα ἐμμανὴ συνόδου κθ' τῆς ἁγίας Οἰκουμενικῆς ς' συνόδου, καὶ ἐξεδόντος Κύρου τῷ ς' ἔτει τῆς πατριαρχίας αὐτοῦ γενέσθαι Ἰωάννου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, Ἀνδρέου δὲ Μαργαρολίτου τῆς Κρήτου, καὶ Γερμανοῦ Μαργαρολίτου Κυζίκου, ὑπογραψάντων φρόνιμος, ἐ ἀνα- Σημειώσαντος μετὰ ταῦτα ἐφ' ᾧ τῆς αὐτὰ χρόνα τῶν ἀφορεδόσεων κθ' ἐφ' Μονοθελητῶν αἱρέσεων Οἰκουμενικὴν ς' συνόδου. μετὰ δὲ ἔτη γ' τελευτήσαντος Ἰωάννου μετατεθέντα Γερμανὸν ἀπὸ Κυζίκου, καὶ πατριαρχεύσαντα Κωνσταντινουπόλεως, καὶ τῷ ιη' ἔτει τῆς βασιλείας Λέοντος ἐξορισθέντα, καὶ γενέσθαι Ἀνασίου, καὶ πατριαρχεύσαντα ἔτη ιδ'. ἡ μετ' αὐτὸν Κωνσταντῖνον ἔτη ιβ'. ἐ Νικήτου ιδ'. καὶ Πάυλου ι'. καὶ Ταρασίου κα'. ἡ Νικηφόρου ι'. ἐ Θεόδοτου ς'. καὶ Ἀντωνίου ιϛ'. καὶ Ἰωάννου τοῦ Λεχουδίτου ἔτη ς'. ἐ μέσου. Hæc ille. Quæ hoc loco diſcutere minime neceſſe eſt. Ut ad vi. Synodum redeam, haud dubium eſt, quin A. C. dcclxxx. inchoata ſit, Indict. ix. Novemb. vii. die, finiraque ſit anno ſequenti. Quo (ut refert Anaſtaſius) xvii. Februarii Dominica fuit, Cyclo Solis xviii. Lit. Dom. F. In Actis vi. Synodi notatur hic annus Conſtantini xxvii. quod reliquos cum patre adhuc ſuperſtite imperarit. Quotus vero hic poſt Conſtantis obitum fuerit certo definiri poſſet, ſi de menſe ac die conſtaret, quo Conſtans vivere deſiit.

Εἰς τὸν τῶ Ὀφικίου.) De Opſiciano Themate abunde diſputat Conſtantinus Porphyrogeneta a Vulcanin editus: ſub quo comprehenſi Bithyni, Myſi, Phryges, Dardani, Troes. Ὀφίκιον Latina vox eſt. Quare *Obſequiantis* nonnumquam redimus. Significat enim τὸν φοτοφόρμιον ἐμφανῶν τὸ βασιλέως ὅτι ἀντάξιός ἐ τιμῆ. Ideo Comes iis præerat, non στρατηγός. Inde verbum ὀφικίων. Joannes Climacus Græce nondum editus, qui eſt penes R. P. Frontonem Ducæum, in Κλιμ. δ'. Ἴσοχαρ τινες φύγοντες τὴ ἀκυσίου τῷ βασιλεῖ φοστρχοντος, καὶ ἀπαντήσαντες φοστρχοντι, ἐ τότε λαοὶ ἐκκοίνοι ἐκβοῶντες, ἡ ὁ τῷ Παλατίῳ αὐτῷ σωσατεῖσθαι.

Pag. 20. Ταμίας τῆς βασιλικῆς.) Sacellarium vocat Theophanes. Ἰουστινὸς δὲ (inquit) οἱ τὰ τὸ Παλατιοκτίσματα ἐπιμελῆτο. καὶ ἐκτὸς τὸν Ἰουστινοῦ Τρίκλινον λεγόμενον, ἐ τὰ τῷ Παλατίῳ τυχόντα ἀμετα. καὶ ἀντὶτου ἐπώκτιλε Ζπέφανον τὸν Πέρσην Σακελλάριον αὐτοῦ, καὶ φροτολητὴν πόλεων, ἡ ἐξωσατὸν, πλὰν ὅτε αἱμαλώτων, καὶ αὐτοῦ, &c. Egregium ſuit Juſtiniani opus illud, quod a Conſtantino Manaſſis celebratur his verſibus.

Οἱ ἀπὸ βάθρων ὄρφνην ἐπὶ ῥίζῶν ἐχόντων
Τὸν μέγαν αἰκατὸν λαμπρὸν τὸν ἐν τοῖς ἀνακτόροις
Χρυσέων στρωτῷ ἐμενοι ζωφιδῶν κατασκόπους.
Τὸς τοίχοις, ἡ τὸ δάπεδον μαρμάροις κεκαλλίτοις.
Οἷς ἐπὶ τὸ δώματος τῷ κλέους δικαίζω.

Quod in A. ejus ix. confert Theophanes, qui ſuit Chriſti dcxcvii. Quo anno eccliplis Solis contigit μηνὶ ὑστερταίῳ ἐ. ἡμέρᾳ δ'. ὥρᾳ γ'. hoc eſt Octobris v. Feria 5. hora 3. Cyclo Lunæ x. Solis 2. Sigebertus A. 695. fruſtra eam accidiſſe refert, biennio poſt.

Μάσσων αὐτῷ ἐν χείμασι.) Intentaſſe ſolum ſenticam, non etiam verberaſſe ex hoc loco videtur. At Theoph. & Cedren. δὶ ἀβλιῶν μαστιγώσεσι tradunt, hoc eſt habenis, ſeu loris cæcidiſſe.

Τὸν δημοσίου λογιστὴν.) Theophanes γενικὸν λογοθέτην vocat. pag. 79.

Ἀποτομὴ κεφαλῆς.) De hoc Themate conſule quæ habet Porphyrog. Edit. Pariſ. pag. 78.

Σὺν γλώσσῃ, ἐ τῷ ῥίνι.) De lingua conſentit & Theophan. Ἡμέρᾳ δὲ γενομένῃ ἐξέρχεσι τὸν Ἰουστινιανὸν εἰς τὸ ἱππόδρομον ᾧ τὸν σφενδόνι, ἡ βοοσπούσαντος ἄμα, ἐ γλωσσοτομήσαντος ἐξώσεσιν εἰς Χερσῶνα. Sed Conſtantinus, Zonaras, Cedrenus & alii naſum dumtaxat amputatum aſſerunt, quod verius puto. Nam & poſtea locutus traditur, & inter cæteras nefaria vox ejus audita eſt, cum in tempeſtate monitas, ut injuriarum omnium obliturum ſe Deo voveret, reſpondit: Εἰ φόσομαι τύπων τινὶς, ἀντίκα κατατοτιδεῖν αὐτ'. Atque hoc ab Illuſt. Baronio ante nos animadverſum.

Pag. 21. Τὸν Κυβιρραιωτῶν.) De Themate Cibyrrhæotarum adi Conſtant. Porphyrog.

Τὸ λεγόμενον Δάρας.) Daras, Theoph. Cedrenus & Panlus Diac. legunt, itaque reſtituendum videtur.

P. 22. Εἰς Τόμεν πεφικαλέσαντον.) Quæ ſit hæc Tomis nondum comperi. Neque enim oppidum illud eſt inferioris Myſiæ Ovidii exilio celebre, quod a Phanagoria longo maris tractu ſecernitur. Nam hoc noſtrum a Cimmerio Boſphoro, & ab illa urbe non longe abeſſe neceſſe eſt, quo ſe clanculum Juſtinianus ſubduxit, antequam horiam, ſive piſcatoriam ſcapham conſenderet. Theophanes. Αὐτοὶ δὲ ἀπὸ Φαναγωρίας λάβρα ἐκπεσόντες εἰς Τόμιν κατῆλθε, καὶ ἄνοιξε ἀλλᾶλα ἐξορτιμένου ἀνάβα εἰς αὐτῇ, ἐ πορκελλάσας τὸν ἀλλᾶλα ἄλλα μέχρι Συμβόλου πλοίων τὸν Χερσῶνα, ἐ αὐτοῦλαι κρυπτὸν ἐν Χερσῶνι ἐκύμα Βασιλικὸν ἐ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, τὸν τὸ Σεβαστὸν, ἀπὸ Θεοφύλαρ, ἡ σὺν αὐτοῦ ἀποκλέσας δαβὸ τὸν φόρον τῷ Χερσῶνι. ἐ δ' ὅτι πορκελλάσας τὸ Νικηφόρῳ, τὸ σῶμα τὸ τῷ Διάκονα, καὶ τὸ Δάνιηλ, καλέσαντος γεγονότος ἀπὸ γοναῖκα πάντες τὸν ἐκκλῆ σωτῆρος.

Τοῦτον πορκελλάσας.) For. τὸν ἄκτιν.

Ἐν τῷ κεκλιμένῳ κυνηγῷ.) Miſcellæ auctor lib. xx. *Vivarium animantum* interpretatus eſt. Locus ubi catabulum erat, & ferarum clauſura. Vide Codinum in Conſtantinopoli.

Κατὰ τὸν Δημητρί.) Conſtant. Manaſſ.

Αὐτὸς μαστοδόντων φρὸν ἄμμι γελάσας
Αὖτῳ κῆ σωθῆναι φαμὶν τὸ Δημητρίου.

Pag. 25. Καὶ τότε νὶ τὸν κεκλιμένον.) Theoph. Καὶ λαβόντες τὸν παῖδα αὐτὸ τὸ ἄνω τῆς καθαίνης πυρπορτίου, ἡ τύπτον ἐκδυσαντες, δίκλω φοβάτο αὐτὸν ἐλεεγγεσάμενοι, ἐ τότε νὶ τῷ ναῷ τῆς ἁγίου Ἀναργύρου τῷ λεγομένῳ Παλλίνου τεμένει φοβάτεξαν. Ubi for. leg. Καθαίνου. Callinici videntur eſſe xl. Martyres, quorum in honorem Tiberius Mauricii ſocer Templum condidit. Conſtantinus Manaſſes.

Καὶ τῦτο κατεδέξατο τὰς βίβλες τὰ τιμιώτατα
Τῶν τεσσαράκοντα Χριστῦ μαρτύρων Καλλινίκου.

Sed & ſancti Callinici Templum Conſtantinopoli fuit, quod A. Juſtiniani XXXI. terræmotu corruit, auctore Theophane. Quod ad XL. Martyres attinet emendandus obiter inſignis locus L. 1. Geoponicon, ubi horum Martyrum mentio fit, qui in vulgatis codicibus mendoſus eſt: *Κρίνιν δὲ* (loquit e. de Prognoſticis p. 9.) *ἐκ παρατηρήσεως τινὸς φασὶν, ὅτι αἱ τῶν ἁβδόμων τῦ Μαρτίυ μυὸς, ἴσες τοῖς τῶν ἁγίων μυσὶ τῶν ἐν τῷ Δικαίῳ τοῦτον ὁ αὐτὸς μετ' ἐκείνυς γὰρ τοὺς ἁγίους καὶ οἱ μέσοι μάρτυρες τοῖς παγετοῖς παραδόντες ἔθανον.* Corrigendum vero, ut in duobus M. S. Bibliothecæ Illuſtriſ. Card. Joſeuſæ reperi, *οἱ τοῦτο κάκιστα μάρτυρες τοῖς πάγοις παραδόντες ἐμαρτύρησαν.* Nam cum μ, hoc eſt XL. ſcripeum eſſet, libearius μέσοι eſſe credidit.

Τὸν δὲ ἐν τῷ ἕκτῳ &c.) Anno primo Philippici Bardanis pſeudoſynodum hanc coactam ſcribit Theophanes, non anno ſecundo ut vulgo Chronographi.

Edit. Pariſ. p. 320.

Καὶ Γερμανὸν τὸν Κυζίκε.) Falſum omnino ſanctiſſimum virum Germanum Cyzici Epiſcopum huic synodo ſubſcripſiſſe: etſi idem apud Theophanem legitur. Εἶτεν (inquit) *ἐμόφρονας αὐτῷ Ἰωάννην, ὃν Ἐπιφανίου Κωνσταντινέλεως πατριάρχην, καθαιρεῖ Κύζικε τὸν ταύτης φρόνησιν, ὃν καὶ συνεωσεν ἐν τῷ τῆς Λαοδικείας μοναστηρίῳ, Γερμανὸν τε τὸν μὴ ταῦτα τοῖς Κωνσταντινουπόλεως κατεχόντα, Κυζίκε, καὶ Ἀνδρέαν ἐξ ἀνατολῆς Ἐπιφανίου Κρήτης ὄντα, Νικήλαόν τε τὸν ἀκριβοδίκαιον σοφιστὴν γεγονότα τῆς ἐκκλησίας ἐπισκοπεῖν, Κωνσταντῖνόν τε τὸν τότε ὑπάρχοντα.* Verius exiſtimo Germanum ipſum ſede ſua pulſum, ut cum Cyro a Theophane conjunctus ſit, ſed *ἀνακλιθῆναι* in oratione tunc erit. Cæterum quod *Λαοδικείας* apud Theoph. ſcriptum eſt mutandum in *Χώρας*.

Φλωρικὰς δὲ χιλίας.) Difficilis admodum, & inextricabilis hæc temporis nota, quam ad unum Hiſtorici omnes referant. Theophanes io anno ee. Philippici, *Διετὴς χρόνος τῆς βασιλείας Φιλιππικῦ ἐν τούτοις παραμείνας, καὶ τὸ γενέθλιον ἑορτολογούμενον ἔτος, Πρωτίνου ὑπατεύοντος, ἐβδόμῃ τῇ Βασιλεῖ τῇ Σαββάτῳ ὁ τ' Καβαλάριος μετέδοχός καὶ ὀργάνων ἱερολόγος, ἐξ ἀσπόνδε τὸ τοῦ δημόσιον καθεῖν τὰ Χαλκῆσια*, &c. Sequitur. *Τῇ δὲ ἑπομένῃ, ἤγουν τῇ ι', σαββάτῳ τὰ λαὰ εἰς τὸν μεγάλον Ἐκκλησίαν, ἐσήφθη Ἀρτέμιος.* Ergo Sabbato Pentecoſtes *γενέθλιος τῦ τόπου*, quod perſpicue Nicephorus tradit. In Menologio Græcorum ad XI. Maii notatur *τὸ γενέθλιον τῆς Κωνσταντινουπόλεως*. Oportet igitur hoc anno Pentecoſten io Maii XII. incidiſſe. Annus a Faſtorum conditoribus Chriſti IↃCCXIII. ſtatuitur, Ind. XI. Cyclo Lunæ XI. Cyclo Solis Conſt. XVII. Epactæ Solis VI. Luna XIV. Aprilis XV. quæ cum Concurrentibus dat Feriam VII. Ideo poſtridie XVI. ejuſdem Menſis Paſcha, Cyclo Solis Romano XXII. Lit. A. Pentecoſte vero Junii IV. longe poſt XII. Maii. Sed neque ante hunc annum, præterquam A. IↃCXLII. Peotecoſte io Maii XII. incurrit, neque poſt, niſi tantum A. IↃCCXXVI. ut ex Bedæ, ac Dionyſii cyclis intelliges. Proinde falſum *τὸ γενέθλιον* Conſtant. io Sabbatum ante Pentecoſten incidere, ut aſſerit falſo Sethus Calviſius, alioqui Paſcha XXIV. Martii eſſe debuit, quod eſt abſurdiſſimum. Quod vero Theophanem teſtem nominat, ſatis quod initio dictum eſt oſtendit, ſe oſcitanter admodum in Iliaſtriſſ. Baronii Annalibus, quæ Chronologiæ illius unica ſeges eſt, Scriptorum loca percurriſſe. Illic enim Sabbatum fuiſſe dicitur, cujus poſtridie Pentecoſte fuerit, quod etiam Zonaras ac Cedrenus docent. Cæterum Theophanis iſte locus iiſdem in Annal. ex Miſcella perobſcure redditus eſt: *Circoque natalitio* (inquit) *cum Praſini victiſſent*. Nec minus Græca ipſa perplexa. Quorum tamen ſenſus eſt Is quem ex Nicephoro noſtro colligimus, Natali urbis equeſtre certamen eſſe commiſſum. Sed quoto demum anno data illa natalitia ſunt? Si urbis revera fuerunt, de Pentecoſte falſam. Vide igitur an Philippici ipſius natalis dies fuerit, qui cum aliquot diebus poſt natalem urbis incidiſſet, Junii videlicet III. ambo illi dies in unum ab Hiſtoricis temere conflati ſunt.

Δέκατον ἔτος.) Paulus Diaconus annum unum, & VI. menſes Philippico tribuit. Reliqui duos annos Conſtant. Manaſſ.

Δυσὶ γὰρ μησὶν ἕτερον ἐγείρεται τὸ σέρος.

Zonaras præter annos duos aliquot menſes addit: Theophanes A. 3. menſes 9. Chronicon Cleric. A. totidem. M. VIII.

Ἀρτέμιος Φλαυιανός.) Conſtantinus.

Ἦν δὲ βραδὺς καὶ ἀργὸς τὰς χεῖρας, καὶ βίβλους τυδραμμένος Ἀνέκτων ὑπογραμματεῦς, ὃν φασὶν Ἀσκηνητῶν.

Pag. 26. Ἐκατὸν ἡμέρας ἐν τῇ τόλει.) Deeſt verbum aliquod: puta *διέτριψε*.

Ἐπὶ τὸν Φοίνικα παστηγορίαν.) Depravatus hic locus, quod interpretatione ipſa exprimere ſtuduimus. Vera enim lectio genitivum poſtulabat *παστηγορίας*. *Barbari*, inquit, *ad cædendam materiam profecti*. Quam lectionem indicat Zonaras in Anaſtaſio. *Μαθὼν δὲ ὅτι ἐξ Ἀλεξανδρείας ἐπὶ Φοίνικα πλοῖα φορτηγοῦσιν, ἵνα ξύλα ἐπιδῶν χαλκοῦντα παστηγήσωσι.* Ubi Phœniciam eſſe vult regionem illam, ad quam Saracenі navigarunt. At cum Niceph. *τὸν Φοίνικα* ſcribat, putavimus ad eos nominis oppidum, fluviamque pertinere, qui Rhodo inſulæ vicinus eſt: de quo Stephanus. Tu vide an ita teſtituenda ſit interpretatio noſtra. *Cum jam rumor perrcbuiſſet, Saracenorum claſſem cædendarum ad naviam fabricam cupreſſum cauſſa in Phœniciam trajeciſſe*. Theophanes etiam *τὸν Φοίνικα* ſcripſit. *Μαθὼν δὲ Ἀρτέμιος ὅτι πόλαι τῆς Σαρακηνῶν κατὰ Ἀλεξάνδρειαν ἐπὶ τὸν Φοίνικα διέβαινε φόβε τῦ κόψαι ξύλα κατασκευὴν*, &c.

pag. 81.

Τὸν δὲ ἐν αὐτῷ ἀρχοντα.) Neque hic locus vitio caret. Leg. forte *ἅμα τῶν αὐτῶν πατρικίων*. Magiſtratus omnes, una cum Germano Patriarcha Nicæam deduci juhet, ut iis conſpectis Anaſtaſius captam eſſe Conſtantinopolim ſciret. Theophanes, *Τὸν δὲ ἐν αὐτῷ ὑπάρχοντα τὰ Ἀρτεμίε ἄρχοντας, ἅμα Γερμανῷ τῷ Πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεως συλλαβόντες ἐν Νικαίᾳ πέμψαι, φόβε τίνων Ἀρτεμίε, ἔτι τῷ καὶ αὐτῷ ὄντων.* Porro eodem hoc anno, Auguſti XI. Germanus e Cyzico tranſlatus fuerat. Hic fait Anaſtaſii finis, qui imperavit ann. I. menſes III.

Pag. 27. Ἐνιαυτὸν ἕνα.) Ita Niceph. in Chronico in Οὐδὲ χρόνον, Maximi chronico ſubjecta, cum Theophane. At Zonaras & Cedr. annos duos. Sed & Conſtant. Manaſſ.

Ἔτεσι μόνοις ἐν δυσὶ γλεσάμενος τὸ κράτος.

Λέων ὁ Πατρίκιος.) De hujus initio, ſicut & de annorum, quibus imperavit, numero, non eadem ſcriptores ſentiunt. Theoph. anno ejus Imperii ultimo, *Ἐβασίλευσεν* (ait) *ἔτη Λέων ἀπὸ τε τῦ Μαρτίε μηνὸς τῆς ιε' Ἰνδ. ἕως μηνὸς Ἰανυαρίε τῆς ιθ' Ἰνδ. βασιλεύσας ἔτη κδ', μῆνας β'. ἡμέρας κε'.* Si Indict. XV. Martii XXV. Imperium cœpit, annus erat Chriſti IↃCCVII. deſiitque A. IↃCCXLI. Jan. XVIII. Ind. IX. Itaque imperavit A. XXIV. M. II. D. XXV. Cedrenus, Zonaras, Chronicon Cleric. aliique annos totidem aſſignant. At Nicephor. in Chron. A. XXV. M. III. D. XIV. Sed & Theoph. ex Card. Joſeuſæ Bibliot. præciſe A. XXV. Accedit & Conſtantinus his verſibus.

Ὡς δ' ἐνὶ χρόνῳ ἔλαυε τὸ κράτος ἐκατόνταετες
Σὺν ἑπτὰ πλέον πέντε δυσὶ βασιλεῦσι, τῷ μάλιστα τυραννήσαντι.

Nos cum Illuſtriſſimo Annaliam ſcriptore Leonis exordium A. IↃCCXVI. conſtituimus, cum ex Gregorii P. Epiſtola jam tum ab Indict. XIV. eumdem imperaſſe conſtet, unaque Nicephori Chronico, quod ad Imperii tempus attinet, libentius aſſentimur.

Ἐκ τινος δαιμονικῆς αἰτίας.) Ejuſmodi portenta Gnoſticorum, & Euchitarum, ac Manichæorum conſuetudo peperit. De quibus Epiphanius. ſed & Pſellus *Περὶ ἐνεργ. δαιμ.* pag. 22. edit. novæ, ab erudito viro Gilberto Gaalmino amico noſtro doctiſſimis Notis nuperrime locupletatæ.

Pag. 28. Πνευματομάχῳ δὲ τὴν αἵρεσιν.) Theophanes: *Τῇ δὲ ιε' τῦ Αὐγούστε μηνὸς, ἐν ᾧ τέλειον ἐκάρατεν, καὶ ἀνέῳξε σφοδρότατα πυλέσατο, οἱ υἱὸν ἐν Προκοννήσῳ, καὶ τοὺς ἄλλους ἀκόλας ἀπολυτο*, &c.

Pag. 29. Καὶ Θεοδόσιον.) Theophanes Theodoſium hunc appellare videtur, annn Leonis III. *φρονιστὴν τῶν ἀπορρήτων*, hoc eſt primum a Secretis. Ima etiam paulo poſt Nicephorus Theodoſium eumdem appel-

lat. Fuerunt Conſtantinopoli Notariorum ordines III. Alii Notarii Tribuni, Tribunis Prætorianis æquati: alii Domeſtici, qui Imperatori a Secretis erant. Tertii inferiores Tribuni Notarii, Vide Not. Imp. Caſſi. L. 1. Var. IV. *Pater enim Candidatus ſub Valentiniano Principe geſſit Tribuni & Notarii laudabiliter dignitatem. Honor qui tunc habatur egregiis, dum ad Imperiale ſecretum tales conſtet eligi, in quibus reprehenſionis vitium nequeat inveniri.* Itaque ὁ φωτιοπατρίτης eſt φωτίου τοῦ βασιλικῶν γραμματίων.

Πέμπτῳ καὶ εἰκάδι.) Theophanes: Τούτῳ τῷ ἔτει, (Leonis IV.) Ind. γ' τῇ ἑβδόμῃ τοῦ Παχὼν ἐτέλουν Κωνσταντῖνος ὁ Λέοντος τὸ πατρῷον αὐτοῦ ἐν τῷ Τραβουκλίῳ ΦΡΑΓΜΑ ἀνακείμενον, &c. Factum Id. A. DCCCXX. Cyclo Lunæ XVIII. Cyclo Solis Conſtantin. XXIV. Terminus Paſchalis XXIX. Martii, cum quæ ſequuntur IV. & Concurrentes I. (male enim apud Scal. in Maximi Rota eſt Δ pro A. 10 utraque Editione) dant Fer. VI. Ideo Paſcha Martii XXXI. Cyclo Solis Romano I. Lit. Dom. F. Errat igitur Nicephorus, vel legendum φωτῳ, καὶ τραπεζῃ.

Edit. Pariſ. pag. 82.

Δημητρίᾳ Ἀλεξάνδρου.) Theophan. in A. XXX. Juſtioiani. Ὅτι τοῦ ἑξῆς χαράγματα ἄφατα ἐπ' ἀνακείτων ἐποιοῦντο, ἢ τῶν τότων ἕνεκα τοῖς στυγοῦσι δίδωσιν. Quæ ita reddidit Paulus Diacon. L. XVI. *Sed & ſanctæ Chriſti Nativitate abſque illa (corona) proceſſit in Eccleſiam, ita ut etiam prandia, quæ ex more ſunt in XIX. accubitibus ceſſare faceret, & eorum expenſas egenis tribueret.*

Οἷον δὲ κῆτος χεῖται.) A Leonis X. De quo vide Theoph. hoc eſt Miſcellam, & Cedrenum.

Τῇ ἱερᾷ καλουμένῃ νήσῳ.) Strabo Lib. 2. De Thera, & Therafia Plinius Lib. 4. & Sen. VI. Nat. Quæſt.

Κατωκίσθη δὲ ὑπὸ Θηραίων τινῶν.) Indict. X. Aprilis XVIII. victus eſt Coſmas, ait Theoph. A. Leonis X.

Pag. 30. Καὶ συγχαίρειν.) For. ὑπερχαίρειν. Hoc contigit Theophani A. Leonis XIII. nobis XIV. Depoſitus eſt vero S. Germanus Januarii die VII. (ait Theoph.) Indict. XIII. Feria III. Sed perperam pro feria VII. aut certe Januar. III. leg. Erat Cycl Solis XI. Littera A. Quo die indictum ſacris Imaginibus ſilentium, ut loquitur Theophanes, ab hæreticorum hujus temporis ſigoifero & execrando Leone. Sedit Germanus A. XIV. Menſes V. D. VII. Ac Januarii XXII. ſuffectus ei eſt Anaſtaſius.

Χρόνῳ δὲ μετὰ τοῦτο.) Anno Leonis XXIV. Octobris XXVI. Ind. IX. feria IV. hora VII. vehemens ille terræ motus accidit, ut ſcribit Theophanes. Indictio IX. cœpit A. C. DCCXL. Cyclo Solis XXI. Lit. Dom. B. Ita Oct. XXVI. Feria IV.

Τούτῳ ἔτει.) Leg. μετὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν. Vide quæ ſupra diſputavimus. Addit Theoph. Ἔτος ἓν ἀπὸ μὲν κτίσεως κόσμου ΖΡΟΓ. Ῥωμαίων χρημ. ἀπὸ Ἀβραὰμ. ΧΡΟ δὲ Λέοντος τοῦ ἐγγαμβροῦ ἔτος Ἀλεξάνδρου, σταλθ. ἀπὸ δὲ Φιλίππου ΧΡΟ Μακεδόνων, αξγ'.

Διαδέχεται δὲ τὸν ἀσηχῆ.) Eodem A. DCCXLI. Indict. IX. Junii XVIII. Conſtantinus imperium capeſſit.

Ἀρτάβαζος δὲ.) Artabaſdum hunc Theophanes appellat, de quo ſuſius agit.

Τοῦτον δ' Κρουμ.) A. Copronymi 12. ineunte Ju. XXVII. Ind. X. Proinde anno DCCLII. non ſuperiore, contigit quod hoc loco narratur.

Καὶ Βιάμον.) Corrupta hæc ſunt, & ex Theoph. caſtiganda. Καὶ τὸν μὲν Πατρίκιον Βασὶρ τὸν Σαρακηνὸν φρούραρχον ἀναιρεῖ μαχαίρᾳ ἀπίλων. Ὁ δὲ Κωνσταντῖνος καίπερ ὢν ἀρὼν ἐτρωμένος, καὶ ἐπιβὰς ἵππου ἐκ αὐτοῦ ἔφυγεν εἰς τὸ Ἀμόριον, &c.

Pag. 31. Ὀπτίλια αἰς.) Vitioſa ſunt quæ deinceps ſequuntur. Nos ita vertimus, quaſi ſcriptum eſſet, ὀπ. ἃ μαχαίρους περὶ τὸν ἀρ. ἀμίλλα τὸν ἐμφ. &c Quid ſibi deinceps velit, Theoph. verba declarant. A. Conſtant. 22. Ὁ δὲ ἀρχέκακος ἐβδόμου σουηΐλου ΧΡΟ ΗΡΑ Χριστιανὸν ἐν τοῖς χρόνοις τούτοις ἄγαν μισῶν, καὶ ἀκλεοσύνῃ, ὅτι τίκνα ΧΡΟ γονέων, καὶ ἀδελφὸν κατ' ἀδελφῶν συγκινῆσαι φιλίαν, εἰς φρυγὰ, ἢ ἀσελγεῖ ἐμπυρίζων τὰς ἁγιλικὰς ὑπαρχίας εἰκόνας τε, καὶ εἰκόνας.

Ἐν τούτῳ καθυπέρτερος.) Anno Conſtantini 12. Ind. XII. ineunte. Theoph.

Καὶ μετὰ ὀλίγα τότε.) Manca & depravata ſunt quæ ſequuntur. Peſtis hæc A. DCCXLV. & ſequenti, hoc eſt tota Indict. XIV. tenuit, Conſtantinum IV.

Τότε ἐπιφανεῖς.) Theophanes. Αὐτίκα γοῦν ὁ ἑξαπτέρυξ ὅτε, καὶ ὁρώντος γίνεται σημεῖα ἐν τοῖς ἁγίοις ἀνθρώποις ἰματίοις, καὶ ἐπὶ τοῦ ΦΡ Ἐκκλησιαστικοῦ ἱερὰ ἐνδύματα, ταφαὶ τινες ἐλαιώδεις πλείονες. Sigebertus A. 748. *In veſtibus hominum, & in velis Eccleſiarum apparent cruciculæ, quaſi oleo deſignatæ.*

Ὡσαύτως ἐξεπάτησε.) Idem Theophanes: Τινὲς μὲν δὲ ἐν ἐκείνῳ ἐτόμιζον εἶναι τινὰ καὶ βοτρυὸν ἐρασίτου ἀμπελίνου. οἱ δὲ ἀκριβέστεροι ὡς φίλοι διῆλθον ἐφοπλισάμενοι διελέγοντο. Addit: Σημειοῦται δὲ τὰ παρ' αὐτοῦ λεγόμενα ἐγκαίνια ἐξεπάτησε (For. ΦΡ παρ' αὐ λεγ. ἐγκαίνια) ἐκείνους δὲ τοὺς αὐτοὺς ἐξ ὧν εἶναι αἱρετικοὺς, καὶ τοὺς μὲν τὰ οἴκου αἱρουμένους, τοὺς δὲ ξένοις ἐντρέπεσθαι, ἀναιδίαν δὲ τὰ πλεῖστα ΦΡ παρ' αὐτοῖς λεγόμενα γίνεσθαι τὸν κακὸν οἶδον.

Pag. 32. Μετὰ ταῦτα τίκτεται.) Januarii XXV. Indict. III. naſcitur Leo, A. D. DCCL. A. Copronymi IX. *pag. 83.*

Pag. 33. Τῷ ΦΡ Ἀριάδνῃ κατέλυσεν.) Theophanes hoc horribile prodigium eodem modo deſcribit, eodem anno Copronymi. Sigebertus A. Chriſti DCCLIII.

Μετὰ δὲ ταῦτα.) Indict. IV. Anno Copronymi X. ipſo die Pentecoſtes Leo ab Anaſtaſio coronatur, Chriſti DCCCLO.

Χρόνῳ δίστῳ διηνυσμένῳ.) A. Copronymi XIII. moritur Anaſtaſius, ὀκτὼ μησὶ τῷ λογοθέτῃ χαράξαντα, κύριον ΦΡ εἰσαγαγόντα ἐμέσαι. Theoph. Errat igitur Theophanis codex alter, qui Anaſtaſium obliviſſe refert tempore peſtilentiæ, ſive Indict. III. qui fuit Copronymi IX.

Σύνοδον αἴρουζα.) Iulit hæc Pſeudoſynodus ex A. D. IV. Eid. Febr. & uſque ad VI. Eid. Aug. celebrata eſt, Indict. VII. A. D. DCCLIV. De qua Theophanes. Ἐπιτελοῦσι δὲ τῇ τέλει συνόδου συνοδικὰς ΧΡΟ ἁγίων εἰκόνων ἐν Βλαχέρναις, ἐν ᾗ πολλὰ πολλὰ ΧΡΟ τὰ Κυρίῳ κατολογισάμενοι, οἱ ἱερεῖς τῶν ἁγιασμῶν καὶ τὰς μικρὰς σινΦΡ χρῶνται αἷς ὠδαῖς ἄρκυσι, καὶ ἀλαλάξαντες ἐφάνησαν τῶν ἰλαιδῶν φωνὰ, λέγοντες, σύμμορε σωτηρία τῷ κόσμῳ γέγονεν ἡ θεοτόκος ἐκατρίσου· ἐμοὶ ἐκ ΦΡ εὐδοκίαν.

Καὶ ὅπερ ποτοῦσιν.) Theoph. Καὶ τῇ κγ' τὰ αὐτὰ μῆνι, Αὐγούστῳ, ἀνάλυσιν ἐπὶ τῷ φόνῳ σὺν τῷ Κωνσταντίνῳ τῷ ἀνάκτορι φασίῳ, καὶ τοῖς λαοῖς ἐπιτέτευκται, καὶ ἐξεφώνησαν τὰλ ἐνυπῆ καλὸν ἔδοξεν ἀμέτοκον ἐνίοτον ποιῆσαι τὰ καὶ.

Pag. 34. Ὧν ἐπίσκοπος.) Theophan. Τῷ δὲ αὐτῷ ἔτει ἀπ' ἀρχῆς τὰ Οκτωβρίου μῆνος γέγονε τρόμος μέγας καὶ τερατώδης &c. Indict. IV. A. Copron. XXIII. uotat Theopha. Verum cum primus Copronymi cœperit Indict. IX. Chriſti DCCLII. conſtat XXIII. certium ejuſdem in A. quadrante DCCLXIII. Indict. I. adeo ut horribilis hæc hyems Indict. II. Octobri menſe inchoata ſit. Videndum itaque num hæc tempeſtas in A. DCCLXV. tejicienda ſit.

Pag. 35. Δι' αὐτὸν τὸν τυφλὸν.) Theoph. Διὸ τὰ ἐκ βουλόμενα κατὰ Σοφιανὸν οἱ τὸν ἄγιον Μάμαντα, καὶ ἐκ τοῦ τυφλὸν, ἓξ ὡς Χρυσόστομον, ὃν ΦΡ ἐμπεδίζειν, &c.

Χρόνου δὲ ἐκ ὀλίγου.) Atqui venementem illam hyemem motus hic Bulgaricus præceſſit. Quem Theophanes A. tribuit Copron. XXII Indict. I. Ubi & characteriſmus feriæ. Num Junii XXX. fuiſſe refert V. feriam. Convenit hoc A. C. DCCLXIII. Cyclo Solis XVI. Lit. Dom. B Anno Copron. XXIII. jam ineunte, ex A. D. XIX. Kal. Jul. verum ad XXII. bona pata ejus belli pertinet.

Τὸ μὲνοὖν ξηρὸν.) Theoph. Οἱ δὲ Βούλγαροι ἐπαναστάντες ἐφόνευσαν τοὺς παρὰ αὐτῶν τὰς ἀκοὰς σταλέντας κατηγορίαν &c. Apud Stephanum Σίρις ἔθνος Θρᾴκιον ὑπὲρ τὴν Βυζαντίαν. At Siræ Macedoniæ locus eſt, ut ex Livio notavit Ortelius. Et quidem A. XVIII. Imperii ſui, Copron. in Macedoniam cum armis profectus eſt adverſus Sclavinos. Quare cum Sclavini Macedoniam tenerent, fieri potuit ut & eorum gentiles e Siris profecti Bulgariæ dominati ſint.

Pag. 36. Καμπαγιδοῦ.) Theoph. Paganum nominat.

Μέλλοντι δὲ ΦΡ μανεζίντων.) Anno Copronymi XXVI. Chriſti præcipue DCCLXVI. Indictione IV.

Quo

Quo in ſanctiſſimos monachos nefandus ille ſæviit, & per Hippodromum ignominioſe traduxit. Ab hoc conſceleratiſſimo Tyranno, ejuſque profligatiſſimo pareſte Mauricio Leone nuperi iſti ſacrarum Imaginum effractores cum amentia perfidiam hauſerunt, iiſque Magiſtris atque auctoribus gloriantur. Ex horum factione vaniſſimus ille Nicephori Scholiaſtes Camerarius multa in ſanctiſſimas illas religiones, earumque defenſorem acerrimum Joannem Damaſcenum furioſis illis in Commentariis evomuit. In quibus quot ſyllabæ, totidem vel nugæ, vel blaſphemiæ ſunt.

Ἐν τοῖς κελλίοις τούτοις.) Pelagii ſepulcra quæ fuerint declarat Theoph. in hiſtoria Conſtantini Patriarchæ: Τὸ δὲ σῶμα ἐρρίφη εἰς τὰ Πελαγίου σήματα· αὐτὸ μὲν ὑπάρχων ὁ τῆς ἁγίας μάρτυρος Παρασκευῆς ναὸς ὃν ὁ Διομήδης κατεσκέασε, καὶ νεφὼν κατεδείκνυον τούτους τὰ Πελαγίου ἐνάλιστα. *Edit. Paris. pag. 84.*

P. 37. Τῷ δὲ αὐτῷ ἔτει.) A. Copron. XXIV. Indict. IV. Januarii XXI. contra Bulgaros movit, ait Theophanes. Revera annus ejus Imperii fuit XXV. Chriſti DCCLXVI. Ab ea expeditione turpiter rediit Julii XVII. Inde Auguſti XXI. totam hanc Tragœdiam contra Orthodoxos, ac præcipue monachos excitavit.

Τούτων δὲ ἐπ' Ἀντιόχου.) Eoſdem recenſet Theophanes, & Paulus Diaconus. Λογοθέτης τοῦ δρόμου dicitur hic a Nicephoro ὁ ἐπὶ δημοσίων φροντίσιν τῶν ὑποδρομάτων ἐξαποστέλλων, quod Magiſtri Memoriæ proprium erat. Qui, ar eſt in notitia Imperii Orient. annotationes dictat, hoc eſt ſcripturas breves, quibus ea continentur, quæ Principis nomine ſtatuuntur, aut confirmantur. Sed & precibus reſpondet, hoc eſt reſponſa dictat, quæ Princeps libellis ſupplicibus dederit. Ad hæc Diplomata ad eurrendam nomine Principis, vel Magiſtri Officiorum dare muneris ejuſdem fuit, a quo Λογοθέτης τοῦ δρόμου dictus eſt. Cæterum apud Theophanem, Conſtantinus, non Antiochus, Patricius dicitur, & Λογοθέτης τοῦ δρόμου. Cujus frater Strategius Spatharius, & Domeſticus Excubitorum.

P. 38. Ὅμως κατ' αὐτοῦ.) For. ἔτερον. Auguſti XXX. Indict. IV. Conſtantino Patriarchatum abrogat ὁ αὐτοκράτωρ Conſtantinus, eumque primum in Hieriam, inde in Principum inſulam deportat. Theophanes.

Νοεμβρίου δὲ.) Novembris XVI die Ind. V. Nicetas ab Imperatore ad Patriarchalem ſedem evectus eſt. Id.

Φορεῖν ἐπιχείμιον.) Tam enim crudeliter Imperatoris juſſu vapularat, ut incedere non poſſet. De ejus καθαιρέσει & accuſatione Theophanes.

Ἐν τῷ κατηχείῳ Μιλίῳ.) Adi Svidam, & Coropalaten, ſive Codinum. Ædificium quoddam Conſtantinopoli fuit ſignis variis ornatum. Quod & Miliarium aureum in notitia dicitur, Regione IV. Conſtantinop.

Εἰς τὴν ἐπὶ Πελαγίου.) Theoph. Τῷ δὲ σώματι αὐτοῦ ἐπιτεθῆναι καλοδίῳ τὸν τάφον μὴ ἐπὶ βουλόμενον ἐρρίφθαι. At paulo poſt, Ἀποκείται γὰρ κατήντικρυ Πέτρου τοῦ ἀποδήμου συλλείψαι αὐτὸ Πέτρας, ᾗ μὴ ὑπαρξάντα τοῖς δόγμασιν αὐτοῦ ζόντα δύσαι ἐφ' ὁδὸν ἐν τοῖς πελαγίοις, &c.

Ἐκ τούτου βουλόμενοι.) Factum hoc A. Conſtantini XXVII.

Τοῦ δὲ τοῦ αὐτοῦ χαρακτῆρος.) Theoph. Τῷ δὲ αὐτῷ ἔτει Νικήτας ὁ Δαιδὰν νόμος Πατριάρχης τοῦτον τὸν Πατριαρχικὸν οἰκίσκον τὸ μικρὸν Σκεπαίτου τοῦ ξυστικοῦ ἐξωκαγκελλίου ὄντα κατέπηγνε. καὶ ἐφ' ἑκατὸν οἰκίσκων τὸ αὐτοῦ ἐχόντων. Hic Secreta φροίδου οἶκοι vocantur a Nicephoro, hoc eſt Proceſſuum, quos φροίδους ætas illa nominavit, aut Πρεσβεύσεις. Quæ vox tam *Proceſſionem* ipſam, quam *ſtationem* ſignificat. Itaque Πρέσβεσις ἐπὶ Βλαχερνῶν, in Alexand. Chron. pro ſuburbano, & φρέσκον ποιεῖσθαι, hoc eſt *procedere* apud Theoph. & alios. Curopalates certos dies quotannis recenſet, quibus Imperatores extra Palatium procedebaot, & in Patriarchio pernoctabant io Καλάμοις, hoc eſt cellulis quibuſdam. Hæ ſunt fortaſſe, quas φρέδρους οἴκους appellarnot.

Καὶ χαρτοῦται ὅλως.) Quam Græci χαρτογραφίαν vocant hic opinor expreſſit. Hinc vaſa κεκαρτογραφημένα χρώμασι ποικίλοις, apud Athenæum, ut obſervavit Interpres ad Theocr. Eidyl. 2.

Τῷ ἰδίῳ ὀνόματι.) Theophanes A. XXVIII. Coprony mi iſta ſcribit: Τούτῳ τῷ ἔτει ἐτελεύτα βασιλεὺς τῶν ἑσπερῶν Εὐδοξίαν ὁ τρίγαμος τρίτον ἄνδρα λαβὼν ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ἔτει ἀφ' ἧς Ἀκκαβίτου, τῷ δ' τοῦ Ἀφρικανῶν μηνός, Ἰνδ. ζ'. ἡμέρᾳ Σαββάτῳ, καὶ τοὺς ἐξ αὐτοῦ δύο υἱοὺς Χριστόφορον καὶ Νικηφόρον. τῷ ἑπομένῳ, ἤτοι, ἐπὶ Δάτίρα τοῦ Ἀφρικανῶν μηνὸς ἡμέρᾳ Κυριακῇ τῇ ἁγίᾳ Πάσχα. φρεδρεύοντος Καίσαρος ἐν τῷ αὐτῷ Τραβεσηκλίῳ, τῷ Πατριάρχῃ ποιοῦντος τὴν ἀγρύπνιαν, καὶ τῷ βασιλεῖ ἐπιτιθέντος αὐτοῦ τοὺς τῶν Χλαινῶν, καὶ τὰ Καισερίνα περικεφάλαια, ἀναπτύσσει ἡ Νικήτου τὸν ἐκατονταετῆρον αὐτῷ ποιουμένου Νοβελλίσιμον, ἐνδύνει αὐτῷ Χλαῖναν χρυσῆν, ἐπὶ τὸν τέρμονα, ἐπὶ τὰ φροίδου ῥίπτοντος αἱ βασιλικὰ ὑπαντιάσεις Τεμμίσια, ἐξέμισα κανίσγια ἕως τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας. Annus erat Chriſti DCCLXIX. Cyclo Solis XXII, Lit. Dom. A. Cyclo Lunæ X. Paſcha April. II. *pag. 35.*

P. 39. Οὗδέν δὲ Ἰνδικτιῶνι.) Theophanes, Τῷ δὲ αὐτῷ Νοεμβρίῳ μηνὸς τῆς ε'. Ἰνδ. ἀσπάλου Εἰρηνὶ ἐξαπεστάλη ἀπὸ τῆς Ἰσαύρας ἐν τῷ βασιλικῷ τόπῳ, ἔρευνων ἐκ χαλκείων σκληρὰ ἐσκληρυμένων σκεπασίων, ἐφ' ᾗ τὰς σκλάβους φρὶξ χόντων σὺν γυναιξὶ φρεσβεύσουσιν αὐτῷ, ἐν τῷ γ' τοῦ αὐτοῦ Νοεμβρίου μηνὸς, τῷ Πατριάρχῃ ἀνελθόντος ἐν τῷ Παλατίῳ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τὸ φῶς τῷ Εἰρηνὶῳ τῷ βασιλεῖ λέοντος σπίζα· καὶ τῇ ιζ'. τοῦ Δεκεμβρίου μηνὸς ἐσήφθη ἐν τῷ Τραπεζίῃ τὰ Αὐγουστέα ὁ Βασιλεὺς Εἰρηνὶ, καὶ ἀπελύθη ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου Στεφάνου ἐν τοῖς Δάφνη ὅλαβεν τὰ τοῦ γάμου τέρατα σὺν τῇ τοῦ Κωνσταντίνου ἰδίᾳ Λέοντι.

His finis Hiſtoriæ Nicephori, quam, ut ſcribit Photius, ad Leonis, & Irenes nuptias perduxit, hoc eſt Conſtant. A. XXIX. Chriſti DCCLXIX. Nos tamen ejuſdem Nicephori fragmentum Invenimus apud Theophanem, in Codice Illuſtr. Card. Joieuſæ. Quod quidem non alterius eſſe quam hujus Nicephori manifeſtum ex eo redditur, quod & Patriarcha a Theophane Conſtantinopolitanus appellatur, & de Coprony mi temporibus, quaſi vicinis ætati ſuæ, loquitur: cum ait, nonnullos adhuc ſuperſtites eſſe, qui a dyſonymo illo tyranno aliqua corporis parte mutilati fuerant. At nullus, ut initio ſtatuimus, ejus nominis Patriarcha, præter hunc noſtrum, temporibus illis extitit.

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΠΑΡΕΚΒΟΛΗ ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ ΧΡΟΝΙΚΩΝ.

Περὶ ὧ ὁ θεῖος Νικηφόρος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως τοιάδε φησίν.

S. NICEPHORI PATRIARCHÆ CONSTANTINOPOLITANI

FRAGMENTUM EX THEOPHANIS CHRONICO.

De quo & divinus Nicephorus Patriarcha Conſtantinopolis. ita loquitur.

Edit. Pariſ. pag. 86.

QUONIAM vero ab inimicis Chriſti nonnulla jactantur, ex mendacii parentis afflatu, age vero cujuſmodi ſint ea conſideremus. Nam ad Chriſti Domini, Eccleſiæque contumeliam mentiti iſta ſolent: Diuturnæ vitæ ſpatia cum maximis voluptatibus peſſimo huic Mammone eſſe conceſſa, eumdemque felicitatis ſumma contigiſſe. Sed & inſignes de Barbaris victorias, & egregia multa facinora tribuunt, quæ ne audiru quidem pas eſt admittere. Sed ne imperitioribus, minimeque malis hominibus ea mendacia fraudi ſint, ſedarguendi illi nobis erunt, ut quantopere ſeipſos inanibus his ſermonibus ludificentur intelligant. Igitur omnia illius quam turpiſſima fuiſſe, eumque Deo Angelis, ac ſeligioſis hominibus execrabilem extitiſſe, nequaquam eſt obſcurum. Nam cum omni ſe in libidinum genere volutaret, iiſque corpus ſuum & animum conſpurcaret, quæ tam Barbaris, quam Gentilibus ſunt vetita, longe pecudes ipſas fœditate ſuperavit. Atque hæc non pauci qui cum eo vixerunt, & hodieque ſuperſunt, teſtificari poterunt: nec non & variæ corporis incommoda quibus idem fuit obnoxius. Doloribus enim ac cruciatibus, qui explicari dicendo oequeunt, excarnificatus, cujuſmodi ulceroſa corpora perpeti conſentaneum eſt, peſſime ac ſine ullo remedio etat affectus. Quare nonnulla membra ulceribus adeta, ac conſumpta cum intolerabili dolore diffluebant. Sed & perpetuo. intempeſtis agitarus plerumque noctes inſomnes ac moleſtiſſimas ducebat. Omitto victus acerbitatem ac turpitudinem.

pag. 87. Quicquid enim in prandio cibi per fauces trajecerat, id ſubinde vomitibus excernebat. Nam illum in famulos arrogantiam ac feritatem, atque in exigendis obſequiis moroſitatem quis aſſequi dicendo poſſit? Cædebantur quotidie virgis pluribus plurimorum corpora. In quos ille pugnis & calcibus inſiliens nihilo ſe carnivoris beſtiis mitiorem præſtabat. Jam membrorum, oculorumque mutilationes, ac reliqua id genus acerba ſupplicia, tum innocentes homines ferro ac flammis interemptos, præſertim Orthodoxos, quid attinet dicere? Erenim furoris illius ſatellites ac miniſtri naſos quamplurimos ſanctis viris abſciſſos in diſco, ut olim Herodi

A ΕΠΕΙΔΗ δέ τινα παρὰ τῶν Χειτομάχοις πεελθυλλοῖται, ἅπερ αὐτοῖς ὁ τῶ ψεύδους πατὴρ ἐμπεδῶσαι, φέρε ἡμῖν ταῦτα διασκεψώμεθα. καταψεύδονται δὲ δῆλα τῶν εἰς Χειτὸν καὶ τὴ Ἐκκλησίαν αὐτῶ ὕβεων, χρόνες μακίζες, καὶ παραπεμένων ζωῶν, καὶ βίον ὄλβιον μεμιξῶθαι τῆ Μαμωνᾶ, καὶ δύναμιν εἰς ἄκρον ἐλάσαι. νίκας τε κατὰ βαρβάρων αὐτῆ καὶ ἀνδραγαθήματα ὡς πλεῖςα ἐπιγράφονται αὐτοῖς σώφροσι, ἃ οὐδὲ εἰς ἀκρόασιν ἔρχεθαι δίκαια. ὡς δ' ἂν τῶ ἀπλεςέρων ἢ ἀμαθεςέρων τινὰς τοῖς ἐκ τῆς ἀπάτης ἀναπλασμοῖς μὰ βλάπτωσι· τίνας ἀπωθύσομαι, ἵνα τοι δεινοῖς λόγοις ἑαυτὸς φανατίζοντας ὑποφαίνωμι τοῖς ματαιόφροσιν. ὅτι μὲν ὧν ἐκείνα πᾶν αἰσχρὸν γέγονε, βδελυκτὸς τε Θεῶ, καὶ ἀγγέλοις, καὶ ἀνθρώποις τοῖς εὐσεβέσιν ὑπῆρχεν, ἐκ ἀσυμφανές. καὶ δὴ εἰς τὰ τῆς σαρκὸς πάθη καπασυρόμενος, καὶ τοῖς ἀπηγορευμένοις βαρβάροις καὶ Ἕλλησι σῶμα, & ψυχὴν ἐ δείλαιος ἐμμολυνόμενος, τλεῦ τῆ ἀλόγων ζώων παρήλασε κτηνεδίαν. & ταῦτα ἐκ ὀλίγοις τῆ παραπεσαμένων αὐτῆ μέχρι δεῦρο πεελόντες ἐπαγγελλόμεθα. μεθ' ὧν & πάλλα δέ ἃ περὶ τὸ σῶμα αὐτῆ κατλώτησαν. πόσοις δὴ καὶ ἀλγηδόσιν ἀῤῥήτοις, οἷα εἰκὸς τοὺς ἐλεεμένους πάσχειν, βαλλόμενος, ποσίρας ἄγαν καὶ ἀπεύσεως δίκτκετο. καί τινα τῶν μελῶν ὑπὸ τῆς ἐλεώσεως καὶ διαβρώσεως ἀπερρύηκόπων αὐτῆ, ἐλεεινῶς καπετρύχετο. συνεχόμενα δὲ ὑπὸ τῆ ἐμπύου ἐκδεμαπάμβιος πικρῶς τε καὶ αὔπνως πολλάκις τὸν νυκπερινὸν καιρὸν διήνυσε, παρείθω τὰ πολλὰ λέγειν τὰ & διαίτης ἀσθές τε καὶ αἴσχιςον. ὅπερ δὴ ἀσ φορὸς ἄεισον βρώσεως ἀ πλείας καπεπόθη παρὰ τῆς ἐμετῆς ἔφθανε κρεμόμενον. τὸ δὲ περὶ τῆς ὑπερτιμένης ἐπαιδὸν καὶ θεραπόδων τῶ ζόφου, καὶ & ὑπερεσίας τὸ δυσαχθέςατον, πῶς ἂν τις εἴποι τὰ φέροντα σώματα; μάςιξι δὲ ἐκάςης ἡμέρας πολλαῖς πολλῶν καπεξαίνετο σώματα· καὶ ταῖς ὄψεσι παίων πυγμαῖς, & λάξ ἐναλλόμενος ὠδὸν τῶ σαρκαβόρων θηρίων φιλανθρωπότερον ἔφαπτεν. ἐκ σώματος δὲ μελῶν καὶ ὀφθαλμῶν παρύσεις, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα δεινὰ κολαςήρια, καὶ σφαγὰς ἀθίους ἀνδρῶν ἀθώων, & τοὺς διὰ πυρὸς πικροπάτους θανάτους, μάλιςα δὲ κατὰ τῆ ὀρθοδόξουπων ἐπιδεικνυμένους τι χρὴ καὶ λέγειν; οἱ δὲ τῆς μανίας αὐτῶ δυσμενεῖς ὑπαπισιαι & δορυφόροι ῥῖπας μὲν ὡς πλείσας ἀνθρώπων ὁσίων ἀποτεμόντες, ἅπερ τλεῖ τῶ Προδρόμου πάλαι κεφαλῆ Ἡρώδη, ὕτω καὶ τῆ

Digitized by Google

ἐφ' ἡμῶν Ἡρῴδῃ οἷον δῶρον ἡδὺ καὶ ἐπέρασον ἐκόμιζον ἐπὶ πίνακος. ὀφθαλμῶν ἐξορύξεις, ⸂καὶ γναθιδος ἐμπυρισμούς, καὶ αἱμάτων ἐκχύσεις καὶ μαρτυρῶσιν οἱ μίσχει καὶ νῦν τὰ σύμβολα περιφέροντες. Σκυθῶν δὲ βαίας τῶν πεσόντων καὶ ἐξεμεῖν ἀ τῆς θαλάσσης βυθὸς ἐπίσταται, οἱ λίθοι ἀράζουσιν. ἃς δὲ περιπλάτυσιν αὐτῇ νίκας οἱ ἐμβρόντητοι καὶ λυσσώδεις ἀμόφρονες αὐτῇ, ἵνα μιᾶς τῆς ἀρετίσων αὐτῶν ἐπιμνησθῶμεν, τοιαῦται εἰσίν. ἐπειδὴ παρεσκεύασο φῶς τὸ ἐν δυσμαῖς εἰσωκισμένον Σκυθικὸν ἔθνος ἀμυῶσθαι, ὑπαθροίζει πᾶν τὸ ὑπ' αὐτῷ ἑράτευμα, εἰς χεῖρας τε τοῖς πολεμίοις ἰὼν, ὁποῖον αὐτῇ τὰ πολέμια κατώρθωται μαρτυρεῖ τὰ φαινόμενα. μίσχει γὰρ καὶ τιμίερον τὰ τῆ τῶν Ἀχελῴων καλουμένῳ πόλιν κοῖλα καὶ παδίσιμα χωρία, ἃ τῇ ἱεραμένων ἐδίξατο τὰ κῶλα, σαφῶς ὑποδεικνύοντα. ἔργον γὰρ τῆς Σκυθικῆς μαχαίρας ἅπαν χεδὸν τὸ τραῦμα τῇ Ῥωμαίων γέγονε. εἰ δέ τι μικρὸν καὶ ἐ πάνυ ἀξιόλογον ἔδρασαν, ἦτο ἐσί. τὰς γὰρ φῶς ἀναπλὰς οἰκειοῦντας βαρβάρους ἀκαιρῶς περὶ τὴς οἰκείας ἡγεμόνας διαστασιάζοντας, καὶ φῶς τὸν ἐμφύλιον πόλεμον ἀχολαυμένους, λρτεμικώτερόν πως μᾶλλον, ἢ στρατηγικώτερον ὡς λυσσῶν ἐπιὼν τοῖς Ἀρμενίας καὶ Συρίας χωρίοις, τῇ ἐκείνοις φρουρίων αἱρεῖ ἀμολογίᾳ τῇ φοσοικουμένων, καὶ ἐπὶ τῶν Θρᾴκιων αὐτὸς μετήγαγε. τοιαῦτα μὲν ὧων τὰ ἐκείνου ἀνδραγαθήματα, καὶ τὰ κατ' ἐχθρῶν χιδιαζόμενα ζῶπαια. τοιαῦτα καὶ τὰ κατὰ τῆς ἀληθείας καὶ ὑσεβείας παιδίσματα. ἀπτυαιχύντως γὰρ κατὰ τε τῶ Θεῶ μανεὶς, καὶ κατὰ τῆ ἱερῶν ἀνδρῶν, τῆ ὥσπερ αὐτῇ ἀναθεμάτων φροσκυνήσας. ⸂ὁ τὸ Λγγελικὸν δὴ τῶτο καὶ Λποστολικὸν τῶ Μοναχικῶ βίῳ χῆμα βδελυττόμενος ὁ Θεομισὴς τὸ καὶ βίβλος, ἐπώνυμον τῆς θεοσεβείας τὸ ἀμωμόνδητον αὐτοῖς ἐπίγραφων ὄνομα. βδέλυγμα γὰρ ἁμαρτωλῶν θεοσέβεια. καὶ ὁ ὅσιος ἀκάθαρτος παρὰ κακούργοις. οἷα δὲ φῶς αὐτὸς, τυραννίδα ἐπιὼν ἀ τύραννος ἔδρασε, τὶς ἂν ὡς ἔρῳ ἀξίως δηγήσαιτο; τὰς τε γὰρ παρὰ Θεῷ ἐπηγγελμένας αὐτοῖς ὁμολογίας, καὶ συνθήκας ἀθετεῖν ἐβιάζομβος, καὶ τὸ ἱερὸν χῆμα ἀπορρίψαντας, τὸ ⸂τ λαϊκῶν ἀ παράνομος ἐνομοθέτησε μεταμφιέννυσθαι. τὰ δὲ ὡς δόξαν τῶ Θεῶ ἱδρυμένα Μοναστήρια, στρατιωτῇ οἰκητήρια, καὶ ἱππόσασια, καὶ κοπρῶνας, ἀ κοπρόνους καὶ κοπρώνυμος πεποίηκεν. ὥπω φῶς τῇ τέλει τῇ κακῶν καὶ τῶ θεοτυγῶς αὐτῶ βίου γενομβος καὶ πυρετῶν ἀξύστι, καὶ φλογώσει καπνιμπαρέμβος τῆς ἐκδεξομένης αὐτὸν Γεέννης φοδάλως τῶ φλόγα φοθούμβος καπωπτείζετο, καὶ τὰ ἀκοιμήτα σκώληκος τὰ δήγματα, σωτοῦ τε καὶ γεγωσέρου ἐκβοῶν ἐνδιλεχέστατα. τῆς Γεέννης παῦτα τὰ φοσύλια καὶ φρόιμια. παύτας ὧων καὶ τοσαύταις δ'παδείαις ἐπαπαυσάμβος, ὑφ' ὧν δὴ καὶ Δικλητιανὸν τε καὶ Μαξιμιανὸν συμπαιδεύτας ἀκόμβ. ὥπω κακῶς καὶ ἀθλίως ἀπολλύμβος καπαρίρει τὸν αἰῶνα τε καὶ κάκιστον βίον ὁ ἀπωδὸς τῶ Χριστῶ καὶ τῶν ἁγίων αὐτῶ πάντων ἐχθρὸς καὶ πολέμιος δυσμενέστατος.

A Præcurſoris caput, ſic novo Herodi ſuaviſſimi loco muneris offerebant. Ad hæc effoſſa plerique lumina, ambuſtaſque genas, & exhauſtum languinem teſtantur il, qui in hodiernum diem earum cladium veſtigia circunferunt. Inuſitata porro & horrenda mortis genera ab eodem excogitata non modo profunda norunt maria, ſed & ipſa propemodum ſaxa perſonare videntur. Quod vero ad eas victorias ſpectat, quas tibius fautores rabidi ac furioſi homines falſo huic affingunt, ut de ea loquar, quæ inter omnes præcipua cenſetur, ejuſmodi ſunt. Cum ad propulſandos Occidentales Scythiæ populos eapeditionem paraſſet, collectis omnibus
B copiis, commiſſoque cum hoſte prælio, qualem Iode victoriam retulerit, quæ ad hoc tempus ſuperſunt veſtigia declarant. Idque etiam hodie cava illa ad Acheloum urbem, ac depreſſa planities indicat, cæſorum membris eodem tempore conſtrata. Nam univerſus pene Romanorum exercitus Scythum gladiis confoſſus eſt. Quod ſi forte exiguum quiddam, & contemnendum ab eo geſtum eſt, ejuſmodi iſtud fuit. Poſteaquam Orientales Barbaros a Ducibus ſuis diſſidere comperit & civili bello diſtineri, latronis more potius quam Imperatoris in Armeniam, & Syriam furibundus irrumpit: ibique incolarum deditione occupatis
C aliquot caſtellis, eordem illos in Thraciam tranſportat. Hæc ſuot iſtius hominis egregia facta, hæc commentitia de hoſtibus trophæa: ejuſmodi in jnam ſunt quæ inſolenter ille contra veritatem & pietatem molitus eſt. Etenim citra ullam verecundiam contra Deum bacchatus eſt, ſacraſque res el tamquam donaria confecratas. Quinetiam Angelicum illud & Apoſtolicum Monaſticæ vitæ genus homin a Deo execratus, ac profanus, & a Chriſtiana religione falſo cognominatus, τὸ ἀμωμόνδητον, hoc eſt *illaudati*, appellatione notavit: *Abominatio* enim *peccatori eſt pietas*: & ſanctus impurus eſt apud ſceleratos. Jam vero qualem in eos tyrannidem exercuerit, quis pro merito, ut ante dixi, commemorare poſſit? Quippe conventiones illas pactaque, quibus divino ſa
D Numini obſtrinxerant, reſcindere coactos, ac ſacris veſtibus exutos Laicorum ad cultum lata lege nefarios ille tranſtulit. Quæ vero ad honorem Dei conſtituta erant Monaſteria, ea in militum diverſoria, & equorum ſtabula, & latrinas ſtercoreus, & a ſtercore cognominatus convertit. Tandem cum ſcelerum ſuorum, & execrabilis vitæ terminum attigiſſet, acutarum febrium ardoribus exæſtuans, Gennæ flammas, quæ ſe poſt vitam eacepturæ erant, oculis uſurpabat, ac pervigilis illius vermis morſus quodammodo ſentiebat, in horrendos aſſidue clamores, ac vehementes erumpens, quæ erant Geennæ quædam initia. Tot igitur tantiſque delictis acquieſceens, quibus Diocle lanum, & Maximianum olim Immortuos accepimus, atque
E hoc modo male periens malus ille, turpiſſimæ ſceleratiſſimæque vitæ finem conſecutus eſt, homo Chriſti ſanctorumque ejus omnium inimicus, atque hoſtis infenſiſſimus.

Edit. Pariſ. pag. 88.

FINIS.

RERUM ET VERBORUM
IN
NICEPHORI BREVIARIO
PRÆCIPUE MEMORABILIUM
INDEX.

A Dramyttium, 26. c
Aeris ficcitas immodica, 32. b
Æquo jure hæredes. 15. b
Ærarii privati Comes, 13. b
Æthribus regio felicis Arabiæ. 12. c
Agallianus armatus ſe in profundum maris immittit, 30. a.
Ambonem conſcendere, pro loco editiore. 16. e
Amera & Mavia Saracenorum equitum duces, 30. a
Amoria urbs. 31. b
Anaſtaſius Patriarcha Conſtantinopolitanus moritur. 33. d
Anaſtaſius majoris templi, quod Sophiæ dicitur, œconomus, 7. c
Anaſtaſius Imperatoris vitam agit, ac totus in res bellicas incumbit. 23. e
Ancilla cujuſdam civis vivicomburio damnatur, quod deſpuiſſet in veſtes Imperatricis dum ejus cadaver efferebatur. 1. c
Anguſtiæ nomen fretl. 14. c
Antiochus magiſter memoriæ, ſeu Logotheta curſus. 37. d
Apſimarus. 23. b
Aquæductus Valentiniani. 38. b
Archiepiſcopo caput amputatur, 29. b
Arcabazus Imperatoris gener. 30. d. Tyrannidem affectat. *ibid.*
ſub Arcabazi adventum imagines illico reſtituuntur. 32. b.
Athalaricus & Theodorus in Heraclium conjurant. 14. b. iis nares & manus abſcinduntur. *ibid.*
Artemius Imperator proclamatur, & Anaſtaſius appellatur. 23. d
Artemius Philippici notarius ſive a ſecretis. 25. e
Artemius Theſſalonicæ exulans. 28. d
Athanaſius patricius. 8. b
Avari populi. 3. b. qui & Abari.
Avarum Princeps Heraclio Imperatori ſtruit inſidias. 8. c. d
Avarum princeps ducenta & ſeptuaginta Romanorum millia captivos abducit. 8. d
Avarorum Chaganus, ut & Perſarum, & Ægyptiorum Pharao, pro Principe. 13. c
Audaciores fiunt qui longius diſtant. 3. a
Aura reflante, & adverſo maris impetu tardius navigant, 27. d
Aurea porta Byzantii, 27. c

B

BAjanus in poteſtatem Chazarorum venit. 18. d
Baptiſterium. 20. d
Bardanes Imperator proclamatur, & mutato nomine Philippicus appellatur. 24. c
Bardanes exul, 23. d. 24. b. ad Chazarorum Principem aufugit. *ibid.* c
Batnyſſus fluvius. 10. e
Barasbacurius unus e Juſtiniani Ducibus cum Tiberio cædituar. 25. a
Barasbacurium. 22. a
Barna prope Odyſſum. 29. a
Bellum populor detrimentis afficit. 7. a
Bellum civile facit, ut natura ſulmet nblita videatur, ac ſibi ipſi bellum inferat. 31. d
Bellorum incommoda. 7. a
Berylia Sarmatis vicina, 18. d
Bithynia. 28. a
Blachernis templum Dei matris. 12. e
Blachernarum porta. 26. a
Bonus patricius rerum adminiſtrationi præficitur. 9. b.
Bovis forum, 20. a
Bulgari ad Imperatorem Siſinnii patricii caput mittunt, 29. b
Byzantium munitionibus firmatum. 26. d
Byzantii terræmotus, 32. c

C

CAboes Perſarum regnum obtinet. 11. e
Callinicus urbis Antiſtes. 20. d
Callinicus Patriarcha, in Juſtinianum injurius, oculis orbatur. 22. d
Campanus Dux. 36. a
Canon de Imaginibus ſacris everrendis. 33. d
Captivorum nominum capita quinquaginta, pro, Captivi quinquaginta, 18. a
Carthago a Saracenis expugnara. 21. a
Chaleu Dux, belli haud expers. 17. c
Chazarut de Bardanis ſalute jusjurandum dedit centum aureis a Romanis acceptis viritim. 24. c
Chazarus Princeps. 21. d
Chazarorum natio ex Berylia profecta. 18. d
Cherſona urbs. 22. a
Cherſonæ viri Principes ſeptem a Stephano patricio Aſmidio verubus ligneis alligati, ad ignem aſſati, 23. d.
Cherſonitæ in miniſtros crudelitatis Imperatoriæ mirum in modum ſæviunt. 24 a. b
Choſroes per Orientem vaſtat. 9. e. 10. a
Choſroes Romanorum legatos miſerandum in modum afflixit. 7. d
Choſroes Imperium ſuum contemnit, & ideo principibus regni exoſus. 11. c
Choſroes legatio faſtuario necat. *ibid.* a
Choſrois litteræ ad Sarbarum Intercepræ, & ad Heraclium delatæ. 10. b
Choſrois ſimulachrum in delubro repertum ab Heraclio & Turcis illum comitantibus. 10. a. id in pulverem comminuitur. *ibid.*
Choſroi ſubtrahitur cibus, aurique, argenti, & lapillorum vis ingens ipſi apponitur. 11. e. fame enecatur, *ibid.*
Chriſti duæ voluntates, & actiones. 17. b
Chriſtiani a Perſis male, a Phoca pejus habiti. 3. a
Chryſopolitana urbs per ſex menſes obſidetur, 26. d
Comes excubitorum, dignitatis nomen apud Romanos. 17. b
Concordiæ præceptum, 18. b
Conſilium, ut Imperator filios exercitibus commendet. 15. e. 16. a. pecuniæ militi eroganter. *ibid.*
Conſtantinus generale Concilium indicit, quod duas in Chriſto voluntates, & duas actiones aſſerit, adverſus Monothelitas. 19. b
Conſtantinus Leonem Imperatorem coronat. 33. b Melitenem cepit. *ibid* ejus conjux Maria Auguſta obit. *ibid.* ſub Auguſtæ obitum portentum ingens. 33. c.
Conſtantinus cum patre Heraclio naſn & viginti annos imperavit. 16. a

Conſtantinus Leonis filius ſucceſſor Imperii. 30. d
Conſtantinus naſcitur Heraclio Imperatori. 4. c. d
Conſtantinus ad Eccleſiæ contumeliam, ac pietatis oppugnationem dicitur hic accinctus. 33. d
Conſtantious & Strategius fratres morte damnati. 37. d.
Conſtantini filius Leo Irenem ducit in uxorem, nuptiæ celebrantur. 39. a
Conſtantinus filium Nicetam nobiliſſimum creat. 39. a. nobiliſſimatus dignitatem Auguſtum quid habuiſſe ex hoc manifeſtum fit.
Conſtantinus Imperator coronatur. 29. c
Conſtantinus Artabazum ſororis maritum fugat. 31. c.
Conſtantinus vita functus eſt. 39. c
Conſtantinus Artabazum victum & vinctum ludis Circenſibus ſolemni pompa traducit. 38. a. excæcat omnes. *ibid.*
Conſtantini cadaver per urbis plateas funibus tractum, & in Pelagiorum ſepulturam abjectum. 38. b.
Conſtantino Juſtinianus filius ſuccedit. 39. c
Conſtantino Imperatori filius naſcitur quem Leonem appellavit. 33. a
Conſtantino naſcitur Anthimus. 38. d
Conſtantinopoli Criſpus præfectus urbi. 3. b
Cophis fluvius juxta quem magna Bulgaria. 28. b
Corona cum Imperatore ſepulta. 16. b
Corona e templo detracta. 16. e
Coſmas quæſtor. 8. b
Cotragorum gens. 28. c
Craſſus, nomen campi. 30. e
Criſpus a ſcepiro atque corona recedit. 4. b
Criſpus Dux eligitur ab Heraclio. 4. b
Criſpus male exceptus ab Imperatore Heraclio, & libro percuſſus. 3. a
Criſpus Imperatoris gener lo clerici formam tonſus. 3. a.
Criſpus Dux Heraclium Imperatorem ſubſannat, qui ſellicta aula convolaverat ad exercitum. 4. c
Criſpus Mauricii Imperatoris gener, Phocæ infenſus. 3. b
Crudeles principes dum populos terrent, & ſuos officiales ſævitiei miniſtros timore percellunt, miſrum quantum ſibi nocent, Mauri patricii exemplo. 24. c
Crudelitatis varii, lique ſubtiles modi. 22. d
Crudelitatis & indignationis mira ſpecies: Juſtinianus Heliæ uxorem coquo ſuo, Indo, & maxime deformi, per vim nuptui tradit. 24. b
Cubratus Hunnogundorum dominus. 21. c
Cupreſſinæ materiæ ad navium fabricam cædendæ. 26. b.
Cutatus Cotragororum Princeps. 28. b. quinque filios reliquit. *ibid.*
Curiciotarum copiæ. 28. b
Curopalates, qui ſecundum poſt Imperatorem locum dignitatis obtinet. 5. b
Cybirrhæotarum regio. 21 b
Cybirrhæotici. 32. e
Cyrus Alexandrinus antiſtes. 32. d
Cyrus Alexandriæ Patriarcha in ſedem reſtituitur. 16. b.
Cyrus qui in urbe Amaſtride ineluſam & ſolitariam vitam coluerat; & a Juſtiniano in locum Callinici ſuffectus, quique de Imperio recuperando prædixerat. 22. d
Cyzicum. 27. d

D

Damaſcenus cognomento Manſur. 33. e
Damatrys. 24. d
Damoum hominibus ac pecoribus illarum. 25. c
Daphnuſia caſtellum in ora Pontica munitiſſimum. 34. d.
Defectio ab Imperatore ob imagines everſas. 29. e
Delmati monaſterium. 22. c
Deus pacis violatores punit. 29. e
Deus rerumpublicarum everſores caſtigat. 22. d
Divinum lavacrum, idem quod baptiſmus, & φωτισμὸς alias. 24. a
Divini verbi remplum. 26. c
Domentiolus Phocæ frater. 4. a
Doros caſtellum in Gothiæ limitibus. 21. d
Doryleï campus. 30. d
Drungarius. 21. b
Ducenta & octo millia Sclavinorum ad flavium Artanam conſederunt. 35. a
Dunus ac Zoilus. 29. b

E

Eccleſiarum Theſauri. 9. b
Eccleſia ſanctæ Ireues nomine dedicata terræmotu concidit. 30. c
quatuor Elephanti Imperatorem vehunt. 22. e
Elias ex prætorianis. 23. b
Eudocia Imperatoris conjux comitiali morbo interit. 5. c
Evocare novos cives ex provinciis in urbem. 32. e
Exercitus civium bona diripit. 21. c
Exercitus collectus ex ordinibus militaribus, ex ruſtica plebe, ex opificum turba, ex Senatorio ordine, ex reliquis civibus. 23. c

F

Factio inverecunda ignem admovet ſacris, 3. b. c pro veteri Familiaritate. 29. a
Famis acerbitas imperium Rom. invaſit. 7. d
Fauces Abydi. 27. d
Conſtantini filii Cæſares appellantur, filiæ Auguſtæ. 38. c. 39. a
Fœderis tabulæ e ſublimi vexillo ſuſpenſæ Saracenis præferuntur, ut palam fieret ipſum Juſtinianum eſſe fœdifragum. 19. c
Fortuna ut homines ludit patet Iſaurici exemplo. 20 b.
Furoris apex, Maurus patricius Cherſonem funditus delere juſſus. 24. c

G

Gaudomeletes inſula. 21. b
Gebulus Sclavino militi præficitur. 29. d
Gentilis, ac Dei hoſtis. 24. e
Georgius Buraphus patricius, Obſequiaois copiis præfectus. 25. e
Germanus Patriarcha Byzantinus. 26. e
Germanicia Euphrateſiæ provinciæ urbs. 32. a
Gingliſſus maritimus vicus. 24 d
Glaciei fruſtum arcem Conſtantinopolitanam quaſſavit. 34. d
Gregorius Onomagali filius Imperator conſtituitur, & Tiberius appellatur. 28. b
Gregoria Heraclii Imperatoris filia Nicetæ patricio deſponſata. 6. b. hoc eſt neptis cum *bis* ſupra. 4. d.
Gregoria altera Nicetæ filia Conſtantino Imp. Rom. nuptum datur ab Heraclio. 22. c

H

Helias Juſtiniano caput præcidit anno ſexto quam imperare ſecundo cœperat. 24. e
Heraclius Criſpum Imperatoris generum hortatur ad capeſcendum Imperium. 4. b
Heraclius a patriarcha & populo Conſtantinop. exceptus. *ibid.*
Heraclius, Nicetas, & Criſpus Conſtantinopoli conveoiunt. *ibid.* b.
Heraclius Nicetam cum honore ac magnificentia excipit. *ibid.*
Heraclii Imperatoris filius duplici nomine inſignitus, Heraclius, aut Conſtantinus. 6. b.
Heraclius Imperator territus. 7. d.
Heraclius Imperator Byzantio in Africam migrare cogitabat. *ibid.* e.
Heraclius Imp. & Avarum princeps Heracleæ conveniunt. 8. b.

Heraclius Mariæ ſororis filiam Martinam, ſeu ex ſorore ueprem, ſibi marrimonio conjunxit. *ibid.* e
Heraclius Turcarum Principem quantis poteſt honoribus ſibi devincit. 9. c. d. & filiæ imaginem demonſtrat. *ibid.*
Heraclius ſuppoſititias litteras mittit ad Sarbarum. 10. b.
Heraclius filiam Turcorum principi pactus erat. 12. c.
Heraclius Nicetæ filium ad patriciatum promovet. *ibid.*
Heraclius Nicetæ filiam Niceu Theodoſio marrimonio conjungit. *ibid.*
Heraclius Imp. Conſtantinum filium Conſulem facit. 13. a
Heraclius Cæſar Imperatorio diademate coronatur. 14. c.
Heraclii Imperatoris filii filiæque. 15. a
Heraclius aquæ intercutis morbo correptus. *ibid.*
Heraclius cum mejere vellet urinam in faciem emittebat. *ibid.* d
Heraclii ultima voluntas. *ibid.* c
Heraclii Imperatoris ſepulchrum triduo aperrum mauſit. *ibid.* b
Heraclius pecunias depoſuerat oe Martina inopia laboraret. *ibid.* e
Heraclius Heraclium Conſtantini filium de ſalutari fonte ſuſcipit. 16. c
Heraclius coronatur & mutato nomine Conſtantinus uppellatur. *ibid.* e
Hiatus terræ ad duo milliaria. 33. b
ex iſto Hiatu multa egreſſa ferrur, quæ humano ſermone Arabici Imperii cladem prædiceret. *ibid.*
Hieria, Imperatoris palatium e regione Conſtantinopolis. 37. c
immanis Hiems. 34. b
Hormiſdas Cabol ſuccedit. 22. a
Hormiſdas epiſtolam ſcribit, quæ prophana liceuria Simeonis Chriſtum gerentis hiſtoriam ud res mundanas applicat. *ibid.*
Hormiſdæ filius ad Imperium Perſicum evehitur. *ibid.*
Hormiſdæ filius ſuorum inſidiis opprimitur. *ibid* b
Hunni a Romanis in baptiſmo ſuſcepti. 8. a
Huonorum Rex Conſtantinopoli Chriſtianis ſacris initiari petit. *ibid.*

I

Jezidus Saracenus. 28. a
Imagines opere Teſſellato factæ eradantur, 36. d
Impetus hoſtiles redundere ſas eſt. 28. d
Imperator mortis pœnam in Vitaliuum decernit. 6. b
Imperator Heraclius in Perſidem irrumpere conatur. 9. c
Imperatori in Perſide filius naſcitur, quem Heraclium appellat. *ibid.*
pius Imperator oulli principi Imperium eripit. 11. d
Imperator a civibus cum ignominia turpiter remittitur. 24. b
Imperatori filius naſcitur, cui Conſtantini nomen impouitur. 28. b
Imperator viſo portento de imaginibus evertendis conſilium cepit. 29. c
Imperator Germanum Patriarcham rogat, ut ſcriptum aliquod de ſacris imaginibus evertendis ederet. 30. a
Imperatori filius naſcitur qui Nicetas oominatur. 35. e
Imperatori non uſquequaque placebat vita monaſtica. 36.
Imperatot juſjurandum exigit de non adorandis imaginibus. 37. a
Imperatrix ſuum in Palatium ſe contulit. 15. d
qui prior pervenerit, Imperium arripiat. 3. b
Imperio ſeſe abdicare, & in ordiuem cogi. 27. b
Inceſtarum nuptiarum pœna in liberos ipſos. 9. a
Incendiariæ naves. 28. d
Inhumanum eſt conjugem probra conjicere in virum. 23. a.
Joannes Barceuæ Dux. *ibid.* d
Joannes e ſchola Palarina. 25. a
Joannes patricius, a Leontio miſſus Saracenos fugat, & Carthaginem recuperat. 21. a
Divinæ Iræ judicia ſunt porreuta. 29. d
Iſaes patricius Imperatorii obſequii præfectus. 28. c
Jurare rangendo vivifica ligna. 16. c
Item ad confeſſum admittir, & adorari ſecum a populo voluit. *ibid.* d
Juſtinianus ſibi ſelegit peculiarem militem e Sclavinorum gentibus. 19. d. dicitur & peculiaris populus. *ibid.* e
Juſtinianus, politica peculiari uſus, Theodoreum monachum, qui ſolitariam vitam duxerat publici ærarii præfectum conſtituit. 20. a
Juſtinianus civilibus magiſtratibus efferos hominet ac crudeliſſimos præficit. *ibid.*
Juſtinianus lingua & naſo mutilatus. *ibid.* d
Juſtinianus Cherſonæ degens de recuperando Imperio crebro ſermocinatur. 21. c
Juſtinianus auxilium per Stephanum petit a Terbeli ut in Imperium ejus opera reſtitueretur. 22. b
Juſtinianus noctu, paucis ſtipatus in urbem per aquæ ductum irrepit. *ibid.*
Juſtinianus Terbelin auxiliatorem Imperatoria veſte circumdat, & Cæſarem appellat. *ibid.* e
ex Juſtiniani indignatione nullus cædium in cives ac ſævitiæ modus. *ibid.* d
Juſtinianus Aochiali concluſas per triduum. 23. a
Juſtinianus ingrati animi labe ſeſe inficit, & bellt molem in Bulgaros auxiliatores ſtruit. *ibid.*
Juſtinianus ſævit in Heliæ filius qui adhuc uinis geſtabantur. 24. b
Juſtinianus in Stephanum iratus, quaſi ſat crudelitatis non exercuiſſet in Cherſonitas. 23. e
Juſtinianus ſe proditum ſuſpicatur. 24. d

L

Lapides e nubibus in mare delabentes adeo calefeceruut ut manus aqua ureret. 29. d
Largitio in populum facta ſparſa pecunia a palatio ad eccleſiam uſque. 39. a
Legatos deſtituare. 8. b
Legatus ſeſe excuſat mitteutis voluntate. 12. a. b
ſæpe Legatus eſt explorator. 26. a
Lembi, monoxyla. 29. b
Leo aqua intercute moritur anno Imperii 24. 30. d
Leontius præfectus urbi. 7. c
Leontius Iſauricus amicorum hortatu obfirmatus animo, Imperatorem ſolio deturbat. 20.
Leontius Iſauricus Impetator ſalutatur a populo *ibid.*
Libanus mons. 19. d
Litteræ principum ſæpe non contrectantur impune. 29. b.
Locus importuoſus. 37. b
Logotheta, præfectus ærarii. 20. a
Logotheta, hic redditur, curator publicorum veſtigalium. 26. b
Longi muri. 34. a

M

Machinæ antiquæ ad expugnandas arbes. 10. c.
iſtæ machinæ virtute divina diſſolutæ. *ibid.*
Magiſterii dignitas. 30. c
civiles Magiſtratus, & militiæ præfecti. 27. b
Marcellæ caſtellum prope Bulgarorum fines. 34. a
Marcellino Gangrenorum Archiepiſcopo caput abſcinditur. 31. c
Marinus cubicularius. *ibid.*
Marinus Thraciæ exercitibus præfectus. 13. d
Marriuæ ut Imperatorum marri habeudus honor eſt, Liberii vero Imperatoris tamquam Imperatoribus ac Dominis. 15. e
Marrina cum Heraclio Imperium adminiſtrabat communiter. 16. a
Matrimoniam cum conſobrina infelix. 14. c

Digitized by Google

Matrona ſa ſubduxit furori populi, nec eam poſtea quiſquam vidit. 1. d
Medea. 25. c
Meſembria & Medea urbes. 34. e
Milites rebus partis animoſiores fiunt. 25. b
Modeſtus Hieroſolymorum eccleſiam gubernat. 9. b
Modeſtus Patriarcha Hieroſolymis. 12. d
Monothelitarum hæreſis. 19. b
Mors vertit ædes cum ita fatum fert. 12. d
ranta Mortalitas ut ſepulcra deficerent. 32. d
Mulier vicinam candidati ægre ferens, paratragediatur. 1. e
Muſalmanus. 27. b

N

NAvale, portus eſt nomen. 26. d
Naufragium in quo tria fere & ſeptuaginta millia ſubmerſa. 33. e
Nazaræoram cultus. 37. e
Nebula exarſit, & lapideæ moles in aere concretæ. 29. c.
Necropyla. aa. a
S. Nicephori laudes. 2. a b
Nicetæ patricii filia Nice Theodoſio jungitur. 32. c
Nicetas Artabazi filius vincitur a Conſtantino. 35. c. e.
Nicetas cognomento Antrax murorum præfectus. 29. a.
Nicetas magiſter Xilinites. 28. e
Niceræ magiſtro, & Theoctiſto capita præciduntur. 29. a.
Notarius libellum accuſationis Patriarchæ genis infligit. 38. a

O

OBſequiani. 24. d
Obſeſſor obſeſſos humaniter atque honorifice habere debet. 31. e
dum Obſidio ingrait iis in urbe poteſtas ſit remanendi qui neceſſarios ſumptus ad triennium haberent. 26. a.
cum Obſidetur urbs diligentiſſime omnes aditus ſunt præcludendi. 31. d
Oglus, nomen loci ad Danubium. 28. e
Olympius præfectus prætorio. 7. c
Opficiana regio. 29. d

P

PAcis commoda. 6. a
Pacem facere ſæpe politici coguntur. 37. b
Palatium Hieriæ. 24. a
Patriarcha in conſilium advocatur ſuper bello decernendo. 13. e
Patriarcha non poteſt ſine generalis Concilii auctoritate ulla religionis dogmata ſcripto committere. 30. b.
Patriarcha ſe in paternam domum recipit. *ibid.*
Patriarcha (nomine Sergius. 4. e.) Imperatorem ad templum vocat. 7. e
Patriciatus honor dacatus honore amplior. 8. a
Patriciatum deferre. 13. d
Patri tantum centum & triginta diebus ſupervixit. 16. a.
Paulus monachus Aſtrologiæ deditus. 20. b
Paulus patricius Siciliæ præficitur. 28. e
Pergamum a Saracenis occupatam. 27. c
Peſtilens morbus tota in arbe graſſatus. 7. d
Peſtis quadrimeſtris. 21. b
a Peſte ſolo Dei beneficio ſervantur nonnulli. 32. b
Peſtis atrua pes annum integrum durat. 32. d
Phaganora. 21. d
Philagrius rerum privatarum Comes. 25. d
Philippicus Mauricii Imperatoris affinis. 1. b
Philippicus ab Heraclio in locum Criſpi ſuffectus. *ibid.*
Philippicus Chriſti templum condiderat. *ibid.*
Philippicus Hellam contra Juſtinianum mittit. 24. e
Philippicus improbat ea quæ in ſexta Synodo œcumenica decreta fuerant, & patres iſtius Synodi anathemate condemnant, ſuper quæſtione de duabus in Chriſto voluntatibus & actionibus. 25. b
Philippicus Imperium turpiter ac negligenter adminiſtrat. *ibid.*
Philippico conſentiunt Joannes Patriarcha Conſtantinopolitanus, & Germanus Cyzici metropolitanus, alii Sacerdotes & Senatores. *ibid.*
Philippicus inſidiis oppreſſus. 25. d
Philippicus oculis orbatus. *ibid.*
Phocas Criſpi imaginem dejecerat. 3. b
Phocas parricidio cruentatus Imperium invadit. 3. 4
Phocas Heraclii juſſione cæſus, mutilatus. 4. a. Virilitate orbatus, ſuſpenſus, per urbem tractus. *ibid.*
Phocas comprehenditur a Photio. 4. a. Imperatorio cultu exuitur. *ibid.*
ne quid Phocæ calamitati deeſſet tandem concrematur. 4. a
Photius ab hiſtoria notatus ob conjugis probrum. 3. c. 4. a.
Pontifex. 37. e. capite truncatur. 38. b.
Populo commoto atque furenti cedendum, ſaltem uſque dum deferbuerit æſtus. 17. a.
Portentorum diverſæ formæ. 32. b.
Portus pulcri agri ſatyri. 28. a.
Praſina factio. 3 c. 9. a.
Præcautio ſæpe prudentiſſimis, Deo ita diſpenſante, inutilis, imo damnoſa naufragio ipſo. 7. e.
in Prælio fœminæ occiſæ. 25. a.
Principum, eſt nomen inſulæ. 24. b.
Promotio doloſa, nam plerosque ad magiſtratus evehens, ſubinde aliis ſubmiſſis interficiebat. 22. d.
Prudens peregrinator præmittit ea quæ neceſſaria ſunt ad victum & ad cultum. 7. e.
Pucila uterum gerens ſecta, fœdus in aquæ caldario percoquitur. 27. c.
Pyrrhus Sergio ſufficitur. 14. d.

R

REbelles Græci, & Cycladum incolæ Coſmam ſibi Imperatorem præficium. 29. e.
Reibus excepta cadavera ut ſepulturæ traderentur. 37. c.
Reverentia debetur locis ſacris. 17. a
Romanorum ac Perſarum principes amicitia jungi. 6. d.
Ruſates a Choſroe miſſus Heraclium Imperatorem ad ſingulare certamen provocat. 21. a.
Ruſates ſuccobuit. *ibid.* b.

S

SAitus præficitur exercitui Perſico. 6. c. Aleaandriam occupat. *ibid.* Kalchedonem diuturna obſidione cingit. *ibid.*
Saitus in Perſidem proficiſcitur. 7. c.
Saitus detracta pelle, & utre ea illa facto, acerba ac violenta morta tollitur. *ibid.* d.
Saraceni camelum pelle denudantes, in hanc Sergiam incidunt atque conſuunt. 12.
Saracenorum claſſis ea Africa in Siciliam pervenit. 36. c.
e veſtigio Saraceni Carthaginem ſuæ poteſtati ſubjiciunt. 21. a.
Sebaſtopolis. 19. e.
Seditio inſolens dicteria in Imperatorem evibrat. 26. c. & ſupra. 24. b.
Seditionis Idea triſtis. 37. a.
inter Seditioſos diſciplinarum ſtudia neglecta. 27. a.
Septæ caſtellum in Lybia. 18. b
Sergius urbis patriarcha. 4. a. Id eſt Conſtantinop.
Sergius patriarcha Conſtantinopolitanus moritur. 14. d.
Sirnes Perſarum rex creatur. 10.
Siſinnius patricius eacæcatur. 32. a
Solyman nomen Arabicum. 27. d

Sophianus Dux. 28. a
Sosthenius portus. 27. e
Spectris exagitati sibi mortem adscisce bant. 32. c
Spolia solemni pompa circensibus ludis traducta. 31. c.
Stephanus fisci præfectus Justiniani matrem verberibus intentavit. 20. a
Stephanus patricius Asmictus. 23. c
Stephanus Eunuchus, & Theodosius monachus igne combusti. 20. e
Successus audaciores reddit. 23. b. seu animos erigit. ibid.
Supplementum classiarium. 3. b
Suspectus advena Imper. ex faciei inspectione. 6. a
Sycas. 20. c
Syllæum mare. 17. d
Symbolum civitas. 22. a
Synodum convocat trecentorum triginta octo Episcoporum. ibid.

T

TErbellis Bulgarorum princeps. 22. b
Terræmotu Syria concussa, multæque urbes absorptæ terra dehiscente. 33. a
Theodosius Trithurius. 13. b
Theodosius notariorum primicerius. 29. a
Theodosius vectigalium exactor quietus homo, ac privatus. 26. c. hunc ad capescendum Imperium militares copiæ hortantur, at ipse fuga elapsus est, atque in monte delituit. ibid. at advolant ei & Imperatorem salutant, vim inferentes, ac secum perducunt. ibid.
Theodosiana classis. ibid.
Theodorus patricius Myacius. 25. d
Theodoro & patricio oculi eruti, quod frequentissimum in hisce posteriorum sæculorum historiis. ibid.
Theodotus monachus tam crudelis, ut sublatis funibus extentos palearum fumo cruciaret, pecunias exacturus. 20. a
Theophanes Monotius. 31. a
Theophylactus Dux & patricius. 37. d
Thera & Therasia Cretici maris insulæ. 29. c
Thracia & Asia glacierum cumulis conjunctæ, ut iter per glacies pateret. 34. d
Tiberius Justiniani filius in templo Dei matris repertus Blachernis pecudis more jugulatus in templo sanctorum Anargyrorum. 25. a
Tocus Bajani frater. 36. a
Tomis, locus ad mare. 22. a
Trajiciendi desperatio. 28. a
Triginta hominum globus. 23. b
Tribunal novemdecim accubitorum. 29. c
Turbulentus animus exprobrare. 36. a
Turcarum princeps coram Imp. Heraclio se prostravit. 9. c
Turcarum princeps imaginis pulcritudine in archetypi amorem impulsus. ibid. a
Tyana obsidetur a Saracenis. 23. a
Tyanæi ad Saracenorum instituta transeunt. ibid.

V

VAlentinus insimulatur affectati Imperii. 16. c
Valentinus Philagrii armiger. 16. b
Vigiati naves succensæ. 27. e
Vindictæ exempla, Justinianas Apsimari fratrem & præfectum Orientalium copiarum e patibulo suspendit. 22. c. Idem Apsimarum, & Leontium compedibus vinctum in carcerem conjicit. ibid. in Cynegio caput amputari jubet. ibid.
Viserus patricius a factione Artabazi interemptus. 30. e.
Vitulinus ea genere candidatorum. 9. d
Umarus. 36.
Urbani magistratus. 26. e

X

XErenses. 35. b
Xerolophus nomen loci. 30. o

AD NICEPHORI FRAGMENTUM NOTÆ.

PAg. 58. Μιμετρίδαν τῷ Μαμμωνᾷ.) Mammonam, ut videtur, Copronymum appellat: nisi τὸ Μαμμωνᾶ, hoc est opes legendum putemus, quas uberrime a Deo concessas afferat.

Αἰτοῦς σώφρονα.) For. ἐ τοῖς σώφρονα ἐδὲ ὡς ἀκρέ. &c.

Παρατεταμένον ἀνῳ.) For. συμπαρατεταμένον.

Τὸ φέροντα σώματα.) Corruptus locus.

Ex τοιαῦτα δὲ μικῶν.) Neque hic divinare attinet.

Pag. 59. Ταῦτα καὶ τοσαῦτα.) Εὐτραπέλως hic ἀπρεπῶς dictum, nisi mendosus sit locus, quod fortasse verum est.

FINIS.

A01 1472180

Digitized by Google